

Ποιήματα συγκινητικά, ποιήματα στηρικτικά, ποιήματα παρακινητικά, ποιήματα εμπυχωτικά, ποιήματα παιδαγωγικά, ποιήματα διδακτικά, ποιήματα ηθικά, ποιήματα μυστηριακά, ποιήματα θρησκευτικά....

Διακόσια πενήντα διαμάντια διαλεγμένα μέσα από 5.000 θρησκευτικά ποιήματα της νεοελληνικής μας λογοτεχνίας που θα σας συναρπάσουν, θα σας παρηγορήσουν, θα σας στηρίξουν και θα σας παρακινήσουν.

Μια εξαιρετική ανθολογία που περιλαμβάνει συνολικά εκατό δώδεκα ποιητές μεταξύ των οποίων και τους γίγαντες της νεοελληνικής μας λογοτεχνίας Αριστοτέλη Βαλαωρίτη, Γεώργιο Δροσίνη, Οδυσσέα Ελύτη, Νίκο Καζαντζάκη, Στρατή Μυριβήλη, Κώστα Ουράνη, Κωστή Παλαμά, Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη, Ζαχαρία Παπαντωνίου, Αχιλλέα Παράσχο, Ιωάννη Πολέμη, Αντώνη Σαμαράκη, Γιώργο Σεφέρη, Άγγελο Σικελιανό, Διονύσιο Σολωμό, Γεώργιο Στρατήγη και πολλούς άλλους ακόμη.

Και από τους λιγότερο γνωστούς ποιητές της συλλογής απολαύστε αθάνατα ποιήματα όπως τον «Κοινωνικό» του Γεώργιου Βερίτη, τους «Τρεις Ιππότες» του Αντώνη Ζαχαρόπουλου, την «Μεγάλη Παρασκευή» του Τίμου Μωραϊτίνη, το «Εις τον Γολγοθάν» του Αριστομένη Προβελέγγιου και τόσα, τόσα ακόμα!!

Τα «250 από τα Ωραιότερα Θρησκευτικά Ποιήματα» είναι μια καταπληκτική συλλογή, μια συλλογή αγάπης που δεν πρέπει να λείψει από την βιβλιοθήκη κανενός.

ΠΑΝΑΓΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

# 250 από τα Ωραιότερα Νεοελληνικά Θρησκευτικά Ποιήματα



ISBN: 978-618-85777-2-5



ΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ  
**Ιπποκράτης**  
ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ  
ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΚΩΣ 2022

**250 απο τα Ωραιότερα  
Νεοελληνικά Θρησκευτικά  
Ποιήματα**

*Με πολλή αγάπη σε όσους πιστεύουν  
και σε όσους δεν πιστεύουν.*

**ISBN:** 978-618-85777-2-5

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΠΑΝΑΓΑΚΗ  
250 από τα Ωραιότερα Νεοελληνικά Θρησκευτικά Ποιήματα  
ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΚΑΙ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ  
ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΩ ΤΟΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 2022

Φωτογραφία εξωφύλλου: Πασχαλίδης Ιωάννης

Π ρ ό ς  
τόν Έλλογιμώτατο Κύριο  
Παναγιώτη Παναγάκη  
Ένταῦθα

Άγαπητέ κ. Παναγάκη,

Μέ βαθειά συγκίνηση, χαιρετίζω τήν έκδοση τῆς ποιητικῆς συλλογῆς - ἀπάνθισμα, κυρίως θρησκευτικῆς ποίησης, ἡ ὁποία προέκυψε ἀπό τόν πόθο σου, «νά παράσχεις στούς ἀναγνώστες σου, ἕνα ποιητικό ὄπλοστάσιο, ἕνα ὄπλοστάσιο ἀγάπης πρὸς χρήση στηρικτική, παρακινητική καί παρηγορητική ἐνάντια στό πνεῦμα τῶν καιρῶν καί τίς μεγάλες θλίψεις τοῦ βίου, τόν Πόνο καί τόν Θάνατο».

Διεξήλθα μέ πολλή προσοχή τό ὄλο ἔργο· πρόκειται γιά μιὰ κοπιώδη ἐργασία, γιά τήν ὁποία, πέρα ἀπό τόν χρόνο καί τόν μόχθο, σίγουρα ἀπαιτήθηκαν μεγάλα ἀποθέματα ψυχικῆς προσφορᾶς.

Ἡ ποίηση ἀποτελεῖ τήν Τέχνη τῶν Τεχνῶν. Στήν ποίηση «ἐν ἀρχῇ ἦν τό θεῖον» ὅλα τά πρωτοϊστορικά λογοτεχνικά μνημεῖα λόγου στηρίζονται στήν παρουσία τοῦ θεοῦ («ἄθλα θεῶν τέ καί ἀνθρώπων», Πολιτεία τοῦ Πλάτωνα). Ὁ Ἐλύτης, τονίζει τόσο εὐστοχα, ὅτι «ἡ ποίηση ἀρχίζει ἐκεῖ ὅπου ἀρχίζει νά ἠττᾶται ὁ θάνατος». Καί ἡ ἀνυπέρβλητη Ἐκκλησιαστική ποίηση, μέ τά ἀθάνατα δημιουργήματά της, πόσα ἔχει προσφέρει στόν Χριστιανικό κόσμο!

Άγαπητέ Παναγιώτη, ἐπέλεξες ἕναν ἄλλο δρόμο «εὐαγγελισμοῦ» τῶν συνανθρώπων μας. Ἡ συλλογή τῶν ποιημάτων σου διδάσκει, ἀναπαύει «τόν νοῦν καί τήν καρδίαν» καί ψυχαγωγεῖ. Μάλιστα, ἡ υἱοθέτηση τῆς ἔκδοσης ἀπό τήν ΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ», φανερώνει ὅτι τό ἔργο αὐτό, εἶναι ἱκανό νά ἀνταποκριθεῖ στούς στόχους τῆς Ἐταιρείας αὐτῆς, πού δέν εἶναι ἄλλοι ἀπό τήν ψυχική καί πνευματική ὑγεία τῶν ἀνθρώπων.

Ἐκφράζω καί πάλι τή χαρά μου καί τά συγχαρητήριά μου, τόσο πρὸς τό πρόσωπό σου ἀγαπητέ Παναγιώτη, ὅσο καί πρὸς τό πρόσωπο τοῦ ἐκλεκτοῦ καί φιλότατου κ. Γερούκαλη, ἐπιστημονικοῦ Διεθυντῆ τοῦ Κέντρου, γιά τήν μεγάλη αὐτή προσφορά στήν Κοινωνία μας.

Εὔχομαι, κάθε ἐπιτυχία.

Μέ ἐκτίμηση καί εὐχές.

Ἰερά Νῆσος Πάτμος, 20 Ἰουλίου 2021.

† Ὁ Καθηγούμενος καί Πατριαρχικός Ἐξάρχος Πάτμου,  
Ἀρχιμανδρίτης τοῦ Οἴκουμενικοῦ Θρόνου

**ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ κας ΔΙΟΝΥΣΙΑΣ ΤΕΛΛΗ-ΤΣΙΜΙΣΙΡΗ  
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΩ**

**ΠΡΟΕΔΡΟΥ Δ.Σ. ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ “ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ”  
ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ  
ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ**

Ο Παναγιώτης Παναγάκης, με την συλλογή των διακοσίων πενήντα (250) νεοελληνικών ποιημάτων, αναδεικνύει την σχέση του Ανθρώπου με το Ιερό.

Η Αστική Εταιρεία ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ βάσει του καταστατικού της σκοπού, εργάζεται για την ανάδειξη του ευ ζην και την ολοκλήρωση του ανθρώπου σε Πρόσωπο.

Δια τούτο δέχθηκε με χαρά να αναλάβει την έκδοση του παρόντος πονήματος, το οποίο θα αξιοποιηθεί καταλλήλως, ιδιαίτερα στην Μαθητική Κοινότητα.

Ευχαριστούμε θερμά τον κύριον Παναγιώτη Παναγάκη για την δυνατότητα που μας δίνει να απευθυνθούμε στο κοινό της Πάτμου.

Διονυσία Τελλή-Τσιμισίρη



Κως, Φεβρουάριος 2022

## Εισαγωγικό Σημείωμα

Ἡ ποίησις, ὡς ἔκφρασις ψυχῆς καί δοξαστικῆς ἐνατενίσεως τῆς ζωῆς, ἀποτελεῖ τήν κορυφαίαν μορφήν τοῦ Λόγου.

Ἡ αἴσθησις τοῦ ΙΕΡΟΥ εἶναι ἀναγκαία συνθήκη τοῦ τρόπου τοῦ βίου.

Ὁ Ἑλληνικός τρόπος εἶναι διαχρονικῶς ἡ ἔκφρασις τῆς Ἑλληνικῆς Ἰδιοπροσωπίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τό ὑπόστρωμα τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Ὁ πολιτισμός εἶναι ὁ φορέας τῶν νοηματοδοτήσεων τοῦ βίου, τοῦ εὖ ζῆν κατά τρόπον συμβολικόν. Εἶναι ἡ δυνατότητα νά αἰρώμεθα ὑπεράνω τῶν ἀναγκῶν τῆς φύσεώς μας.

Ὁ ἀγαπητός Παναγιώτης Παναγάκης, ἀπό τήν Ἱεράν Νῆσον τῆς Πάτμου, συνέλεξε διακόσια πενήντα (250) νεοελληνικά θρησκευτικά ποιήματα. Ποιήματα διά τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος προσεγγίζει τό Θεῖον, τό Ἱερόν.

Ἡ Ἀστική Ἑταιρεία ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, συνεπῆς ὑπηρετῆς τῆς δοξαστικῆς παρουσίας τοῦ Ἀνθρώπου ἐπί γῆς, ἐκδίδει τό παρόν πόνημα ἐπ' ὠφελεία τῶν μαθητῶν τῆς Πάτμου καί ἐν γένει τῆς νεολαίας τῆς νήσου.

Τά ποιήματα αὐτά ἐκφράζουν τήν ἀνάτασιν τῆς ψυχῆς, τόσον ἀναγκαία κατά τήν διαταραγμένην ἐποχὴν μας.

Κῶς, Φεβρουάριος 2022

Δρ Δημήτριος Κ. Γερούκαλης

Ἴατρος

Ἐπιστημονικός Διευθυντής

## Πρόλογος

Στη σύγχρονη εποχή μας που χαρακτηρίζεται τόσο εύστοχα από τους παρακάτω στίχους του ποιητή

Χριστέ ! σε τούτα τ'άπιστα, καταραμένα χρόνια,  
Που δεν πιστεύουν τίποτε, ούτ' αγαπούν κανένα,  
Που φως μας οδηγεί τυφλό και μας παγώνουν  
χιόνια,

είναι δικαίωμα και υποχρέωση του καθενός να αμυνθεί πνευματικά όπως μπορεί, να κρατά την καρδιά του θερμή με την Πίστη και την Αγάπη και τα μάτια του φωτεινά μακριά από την παγωνιά και το σκοτάδι της μοντέρνας απιστίας.

Απογοητευμένος από την πνευματική κατάσταση στην οποία βρίσκεται σήμερα η πατρίδα μας και βλέποντας τον κόπο που καταβάλλουν ορισμένοι συγγραφείς για να δημιουργήσουν βιβλία που ουδέν καλό προσφέρουν αλλά χειροτερεύουν την κατάσταση, με έπιασε το φιλότιμο. Επιθύμησα να κάνω και εγώ κάτι, στο μέτρο των δυνάμεων μου, για να βάλω ένα λιθαράκι θετικό, ένα λιθαράκι αντίστασης. Έτσι μου ήλθε η ιδέα συγγραφής της ανά χείρας ανθολογίας ποιήσεως.

Γιατί όμως ποίηση; Διότι η ποίηση, (και ιδιαίτερα η θρησκευτική ποίηση) ως πνευματικό δημιούργημα πιο αφηρημένο και άυλο από την τρισδιάστατη γλυπτική και την δισδιάστατη ζωγραφική, είναι η πλέον κατάλληλη εκ των Τεχνών για τον αγώνα που διεξάγεται στην καρδιά κάθε ανθρώπου.

Σκοπός του παρόντος βιβλίου είναι να παράσχει στους αναγνώστες ένα ποιητικό οπλοστάσιο, ένα οπλοστάσιο Αγάπης προς χρήση στηρικτική, παρακινητική και παρηγορητική ενάντια στο πνεύμα των καιρών και τις μεγάλες θλίψεις του βίου, τον Πόνο και τον Θάνατο.

Ειδικότεροι στόχοι του είναι:

- Να προκαλεί με κάθε ποίημα ισχυρή εντύπωση, συμπυκνωμένη ενέργεια η οποία ριπτόμενη εντός της ψυχής να την ταρακουνά, να την καθοδηγεί, να την στηρίζει, να την εμπνέει.
- Να αναδείξει όχι μόνο τα ποιήματα αλλά και τους δημιουργούς τους, άλλους γνωστούς και άλλους άσημους, σαν ένα είδος λογοτεχνικού μνημόσυνου για την υπέροχη προσφορά τους.

- Να παρακινήσει τους αναγνώστες να μελετήσουν το ποιητικό έργο κάποιου ποιητή της ανθολογίας που ίσως δεν τον γνώριζαν καν μα τον εκτίμησαν ιδιαίτερα.

Όσον αφορά τις «πρώτες ύλες» του βιβλίου, αυτές αποτελούνται από οποιοδήποτε θρησκευτικό ποίημα καταφέραμε να πέσει στα χέρια μας χωρίς δυστυχώς να μπορέσουμε να μελετήσουμε όλα τα θρησκευτικά ποιήματα που υπάρχουν, πράγμα αδύνατον.

Μετά βεβαιότητας όμως, οφείλουμε να αποδώσουμε φόρο τιμής στις παρακάτω παλαιότερες προσπάθειες θρησκευτικής ανθολόγησης:

1. Την Νεοελληνική Θρησκευτική Ανθολογία του Ανδρέα Κεραμιδά (1940), η οποία υπήρξε η πρώτη προσπάθεια του είδους, μεγέθους 331 σελίδων, περιέχουσα περίπου 111 ποιητές και 298 ποιήματα.
2. Την Θρησκευτική Ανθολογία Ποιήσεως 1453-1972 του Σήφη Κόλλια (1973), η οποία υπήρξε μια μνημειώδη προσπάθεια αποτελούμενη από πέντε τόμους θρησκευτικών ποιημάτων και περίπου 2.558 σελίδες με 751 ποιητές και 2700 ποιήματα, χωρίς να υπολογίσουμε τα μεταβυζαντινά ποιήματα που περιέχει.
3. Την Ανθολογία Νεοελληνικού Χριστιανικού Ποιητικού Λόγου από τον Σολωμό ως το 1973 του Νικόλαου Τυπάλδου (1974), με περίπου 538 σελίδες, 92 ποιητές και 500 ποιήματα.
4. Την Νεοελληνική Θρησκευτική Ποιητική Ανθολογία του Κώστα Λουκάκη (1978) με περίπου 323 σελίδες, 156 ποιητές και 369 ποιήματα.
5. Την Νεοελληνική Θρησκευτική Ανθολογία του Δημήτριου Χατζηπέτρου (1996), με περίπου 662 σελίδες, 257 ποιητές και 810 ποιήματα.

Δεν συμπεριλάβαμε τους εκκλησιαστικούς μας ποιητές μιας και το έργο μας τιτλοφορείται *250 από τα Ωραιότερα Νεοελληνικά Θρησκευτικά Ποιήματα*. Άλλωστε μόνο τα Μηναία της Εκκλησίας μας ή και ένα απλό προσευχητάριο να ανοίξει κανείς θα διαπιστώσει ότι αποτελούνται από καταπληκτικά και αξεπέραστα ποιήματα εξαιρετικού κάλλους σε αρχαίζουσα γλώσσα.



Το βιβλίο λοιπόν που κρατάτε στα χέρια σας είναι η προσπάθεια σύνθεσης μιας ανθολογίας των ανθολογιών, ενός μπουκέτου των ωραιότερων και πιο συγκινητικών ποιημάτων του νεοελληνικού θρησκευτικού ποιητικού λόγου. Συνολικά μελετήθηκαν πάνω από 5000 σελίδες με περισσότερα από 5000 ποιήματα από τα οποία επιλέχθηκαν 250 ποιήματα από 112 ποιητές.

Είναι σαφές πως θα μπορούσαν να δημιουργηθούν πολλές διαφορετικές ανθολογίες ανάλογα με τα κριτήρια επιλογής των ποιημάτων και την ατομική καλαισθησία και αντίληψη κάθε ανθολόγου.

Εμείς θέσαμε τα ακόλουθα κριτήρια για την επιλογή των ποιημάτων:

- Ποιήματα που προκάλεσαν μεγάλη συγκίνηση και εντύπωση στον ανθολόγο με την ελπίδα να έχουν το ίδιο αποτέλεσμα και στους αναγνώστες
- Ποιήματα που έχουν παιδαγωγική αξία και βελτιώνουν ηθικά
- Ποιήματα που κινούνται εντός του χριστιανικού πνεύματος

Με άλλα λόγια, δεν έχει σημασία αν το ποίημα είναι στη δημοτική ή στην καθαρεύουσα, είναι παραδοσιακό ή μοντέρνο, είναι ολόκληρο ή απόσπασμα, είναι δημοσιευμένο ή μη, αν ο ποιητής είναι διάσημος ή όχι, συνεπής πιστός ή όχι, πολυγραφότατος ή όχι. Μας ενδιαφέρει η ουσία του ποιήματος και το συγκινησιακό του αποτέλεσμα έστω και αν αυτό αποκαλύπτεται στην τελευταία του λέξη!

Σχετικά με την μεθοδολογία παρουσίασης και μορφής των ποιημάτων:

- Τα ποιήματα δεν παρουσιάστηκαν θεματικά αλλά ανά δημιουργό, οι οποίοι παρουσιάζονται ανά αλφαβητική σειρά.
- Δεν δίνονται βιογραφικά στοιχεία των ποιητών και διότι επικεντρωνόμαστε περισσότερο στο έργο τους αλλά και για οικονομία χώρου και χρόνου. Άλλωστε, για όποιον ενδιαφέρεται, το διαδίκτυο περιέχει πληροφορίες σχεδόν για όλους τους ποιητές της ανθολογίας.
- Δεν τηρήθηκε η ιστορική ορθογραφία και το πολυτονικό σύστημα. Ο λόγος είναι ότι οι διαφορετικοί τύποι ορθογραφίας ξενίζουν το μάτι και παρεμβάλλονται στην επικοινωνία ποιήματος-αναγνώστη τραβώντας αρνητικά την προσοχή στη μορφή αντί στο μήνυμα και την συναισθηματική φόρτιση που το ποίημα περιέχει.

Ευχαριστώ και πάλι από καρδιάς όσους συνεισέφεραν στην δημιουργία αυτού του βιβλίου, τους ποιητές, τους ανθολόγους, το προσωπικό της Εθνικής Βιβλιοθήκης για την έρευνα, την οικογένεια μου για την υπομονή της, τους αναγνώστες για τους οποίους και γράφθηκε και άλλους πολλούς.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει για την Αστική Εταιρεία «Ιπποκράτης», ένα από τα 77 Κέντρα Πρόληψης του ΟΚΑΝΑ, με έδρα τη Κω και περιοχή ευθύνης το Βόρειο Συγκρότημα Δωδεκανήσου, η οποία και ανέλαβε το κόστος έκδοσης του έργου τούτου. Ευχαριστώ προσωπικώς τον αντιπρόεδρο της Αστικής Εταιρείας και ψυχίατρο κύριο Γερούκαλη Δημήτριο για την άψογη συνεργασία. Ο κοινός μας στόχος για την αναβίβαση του ανθρώπου σε Πρόσωπο (μέσω της επαφής με το Θείο) μας έφερε κοντά.

Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ από την καρδιά μου στον Πανοσιολογιώτατο Καθηγούμενο και Πατριαρχικό Έξαρχο Πάτμου, Αρχιμανδρίτη του Οικουμενικού Θρόνου κ. Κύριλλο και στους Πατέρες της Ιεράς Βασιλικής Σταυροπηγιακής και Πατριαρχικής Μονής Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου και Ευαγγελιστού όχι μόνο για την τιμή που μου έκαναν να θέσουν το παρόν έργο υπό την αιγίδα της Ιεράς Μονής αλλά πρωτίστως για την πνευματική τους καθοδήγηση εν γένει.

Παναγιάκης Παναγιώτης  
Πάτμος, Ιούνιος 2021.



**Αθάνας Γεώργιος**

**(1893-1987)**

**ΜΕ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙΣΙΟ ΦΩΣ**

Του κάκου εδώ πυκνώνεται το βράδυ!  
Γλυκύτατ' αποδιώχνει το σκοτάδι  
κάποιο χλωμό φεγγάρι, μυστικό.  
Του πατρικού σπιτιού το εικονοστάσι  
στην άγια κώχη οπόχει καθαγιάσει  
το λογισμό μου υψώνει ευλαβικό.

Άγιες μορφές, θαμπές απ' τα λιβάνια,  
και κάτω οι θήκες με παλιά στεφάνια  
πατέρων και προγόνων, τα ιερά.  
Τις θρήσκες βλέπω τάχα μπρος μου νόνες,  
να στένουν, τις παλιές, χρυσές εικόνες  
στο εικονοστάσι αυτό κάθε φορά.

Με συνταράζει άχαστη λαχτάρα·  
να διώξω θέλω την παλιά κατάρα,  
να πάρω θέλω μια καινούργια ευχή.  
Την πίστη λαχταρώ και την αγνότη,  
κληρονομιά που είχε η μικρή μου νιότη  
χάρη στην τρυφερή της την ψυχή!

Ανιστορώ την πεθαμένη Νόνα  
στης σάλας καθιστή την πολυθρόνα  
την Κυριακή, μετά την εκκλησιά.  
Μπροστά της τ' ανοιχτό Κυριακοδρόμι  
και δυο ψυχούλες άπλαστες ακόμη  
λουσμένες στου Βαγγέλιου τη δροσιά.

Κι ανιστορώ τις γιορτινές λαμπράδες  
του Πάσχα τις χαρές και τις λαμπάδες,  
την κοινωνία στην Άγια Πύλη εμπρός...  
Των προσευχών τα λόγια θέλω πάλι  
να θυμηθώ, κι απόψε αγάλι αγάλι  
να τα ψευδίσω αγνά καθώς μικρός.

Στο σκοταδάκι εκείνο ας επιστρέψω!  
Να μάθω δε διψώ, μα να πιστέψω.  
Άπιστος ψαχουλιάρης ο σοφός.  
Ήλιος της γνώσης άλλοτε ας μη φέξει  
απάνω απ' τη ζωή μου, κι όλη ας τρέξει  
με της ψυχής το φεγγαρίσιο φως!

Του πατρικού σπιτιού μου ωραίο βράδυ,  
πνίγομαι!... Δεν με πνίγει το σκοτάδι·  
του νου με πνίγουν, φίδια, οι αστραπές·  
ποια χάρη θα βρεθεί να με λυτρώσει,  
τα φλογισμένα φίδια να σκοτώσει,  
στις ώρες να μ' αφήσει τις θαμπές;

Τίνος Θεού ευδοκία σ' έχει στείλει,  
μανούλα μου, ν' ανάψεις το καντήλι  
την ώρα ετούτη του ψυχοδαρμού;  
Μόνο στο θυμιατήρι, που γυρίζεις  
κι όλο το σπίτι απόψε λιβανίζεις,  
λάμπει μια σπίθα ελπίδας λυτρωμού!

### **ΣΤΕΡΝΟ ΗΤΑΝ ΘΑΜΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ**

Στερνό ήταν θάμα του Χριστού, κι όχι μικρότερο Του,  
να μείνει κι ένας ζωντανός από τους Αποστόλους,  
ν' αντιλαλεί το Λόγο Του, να σέρνει το Σταυρό Του  
στους άπραγους ανάμεσα ξωμάχους και βουκόλους.

Στο Μέγα Δέντρο ξεκινά, στο Καλοντάσι αγιάζει,  
Χτίζει σκολειά, χτίζει εκκλησιές, χτίζει τη Ρωμιοσύνη!  
Πάτερ Κοσμά, σα να ήταν χτες το κήρυγμα σου αχάζει  
στη Ρούμελη, στην Ήπειρο, στην απεραντοσύνη!

**Αλεξίου Λευτέρης**  
**(1890-1964)**

**ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΕΡΠΕΤΟΥΑΣ**

(Άμα την έφεραν στον ιππόδρομο)

Πολύ να μην κρατήσει η σιγαλιά  
που με κυκλώνει, στων παθών τον Άδη,  
να φύγω πια απ' τ' ανέλπιδο σκοτάδι,  
στου παιδιού μου να δράμω τα φιλιά.

(Θα 'χει όλο φως τ' αγγελικά μαλλιά,  
μ' ανθισμένο πλεγμένα μυρτοκλάδι·  
θα με προσμένει στο ιερό λιβάδι,  
στη διάπλατη να πέσει μου αγκαλιά).

Μα ακούω τον ταύρο. Ειμ' όρθια, δυνατή.  
Τον βλέπω να ζυγώνει. Γελαστή  
τα χέρια ανοίγω να τον αγκαλιάσω.  
Κεντρίσετε με πείσμα τα πλευρά του,  
τη δρόσο να μου φέρει του θανάτου,  
τη δίψα που με καίει να ξεδιψάσω.

(Μιλάει μ' ένα Χριστιανό στην Κατακόμβη)

— Θυμάμαι... Είδα τον ταύρο... Πόσο αργεί  
την τρέμουλη πνοή να μου κουρσέψει!

— Περπέτουα, αυτό που λες έχει τελέψει.  
Λυτρώθηκες! Δεν είσαι από τη γη!

— Ναι... Νιώθω... Ως να πετάω στη ροδαυγή,  
και έχω στη γλώσσα αιωνιότης γέψη.

— Της λύτρωσης το μέλι σ' έχει θρέψει.  
Της λευτεριάς σε πότισε η πηγή.

— Των ουρανών με περιμένει ο δείπνος.  
Γλυκοφιλάει τα βλέφαρα μου ο ύπνος,  
και σβήνει η ζήση ως μακρυνό τραγούδι.

— Περπέτουα, είχε ο Χριστός εντός σου ζήσει.  
Αυτός τη νίκη τούτη έχει νικήσει.  
Τρέχα να βρεις το αχνό σου τ' αγγελούδι!

## Η ΘΕΚΛΑ

Πια του θανάτου εδάμασε τη φρίκη,  
κι ανάερη τρέχει, πάει στο δεσμωτήριο,  
μ' έτοιμο το κορμί για το μαρτύριο,  
μ' έτοιμη την ψυχή της για τη νίκη.

Κι αν ρυάζονται της Ρώμης πέρα οι λύκοι,  
της κελαϊδούν αηδόνια από τον Κύριο  
και την κυκλώνουν με ύμνο νικητήριο,  
ως τρέχει μες στη σύθαμπη αμφιλύκη.

Πια τώρα για το αμάραντο στεφάνι,  
μ' όψη που θείο φλογίζει χαμογέλιο,  
βιάζεται να πονέσει, να πεθάνει.

Κι αν φαίνεται νεκρό το αχνό της στόμα,  
σα βροντή θα κηρύξει το ευαγγέλιο  
κι απ' της φωτιάς την άγρια λαύρα ακόμα!

**Αντωνόπουλος Γιάννης (John P. Anton)**  
**(1920-2014)**  
**ΑΝΕΒΑΣΜΑ**

Όσο ανεβαίνεις πιο ψηλά, τόσο το παν εγγίζεις!  
Από κορφή σ' άλλη κορφή πλούσια, καινούργια κάλλη,  
Κι όσο ψηλότερα σταθείς πιο ξάστερα γνωρίζεις  
Τα οράματα που αντιμαχάει του κάμπου η παραζάλη.

Ανέβαινε! Τ' ανέβασμα τον κόσμο ξαναπλάθει.  
Σε φως λαμπρό, πρωτόφαντο. Βάλε στου νου το μάτι  
Την πιο περήφανη κορφή που άλλος κανείς δεν 'στάθει,  
Και χτίσε κει τ' ονειρευτό, τ' ασύγκριτο παλάτι.

Η πιο γαλάζια ξαστεριά κι η πιο φλογάτη αχτίνα  
Θα φέγγουνε να μελετάς τα μυστικά της Πλάσης.  
Να το σκοπό που σου 'ταξα. Πάρε φτερά, ξεκίνα!  
Κι αν τσακιστείς μεσοστρατίς κάποια κορφή θα φτάσεις.

**Αργυρόπουλος Μιχαήλ**  
**(1862-1949)**  
**Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ**

Εικόνα, που μου χάρισε του Γένους ο Πατέρας,  
Βγαλμένη απ' τη μαυρόπορτα του αρχαίου του Παλατιού,  
Που ο ήλιος του είναι ατέλειωτο πρωί χωρίς εσπέρα,  
Ασάλευτο αντιφέγγισμα του Θεϊκού ματιού,  
Εικόνα, που μου χάρισε του Γένους ο Πατέρας.

Σκόρπα στην καμαρούλα μου και στην ψυχή μου αιώνια  
Την άγια ευχή, που εσκόρπισε και Εκείνος πριν σε στείλει.  
Φέρνε τη Δόξα του Ναού κι απ' τα παλιά τα χρόνια,  
Κι άπλωνε γύρω μου το φως απ' τ' άσβηστο κανδήλι  
Στην έρμη καμαρούλα μου κι ολόγυρα μου αιώνια.

Εσύ είσαι, εσύ η Πατρίδα μου κι εσύ τα περασμένα,  
Τα τώρα και μελλούμενα, ο κόσμος όσο ζει  
Με τ' ορφανό μου σπιτικό με σμίξεις συ στα ξένα  
Κι είν' οι δικοί μου πλάι σου και πλάι μου μαζί.  
Εσύ είσαι, εσύ η Πατρίδα μου κι εσύ τα περασμένα.

Δυνάμωνε με στη στερεά την Πίστη μου, άγια Εικόνα,  
Και δείχνε μου την πατρική και τιμημένη στρατά.  
Γενού του νου μου ο λογισμός, του πόθου μου η κορώνα,  
Και πύργωνε μου την καρδιά και θέριευε τα νιάτα,  
Σύμβολο εσύ της Πίστης μου κι αχώριστη μου εικόνα.  
Κι αν τύχη και θα κουρασθώ στην ξενική ανηφόρα,  
Ξεκούρασε με, Εσύ Χριστέ, Μεγάλη σου η Γαλήνη!  
Κι αν τύχη και θα πικραθώ σε μαύρης μοίρας ώρα,  
Η γλύκα του προσώπου Σου και γλύκα μου ας μου γίνει  
Γλυκοματούσα Παναγιά, στην άγνωστη ανηφόρα.

Κι αν απ' αρρώστια κοιμηθώ, κι αν από μαύρο βόλι,  
κάνε το βόλι να 'ναι εχθρού κι όχι αδελφού μου, ωιμένα!  
Και γίνου πλάκα ανάλαφρη στου Χάρου το περβόλι  
Και βγάλε νεκρολούλουδα απ' τα κρίνα σου, Παρθένα,  
Κι αν απ' αρρώστια κοιμηθώ, κι αν από μαύρο βόλι...

Εικόνα, που μου χάρισε του Γένους ο Πατέρας,  
Βγαλμένη απ' τη μαυρόπορτα του αρχαίου του Παλατιού,  
Που ο ήλιος του είναι ατέλειωτο πρωί χωρίς εσπέρα,  
Ασάλευτο αντιφέγγισμα του Θεϊκού ματιού,  
— Σε προσκυνώ, τον Άγιον Υιόν της Άγιας της Μητέρας!



## Ο ΣΤΑΥΡΟΣ

Είπε στον ιερέα η Εκκλησιά:  
— Στης ειρήνης τον μεγάλο δρόμο  
Το πυκνό σου ράσο φορεσιά  
Κι άρμα σου ο βαρύς σταυρός στον ώμο.  
Κι ο παπάς επήρε την ντυσιά  
Του θανάτου στο βουνήσιο δρόμο.  
Και μ' υπομονής περπατησιά  
της αγάπης διαλαλεί το νόμο.  
Μα το γένος έστερξε για ιερό  
Σύμβολο της δόξης του της πρώτης  
Πάλι τον ακάνθινο σταυρό.  
Κι ο παπάς, παπάς και στρατιώτης  
Της Ιδέας, παλεύει μ' ίδια ελπίδα  
Για το Θεό μαζί και την Πατρίδα.

## ΤΟ ΔΕΝΔΡΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Όταν το δενδρ' ο άνεμος το δέρνει  
κι αγριοκαίρι μαύρο το χτυπά,  
εκείνο τα κλαδιά του σείει, τα γέρνει  
κι όλο σκορπά τα φύλλα π' αγαπά.  
Θαρρείς, ζητά βοήθεια να ξεφύγει  
κάθε κλαδί κι αλλού ζωή ζητά.  
Μα είν' η ρίζα χάμω, τη γη σμίγει  
και δεν τ' αφήνει, ωιμένα, το κρατά.  
Το ίδιο, σαν μας δέρνουνε οι πόνοι  
μες στις ζωής το μαύρο αγριοκαίρι:  
Αχ! η ψυχή πετά, βογγά, θεριώνει,  
Γυρεύει να πετάξει εκεί ψηλά,  
μα το κορμί είναι κάτω 'δω, το ξέρει,  
και μες στη λάσπη χάμω μας κολλά!...

## ΤΟ ΚΑΜΠΑΝΑΡΙΟ

— «Γέροντα πέ: Γιατί μες στο χωριό  
τόσο ψηλά ψηλά, ως τ' άστρα πέρα  
πυργώνει το λευκό καμπαναριό,  
και μ' αρχοντιά χωρίζει τον αγέρα;»  
— «Γιατ' η καμπάνα είναι η φωνή,  
του πλάστη, π' από μας φωνάζει  
πρέπει να βγαίν' απ' τ' άπειρο τρανή,  
κι απ' τον Θεόν πως έρχεται να μοιάζει...»

## Βαλαωρίτης Αριστοτέλης

(1824-1879)

### Η ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ

«Κυρά Φανερωμένη μου, παρηγοριά του κόσμου,  
βόηθα με την πανόρφανη! Τ' άγιο σου χέρι δώς μου  
για να ανεβώ στο βράχο σου! Δεν ήλθες ψες το βράδυ  
ωσάν αχτίδ' ανέλπιστα στο μαύρο μου τον Άδη  
κι εσφόγγισες το δάκρυ μου και μου 'πες συ, Κυρά μου,  
να πάρω το παιδάκι μου στην έρημη αγκαλιά μου  
και να το φέρω να το ιδείς;... Παρθένε, βοήθησέ με...  
Τα γόνατά μου εδειλιασαν... κατέβα, πρόφθασέ με...  
Μου φαγ' η θάλασσα η σκληρή το Λάμπρο μου στα ξένα...  
Η δυστυχιά μ' εμάρανε! Μην αρνηθείς κι εμένα...  
Δυνάμωσέ με τη φτωχή... Γιά ιδές με! Θερμασμένη,  
τρεις μέρες θεονήστικη, νεκρή, ξεψυχισμένη,  
νιώθω τη ρώγα μου στεγνή στα χείλη του, Κυρά μου.  
Εστρέφεισε το γάλα μου... Επάγωσ' η καρδιά μου...  
Σύντρεξε, μάνα τ' ουρανού, σύντρεξε το παιδί μου...  
Παρθένε μου, εχιονίστηκε... Θα να σβησθεί μαζί μου...»  
Και ξαναγύρισε μεμιάς στη γη ξεστηθωμένη,  
με το παιδί στην αγκαλιά, η Δέσπω η πικραμένη.  
Επάνωθέ της του βοριά τα σύγνεφ' αρμενίζουν  
κι ούτε δε στέκουν να την δουν. Τον κόρφο της φωτίζουν  
κρύες αχτίδες φεγγαριού, που εδώ κι εκεί προβαίνουν  
σαν από μάτι νεκρικό, χωρίς να τη θερμαίνουν.  
Σιμά της τρέχει το νερό, γοργό γοργό, δροσάτο...  
Λαλούν τ' αηδόνια ξέγνοιαστα μες στη μυρτιά, στο βάτο...  
Τα δένδρα είν' ανθοστόλιστα... παντού χαρά κι ελπίδα,  
σφιχταγκαλιάζεται η οχιά με τη μονομερίδα,  
κι ωστόσο αμοιολόγητη, χωρίς ταφή και δάκρυ,  
μια χήρα μάνα, ένα παιδί, πεθαίνουν σε μιαν άκρη!  
Μέσα στου κόσμου τη γλυκιά, την άφθαρτη αρμονία,  
ποιά θέληση και ποιά καρδιά, ποιά παντοδυναμία  
εσύμπλεξ', εζευγάρωσε το σφύριγμα τ' αστρίτη,  
του καταρράχτη τη βοή, του λύκου, του πετρίτη,  
και τ' αϊτού το ρυάσιμο, με το γλυκό τραγούδι,  
που χύνει απ' τα στήθια του το μαύρο στεφανούδι;  
Και ποιός, και ποιός επρόσταξε, μέσα σ' αυτήν την πλάση  
να συναντιέται αδελφικά, χωρίς να τη χαλάσει,  
το περιστέρι κι ο σκορπιός, ο χαμαιιλός κι ο κρίνος,  
φιλί και ψυχομάχημα, χαμόγελο και θρήνος;...  
Κι ωστόσο αμοιολόγητη, χωρίς ταφή και δάκρυ,  
μια χήρα μάνα, ένα παιδί, πεθαίνουν σε μιαν άκρη.

Μοσχοβολούσε η άνοιξη κι ολόγυρά τους χίλια  
ανθίζουν αγριολούλουδα, χολάτα χαμομήλια.  
Και κάπου κάπου αμέτρητες τρελές πυγολαμπίδες  
φωτίζουν τα δυο λείψανα με μυστικές αχτίδες.  
Και του παιδιού το μέτωπο και της φτωχής τα στήθια  
φεγγοβολούν σαν ουρανοί πόχουν αστέρια πλήθια.  
Χαμογελά η ανατολή και ροδοκοκκινίζει  
ολίγ' ολίγο η καταχνιά, που τα βουνά στολίζει.  
Λαλεί τ' ορνίθι της αυγής, το πρόβατο βελάζει...  
Ευπνούν στα πλάγια οι πέρδικες, η μια την άλλη κράζει...  
Ευπνά κι ο γερο-Γούμενος, τον όρθρο του σημαίνει  
και μουρμουρίζοντας σιγά στην εκκλησιά πηγαίνει  
την άγια εικόνα της Κυράς σκυφτά να προσκυνήσει...  
Κι εκεί που ετέντων' ο παπάς τα χείλη να φιλήσει,  
του 'κάστηκε πως έλειπε... παράδοξη ιστορία!...  
απ' το θρονί της το χρυσό η Δέσποινα Μαρία...  
Ετρόμαξ ο καλόγερος... Στην πλάκα γονατίζει,  
χτυπά το μέτωπο στη γη, παρακαλεί, δακρύζει...  
Μεμιάς αστράφτ' η εκκλησιά κι αισθάνετ' ένα χέρι  
οπού τον ανεσήκωνε... Μοσχοβολάει τ' αγέρι...  
Τα μάτια του άνοιξ' ο παπάς... Στο κάτασπρό του γένη  
το δάκρυ του έσταζε βροχή... Κοιτάζει... καθισμένη  
στο θρόνο βλέπει την Κυρά, που του χαμογελούσε,  
και το Παιδί που εχαίρετο και που τον ευλογούσε.  
Σε ποιό καλύβι αγνώριστο, σε ποιά καρδιά θλιμμένη  
να πέρασες τη νύχτα σου, Κυρά Φανερωμένη;  
Ποιό μαραμένο λούλουδο η χάρη σου, Κυρούλα,  
κρυφά κρυφά ν' ανάστησε, σαν τ' ουρανού δροσουλά;...  
Η μάνα η δύστυχη ξυπνά και βλέπει το μωρό της  
να παίζει με τα λούλουδα, χορτάτο, στο πλευρό της.  
Κι απ' το φτωχό το στήθος της δροσάτο, τυλωμένο,  
να ρέει αδιάκοπα στη γη το γάλα ευλογημένο.  
Την είχε κράξει μια φωνή και μια Κυρά Μεγάλη  
της φάνηκε ότι εμάλαζε το έρμο της κεφάλι  
και με γλυκάδ' ανέκφραστη ότι έταζε στη χήρα  
να στείλει χρυσή μοίρα.  
Κοιτάζει ολόγυρα... Ψυχή!... Τί τάχα να συνέβη  
κι εκεί δε φαίνεται κανείς;... Στο μοναστήρι ανέβη...  
Στα πόδια πέφτει της Κυράς και με τα δάκρυά της  
βρέχει το κόνισμά Της.  
Το δρόμο παίρνει για να 'λθεί γοργά στο φτωχικό της  
κι έχει μαζί της συντροφιά τ' όμορφο τ' όνειρό της  
σα να της έδινε φτερά, τόσο τρεχάτη επέρνα,  
που αιμάτωνε τη φτέρνα.

Τη θύρα βλέπει διάπλατη... Σπρώχνει σκιαχτά το μάτι  
μες στο κατώγι της να ιδεί... Στο τίμιο της κρεβάτι  
έναν λεβέντη σιωπηλός μες στα χρυσά ντυμένος  
προσμένει καθισμένος.  
Εγνώρισε το Λάμπρο της... πετά στην αγκαλιά του...  
του δείχνει το παιδάκι του... χορταίνει τα φιλιά του.  
Και συ τους επαρέστεκες, εκεί σιμά κρυμμένη,  
Κυρά Φανερωμένη.

### **ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΟΥ ΘΑΝΑΣΗ ΔΙΑΚΟΥ (ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ)**

...Έτοιμος είμαι, Πλάστη μου! Λίγες στιγμές ακόμα  
και σβυώνται τ' άστρα σου για με. Για με θα σκοτειδιάσει  
τ' όμορφο γλυκοχάραμα. Θα μου κλειστεί το στόμα,  
που εκελαδούσε στα βουνά, στη ρεματιά, στη βρύση,  
θα μαραθούν τα πεύκα μου. Αραχνιασμέν' η λύρα,  
που μου'ταν αδελφοποιτή κι όπου μ' εμέ στη φτέρη  
αγκαλιασμένη επλάγιαζε, τώρα θα μείνει στείρα  
και στ' άψυχο κουφάρι της θε να βογγάει τ' αγέρι.

Όλα τ' αφήνω με χαρά χωρίς ν' αναστενάξω.  
Και τ'όχω περηφάνια μου, που εδιάλεξες εμένα  
αυτήν την έρμη την πορεία με το κορμί να φράξω.

Ευχαριστώ σε, Πλάστη μου! Δε θα χαθούν σπαρμένα  
και δε θα μείνουν άκαρπα τ' άχαρα κόκαλα μου.

Ευλόγησε τηνε τη γη όπου θα μ' αγκαλιάσει  
και στοίχειωσε κάθε κλωνί από τα χώματα μου,  
να γένη αδιάβατο βουνό το μνήμα του Θανάση...

...Δυνάμωσε μας, Πλάστη μου! Για ν' ακουστεί στη Δύση  
πως δεν απονεκρώθηκε και πως θ' ανθοβολήσει  
τώρα με τα Μαγιάπριλα η δουλωμένη χώρα.  
Ευλογημέν' η ώρα!

**Βασιλακάκης Χρήστος**  
**(1870-1961)**  
**ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ**

Απάνω εις τον τάφο σου, Χριστέ μου, γονατίζω  
κι ενοιώθω πως αθέλητα, μα με καημό δακρύζω.  
Όσο θωρώ τον τάφο Σου, αχ, πνίγεται η καρδιά μου  
Γιατί μου φαίνεται άβυσσος ν' ανοίγεται μπροστά μου.

Και στέκω με τρομάρα  
να μη μας κάψει ολότελα η θεϊκή κατάρα!  
Η Παναγιά τα δάκρυα ατέλειωτα σκορπίζει  
και καταχνιά τον ουρανό ολότελα σκοτίζει.  
Σείεται η γη ολόσωμη και χαλασμός και φρίκη  
και τρέμει ο κόσμος εμπροστά στη φρικαλέα δίκη.

Τι φοβερή ημέρα!  
Το άπειρο σε μια γωνιά εθάφτηκε εδώ πέρα!  
Χριστέ μου που το σώμα σου το άχραντο στο ξύλο  
σταυρώθηκε και έτρεμε σαν μαραμένο φύλλο  
αχ, δέξου την μετάνοια μας και μη αγανακτήσεις,  
όταν Κριτής στο θρόνο σου το θεϊκό καθήσεις.  
Συ του Χριστού Μητέρα,  
Μεσίτεψε και σώσε μας στην κρίσιμη ημέρα.

**Βενάρδος Σωκράτης**  
**(1927-1983)**  
**ΔΙΚΟ ΣΟΥ Μ' ΕΧΕΙΣ ΙΗΣΟΥ**

Δικό Σου μ' έχεις Ιησού·  
τ' αγκάλιασμα Σου σαν κισσού  
πως με λυτρώνει.  
Κι όλο μου στέκεις δίπλα Σου,  
μου ρίχνουν γέφυρα χρυσή  
και με καλούν Χερουβικοί κι ουράνιοι θρόνοι.  
Ύμνο σου μέλπω σαν σε δω  
σαν τ' ουρανού Σου μελωδό.  
Και του χαδιού τ' αβρού Σου  
τη γλύκα μόλις τη γευτώ,  
χαλάλι να συμπορευτώ  
στου μαρτυρίου τα δεινά και του Σταυρού Σου.

**ΕΙΜΑΙ ΜΑΖΙ ΣΟΥ**

Μπροστά στον άδειο Σου Σταυρό  
δυό λέξεις ψάχνω για να βρώ  
σα μιαν υπόσχεση προς την Ανάσταση Σου:  
Είμαι μαζί Σου! Είμαι μαζί Σου!

Με τη θυσία Σου τη φρικτή  
μ' έκανες ήρωα -Νικητή  
του κάθε κόσμου: Και του πάνου και του κάτω.  
Προνομιούχο Νέας Ζωής και χλευαστή θανάτου.

Ακόμα τις πληγές κρατάς  
κι αντάλλαγμα δε μου ζητάς,  
για την κατάρα που σε Δόξα μετατράπη.  
Μονάχα επίμονα ζητάς: Αγάπη! Αγάπη!

Ποια θούρια να Σου πλέξω, ποια;  
Π' ανάστησες την ανθρωπιά.  
Τόσα δεινά το θείο κορμί Σου κι αν υπέστη  
δε βρίσκω θούριο πιο τρανό:  
«ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ»!

**Βερίτης Γιώργος**  
**(1915-1948)**  
**Η ΤΡΙΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΧΑΣΜΟΥ**

Α'

Λοιπόν, το ξέρεις! Είμ' εγώ ο μεγάλος Διχαστής,  
που τη φωτιά του διχασμού μέσα στη γη έχω ρίξει.  
Κι όσο στο εγώ σου ορμητικά κι αν ζήταες να κλειστείς,  
τη μια και μονη ύπαρξη στα δυό την έχω ανοίξει.

Ξέρω ποιαν έχθρα αφίλιωτη θρεφεις για με, και ποια  
λατρείας αντίπαλης φωτιά στα σωθικά σου βράζει.  
Φτωχή ψυχή. Τάχα τι λες; Πως θα ξεφύγεις πια  
το χέρι αυτό που σ' άδραξε κι ανήλεα σε δικάζει;

Μάθε το: Κάποτε κι εσυ θα πάψεις να με φτύνεις.  
Θα βρεις τον ένα σου εαυτό ξανά, και θα ευφρανθείς  
στην άρρητη του λυτρωμου χαρά και της Ειρήνης.

Μα, αν θα σου μένω πάντα εχθρός και βαρετός και ξένος,  
Κι έτσι αν αρνιέσαι ολόκληρος σε μένα να δοθείς,  
Θα μένεις πάντα δίβουλος και πάντα διχασμένος.

Β'

Να σε! Ήρθες πάλι ξαφνικά, χωρίς να σε προσμένω.  
Μα τι γυρεύεις από με κι εισαι παντου μπροστά μου;  
Τι είναι που ψάχνεις για να ιδείς μέσα μου αν είν' κρυμμένο;  
Και με περνάει το βλέμμα σου ως τα κατάβαθά μου;

Μορφή λουσμένη στα αίματα. Μορφή πληγές γεμάτη!  
Τόσο κοντά με σίμωσες που ακούω και την πνοή σου.  
Καθώς στηλώνεις πάνω μου το φοβερό σου μάτι,  
Βαθιά μου αναμοχλεύονται τα σκότη μιας αβύσσου.

Ξένε, τι ψάχνεις μέσα μου; Το δράμα μου έχεις νοιώσει,  
που όσο το μίσος μου για σε, η αγάπη μου άλλη τόση;  
Ξένε, τι βλέπεις άπληστα μέσα μου χρόνια τώρα;

Κοίτα με: η σκέψη μου άπιστη, δικό σου το αίσθημα μου.  
-ω διχαστή, που δέρνεις με σκληρά την πάσαν ώρα!  
Ειδωλολάτρης είναι ο νους και χριστιανή η καρδιά μου

## ΟΡΑΜΑ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΥ

Ήρθες κι απόψε να με βρείς,  
Νύμφη μεγάλη,  
ήρθες κι απόψε όπως και χθες  
κι όπως την άλλη.

Ω συ, ιέρεια Θεού  
γεμάτη χάρη,  
γιατ' είν' η όψη σου χλωμή  
σαν το φεγγάρι;

Γιατί τα μάτια σου είν' απόψε  
βουρκωμένα;  
Δάκρυα κυλάνε στη μορφή σου  
πυρωμένα.

Νοιώθεις τον πόνο μου; τον πόνο  
όλου του κόσμου;  
Θαλασσοπούλι σ' ένα βράχο  
ο λογισμός μου.

Οι πίκρες όλης της φυλής  
στα σωθικά μου·  
τα βάσανα των αδελφών μου  
όλα δικά μου.

Το αίμα τους έτρεξε ζεστό,  
γύρω μου γύρω,  
των σκλαβωμένων, των σφαγμένων,  
των ομηρων,

κι αχνίζει ακόμα, ποταμός,  
στην έρμη χώρα,  
που κλαίει των γιών της το χαμό,  
μελανοφόρα.

Πώς να σου πω το που με τρώει  
πικρό μαράζι;  
-βαθύς ο πόνος, πνεύμα αγνό,  
που με σπαράζει.

Όθε διαβώ φρικτά βογγάνε  
οι σκοτωμένοι,



πατώ μια γη που 'ναι με σαρκες  
ζυμωμένη.

Κι ένας λαός μέσα μου κλαίει  
και καρτερεί,  
ως να σημάνουν αναστά-  
σιμοι καιροι.

Ένας λαός θρηνεί βαθιά  
μου και προσμένει  
-Θρηνείς κι εσυ μαζί του, ω Νύμφη  
πονεμένη!

Και καρτερεί, και καρτερεί  
την ώρα κείνη,  
που θα χαρεί την ανεκύμαντη  
γαλήνη.  
Ένας λαός που καρτερεί  
και δε μιλεί,  
γιατί λαχτάρησε και πόνεσε  
πολύ.

Των ζωντανών σεμνές πομπές  
αργά κινάνε·  
γλυκές θα λάμψουν πάλι αυγές  
όπου και νά'ναι.

Όρθροι πνευμάτων γαληνών  
γλυκοχαράζουν·  
άσπρες βαρκούλες μες στο φως  
οι πόθοι αράζουν.

Ανάλαφρες είν' οι στιγμές  
σαν ρόδου μύρο·  
πνεύμα γαλήνιο, δω στα πόδια σου  
θα γυρω.

Δως του βιολιού μου ήχους γλυκούς  
και μαγεμένους,  
να τραγουδήσω την ανάσταση  
του Γένους!

## Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Κι είπ' ο Χριστός στο πλάσμα του: - «Τι θες παιδί τ' ανθρωπου;  
Φως και χαρά; Γλυκούς καρπούς ευλογημένου κόπου;  
Έλα κοντά μου. Τι ποθείς; Ψυχής γλυκειά γαλήνη;  
Δύναμη θες; Ανάπαυση; Παρηγοριά; Να γίνει  
παραδεισένια σου η ζωή, χερουβική υμνωδία;  
Έλα κοντά μου. Το φτερό ξολοθρευτή θανάτου  
το σκοτεινό, το μαύρο,  
δε θα σ' αγγίξει της ζωής τη θεϊκή αρμονία,  
στου ματωμένου μου Σταυρού τον ίσκιον αποκάτου.

Κι είπεν αυτός: - «Όσα ποθώ μακριά 'πο σε θα τα βρω».

Και τράβηξε κάποιο στρατί και κάποιο μονοπάτι,  
που διάλεξε μες της τρελής χαράς του το μεθύσι,  
και του φαινόνταν πως εκεί λουλούδιζαν κι οι βάτοι  
και πως γι αυτόν ανοίχτη πια της ευτυχίας βρύση.  
Για ιδές ανθή που στρώσανε τη γη στο πέρασμα του.  
Για ιδές! Και το στραβό στρατί που διάλεξε γιορτάζει,  
θαρρείς, κι αυτό με λούλουδα χαράς τη λευτεριά του.  
Κι αυτός χορεύει και σκιρτά και τραγουδά και κράζει:  
«Όλα καλά κι όλα γλυκά κι όλα όμορφα δω πέρα».  
Κι αμέριμνα κι αφρόντιστα και δίχως συλλογή  
γυρίζει ολούθε ξένοιαστα σ' αυτή τη ξένη γη.

.....Μα μέρα με τη μέρα  
γιατί μαραίνοντ' οι ανθοί και πέφτουν τα λουλούδια;  
Γιατί λιγόστεψ' η χαρά και παύουν τα τραγούδια;  
Γιατί στο μονοπάτι  
Δεν βλέπει πια ν' ανθοβολούν καθώς περνά κι οι βάτοι;  
Πως έπαψ' έτσι ξαφνικά να λουλουδίζ' η γη του  
και τ' αγριοβόρια μάραναν τα στερνολούλουδα της;  
Μέσα στα στήθια του γιατί θρηνολογεί η ψυχή του,  
κι είναι πικρό, σπαραχτικό το θρηνολόγημα της;  
Μαύρο σκοτάδι πλάκωσε και του 'φραξε το δρόμο.  
Μέσα του, ολόγυρα του,  
κι όλα γεμάτα τρόμο.

Κι αυτός ορμά ξανά μπροστά και τρέχει στα σκοτάδια,  
Γυρίζει εδώ, γυρίζει εκεί, κάμπους, βουνά, λαγκάδια,  
Χτυπιέται και ματώνεται και πέφτει και σηκώνεται  
και δος του τρέχει πάλι.  
Θολή η ψυχή, θολός ο νους....Αχ που θε να τον βγάλει

τούτος ο δρόμος ο τραχύς; Μες στο φριχτό σκοτάδι  
ανατριχιάζει νοιώθοντας κρύο θανάτου χάδι.

Μα μέσα στο στροβίλισμα και στην ανεμοζάλη,  
σαν μακρυνός αντίλαλος, απ' της ψυχής τα βάθη  
αναδευτήκαν του Χριστού κείνα τα λόγια πάλι,  
αρμονικά, γλυκά, απαλά. Και τ' άκουσε κι εστάθη.  
Κι είπε: «Στον ίσκιο του Σταυρού δεν κάθησα ποτέ.

Να δοκιμάσω τώρα;

Μην τύχη κι είν' αληθινά τα λόγια σου, ω Χριστέ;  
Μην ειν' τα λόγια π' οδηγούν στη μαγεμένη χώρα;  
στη χώρα εκείνη π' αντηχούν τ' αγγελικά ωσαννά;»

Και ξαναγύρισε δειλά...

Κι έλεγε μέσα του: «Άραγε θα με δεχθεί ξανά;...»

Μα ως έφτασε και στήλωσε προς το σταυρό το βλέμμα,

Τον βλέπει –απίστευτη χαρά! – να του χαμογελά,  
και μ' ανοιχτά τα χέρια,

χέρια σκαμμέν' απ' τα καρφιά χέρια που στάζαν αίμα,  
και με στοργή που θαύμαζαν τ' αγγελοπεριστέρια,  
τον προσκαλούσε στη θερμή και στοργική του αγκάλη  
και του ξανάλεγε γλυκά: «έλα κοντά μου» πάλι,  
-«Μείνε κοντά μου. Μια φορά παιδί παρακοής  
και γιος της πλάνης ήσουν,

σαν γύριζες στις αγκαθιές τριβολισμένης γης.

Τώρα στολή βασιλική οι αγγέλοι θα σε ντύσουν,  
κι αγαπημένο μου παιδί θα γίνεις,  
γιος της ειρήνης».

## ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Ανάσταση! και μέσα στη καρδιά μου ,  
που μαύροι τη μαράνανε χειμώνες,  
μιας άνοιξης αυγή γλυκοχαράζει  
κι ανθίζουν μενεξέδες κι ανεμώνες.

Ανάσταση! και μέσα στην καρδιά μου,  
που τη σπαράζαν άγρια οι στείροι πόνοι,  
ολόδροσο, ουρανόσταλτο βλαστάρι  
θειϊκής χαράς αρχίζει να φυτρώνει.  
Θειϊκής χαράς! ω Σταυρωμένη Ελπίδα!  
καθώς σε βλέπω αναστημένη πάλι,  
αθάνατη, απροσμάχητη, μεγάλη,  
κάμε το θαύμα που ποτέ δεν είδα:  
ό,τι νεκρό του μυστικού μου κόσμου,  
παρακαλώ Σε, ανάστησε το εντός μου!

## ΕΝ ΤΑΙΣ ΝΥΞΙ...

Βαθιά προχώρησε η νυχτιά,  
και μες στον οίκο του Θεού μου  
ούτε ψυχή δεν είναι πια.  
Ακίνητη είν' η σιγαλιά,  
τόσο που ακούω και την ανάσα  
του καντηλιού μπρος στο σταυρό.  
Έξω φυσά ο βοριάς στα πεύκα  
ένα σκοπό λυπητερό.  
Μες στα σκοτάδια κάποιιο ορνίθι  
μεσάνυχτα στριγγολαλεί,  
και μια βραχνή σκουζιάν αφήνει  
ένα κλαψιάρικο πουλί.  
Είν' η ψυχή βαριά απ' τη λύπη,  
για την ειρήνη που μας λείπει.  
Στην άκρη εδώ γονατισμένος  
-αντίκρυ μου είν' ο Σταυρωμένος-  
στη μισοσκότεινη γωνιά,  
ακούω τις σκέψεις μου, μία-μία,  
να πέφτουν σα σταγόνες μύρου  
στην άπειρη έκταση του απείρου.  
Αντίκρυ μου είν' ο Σταυρωμένος  
κι απ' τις πληγές του ω, πως πονά!  
Μία προσευχή είν' ο λογισμός μου,  
για την ειρήνη όλου του κόσμου.

## ΜΗΝ ΤΑΡΑΧΤΕΙΣ

Ας σε κλαδεύει το σκληρό των θλίψεων κλαδευτήρι.  
Είσαι το κλήμα που άφυλλο τον κλαδευτή προσμένει,  
για να αποχτήση νέους χυμούς και νέα βλαστάρια τρυφερά,  
γεμάτα ζωή, που θα τα δεις τον τρυγητή - Θεού χαρά!  
να αγγίζουν χάμω απ' τον καρπό στη γη τη δουλεμένη.  
Μεσ' στο καμίνι ας καίγεται των πόνων η ψυχή σου.  
Εσύ 'σαι τ' άξιο μέταλλο και τ' ακριβό χρυσάφι,  
π' όσο το καίνε στη φωτιά, τόσο κι αστράφτει πιο πολύ,  
που λες πως ήπια χρώματα και φως απ' την ανατολή,  
κι ή λες πως κάποιο μέσα του λαμπρόν αστέρι ετάφη.  
Μην ταραχτής αν σε χτυπούν οι συμφορές κι οι πόνοι.  
Ο Κύριος ειν' ο κλαδευτής κι ο πάνσοφος τεχνίτης,  
που παίρνοντας σου την ψυχή στα χέρια Του τα πατρικά,  
θα την σμιλέψει που θα δεις να λάμψουν κάλλη μαγικά  
και θα την ντύσει στη χρυσή, την πιο λαμπρή στολή της.

## ΔΕΥΤΕ ΙΔΩΜΕΝ ΠΙΣΤΟΙ

Στα μαύρα και βαθιά μεσάνυχτα,  
η νύχτα -ιδές! ροδοχαράζει!  
Γιορτάζουν οι ουρανοί της Βηθλεέμ,  
βρέχοντας θείο φωτοχαλάζι.

Κι η γη το πίνει, πίνει λαίμαργα,  
γιατί από φως έχει διψάσει.  
Πόσες χιλιάδες χρόνια επρόσμενε  
την άγια αυτή στιγμή να φτάσει!

Πόσες χιλιάδες χρόνια επρόσμενε  
την άρρητην ανατολή σου,  
μες στ' αξημέρωτα σκοτάδια της  
φωτός ποτάμια να κυλήσουν!

Με το γλυκό σου όραμα σφάλησαν,  
Λόγε, οι Πρωτόπλαστοι τα μάτια,  
κι οι Δούλοι σου όλοι κι οι Προφήτες σου,  
απ'τις σκηνές ως τα παλάτια.  
Ω, συ, μεγάλε Αναμενόμενη  
του δύστυχου πεσμένου ανθρώπου!  
Για σε ψαλμοί κι ωδές και σίβυλλες,  
για σένα οι θρύλοι κάθε τόπου.

Για σε ο Δαβίδ τη λύρα ανάκρουσε,  
κι ο μεγαλόπνοος Ησαΐας,  
που διασκελίζοντας τα σύνορα  
της Ιουδαίας και της Ασίας,

στης γης τα πέρατα το κήρυξε,  
πως θείο παιδί για μας εδόθη,  
π' όλοι θα βρουν σ' Αυτό την πλήρωση  
οι πανανθρώπινοι μας πόθοι.

Τον ερχομό σου, ω! πως τον πρόσμενε  
του βράχου ο τραγικός Δεσμώτης,  
όσο τα σπλάγχνα τ' όρνιο εσπάραζε  
της αδαπάνητης του νιότης.

Κι ήρθες! Δεν ήρθες μ' αστροπέλεκα  
και με βροντές και καταιγίδα.  
Ήρθες σαν αύρα, σαν πνοή, σαν φως,

σαν ορθρινή δροσοσταλίδα.  
Ήρθες! Μπροστά σου γονατίζουμε  
–Μάγοι φτασμένοι από τα ξένα,  
και ταπεινά σε χαιρετίζουμε  
τον Λατρευτό μας και τον Ένα.

Της νοσταλγίας τ' Αστέρι τ' άγρυπνο  
στη φάτνη σου μας έχει φέρει.  
Κι αν μας εράπισε τα μάγουλα  
το χειμωνιάτικο αγριοκαίρι,

κι αν χίλιοι δυό στο δρόμο βρέθηκαν  
–ξυπνοί– να μας περιγελάσουν  
και να μας λεν πως είσαι χίμαιρα,  
και τρέλα το κυνήγημα σου,

μα εμείς, ω θησαυρέ, σε βρήκαμε,  
και τη χαρά μας διαλαλούμε!  
Ας είσαι Θεός άυλος κι άπιαστος.  
Εμείς στα χέρια σε κρατούμε!

Ω, συ, γλυκιά Πραγματικότητα  
που ψηλαφούν τα δάχτυλα μας!  
Σε λέμε –κι ας τ' ακούσουν οι άπιστοι–  
Κύριο, Σωτήρα, Βασιλιά μας.

Ιησού! Μπροστά σου γονατίζουμε  
–Μάγοι φτασμένοι από τα ξένα,  
και ταπεινοί σε χαιρετίζουμε  
τον Λατρευτό μας και τον Ένα.

Σμύρνα και μάλαμα δεν έχουμε,  
μόνο λιβάνι, Αγαπημένε.  
Λίγο λιβάνι απάνω στις καρδιάς  
το μυστικό βωμό, όπου καίνε

των πόθων των αγνών τα κάρβουνα  
και της λατρείας η άγια φλόγα.  
Δέξου τα, ως τόσο, και καλόγνωμα  
την προσφορά, Χριστέ μου, ευλόγα!

Ω, δέξου την, Χριστέ, καλόγνωμα.  
Φτωχή κι αν είναι η προσφορά μας,  
πλούσια κι αμέτρητη κι ανείπωτη

στη γέννηση σου είν' η χαρά μας.  
Ιησού! Μπροστά σου γονατίζουμε  
βοσκοί του λόγγου που αγραυλούμε,  
τη νύχτα τούτη που μας έκαμες  
άξιους με αγγέλους να μιλούμε!

Απόψε νοιώθουμε τριγύρω μας  
να φτερουγάν αβρά αγγελοΰδια,  
κι ηχούν στ' αυτιά μας γλυκοτόνιστα  
τα παναρμόνια τους τραγούδια.

Κύριε, λυπήσου μας, φτωχούς βοσκούς  
που προσκυνούν τη γέννηση σου!  
Δε σε ξεχάσαμε! –κι ας τρέχουμε  
τον κίνδυνο να μας μισήσουν.

Ας σε ξεχνούν του κόσμου οι προύχοντες  
κι οι ξακουσμένοι κι οι μεγάλοι  
κι όσοι λατρεύουνε σαν είδωλα  
είτε τα πλούτη είτε τα κάλλη.

Ας σε ξεχνούν όσοι πιστέψανε  
στη γνώση τους και στη σοφία.  
Εμείς μακριά σου πως θα ζήσουμε;  
ω Λόγε! ω Βρέφος! ω Μεσσία!  
Όλα κοντά σου εμείς τα βρήκαμε:  
γνώση, ομορφιά και φως και πλούτη.  
Άλλο μας καύχημα δεν έχουμε,  
όξω απ' την αγία Φάτνη ετούτη.

Το μυστικό μας τό'πε ο άγγελος  
και το φυλάμε με καμάρι.  
Στη λάσπη εμείς δεν θα το ρίξουμε  
τ' ατίμητο μαργαριτάρι.

Το μυστικό μας τό'πε ο άγγελος  
ω! Ελπίδα μας κι Απαντοχή μας!  
Μια θεία γέννηση γιορτάζουμε  
στη Βηθλεέμ και στην ψυχή μας!

Αιώνια μέσα μας Χριστούγεννα  
κι ανθοβολούνε κρίνα ολάσπρα.  
Κι απ' των ψυχών μας το στερέωμα  
σταλάζουν φως κι ασήμι τ' άστρα!

## Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ

Πάσχα θα κάμω πάλι σήμερα,  
κι είν' η λαχτάρα μου μεγάλη!  
Πάσχα θα κάμω πάλι σήμερα,  
γιατί θα κοινωνήσω πάλι.

Μαζί κι οι δυό μας θα γιορτάσουμε,  
ω, πόσο τό'χες πεθυμήσει.  
«Επιθυμία επεθύμησα»,  
μας είπες πριν το δείπνο αρχίσει.

Επιθυμία επεθύμησα!  
-πως μας φλογίζ' η επιθυμία σου!  
πως λαχταρήσαμε να γείρωμε  
απόψε πάνω στην καρδιά σου!

Δέξου μας σαν τον άγιο Γιάννη σου,  
πάνω στο στήθος σου σκυμμένους.  
Δε θα σου πούμε ποια άγρια κύματα  
μας φέραν δω μισοπνιγμένους.

Τα ξέρεις όλα! Κι αν πονούσαμε,  
πιότερο συ για μας πονούσες  
και, σιωπηλός, -τα χρόνια ως διάβαιναν,-  
στο δείπνο σου μας καρτερούσες.

Μαζί σου τώρα θα γιορτάσουμε,  
και το τραπέζι 'ναι στρωμένο.  
Μα πως σε βλέπω, ω τρισελεύτερε,  
τη δουλική ποδιά ζωσμένο;  
-«Σταθήτε, φίλοι! Ο νους σας άγρυπνος  
κι ολάνοιχτ' η ψυχή σαν κρίνο,  
για να δεχτεί, δροσιά απριλιάτικη,  
την ύστερη εντολή που αφήνω.

Εγώ'μαι ο Κύριος κι ο Διδάσκαλος.  
Μαζί μου ως τ' άστρα θ' ανεβείτε,  
μ' αφού στα πόδια τ' άλλου σκύψετε  
και δουλική ποδιά ζωσθείτε.

Εγώ 'μαι ο Κύριος κι ο Διδάσκαλος  
μα ταπεινώθηκα ως τα Βάθη.  
Όποιος το Θρόνο μου λαχτάρησε,  
Το δρόμο τούτο πρώτα ας μάθει!



Μα ελάτε τώρα να γιορτάσουμε.  
Χρείαν ουκ έχει ο λελουμένος.  
Μαζί σας, η χαρά μου απέραντη,  
κι ας είμαι κιόλα προδομένος»

Κύριε, τα λόγια σου αντηχήσανε  
ως τα κατάβαθα του νου μας.  
Εσύ διαβάζεις την αγάπη μας  
μες στη καρδιά του καθενού μας.

Εσύ διαβάζεις την αγάπη μας,  
και, πιο καλά από μας, το ξέρεις.  
Πόσο οι ψυχές μας νοσταλγήσανε  
σ' αυτό τ' ανώγειο να μας φέρεις.

Μαζί το Πάσχα θα γιορτάσουμε  
και τον καινούργιο Αμνό θα φάμε.  
Μαζί σου, ακόμα και στο θάνατο  
-και στην ανάσταση- θα πάμε.

Πάσχα θα κάμω πάλι σήμερα,  
γιατί θα κοινωνήσω πάλι!  
Πάσχα θα κάμω πάλι σήμερα,  
κι είν' η λαχτάρα μου μεγάλη!

Ο λειτουργός προβαίνει επίσημα  
τ' Άγια κρατώντας υψωμένα,  
μα Εσύ μας κράζεις με τα χείλη του  
«πιστοί μου, ελάτε προς Εμένα».

Σεμνά κι αθόρυβα προσέρχονται  
θερμός στα μάτια ο πόθος λάμπει  
κι ανοίγουν οι καρδιές εφτάδιπλες,  
ο Βασιλιάς των όλων νάμπη.

Ανοίγουν οι καρδιές ευφρόσυνα  
καθώς στον ήλιο τα λουλούδια,  
κι ανάερα φτερουγάνε γύρω μας,  
αυρές των όρθρων, τ'αγγελούδια.

Αυρές των όρθρων μας θωπεύουνε  
μες στη σεμνή φωτοχυσία.  
Την εκκλησία μας όλη γέμισε  
χίλιων ψυχών η παρουσία.

Άκτιστε Λόγε και Συνάναρχε,  
πόσους εκάλεσες σιμά σου!  
Γύρω ένα πλήθος αναρίθμητο  
Σιμώνει προς την Τράπεζα σου.

Τούτη την ώρα που κυκλώνουμε  
τ' αφθαρτοπάροχο ποτήρι,  
πνεύματα μύρια ολούθε κίνησαν  
για να βρεθούν στο πανηγύρι.

Θα κοινωνήσω με τους Έντεκα  
-στη νύχτα χάθηκε ο προδότης-  
με την Παρθένα Μάνα που έσφιξε  
στην αγκαλιά της τον Αμνό της.

Θα κοινωνήσω με τους Έντεκα  
και με την πρώτητη Εκκλησία.  
Κοινή κι η πίστη κι η λαχτάρα μας  
μπρος στην υπέρτατη Θυσία.

Να, με τους πρώτους, οι Εβδομήκοντα,  
και να κι ο Παύλος που 'χει φτάσει  
στα τρίδιπλα φτερά του ζήλου του,  
πέλαα περνώντας, κάμπους, δάση.

Γεμάτη δύναμη και θέληση  
στράφτει η ματιά του, σαν ατσάλι.  
Χαίρε, ω ποτήρι μυριολάτρευτο  
που τον χαλύβδωσες στην πάλη.

Να των μαρτύρων τ' αναρίθμητα  
που φτερουγάνε πλήθη, γύρω,  
κρατώντας, θησαυρό σ' αλάβαστρα,  
το αίμα τους, ουράνιο μύρο.  
Πως την θυμούνται την αξέχαστη,  
των πιο μεγάλων θριάμβων, μέρα!  
Στη φυλακή πρωί, μετάλαβαν,  
το βράδυ στα θεριά τους φέραν.

Στη φυλακή πρωί, μετάλαβαν  
ελεύθεροι φυλακισμένοι.  
Το βράδι μπαίνουν αλαλάζοντας  
στον ουρανό που τους προσμένει.

Χαίρε τροφή μαρτυροπλάστρα, Συ,  
και χαίρε των ηρώων γεννήτρα!  
Τα νύχια των θηρίων εσύντριψεν  
Η δύναμη σου η καταλύτρα.

Να και ο Ταρσίζιος μες στους μάρτυρες,  
ο μικρός φίλος κι αδερφός μας.  
Γεια σου αδελφούλη, που ξεπέρασες  
τους πιο τρανούς εσύ του κόσμου!

Στη δωδεκάχρονη καρδούλα του  
σφίγγει ο Ταρσίζιος τ' Άγια Δώρα.  
Δε θα τα ρίξει, κι ας ουρλιάζουνε  
τριγύρω του σκυλιά αιμοβόρα.

Δε θα τα ρίξει στην ατίμωση,  
-Θε μου η καρδούλα του πως κάνει!-  
κι ας τον χτυπούν κι ας τον πληγώνουνε.  
Με τ' άγια Δώρα θα πεθάνει!

Να κι οι σεπτές χορείες προβαίνουνε  
των ομολογητών της πίστης,  
κι ο ιεράρχης κι ο σοφός ο δάσκαλος,  
ο βάρδος, ο πνευματικός, ο μύστης.

Να κι οι παρθένες αστρομέτωπες  
τ' άφθαρτα φέρνοντας στεφάνια,  
και να οι μανάδες των Χρυσοστόμων,  
με τη σεμνή τους περηφάνεια.

Η Φοίβη, η Πρισκίλλα, η διακόνισσα,  
η κατηχήτρα, η τίμια χήρα,  
κι η δοξασμένη αυτοκρατόρισσα  
που καταφρόναε την πορφύρα.

Θέ μου, τι πλήθος αναρίθμητο  
μαζί μας ήρθε να δειπνήσει!  
Κι όλους, αυτό το θείο ποτήρι σου  
τους έχει θρέψει και ποτίσει!

«Ιδού βαδίζω...» Κύριε, δέξου με  
ξεχνώντας τον πολύ μου ρύπο...  
Εσύ που ακούς τον κρυφό πόθο μου  
και της καρδιάς μου κάθε χτύπο.

«Ιδού βαδίζω...» Γήινο τίποτα  
δεν έχει τώρα ο λογισμός μου,  
γιατί με κάλεσε συντράπεζο  
ο Βασιλιάς όλου του κόσμου

«Ιδού...» Στο βήμα των πατέρων μου  
ρυθμίζω το δικό μου βήμα,  
κι Εσύ με δέχεσαι ως τους δέχτηκες,  
θύτης Εσύ μαζί και θύμα!

«Στώμεν καλώς!» Τα μάτια, ορθάνοιχτα,  
την αγρύπνια του πνεύματος μας  
ας δείχνουν, τούτη τη φριχτή στιγμή  
που σφαγιάζετ' ο Χριστός μας.

Ευλαβικά σαν τον προφήτη Σου  
τον άνθρακα στα χείλη παίρνω,  
και ο καθαρού φωτιά αδαπάνητη  
που μες στην ύπαρξη μου παίρνω!

Είδες, τη δίψα μου την άσβηστη,  
και να που μου'χεις αναβρύσει  
αθανασίας καθάρια νάματα  
κι αλήθειας κρουσταλλένια βρύση.

Τώρα ξεχνώ του βίου τα βάσανα  
και της ζωής κάθε φαρμάκι.  
Δε χάνομαι άσωτα στα πέλαγα  
μάταια ζητώντας κάποια Ιθάκη.

Ο δρόμος φέρνει προς την θέωση,  
διάπλατα μπρος μου τον ανοίγεις,  
κι ως το στερνό -μου τό'πες- βήμα μου,  
απ' το πλευρό μου δε θα φύγεις.

Στην ομορφιά μας την πρωτόπλαστη  
μας ξαναφέρν' η δύναμη σου.  
Στην ομορφιά μας την πρωτόπλαστη  
και στις χαρές του παραδείσου.  
Αγγέλων λύρες αρμονίζονται  
και χερουβίμ δοξολογούνε,  
κι αρχάγγελοι έσκυψαν, θαυμάζοντας,  
τη μυστική ένωση να δούνε...

Σ'ευχαριστώ που καταδέχτηκες  
στη φάτνη τούτη να ξανάρθεις.  
Ω, μείνε χρόνια, χρόνια ατέλειωτα  
μέσα μου, αφέντης και μονάρχης.

Μείνε για πάντα, όπως και σήμερα  
μες στη καρδιά μου σ' έχω πάρει  
με την πλαστουργική σου δύναμη  
και την αγνιστική σου χάρη.

Μείνε, το θάρρος μου κι η ελπίδα μου  
φίλος, παράκλητος, Θεός μου!  
Με σένα θά'μαι παντοδύναμος  
και νικητής όλου του κόσμου.

Κι όταν στερνά θα πέφτει απάνω μου,  
θα πέφτει ο ίσκιος του θανάτου,  
στο φως μιας νέας ζωής, αθάνατης,  
θ' ανοίγει ο νους τα βλέφαρα του!

## Ο ΛΥΤΡΩΤΙΚΟΣ

Κλειστές οι πόρτες της ψυχής μας  
κι εμείς βουβοί και λυπημένοι.

Σαν τι κακό μας περιμένει;  
Σαν κλαψοπούλι ο λογισμός μου  
άπαυστα μέσα μου θρηνεί,  
λες, την καταστροφή του κόσμου.

Σ' αυτό το σπίτι το κλειστό,  
ποιος μούπε νάρθω να κλειστώ;  
Αράχνες κάποιος πλέκει εντός μου!

Απ' το παράθυρο του δρόμου  
βλέπω τα δάχτυλα του τρόμου  
-Θε μου!- μακριά, κοκαλωμένα!  
Κάποιος τ' απλώνει κατά μένα...

Τρέμει απ' την φρίκη το κορμί.

Μη με μολύνεις, τέρας, μη!...  
Ποιος ειν' εκείνος που σκαλίζει,  
φερμένος απ' το δάσος πέρα,  
μεσ' στο μυαλό μου νύχτα μέρα;  
Κάποιο καράβι εδώ αρμενίζει,  
κι είναι φουρτούνα στο κελί μου.

Μού 'σπασε το τιμόνι, αλί μου!

Ξέχασα που 'θελα να φτάσω.

Πασκίζω να το θυμηθώ.

Στο πέλαο μού 'ταν να χαθώ;  
Πως θενά σ' εύρω άμα σε χάσω;  
Μεσ' στο κελί μου (κι ειμ' εγώ!)

μαζεύουν ένα ναυαγό!

Μα είδα, πριχού μου λείψ' η σκέψη,  
να σείονται απάνω απ' τα νερά  
κάποια χρυσόλευκα φτερά...

Ποιος μ' έχει πιάσει; Που με φέραν;  
Άλλον αγέρα εδώ ανασαίνω  
κι ούτε πια ζω σε μέρος ξένο.  
Έξω από μένα, όλοι το ξέραν.

Και με χαϊδεύαν τρυφερά.

Σ' όλα τα μάτια ειν' η χαρά.

Βαρύς ο λογισμός μου ακόμα.

Μέλι τα λόγια τους στα χείλη!

Ευχαριστώ καλοί μου φίλοι.

Αγάπη τέτοια ούτε της μάνας!

Ακούω τον ήχο τον γλυκό  
μιας αναστάσιμης καμπάνας.

Χριστός Ανέστη! όλα μου κρίζουν,  
οι αχτίδες οι αύρες και τα μύρα  
που σκόρπιζε η άνοιξη τριγύρα.  
Χριστός Ανέστη! όλα μου κρίζουν  
και στη θλιμμένη μου καρδιά,  
γαλήνης βάλσαμο σταλάζουν.  
Όλα γελούν σ' αυτό το σπίτι  
και με κοιτούν σαν αδερφό.  
Καλή μου τύχη εδώ να 'ρθω!  
Όλα γελούν σ' αυτό το σπίτι.  
Ρωτάω ποίος ειν' αφεντικό,  
μούπαν για Κάποιο Σαμαρείτη!

### ΝΥΧΤΑΣ ΟΡΑΜΑ

Ύπνος απόψε μου έκλεισε γλυκός τα βλέφαρά μου,  
κι ήρθες εσύ, μανούλα μου, κι εκάθισες κοντά μου.  
Κι ήσουν, λέει, χαρούμενη κι ήσουν ευτυχισμένη,  
κι ήταν η όψη σου η γλυκιά σ' έν' άυλο φως λουσομένη.

Κι έσκυψες πάνω μου απαλά κι είδα στο πρόσωπό σου  
να λάμπει πάλι το παλιό γλυκό χαμόγελό σου,  
το ερατεινό, το αξέχαστο, το χιλιαγαπημένο,  
που τόχες πάντα, μάνα μου, στα χείλη χαραγμένο.

Και μούπες: «Γιε μου, μη με κλαις δεν έφυγα μακριά σας.  
Ας μην κυλούν για μένα πια θερμά τα δάκρυά σας.  
Οι άγγελοι που με σήκωσαν στα ολόλευκα φτερά,  
με πήγαν στην καινούργια γη πουν' άσωστη η χαρά.

Εκεί το φως ειν' άδυτο κι η μέρα δεν τελειώνει  
κι όλα μια δόξα ουρανική τα πορφυροχρυσώνει.  
Εκεί 'ν' ο θρόνος του Θεού και γύρω του αγγελούδια,  
κι όλο αντηχούνε λυγερά τα θεία τους τραγούδια.

Εκεί η ψυχή μου ευφραίνεται, παιδί μου αγαπημένο,  
κι εκεί μια μέρα ευλογητή να δω κι εσάς προσμένω»  
Γλυκιά μου μάνα, ευχαριστώ για την παρηγοριά  
πούρθες απόψε κι έφερες στη δόλια μου καρδιά.

Ευλόγησέ με, μάνα μου, και δος μου την ευχή σου,  
και παρακάλα το Θεό που πήρε την ψυχή σου,  
ίλεως να γίνη και για μας και για την οικουμένη,  
την άπιστη και δύστυχη κι αιματοκυλισμένη.

## ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

Μακριά το κρασί!  
Όποιος φλόγες δεν πετά,  
δεν του αξίζουν τα φιλιά του  
κι όπου απ' τη φωτιά κρατά η γενιά του  
είναι κιόλα από καιρόν όλος φωτιά.  
Ένας πόθος μοναχά σε σας ταιριάζει,  
ένας δρόμος μεσ' στην μόρα, στην νυχτιά,  
κείνος που απ' τα σκοτεινά σας στήθη βγάζει  
ουρανό γεμάτον άστρα λαμπερά.

## ΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΟΞΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Όλα για την δόξα του Χριστού!  
να το το μεγάλο σύνθημά σου.  
Όλα για την δόξα του Χριστού,  
απ' τα πρώτα χρόνια ως τα στερνά σου.

Μές στην αλήθεια και στο Φως  
βρέθηκες, ακόμα νέο βλαστάρι.

Και σαν έμπορος σοφός  
πού'βρε τ' ακριβό μαργαριτάρι,

τρέχεις με κρυφή λαχτάρα ευθύς,  
δίχως ούτε μια στιγμή να χάσεις,  
κι όλα τα πουλάς, γιατί ποθείς  
το μαργαριτάρι ν' αγοράσεις.

Όλα τα πουλάς, και δεν κρατάς  
τίποτα του κόσμου αυτού δικό σου.

Της ζωής το νόημα πια ζητάς  
μέσα στην απάρνηση του εγώ σου.

Όλα τα πουλάς, κι εσύ κρατάς  
το σταυρό του χρέους και της θυσίας.  
Κι όμοιος Παύλος, τώρα δεν κοιτάς  
άλλ' απ' το καλό της Εκκλησίας.

Κι αν σ' αυτό το δρόμο τον τραχύ  
κάθε βήμα κρύβει μια παγίδα,  
μα σου δίνει θάρρος κι αντοχή  
η μεγάλη πίστη σου κι ελπίδα.



Θάρρος κι αντοχή, να πολεμάς  
κι όλο νικητής εσύ να βγαίνεις.  
Και τα πιο μεγάλα να τολμάς,  
κι άτρομος κι αλύγιστος να μένης.

Κι έσκυψες στα λόγια της Γραφής  
μ' όση και το λάφι δίψα σκύβει  
πάνω απ' τις πηγές, γιατί ποθείς  
όλη τη σοφία να πιής που κρύβει.

Άφθονα κι η Χάρη και το Φως  
είχαν στην αγνή ψυχή σου στάξει.  
Κι ήσουν έτσι υπέροχος, καθώς  
απ' την γνώση ανέβαινες στην πράξη.

Παίρνεις τ' αποστόλου το ραβδί,  
σα βοσκός που φεύγει απ' το κοπάδι,  
το χαμένο πρόβατο να βρη,  
και γυρνά στη νύχτα, στο σκοτάδι.

Παίρνεις το ραβδί σου και περνάς  
θάλασσες, στεριές, ποτάμια, δάση  
νάβρης τις ψυχές που ο σατανάς  
σε φριχτές παγίδες έχει πιάσει.

Να και το δισάκι του σποριά!  
Πρόθυμα στον ώμο σου το παίρνεις,  
και γυρνώντας πόλεις και χωριά,  
τον καλό το σπόρο ολούθε σπέρνεις.

Άφθονος ο λόγος που σκορπάς,  
μπαίνει στις ψυχές και τις αγνίζει.  
Πλούσιος ο καρπός όπου κι αν πας.  
Ρόζιασε το χέρι να θερίζει!

Ούτε σαν αχνός δε σου περνά  
στο μυαλό υψηλή και μάταιη σκέψη  
ως την ύστερη ώρα ταπεινά  
στου Θεού το έργο έχεις δουλέψει.

Όλα για την δόξα του Χριστού!  
Τίποτα δεν κράτησες για σένα.  
Κι έμοιασες του δούλου του πιστού  
πούφυγεν ο Ρήγας του στα ξένα.

Κι έμοιασες του δούλου τ' αγαθού,  
που προσμένει, μέρα με τη μέρα,  
τα καλά μηνύματα ναρθούν  
απ' το μακρινό βασίλειο πέρα.

Και να λεν πως τέλειωσε ο καιρός,  
και σε λίγο πάλι ο Ρήγας φθάνει,  
πλούσιος δοξασμένος, λαμπερός,  
να σου δώσει τ' άφθαρτο στεφάνι.

Νύχτα - μέρα δούλεψες σκληρά,  
με τα πέντε τάλαντα που πήρες.  
Και σαν ήρθ' η ώρα σου, ω χαρά!  
διάπλατες σου ανοίχτηκαν οι θύρες.

Διάπλατες οι θύρες για να μπεις,  
να σταθής μπροστά στο βασιλιά σου,  
τον τρανό το λόγο να του πεις,  
που έφερες διπλά τα τάλαντά σου.

Πέρνα τώρα, Γέροντα, στο φως,  
ζήσε στη χαρά του Παραδείσου.  
Πλούσιος που σε πρόσμενε μισθός!  
Όλη τούτη η δόξα 'ναι δική σου!

Ψάλλε τώρα ολόχαρος μαζί  
Με χορούς αγίων, σεμνέ λευίτη.  
Άσβηστη στη μνήμη μας θα ζει,  
η μορφή σου, ολόλευκε πρεσβύτη.

Πάντα θα μας μένει στην ψυχή  
το μεγάλο χρέος που σου χρωστάμε.  
Δος μας μόνο μια θερμή ευχή,  
και για μας στον Κύριο δέηση κάμε.

Δέηση για τα τόσα σου παιδιά,  
που στη μάχη πίσω έχεις αφήσει,  
να'χουν τη δική σου την καρδιά  
και καθείς με ζήλο να κρατήσει  
του έργου τη βαριά κληρονομιά  
που έλαχε σ' αυτούς να συνεχίσουν.  
Σκύψε προς τα τόσα σου παιδιά,  
Γέροντα καιδος μας την ευχή σου!

## ΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟ ΦΩΣ

- Νυχτωμένοι στρατοκόποι,  
στα σκοτάδια που γυρνάτε,  
σαν τι νάναι που ζήτατε;  
Τόσος δρόμος, τόσοι κόποι  
μεσ' στο σκοτεινό στρατί  
τ' ανηφορικό, γιατί,  
νυχτωμένοι στρατοκόποι;  
Να! σε λίγο αρχίζει η μπόρα:  
Σύγνεφα, βροντή, καπνός,  
και το λιγοστό αστροφώς,  
που σας σιγοφέγγει τώρα,  
όπου ναν' κι αυτό θα σβήσει.  
Και σεις τρέχετε, γυρνάτε,  
λες και βιάζεστε να πάτε  
σε νυχτερινό μεθύσι.  
Τόσος δρόμος, τόσοι κόποι!  
Σαν τι νάναι που ζητάτε  
στα σκοτάδια που γυρνάτε,  
νυχτωμένοι στρατοκόποι;  
- Τι ζητάμε; Φως διαβάτη:  
Είν' ο πόθος ο βαθύς  
κάθε ανθρώπινης ψυχής.  
σαν ποιο ναν' το μονοπάτι,  
που στο φως θε να μας φέρη;  
Αχ! Κανείς μας δεν το ξέρει.  
Φως ζητάμε, Φως διαβάτη.  
Πήραμ' ένα γιδοστράτι  
και χυθήκαμε στα σκότη,  
απ' την πρώτη μας την νιότη,  
και ζητάμε κι όλο πάμε  
κι όσο πάμε και ζητάμε.  
Πόσα χρόνια πάνε τώρα;;  
Χίλια; Δύο χιλιάδες; Τρεις;  
Μέτρησέ μας τα αν μπορής.  
Με την ίδια πάντα φόρα,  
στο σκοτάδι, στ' αστροφώς,  
τριγυρνάμε σαν αλήτες,  
νυχτωμένοι παρωρίτες,  
και γυρεύουμε το Φως.  
Πήγαμε στην Βαβυλώνα,  
στο Θιβέτ, στην Καρχηδόνα,  
στης Αιγύπτου τις ερμιές.

Μας εμάθαν ολ' οι δρόμοι  
κι όλες οι νεροσυρμές  
ως την Κίνα κι ως τη Ρώμη.  
Τίποτα! Νεκρές ελπίδες!  
Δεν εβρήκαμε παρά  
λιγοστές χλωμές αχτίδες.  
Φως ζητάμε, Φως διαβάτη.  
Ξαναπαίρνουμε φτερά  
και πετάμε νύχτα-μέρα  
απ' το Νείλο στον Ευφράτη  
κι ως τις θάλασσες κι ως πέρα.  
Τρέξαμε στο Καπιτώλιο  
και στο βράχο τον αιώνιο,  
κι ανεβήκαμε κι αυτές  
του Ολύμπου τις κορφές.  
Μα κι εδώ η χαρά σαν πρώτα  
σβήστηκε σαν λευκαφρός:  
Ήταν φώτα, χίλια φώτα  
μα δεν ήτανε το Φως...  
Και κινήσαμε και πάλι  
και ριχτήκαμε ξανά  
στα λαγκάδια, στα βουνά,  
στα σκοτάδια και στην πάλη.  
Και γυρνάμε σαν αλήτες,  
νυχτωμένοι, παρωρίτες,  
στο σκοτάδι, στ' αστροφώς.  
Αχ! πονόψυχε διαβάτη,  
πες εσύ, ποιο μονοπάτι,  
θα μας φέρει προς το Φως;  
- Κουρασμένοι στρατοκόποι,  
που σας είδαν τόσοι τόποι,  
που σας θόλωσαν το μάτι  
καταιγίδα, ανεμοζάλη,  
δίψα, θλίψη, φόβος, μπόρα,  
πάρτε και το μονοπάτι  
το φτωχό, που θα σας βγάλει  
προς της Βηθλεέμ τη χώρα.  
Είν' το ίδιο το στρατί  
το ματόβρεχτο που φτάνει  
στο μαρτυρικό στεφάνι  
κι ως το Γολγοθά κρατεί.  
Ακλουθάτε το, ακλουθάτε:  
Απ' τη Φάτνη ως το Σταυρό  
μπόρεσα και γω να βρω

τ' άυλο Φως π' αναζητάτε.

## ΔΥΟ ΚΟΣΜΟΙ

Απόψε στ' αρχοντόσπιτο του πλούσιου ξεφαντώνουν,  
κι οι καλεσμένοι τραγουδούν κι οι δούλοι μπαينوβγαίνουν,  
και κουβαλάνε τα φαγιά και τα τραπέζια στρώνουν  
και κουβαλάνε τα κρασιά τα μοσχοβολημένα,  
και την αχόρταγη ψυχή τ' αφέντη τους ευφραίνουν,  
πούχει τα μάτια απ' το πιωτό βαριά και ματωμένα.

Της νύχτας έξω τη βαθιά και μυστική σιγή  
φωνές βραχνές, φωνές γλεντιού και μεθυσιού ταραάζουν.

Όλη το ξέρ' η γειτονιά, πως μέχρι την αυγή  
κι οι καλεστοί κι ο καλεστής, ακόμα θα οργιάζουν.

Στην πόρτα τ' αρχοντόσπιτου, σε μια γωνιά ριγμένος,  
με φτωχικά και βρώμικα κουρέλια τυλιγμένος,

και μ' άρρωστο κορμί,

κοίτεται κάποιος γέροντας, σαράβαλο του χρόνου.

- είν' ο φτωχός ο Λάζαρος, ο Λάζαρος του πόνου,  
της θλίψης το παιδί.

- Τα φτωχικά κουρέλια του μόλις μισοσκεπάζουν  
πληγές βαθιές το σώμα του πόνου πικρού φωλιά  
κι η πείνα τον θερίζει.

- Μα απ' όλα πιο πολύ μέσ' στην καρδιά τον σφάζουν  
η καταφρόνια, η μόνωση, του κόσμου η απονιά,  
που αδιάκοπά αντικρίζει.

Μα πως; Δε βρίσκεται κανείς σε κείνο το παλάτι  
να κλείνη μεσ' στα στήθια του πονετική καρδιά,  
και να'χει αγάπη στην ψυχή, βλέμμα στοργής στο μάτι;

Κανείς! Μονάχα τα σκυλιά,

που με συμπόνια γλύφοντας ξεπλένουν τις πληγές του,  
με τη βουβή τους συντροφιά γλυκαίνουν τις στιγμές του.

Αργά και που τα χείλη του κινούνται, ψιθυρίζουν.

Δε λένε λόγια γογγυσμού και παραπόνου λόγια,  
μα λέν «ευχαριστώ».

Γύρω του αγγέλοι ασώματοι μ' αγάπη φτερουγίζουν,  
και ρίχνουν λάδι στην πληγή – γλυκιά δροσιά στη φλόγα  
που καίει τον πιστό.

Μα να, σημαίνει κάποτε του λυτρωμού η ώρα  
κι απ' τα κουρέλια να ο φτωχός στα χέρια των αγγέλων,  
στη φωτεινή τη χώρα.

Φως και ζωή και λευτεριά, χαράς παλμός και γέλιο.

Ευλογημέν' η ώρα!

Κι ήρθε και τ' άρχοντα η στιγμή και πέθανε και κείνος.

Ο θάνατος του παγωνιά κι απελπισιά και θρήνος.  
Μαύρη η ψυχή σπαράζεται στο μαύρο κόσμο ως μπαίνει.  
Τα κρίματά του πιο βαριά κι από το Μνήμα ακόμη  
που τούστησαν. Το βλέπεις; να: Δυό θάνατοι, δυό κόσμοι!  
Ένας εδώ ανασταίνεται, κι άλλος εδώ πεθαίνει...

### ΠΑΣΧΑ ΜΥΣΤΙΚΟΝ

Άστραψ' ο ήλιος στο τραπέζι Σου:  
το θείο ποτήρι Σου, Πατέρα.  
Ποιος τη χαρά μου και τη χάρη μου,  
στη λαμπροφόρα τούτη Μέρα!  
Χαρούμεν' η ψυχή μου εσκίρτησε  
και φως μου γέμισε το βλέμμα,  
μπροστά μου του Χριστού Σου ως λάμπησε  
τ' άχραντο Σώμα, τ' άγιον Αίμα.

Μακριά μου τώρα ο εχθρός και ο βέβηλος  
κι ότι φθαρτό κι ότι του κόσμου  
στης αφθαρσίας το δείπνο σήμερα  
με κάλεσεν ο Κυριός μου!

Το σιτευτό του μόσχο- ακούστε το!-  
για μένα πρόσφερε θυσία!  
Και δες πως λάμπουν όλα γύρω μου  
μέσα στη θεία φωτοχυσία!

Θεϊκή λαβίδα! μόλις σ' άγγιξαν  
με δέος τα πήλινά μου χείλη,  
κι ευθύς μεσ' στην ψυχή μου ανάτειλαν  
χιλιάδες άστρα, πλήθος ήλιοι.

Απ' άλλου κόσμου αχούς κι αντίλαλους  
νους και καρδιά μου αναγαλλιάζουν  
βαθιά μου οι έβδομοι ουρανοί  
άρρητο γλυκασμό σταλάζουν.

Φτερά αρχαγγέλων σειούνται ανάλαφρα  
και Χερουβείμ με τριγυρίζουν.  
Κι εντός μου ανοίγουν κρίνοι ολόλευκοι  
κι όλα του Μάη τα ρόδα ανθίζουν.  
Τώρα σαν τι να βρω καλύτερο,  
κι άλλο τι μένει να ποθήσω;  
Εδώ σιμά στην άγια Τράπεζα  
για πάντα μια σκηνή να στήσω!

## ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΣΟΦΩΝ

Σε πιστεύω! Κι αν αυτοί που σοφούς τους κρίζουν,  
με γελούν και με κοιτούν με λοξό το μάτι,  
πόνοι αγιάτρευτων πληγών τις ψυχές τους σφάζουν,  
κι όλο πίκρα ειν' η καρδιά και χολή γεμάτη.

Στη σοφή τους κεφαλή, όσα εγώ πιστεύω  
δε χωράνε, είμαι κουτός, με περιγελάνε  
τρέφομαι με χίμαιρες τα άπιαστα γυρεύω  
όσο πνεύμα έχουν φτηνό, εμένα το πουλάνε.

Μα όσο θέλουν ας λαλούν, ψέματα το λένε  
άλλο κρύβουνε βαθιά κι άλλο φανερώνουν  
κι αν στα μάτια μας γελούν, να βαθιά τους κλαίνε,  
κι είναι χίλιοι δυο σκορπιοί που τους φαρμακώνουν.

Έξω κάνουν το σοφό στον πολύ κοσμάκη,  
και πουλάνε τάχατες με σακί τη γνώση,  
μα κρυφά – κι ας μη το λεν – τόχουνε φαρμάκι,  
για την άγνοια την πηχτή που τους έχει ζώσει.  
Μηδέ ξέρουνε που παν, ούτε τι γυρεύουν  
στα καντούνια σκουντουφλούν σαν τους μεθυσμένους,  
σα σφαλάγγια στα τυφλά κάτι ανασκαλεύουν,  
για να βρουνε θησαυρούς μες στη γη χλωσμένους.

Κι είναι τα θαλάμια τους σκοτεινά σαν τάφοι  
όλα ανάκατα χτυπούν στο θολό τους βλέμμα  
χώματα και κάρβουνα παίρνουν για χρυσάφι,  
και λεν ίσιο το στραβό και σωστό το ψέμα.

Πάντα βρίσκουν τον καιρό απιστία να δείξουν,  
γιατί θεν να φαίνονται στους «απλούς» μοντέρνοι.  
Μα όσα φούμαρα κι αν πουν, δεν μπορούν να κρύψουν  
τη φριχτή κι αφάνταστη φτώχεια που τους δέρνει.

Τούμπανα, βερμπαλισμός, λόγια φουσκωμένα,  
φράσεις άδειες σαν ασκιά, κι όλες ήχο λέξεις  
στίχοι «αριστουργήματα», πεζά «δουλεμένα»,  
σφάλμα σου ασυχώρετο, νόημα να γυρέψεις!

Ύμνοι και στη Αθηνά και στην Αφροδίτη,  
και λατρεία τ' Απόλλωνα κι άσματα Διονύσων,  
Ήρες, Βάκχοι, σέληνοι, νύμφες, τρίαινες, κήτη,  
σιχαμένοι σάτυροι και ντροπές μεθύσων.

Όλα τούτα είναι τρανά και γεμάτα ουσία!  
συφορά σ' όποιον τους πει πως είναι για γέλια.  
Προσβολή του λογικού, ψέμα, ανοησία,  
είναι μόνο η Πίστη σου, ο νόμος, τα Ευαγγέλια!

Μα ας χαρούν τα φώτα τους – γεια τους και χαρά τους!  
κι ας χορταίνουν τρώγοντας οι σοφοί του κόσμου  
τα γλυκά και νόστιμα ξυλοκέρατά τους.  
Σένα μόνο ξέρω εγώ λύτρωση και φως μου.

Σε πιστεύω! Κι είμαι γω της χαράς ο Κροίσος  
πλούσιο μέσα μου το φως, θησαυρός η αλήθεια!  
Και χαρίζω στους σοφούς τ' αναρίθμητα «ίσως»,  
τα «μπορεί», τους δισταγμούς, τ' άλλα παραμύθια.

Σε πιστεύω! Κι όλα εσύ, Λόγε, μου μαθαίνεις,  
και τη γνώση μέσα μου θαυμαστά πληθαίνεις.  
Είσαι Συ που βρίσκεσαι πάντα στο πλευρό μου,  
Πλάστης μου, Πατέρας μου, Φίλος μου, Αδελφός μου.

Σε πιστεύω! Κι είσαι Συ που φτερά μου δίνεις,  
κι αλουργίδα αστραφτερή δόξας θείας με ντύνεις.  
Σαν τριαντάφυλλα ορθρινά, στη δροσιά ανοιγμένα,  
η ψυχή μου απ' την αυγή λαχταρά για Σένα.

Και μου στέλνεις, Ήλιε μου, χρώματα και φώτα,  
και με κάνεις λαμπερό κι άσπιλο σαν πρώτα.  
Σαν τη πρώτη ευλογητή κι άγια κείνη μέρα,  
πούχα βγει απ' τα πλαστουργά χέρια σου, Πατέρα.

Ω Πατέρα, στείλε μου Πνεύμα θείο, κι ας γίνω,  
όσα χρόνια στο φθαρτό τούτο κόσμο μείνω,  
μικρός ήλιος να σκορπώ τη δική Σου γνώση,  
και το φως και τη χαρά κι ότι μού'χεις δώσει.

Δος μου τ' αηδονιού φωνή για να τραγουδήσω  
ύμνους στην αγάπη Σου, δόξες στ' όνομά Σου.  
Κι όταν έρθ' η ώρα καλή, που τη γη θ' αφήσω,  
ω Πατέρα, πάρε με, πάρε με κοντά Σου!



## Ο ΕΡΧΟΜΟΣ ΤΩΝ ΜΑΥΡΩΝ

Ήρθαν της νύχτας τα παιδιά,  
πάνω στα μαύρα τους φαριά,  
και ξεπεζέψαν στην πλατεία.

Τα βήματα έσβησαν πνιχτά  
μεσ' στα σκοτάδια τα πηχτά,  
ούτε σκυλί δεν αλυχτά  
στην κοιμισμένη πολιτεία.

Όλοι στα χέρια τους κρατούν  
δαυλιά αναμμένα που πετούν  
τη μαυροκόκκινή τους λάμψη.  
Τα μάτια τους, δαυλοί κι αυτά,  
-πύρινα, κόκκιν, καυτά-  
μισεί η ψυχή τους και ζητά  
να καταστρέψει και να κάψει.

Και ρίχνονται άγρια και σκορπούν.  
Κραυγές κι ουρλιάσματα ξεσπούν  
στους δρόμους και τα στενορύμια.

Και παίρνει αντίλαλο η φωνή  
στην πολιτεία τη σκοτεινή,  
κι αχεί σκληρή, στριγγιά, βραχνή,  
βρισιά, πικρόλογο, βλαστήμια:

-Όπου Εκκλησιά κι όπου Ναός,  
κι όπου λατρεύεται Θεός,  
φωτιά, τσεκούρι και μαχαίρι!  
Τώρα δική μας η σειρά!  
κάτω οι βωμοί και τα ιερά,  
φωτιά στης Πίστης τα φτερά,  
ζήτω της Απιστίας τ' αστέρι!

Κι έτσι χυμούνε σαν τρελλοί...  
Αλί, σου λέω, και τρισαλί,  
δυστυχισμένη πολιτεία!  
που εσύ κοιμόσουνα βαριά  
κι ήρθαν την νύχτας τα παιδιά  
με την κατάμαυρη καρδιά  
και ξεπεζέψαν στην πλατεία!...

## Ο ΥΜΝΟΣ ΤΩΝ ΛΥΤΡΩΜΕΝΩΝ

Κι ήτανε μαύρα τα πέλαγα και τα βουνά ανταριασμένα,  
μαύρος ο πόντος, χαμέν' η στεριά, τα λιμάνια κλεισμένα!

Όλα τα σκέπαζε τότε η νυχτιά και το μαύρο σκοτάδι.

Ε, πως εζήσαμε, Θε μου, οι φτωχοί μπρος στο στόμα του Άδη;

Γύρω μας κύκλωναν ταύροι πολλοί, πεινασμένα λιοντάρια,  
όρνια ανθρωπόμορφα, σάρκες να φαν, να σπαράξουν κουφάρια.  
Σκίζουν το σώμα μας, σκίζουν τις σάρκες μας, πίνουν τα αίματα!  
Θε μου, ποια κόλαση ξέβρασε πάνω μας τ' άγρια της θρέμματα;

Ειν' η ζωή μας σαν κίτρινο πια ετοιμοθάνατο φύλλο,  
μόνη, γυμνή, σα στην άκρη ενός βράχου ανεμόδαρτο ξύλο.

Παν οι χαρές μας, το γέλιο μας έσβησε κι η δύναμή μας,  
σκέλεθρο τόκαμε η πείνα, ο καϋμός, ο δαρμός, το κορμί μας.

Λίγο ψωμί, κι αν το βρούμε, το τρώμε βρεγμένο στο δάκρυ,  
σαν το σκυλί μας κοιτούν και περνούν, που ψοφά σε μιαν άκρη.

Μα έφτασε κάποτε ως το άγιο θρονί σου, Πατέρα, η κραυγή μας,  
κι έσκυψες παν' απ' τα σύννεφα εδώ στην πολύπαθη γη μας.

Έσκυψες παν' απ' τα ουράνια να ιδής την Ελλάδα μας, Θε μου!

Μάτι οργισμένο καρφώνεις μεμιάς στού οχτρούς μας και τρέμουν.

Φεύγουν και χάνονται. Πάνω τους έπεσε φόβος και τρόμος.

Σκότος και γλίστρημα κι όλεθρος γίνηκε μπρος τους ο δρόμος.

Φεύγουν και πύρινος τρέχει ξοπίσω τους αρχάγγελος Σου,  
απ' την οργή Σου ποιοι τάχα Εωσφόροι μπορούν να τους σώσουν;

Φεύγουν και φεύγουν: Χρυσάκτινη πίσω τους λάμπει πια η Μέρα,  
κι η Λευτεριά, γαλανόλευκη, ολόφωτη, απλώνεται ως πέρα!

Πως λουλουδίζουν, Ελλάδα μου, κι οι κάμποι σου, ανθίζουν τα βρά-  
χια!

Κρίνα γεμίζουν και ρόδα ως κι αυτά τα ξερά καταράχια!

Ήχους απόκοσμους στέλνουν τα πέλαγα, στέλνουν τα δάση,  
μύρο, τραγούδι, υμνολόγημα υψώνεται απ' όλη την πλάση.

Ευλογημένη η στιγμή! Ας την δοξάσουν αμέτρητα στόματα Ελλήνων.

Δόξα εν υψίστοις! Τον ύμνο οι ψυχές ας προσφέρουν σ' Εκείνον!

Δόξα εν υψίστοις! Χαρά στις καρδιές, πανηγύρι στην κτίση.

Δόξα εν υψίστοις! Σαν ήχος βροντής τον αιθέρα ας δονήση.

Δοξολογήστε μαζί μας τον Κύριον, ήλιοι κι αστέρια,

δοξολογήστε τον, άχραντα εσείς της Εδέμ περιστέρια.

Ψάλετε ωδές, χερουβίμ, σεραφείμ, στον Ελευθερωτή μας,  
ύμνους καινούργιους, αρχάγγελοι κι άγγελοι, στον Λυτρωτή μας.

Ήρωες που κοίτεστε σ' έρμα βουνά, σε γκρεμούς, σε λαγκάδια,  
πνεύματα αγνά μεσ' στην δόξας το φως που νικά τα σκοτάδια,

ελάτε κι εσείς, λυτρωμένοι αδελφοί, στην ελεύθερη γη μας,

σμίξτε τον ύμνο σας, άγιες ψυχές, στη νικήτρα κραυγή μας.  
Σμίξτε τον ύμνο, μεγάλοι νεκροί, τιμημένα παιδιά μας,  
στ' άγια σας κόκκαλα βλάστησε πάλι ξανά η Λευτεριά μας.  
κι όλα, και πλάσματα, κι άψυχα κι έμψυχα κι ήρωες κι ανθρωποι,  
λόγγοι ραχούλες, βρυσούλες, δέντρα, ματοπότιστοι τόποι,  
νέοι και νέες, λυτρωμένος λαός, και μικροί και μεγάλοι,  
ύμνο στον Ύψιστο, πάσα πνοή, για την λύτρωση ας ψάλη.  
Με την ανίκητη χάρη Του η Ελλάδα μας πάλι εδοξάστη.  
Δόξα σοι, Κύριε! Δόξα σοι, Άγιε! Δόξα σοι, Πλάστη!

## ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ

Στο στερνό το ξεψύχημα  
δειλινού μυρωμένου,  
κάποια ρόδα μαραίνονται,  
κάποια ρόδα πεθαίνουν.  
Ώρια λούλουδα π' άνθισαν  
μιαν αυγούλα τ' Απρίλη  
ξεφυλλίζουν και σβήνουνε  
στο Λαμπριάτικο δείλι.  
Κι ένα ρόδο τινάζοντας  
τ' ανοιχτά πέταλά του,  
κάποιο φύλλο που τούμεινε  
για στερνό στόλισμά του,  
με τρεμούλιασμ' ανάλαφρο  
το τινάζει μπροστά του,  
στο κρυστάλλινο φλοίσβισμα  
του ρυακιού του δροσάτου.  
- Που τραβάς ανθοπέταλο  
τη ζωή σου να σβήσεις;  
- Πάω να φέρω την Άνοιξη  
σε μια χώρα άλλης ζήσης.  
Μη με κλαις. Σ' άλλα χώματα  
τον Απρίλη θα φέρω,  
θα σκορπίσω το μήνυμα  
μιας αλήθειας που ξέρω·  
κείνο π' άκουσα σήμερα  
και σιγόψελνε η αύρα,  
που το λάλαε χαρούμενα  
κι η καμπάνα απ' αλάργα  
νύχτα - νύχτα το μήνυμα  
το τρανό θα κηρύξω  
-του Χριστού την Ανάσταση,  
στους νεκρούς που θα σμίξω.

## ΕΛΛΗΝΩΝ ΎΜΝΟΣ

Μεσ' στού πολέμου τον καπνό και την ανεμοζάλη,  
θερμό η ψυχή μας, Δέσποινα, τραγούδι θα σου ψάλλει.  
Δος να το πάρη ανάλαφρα στα μύρα της η αύρα  
και να το φέρη ως τ' άχραντα παρθενικά σου αυτιά,  
κι από τα στήθια μας αυτά που τάχει ατσαλωμένα  
της μάχης η φωτιά,  
και που τα θέριεψε μεμιάς του δικαίου αγώνα η λαύρα,  
δέξου η φωνή μας να υψωθεί, Παρθένε, προς εσένα.  
Χαίρε του θείου μας Λυτρωτή, Μητέρα ευλογημένη,  
που με το φως του το λαμπρό κι αγνόν οδηγημένοι,  
κηρύξαμε τ' αθάνατα τρανά κι ωραία μηνύματα  
μεσ' στους λαούς που δέρνονταν στης απιστίας τα κύματα.  
Σ' ευχαριστούμε ολόψυχα, γλυκιά παρηγοριά μας,  
και δύναμη του γένους μας κι ελπίδα και χαρά,  
που ως είδες τα όρνια κι άπλωσαν τα μαύρα τους φτερά  
και χύμηξαν μ' αγρίους κρωγμούς, της μαύρης ώρας γέννες,  
στο αίμα να πνίξουν την τιμή και την ελευθερία μας,  
εσύ, Μητέρα, που ποτέ δεν έμεινες μακριά μας,  
χίλιες δυνάμεις μέσα μας ανάστησες κρυμμένες.  
Με το γλυκό σου τ' όραμα χυθήκαμε στη μάχη,  
ανίκητη, απρόσεκτη, πανίσχυρη Κυρά,  
και μας εχάρισες εσύ τετράδιπλα φτερά,  
για να διαβαίνουμε γοργοί κι ούτε κορφή, ούτε ράχη,  
κι ούτε άγρια, χιονοσκέπαστα, πανύψηλα βουνά,  
δεν μπόρεσαν μηδέ στιγμή να κόψουν την ορμή μας.  
Η χάρη σου, Οδηγήτρά μας, στα βάθη μας περνά,  
και χύνει φλόγα στην ψυχή κι ατσάλι στο κορμί μας.  
Με το γλυκό σου τ' όραμα, Παντάνασσα, αναστήσαμε  
των Περσομάχων τις ψυχές και των Αβαρομάχων,  
τις δάφνες των Θερμοπυλών, τα κλέη των Νικηφόρων,  
του Βυζαντίου την πίστη.  
Και τη στιγμή που ακράτητοι για τον αγώνα ορμήσαμε,  
και με λαχτάρα ψάλαμε τον Ύμνο Τη Υπερμάχω,  
μαζί μας έσμιξαν σεπτών φωνές αυτοκρατόρων,  
πούχαν εσένα πρόμαχο κι είχαν εσένα ρύστη.  
Με το γλυκό σου τ' όραμα, Παντάνασσα, χάρισαμε  
στη δοξασμένη φυλή μας μιαν άλλη Αγία Λαύρα.  
Και της σκλαβιάς τα σύννεφα τα σκοτεινά και μαύρα,  
που σέρνονταν βαριά στη γη κι εθόλωναν τ' αστέρια,  
εμείς δαυλόν ανάβοντας, Παρθένε, τα σκορπίσαμε,  
- δαυλό θυσίας και λυτρωμού. Και σφίγγοντας στα χέρια  
ότι ακριβόν απόμεινε κι αμόλυντο στη γη,

πετάμε προς του ιδανικού τα φωτεινά λημέρια,  
που κάποια λάμψη απόκοσμη τα πορφυροχρυσώνει,  
για να χαρούμε πρώτοι εμείς την άγια χαραυγή  
της Πίστης και της λευτεριάς που γλυκοξημερώνει.

Ω χαίρε, χαίρε αθάνατη Παρθένε και Μητέρα!  
Μεσ' στού πολέμου την οργή και μεσ' στην καταιγίδα,  
σε σένα υψώνετ' η ψυχή κι ο νους μας νύχτα – μέρα.  
ω θεία του Γένους και γλυκιά παρηγοριά κι ελπίδα,  
για την απάντεχη χαρά, για την τιμή την τόση,  
για την ουράνια δύναμη που Εσύ μας έχεις δώσει,  
όσο θα ζη η Ελλάδα μας, Μητέρα τρισεγάλη,  
τη Δόξα Σου θα ψάλλη!

### ΗΡΩΩΝ ΨΥΧΕΣ

Χτυπημένα, ματόβρεχτα,  
στο βουνό στο λαγκάδι,  
των γιγάντων τα σώματα  
ξαπλωμένα θωρώ,  
καθώς πέφτει αχνοφώτιστο  
τ' απαλότατο βράδυ.  
Και ψηλά στ' αγγελόχτιστα  
γαλανά αιθεροπλάτια,  
των γιγάντων τα πνεύματα  
στήνουν τώρα χορό.  
Λάμπουν ήλιοι τα πνεύματα,  
και σαν άστρα τα μάτια.  
Και στεφάνια δαφνόπλεκτα  
κι αμαράντινοι ανθοί  
στα καθάρια τα μέτωπα  
πούχει η δόξα σταθή.  
Κι ειν' ολόφωτο σύννεφο,  
κι αργοπλένε στου αιθέρα  
τα χρυσά φωτοπέλαγα,  
στη γλυκόφεγγη εσπέρα.  
Κι έναν ύμνο πρωτάκουστο  
και γλυκό τραγουδούσαν  
των ηρώων οι ψυχές.  
Και τον ύμνο ως άρχισαν,  
όλα γύρω μου σώπασαν  
κι όλα γύρω μου σβήσαν...  
Κι ήταν Ύμνος στ' αμάραντο  
μεγαλείο σου, ω Χώρα  
χιλιοδόξαστη εσύ,

πούχεις δώσει του πνεύματος  
τ' ανεκτίμητα δώρα  
στους λαούς και τους πότισες  
με τ' αγνό και τ' αθάνατο  
της σοφίας κρασί.

Κι ήταν αίνος στη χάρη Σου,  
και τον άκουσα εγώ,  
σαν ουράνιο χαιρέτισμα,  
ω σεπτή Πλατυτέρα,  
προς εσένα την Άσπιλη  
τη γλυκιά μας Μητέρα,  
την αγνή Μεγαλόχαρη,  
την τρανή Στρατηγό.

Κι ήταν ύμνος στον Άναρχο  
το γλυκό λαλημά των,  
ήταν θείο υμνολόγημα  
των μακάριων ψυχών  
στο Θεό των πνευμάτων.

Ένας ύμνος στον Άκτιστο  
και των όλων τον Κτίστη  
για τη δόξα που χάρισε  
στων ηρώων το στρατό,  
που τη λύτρωση εξήτησεν  
απ' τον Κύριο με πίστη.

Κι ω αρμονίες γλυκές  
που ξεχύνονταν γύρω!  
Και σαν λύρες απόκοσμες  
και φωνές μυστικές  
το τραγούδι συντρόφευαν·  
κι ήταν κάποιες στιγμές  
που σαν νάζησα εγώ  
στο νησί των ονείρων.

Κι ω χαρά μου· ως απόσωσαν  
το γλυκό τους τραγούδι,  
απ' τα ουράνια φτερούγισε  
φωτεινόν αγγελούδι.

Κι η φωνή του σαν παίξιμο  
κάποιου οργάνου μου εφάνη  
μουσικώτατου· κι έκραξεν:  
«Ω σεις πνεύματα αιθέρια,  
η τρανή μας Βασίλισσα  
η τρισμακάριστη φθάνει  
που κρατεί τον Αχώρητο  
στ' άχραντά της τα χέρια».

Και να' διάπλατη ανοίχτηκεν  
η αιθερόπλαστη θύρα.  
Κι είδα – τι είδα ! Την Άνοιξη  
χαρωπή να προβάλλη,  
μυριοπλούμιστη, ολάνθιστη,  
όλη φως και όλη μύρα.  
Κι είδα εγώ την Παντάνασσα,  
φωτεινή σαν τον ήλιο,  
που με δόξα προβαίνοντας  
απ' τ' απείρου τα βάθη,  
μπρος στ' ολόφωτο σύννεφο  
μεγαλόπρεπα εστάθη.  
Και το χέρι ως εσήκωσε,  
τις ψυχές να ευλογήση,  
των ηρώων των αθάνατων  
πούχαν το αίμα τους χύσει,  
ένα πλήθος χιονόλευκα  
εδεμικά περιστέρια,  
χερουβίμ που φτερούγισαν  
γύρω ολούθε απ' τ' αστέρια,  
με λουλούδια χιλιόχρωμα  
τ' αύλα πνεύματα εράναν'  
μ' άνθη αγνά, που δεν τάθρεψαν  
το νερό και το χώμα  
της φθαρτής τούτης γης,  
μα ένας άφθαρτος άγγελος  
με το φως και το χρώμα  
και τη δρόσο τ' ανάστησε  
μιας αιώνιας αυγής.  
Κι όλα γύρω τα μάγεψαν  
με το θείο τους μύρο.  
Κι ήταν κάποιες στιγμές,  
που σαν νάζησα εγώ  
στο νησί των ονείρων...  
.....  
Χτυπημένα, ματόβρεχτα,  
στο βουνό στο λαγκάδι,  
των γιγάντων τα σώματα  
ξαπλωμένα θωρώ.  
Και ψηλά στ' αγγελόχτιστα  
γαλανά αιθεροπλάτια,  
των γιγάντων τα πνεύματα  
στήνουν τώρα χορό.

## ΣΤΗ ΔΥΣΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Γιε μου, τώρα εγώ σε λίγο  
θα σ' αφήσω και θα φύγω.  
Νιώθω εξάντληση πολλή  
και λιγότεψε το φως μου  
μια φωνή με προσκαλεί  
στη γαλήνη τ' άλλου κόσμου.  
Φεύγω γιέ μου μη με κλάψης  
μόνο, εκεί που θα με θάψης,  
στην αυλή τ' άγιου Μηνά,  
πουν' τ' αδέλφια σου θαμμένα,  
θέλω νάρχεσαι συχνά  
να προσεύχεσαι για μένα.

Φεύγω, γιέ μου, και σου δίνω  
την ευχή μου φυλαχτό σου,  
και παραγγελιά σ' αφήνω  
και στερνή μου συμβουλή,  
να φυλάξης πιο πολύ  
κι απ' τ' αμπέλια κι απ' το βιός σου  
κι απ' το σπίτι αυτό που εχτίστη  
με τον ιδρω τω γονιώ σου,  
κι απ' τα μάτια κι απ' το φως σου,  
-να φυλάξης πιο πολύ  
του πατέρα σου την Πίστη.  
Ότι κι αν σου τύχη εμπρός σου,  
κι όπου πας κι όπου βρεθής,  
γιέ μου, να το θυμηθής,  
αυτή θάναι σύντροφός σου  
και πατέρας κι αδελφός σου.  
Γιατί, πρέπει να το ξέρης,  
δε θα δης μόνο χαρές.  
Θα χρειαστή πολλές φορές  
στη ζωή σου να υποφέρης.  
Και ποτές δε θα σου λείψη  
κάποιος πόνος, κάποια θλίψη.

Μα αν τα κύματα αφρισμένα  
πρύμα-πλώρη σε χτυπάνε,  
κι οι βοριάδες αν φυσούν  
άγρια και λυσομανάνε,  
κι αν κυλήσουνε τα νέφη,  
σαν από δαιμόνων χέρια,



και σκεπάσουν την ψυχή σου  
και σου κρύψουνε τ' αστέρια-  
στάσου ορθός και μη τρομάξης.

Κι αν ριχτή καμιά φορά  
σαν γεράκι η μαύρη θλίψη,  
και σου πνίξη τη χαρά  
και την ευτυχία σου πνίξη,  
πάλι εσύ μη φοβηθής·  
σήκωσε τα χέρια ευθύς,  
κι απλώσε τα για ν' αρπάξης  
και γερά να κρατηθής  
απ' το χέρι που θ' απλώση  
προς εσένα με στοργή  
Κείνος που μ' αγάπη τόση  
κυβερνά ουρανό και γη.  
Αν με πίστη τον ζητήσης  
και Θεό τον προσκυνήσης,  
κι αν Σωτήρα σου τον κράξης  
και προστάτη στου τον πης,  
πριν να τον καλοφωνάξης  
στο πλευρό σου θα τον δης.

Και θα δης να γαληνεύη  
ευθύς η λύσσα του βοριά  
και το μουγκρητό του πόντου,  
και παντού να βασιλεύη,  
στα πελάη και στη στεριά,  
η γαλήνη των ματιών Του.  
Μοσχομύριστος ο μπάτης  
θα χαϊδεύη σε απαλά  
φέρνοντας σου ειρήνης μίλημα,  
κι ο ουρανός από ψηλά,  
πλέοντας στο γαλάζιο φως του,  
θα σου στέλνη αγάπης μήνυμα,  
και θα σου χαμογελά.

Μα θα σου ριχτούν ακόμα,  
γιέ μου, οι μαύροι  
κάποιοι που γι' αυτούς δεν είναι  
τίποτα του Αφέντη οι νόμοι,  
του Θεού κάποιοι κακοί  
κι άγριοι και σκληροί και λάβροι  
κι άπιστοι, που δε λατρεύουν  
καμιά δύναμη θεϊκή,  
κι ούτε προσκυνούν τον Κτίστη,  
και γυρνούν σε κάθε τόπο

και γυρεύουν  
να σκοτώσουνε την πίστη  
των ανθρώπων.  
Γιε μου, πρόσεξε καλά,  
γιατί οι μαύροι θα σταθούνε,  
φίλοι τάχα, στο πλευρό σου,  
πλάνα λόγια θα σου πούνε,  
γλυκά λόγια κι απαλά,  
μα με τέχνη θα κυττάξουν  
τον πανάγιο θησαυρό σου  
να σου αρπάξουν.  
Δεκατέσσερα τα μάτια  
και τ' αυτιά κλειστά,  
κι αν σου τάζουνε παλάτια  
διαμαντόχτιστα.  
Ειν' αυτοί σαν το ποτάμι,  
γιε μου, το ξερό,  
που δεν έχει νερό δράμι  
στον καλό καιρό,  
που δε βρίσκεις ούτε στάξη  
να δροσίσης τα φρυγμένα  
χείλη μεσ' του ήλιου την κάψη,  
και στον όχτο τον ξερό  
σβηθούν τα χόρτα μαραμένα.  
Και μονάχα στο καιρό  
που ξεσπούν οι καταιγίδες  
λάβρες και νροποντές,  
κι αστραπές τα νέφη σκίζουν  
-πυρωμένες αλυσίδες,-  
και σαν τέρατα μουγκρίζουν  
καταπανωτά οι βροντές,  
βλέπεις το ξερό ποτάμι  
να κατρακυλά με ορμή,  
-στο θολό το ρέμα του άμμοι,  
πέτρες, βότσαλα, κορμοί-  
να σκεπάση όλους τους τόπους,  
να γκρεμίση και να πνίξη,  
και στη δυστυχία να ρίξη  
χίλιους-δυο φτωχούς ανθρώπους.  
Κι ειν' αυτοί σαν το δαυλό,  
που όλους κι όλα τα καπνίζει,  
κι όπου αγνό κι όπου καλό,  
το λερώνει, το μαυρίζει,  
και δεν ξέρει να φωτίζη,

μα έχει φλόγα μοναχά  
πυρκαγιές ν' ανάβη,  
να σκορπάη τη δυστυχία,  
και σ' έρειπια θλιβερά  
θησαυρούς να θάβη.

Κι είν' αυτοί καταλύτες  
των ιερών κι αγνών κι ωραίων  
που μας άφησε το χτες  
ειν' οι φάρες των αθέων,  
του Σταυρού οι απαρνητές,  
που ζητάνε να ποτίσουν  
τις αθώες ψυχές των νέων  
με το ψέμα,  
στο σκοτάδι να βυθίσουν  
των παθών όλη τη γη,  
στην οδύνη, στη σφαγή,  
και στο αίμα.

Μα κοντά σ' αυτούς παιδί μου,  
που θα θέλουν το κακό σου,  
κάποιοι κι άλλοι οχτροί κρυφοί  
πόλεμο θα σου σηκώσουν.  
Κάποιοι κι άλλοι οχτροί κρυφοί,  
που θα παίρνουνε τροφή  
απ' τα βάθη τω στηθιώ σου,-  
σερπετά φαρμακερά,  
σιχαμένα, γλιστερά,  
που θα βόσκουν στην καρδιά σου,  
και την ώρα θα ζητούν  
το φαρμάκι που κρατούν  
όλο εντός σου να τ' αδειάσουν.  
-θα φουντώσ' η αποθυμιά  
του ενόχου μεσ' στην ψυχή σου,  
κι αμαρτίες κρυφές μια-μια  
πόθους θα γεννοβολήσουν.  
Και θ' ανάψουνε φωτιές  
μέσα σου και θα θελήσουν  
με ταξίματα, με χάδια,  
και με μάγια και γητειές,  
μεσ' στα δίχτυα και στα φάδια  
του κακού να σε τυλίξουν  
και στη λάσπη να σε ρίξουν.  
Μα αν της αμαρτίας ο πόθος  
μεσ' στη σάρκα σου φουντώνη,  
κι αν περβόλια ολανθισμένα

γύρω σου κι ολούθε απλώνη,  
πρόσεξε, μην πλανηθής,  
πίσω της εσύ δεμένος  
σκλάβος να συρθής.  
Πρόσεξε! κάτω απ' τα κρίνα,  
κάτω απ' τις δροσιές,  
έτοιμοι παραμονεύουν  
οι σκορπιοί και οι οχιές.  
Κι απ' τις πρασινάδες κάτω,  
κι από τις τριανταφυλλιές  
με τα ρόδα τ' αλικά των,  
κι απ' τις φουντωτές μηλιές,  
μαύρα βάραθρα κρυμμένα  
και πηγάδια σκοτεινά,  
με τα στόματ' ανοιγμένα,  
σαν το δράκο που πεινά,  
περιμένουν το διαβάτη  
να περάση,  
που τον έχει η αμαρτία  
ξεγελάσει.  
Τράβηξε τα βήματά σου  
περ' απ' τις κακοτοπιές  
τίμιος, καθαρός κι αμόλευτος  
το κρασί της νιότης πιές.  
Κι αν χρειαστή και να παλαίψης  
και σκληρά ν' αγωνιστής,  
-λεύτερος κι αγνός να μείνης  
και να μην πιαστής,-  
μη δειλιάσης, μη σαλέψης  
και μη συγχυστής.  
Στάσου ατράνταχτος και ζώσου  
τ' άρματα, άξιος μαχητής,  
ρίξου απάνου στον οχτρός σου,  
χτύπα τον μερονυχτίς.  
Στάσου ατράνταχτος και πάτα  
σε σκληρή και στέρη γη,  
βάδιζε την ίσια στράτα  
μεσημέρι, βράδυ, αυγή.  
Βάδιζε την ίσια στράτα,  
τη γεμάτη φως,  
να βλογήση σου τα νιάτα  
ο Πλάστης σου ο Θεός.  
Να βλογήση σου τα νιάτα  
και τα γηρατειά,

ναν' τα στήθια σου γεμάτα  
παντ' από μια θεία γαλήνη,  
κι η χαρά σου αθώα, πλατιά  
κι άσβηστη να μείνη.  
Βάδιζε την ίσια στράτα,  
που όλο και τραβά ψηλά  
προς τα ονειρευτά παλάτια.  
Κι όταν κάποτ' έρθ' η ώρα  
κι εσύ γείρης απαλά  
και σου κλείσουνε τα μάτια,  
θα σε ξαναδώ, παιδί μου,  
στη χρυσογαλάζια χώρα.  
Και θα σε χαρή η ψυχή μου...  
Έχε, γιέ μου, την ευχή μου!

**Βλάχος Άγγελος**  
**(1838-1920)**  
**ΤΟ ΤΕΛΟΣ**

Το τέλος επλησίασε, η ώρα μου σημαίνει  
το ψύχος της εσχάτης μου αισθάνομαι πνοής·  
ο βίος αν μ' επέκρανε, το τέλος του μ' ευφραίνει,  
και ελεήμον μ' αφαιρεί το βάρος της ζωής.

Ισοχειλές το κύπελλον εκένωσα της μοίρας  
κ' ήτο αγών ακοίμητος, πικρία, δάκρυ, πόνος.  
Εις τον πυθμένα τον σκαιόν, κατηραμένον γήρας,  
κωφόν, τυφλόν, ανάπηρον, -ως άθλον του αγώνος.

Πλην τέλος ήλθ' η λύτρωσις· την απαλήν του χείρα  
ο Λυτρωτής επάνω μου, σιγά-σιγά εκτείνει,  
και μένει δίχως έρμαιον η απηνής η μοίρα.  
Μη με θρηνήσει θνήσκοντα κανείς. Ηλθ' η γαλήνη.

**Βότση Όλγα**  
**(1922-1998)**  
**ΠΛΟΥΤΟΣ ΠΟΥ ΒΓΑΙΝΕΙ**

Πλούτος που βγαίνει απ' τα σώματα.  
Χαρά να τινάζεσαι  
σαν το βαρύ των δέντρων καρπό.

Ν' απλώνει το χέρι του ο θάνατος  
ώριμο να σε παίρνει,  
μες στα λιγνά δάχτυλα του να σε γυρνά  
και πουθενά κενό να μη βρίσκει·

μα όλα να είναι γεμάτα από δάκρυα,  
από του χρέους σου τις φωνές  
κι απ' αυτόν τον ανήφορο  
που αγάπη τον είπες.

**Βραχιώτης Κώστας**  
**(1893-?)**  
**ΣΟΝΕΤΟ**

Καλότυχοι που βρίσκονται και πάνε  
στης ζωής το στενό το μονοπάτι,  
που βγάζει στης αλήθειας το παλάτι  
κι όπου τ' αγνό τον ίσκιο τ' ακλουθάνε.

Ξέρουν τον πονεμένο ν' αγαπάνε  
και με νάμα ουράνιο γεμάτοι  
-όσο κι αν γύρω τους θανάτοι-  
Το νάμα της ζωής παντού σκορπάνε.

Καλότυχοι! Τους βλέπω νάτοι!  
Απάνω στο στενό το μονοπάτι,  
μ' αγέρωχο το στήθος μπρος στην μπόρα,  
του Λυτρωμού προσμένοντας την ώρα  
Για να 'μπουν στης αλήθειας το παλάτι  
στης ομορφιάς σαν φθάσουνε τη χώρα.

**Βυζάντιος Αλέξανδρος**  
**(1841-1898)**  
**ΤΟ ΧΡΥΣΙΟΝ**

Χρυσίον του αιώνος μας φθοροποιά θεότης,  
Συ είσαι ο αγέρωχος της τύχης μας δεσπότης,  
Του μέλλοντος μας συ κρατείς το νήμα εις τας χείρας.

Συ τώρ' αντικατέστησας τας θρυλλουμένας Μοίρας·  
Είσαι ο άξων, περί ον η σφαίρα μας κινείται,  
Ο δυστυχής αντί θεού σε νυν επικαλείται,  
Είσαι ο πόλος πάσης μας κακίας ή απάτης...  
Χρυσίον τι ηδύνασο να πράττης, και τι πράττεις!

Εις κάθυγρον δωμάτιον ειργάζετο η νέα,  
Ήτον ως άγγελος αγνή, ως Ελληνίς ωραία·  
Άνευ μητρός ή συγγενούς ή φίλου, προσεπάθει  
Να μην αφήσει εν' αυτή να παρεισφρήσουν πάθη·  
Εύθυμος ήτον· έψαλλεν, ειργάζετο, ηυτύχει,  
Κ' ηγνόει ποία επί γης η των πενήτων τύχη.

Αλλ' ασθενεί, να εργασθεί δεν δύνατ' η αθλία,  
Και μετ' ολίγον έφθασεν η πείνα απαισία·  
Ενώπιον της έβλεπεν υπ' άνθη κεκρυμμένον  
Το της τιμής της βάραθρον να αναμένει χαίνον.  
Αντέστη...αλλ' ανωφελώς, την ώθησεν η πείνη,  
Και τώρα μάτην δάκρυα μεταμελείας χύνει...

Και όμως ήρκει τμήμα τι χρυσού ίνα τη σώσει,  
Κ' ηδύναντ' ολισθαίνουσαν να την στηρίξουν τόσοι·  
Αλλά ουδείς ηθέλησε να της φανή προστάτης...  
Χρυσίον τι ηδύνασο να πράττης, και τι πράττεις!

Τον νέον τούτον ποιητήν με της καρδιάς πάσας  
Και του νοός τας χάριτας επροίκισεν ο πλάσας·  
Εις την βαθμίδα δύναται να φθάσει την υπάτην,  
Να γίνει δυνατ' ένδοξος και μέγας...άλλ' εις μάτην·  
Θα τον κυκλώσουν πάραυτα του βίου αι οδύναι,  
Θα αποθάνει άγνωστος, διότι...πένης είναι!...

Μάτην μεγάλου μέλλοντος τα σπέρματα εγκλείει·  
Το στάδιον του το ευρύ η ένδεια κωλύει,  
Η ένδεια, ο σκόπελος της μεγαλοφυίας,  
Ήτις συχνά συνέτριψεν ηρωϊκάς καρδιάς,

Και χείρας όπλισε πολλές με όπλον αυτοκτόνον  
Κ' ενέπλησε τον ποιητήν της Ιωνίας πόνων.

Διότι η αθλία μας προστάττει κοινωνία  
Χρυσάς να έχει πτέρυγας η μεγαλοφυία·  
Διότι πάντοτε σχεδόν εμάρανεν ο φθόνος  
Την δάφνην, το επίζηλον φυτόν του Ελικώνος·

Και μόνον όταν ο ανήρ ο μέγας κλείσει κλαίων  
Τα όμματα του, προς δεινά και ένδειαν παλαίων,  
Την από θάνατον σκληρόν θραυσθείσαν ψάλλουν λύραν,  
Και τρέπεται το σάβανον είς φθονητήν πορφύραν·

Ο λύχνος όστις άπτεται παρά το φέρετρον του  
Φωτίζει δάφνην στέφουσαν το νέον μέτωπον του,  
Η φήμη κάθητ' άγρυπνος παρά την κεφαλήν του.  
Και την εσχάτην αμ' αφή ο ποιητής πνοήν του,  
Τον λέγει μέγαν και παντού κηρύττει τ' όνομα του,  
Αγιασθέν υπό πικρού και βίου και θανάτου.

Έζησ' ο Τάσος εις ειρκτήν αιχμάλωτος αγρίαν,  
Και έψαλεν του έρωτος παράφρων την μανίαν,  
Θνήσκει, κ' εις του θανάτου του η Ιταλία πάσα  
Το άκουσμα ομόφωνος συγχρόνως αναστάσα,  
Εκ δάφνης στέφανον ευθύς ευώδους και ωραίας  
Κρεμά εί της θλιβεράς του τάφου του ιτέας·

Ο Δάντης αμ' απέθανε θρηνών εν εξορία,  
Μνημείον τω ανήγειρε κλεινόν η Φλωρεντία,  
Και ο Γιλβέρτης ασθενής επί πτωχού κραββάτου  
Νοσοκομείου έγγραψε το αριστούργημα του  
Κύκνειο άσμα, αφελούς μεστό μελαγχολίας.

Γλυκύν αποχαιρετισμόν περιπαθούς καρδιάς,  
Εις τον οποίον την χαράν τοις φίλους καταλείπει,  
Ενώ αυτόν παράφρονα κατέστησεν η λύπη...

Ο νέος ούτος ποιητής συχνά του πνεύματος του  
Την δύναμιν την γόνιμον αισθάνεται εντός του.  
Και ότι έργα δύναται ωραία να υφάνει·  
Αλλ' όταν εις τας χείρας του τον κάλαμον λαμβάνει,  
Τρέμει η χειρ του η ψυχρά κ' ισχνή υπό της πείνης,  
Και τ' άσματα του λήγουσιν εις στεναγμούς οδύνης·



Και όμως τις εξήτασε τι κρύπτεται εντός του;  
Τις οίδε ποίον στάδιον ανοίγεται εμπρός του;  
Τις οίδε αν αθάνατα δεν θ' αναπέμψει μέλη,  
Και αν ευδαίμων κ' ένδοξος να καταστεί δεν μέλλη;

Ουδείς, εις μέλλοντα αυτόν Οράτιον, Μαικήνας  
Εφάνη, χείρα φιλικήν παρήγορον εκτείνας,  
Και θνήσκει θύμα άδοξον πενίας σκληροτάτης...  
Χρυσίον τι ηδύνασο να πράττης και τι πράττεις!...

Εις την θυρίδα κάθηται φρικτού δεσμοτηρίου,  
Όπου εισδύει δι οπών το φέγγος του ηλίου.  
Ήτο πολίτης έντιμος και πρότυπον πατέρων,  
Τον φόρτον της πενίας του άνευ πικρίας φέρων·

Τα τέκνα του, ενώ αυτός εμόχθει με την ρίνην,  
Πεινώντα άρτον εύρισκον και κοπιώντα κλίνην,  
Αλλ' ήλθον θλίψεων καιροί και δυστυχίας χρόνοι.

Κ' η νόσος την οικίαν του αγρία ερημώνει.  
Εκείνος αγωνίζεται, διπλασιάζει κόπους,  
Κ' εις μόνος άνθρωπος μοχθεί υπέρ πολλούς ανθρώπους·

Εις μάτην άπαντα! Πεινά η οικογένεια του,  
Και απειλεί τα τέκνα του φόβος σκληρού θανάτου.  
Ωθειτο προς το έγκλημα...ο δρόμος ήτο λείος,  
Και έκλειψε των τέκνων του τον άρτον ακουσίως.

Εκ της ειρκτής παρατηρεί το όμμα του με πόνον  
Πληθύν ανθρώπων ευτυχών κ' υπάρξεν απόνων,  
Και κλέπτης παρακινηθείς υπό λιμού κ' ενδείας  
Βλέπει εκτός ευδαίμονας, αυτός εγκληματίας,  
Ανθρώπους ους ανύψωσε βαθμίσ κακουργημάτων,  
Ων την οδόν εχάραξαν τα δάκρυα θυμάτων.

Εκ τούτων εις επλούτησε το έθνος του προδώσας,  
Ενώ ζη πένης άγνωστος ο την πατρίδα σώσας·  
Αυτόν κατέστησε γνωστόν επίσημος αισχύνη,  
Κ' η έντιμος αυτή γυνή είναι δευτέρα Φρύνη.

Εν τούτοις είν' ελεύθεροι και πάντες τους τιμώσι,  
Ενώ αυτόν εις φυλακήν αλύσεις προσαρτώσι,  
Διότι είναι έντιμος αλλά πτωχός εργάτης...  
Χρυσίον τι ηδύνασο να πράττης, και τι πράττεις!

Βαδίζουν ήδη προ πολλού εν μέσω της χιόνος  
Τρία παιδιά κάτισχνα και κατηφή αφώνως.  
Τα βασανίζει απηνώς διπλή ομού οδύνη,  
Ο παγετώδης άνεμος και η φρικώδης πείνη.

Ερρίφθησαν επι της γης αγνώριστα και ξένα,  
Δεν τα ηγάπησε κανείς, δεν αγαπούν κανένα.  
Απέθανεν η μήτηρ των, απέθαν' ο πατήρ των,  
Και τώρα άρτον επαιτεί με συστολήν η χειρ των...

Πέριξ των είναι πανταχού χαρά και ευθυμία.  
Από των παραθύρων των τα ευτυχή παιδιά  
Παρατηρούσι πίπτουσαν αφθόνως την χιόνα,  
Και τα πτηνά κρυπτόμενα δειλώς υπό τον κλώνα,  
Γελώσι με την θύελλαν και παίζουν με τους σάλους...  
Εν τούτοις άυτη η χιών εκεί φονεύει άλλους!

Οι τρεις επαίται έκρυσαν τα μαύρα δάκρυα των,  
Και έφερον πλανώμενοι τα νέα βήματα των  
Εις πλούσιον τι μέγαρον λαμπρώς εστολισμένον.

Εις τον εξώστην ίστατο ο άρχων του προσμένων  
Την νύκτα, ώρα της τρυφής και ώρα των οργίων,  
Και έπλεεν εις όνειρα ευτυχιών μυρίων.

Προς τούτον χείρα τρέμουσαν εκτείνουν οι επαίται.  
Πως αποστρέφει τ' όμμα του ο πλούσιος ιδέτε!  
Και πως το μέτωπο αυτού σκληρώς ερρυτιδώθη  
Καθώς εις ράκη τ' όμμα του πενήτων προσηλώθη,  
Καθώς απέπτη τ' όνειρον της τρυφηλής απάτης!  
Χρυσίον τι ηδύνασο να πράττης, και τι πράττεις!

Ω τρέμε, τρέμε, πλούσιε! Θα έλθει ίσως ώρα,  
Καθ'ην θα τρέμεις προ αυτού ον εξυβρίζεις τώρα,  
Όταν θραυσθούν οι γηραιοί δεσμοί της κοινωνίας,  
Και λάβουν ίσην άπαντες μερίδα ευτυχίας.

Τι θέλεις τω αποκριθή εάν σε είπη τότε,  
Παρήλθον πλέον αι χαραί και αι τρυφαί αι πρώται,  
Να απολαύσω και εγώ είναι καιρός τον βίον,  
Έτισα φόρον άφθονον ιδρώτων και δακρύων,  
Παγώνων υπό το θερμόν και πλούσιον σου δώμα·  
Άρτον εξήτησα, και συ απέστρεψας το όμμα,

Και με περιεφρόνησας ευδαίμων αδελφός μου...

Μη είσαι άνευ οικτιρισμού, συ ευτυχής του κόσμου  
Μη θεωρείς ανάλγητος να πάσχωσιν οι άλλοι,  
Και να μαραίνονται ενώ η ύπαρξις σου θάλλει,  
Την χείρα ην σοι τείνουσι ποτέ μη απωθήσεις,  
Θρηνούντα μη ιδής ποτέ χωρίς να συνθρηνήσεις,  
Μη αγοράζεις καλλονήν αντί μικρού χρυσίου,  
Να καταρώνται τ' όνομα μη θέλεις του πλουσίου,  
Μη βλέπεις πίπτοντα τινά χωρίς να τον εγείρεις,  
Μη θέλεις να παρατηρεί ο πένης φθόνου πλήρης  
Την άφθονον σου τράπεζα, τον πλούσιον σου οίκον,  
Τον οίνον απαστράπτοντα εντός χρυσών κυλίκων,  
Γυναίκας, αίτινες κρατούν δέσμας ανθών ευόσμων,  
Και απαυγάζουν μεταξύ αδαμαντίνων κόσμων,  
Μη θέλεις των οργίων σου ν' αθροίζει τα ψιχία,  
Και να νοή ζηλοτυπών τι είναι ευτυχία.

Στερήσου εν κειμήλιον της θυγατρός σου μόνον,  
Και σώσον οικογένειαν της λύσεως των χειμώνων·  
Εν παίγνιον ανωφελές πωλήσας του παιδός σου  
Κοιτίδα δος εις νήπια, παγώνοντα εμπρός σου·

Χείρας πτωχών μη δέσμευε και δέσμευε καρδιάς·  
Ας μη υψούται χειρ προς σε, ειμή δι ευλογίας·  
Έσο πατήρ του ορφανού, του πένητος προστάτης,  
Και πράττε ό,τι δύνασαι και χρεωστές να πράττης.

**Γαλάνης Ευάγγελος**  
**Μητροπολίτης Πέργης**  
**(1928-2018)**  
**ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ**

Με ρωμηόπουλο  
πιασμένο απ' της γιαγιάς το χέρι  
ανταμώθηκα  
μπροστά στο εικόνισμα της Παναγιάς  
της Βαγγελίστρας  
στο Ντολάπ Ντερέ της Πόλης  
μια μέρα του Μαρτιού  
και το παιδί με ρώτησε:  
Παππούλη, που μένεις;  
Στην Πόλη, του είπα.  
Και τι περιμένεις;  
Την Παναγιά, του είπα.  
Κι ύστερα πήγε και φίλησε  
«της σωτηρίας ημών το Κεφάλαιον».

**ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ**

«Η Ορθοδοξία αρχίζει  
εκεί που τελειώνει η Ευρώπη»  
έφη Αυστριακός υπουργός  
και ο Μητροπολίτης της Αυστρίας  
ακούσας ταύτα πρόσθεσε:  
«γιατί δεν αντέχει στο φως».

**ΟΙ ΕΝ ΤΗ ΠΟΛΕΙ ΡΩΜΑΙΟΙ**

Είμαστε οι εν τη Πόλει Ρωμηοί  
μοναδικοί  
στην οικουμένοι όλη,  
ζώντας μέσα σε μαγεμένο περιβόλι  
και με άλλη βιοτή,  
πιστοί και ξωτικοί  
και σαν το στερνοπαίδι  
με μιας ράτσας μυρωμένοι  
το χρυσό φιλί  
που της ξένης οι ακριβογιοί  
αγνοώντας την καταγωγή  
ούτε και αισθάνονται  
μέσα στους δικούς τους τούς καημούς  
πόσο η ράτσα μας αξίζει  
χίλιους λυτρωμούς.

**Γεννηματάς Νίκος**  
**(1875-1932)**  
**ΤΕΤΕΛΕΣΤΑΙ!**

Τετέλεσται! κ' εσείστη η γη ως τον Άδη·  
Το 'πτε το γύρω φως η συννεφιά,  
Μα ξάφνου μέσα στο φριχτό σκοτάδι  
Έλαμψαν του Σταυρού Σου τα καρφιά  
Στ' άχραντα πόδια και στα θεία χέρια,  
Όσο ποτέ δεν έλαμψαν τ' αστέρια.

Ανέσπερο φως του Μαρτυρίου  
Και της δικαιοσύνης Σου το φως·  
Κ' επέστειψαν στη δόξα του Κυρίου,  
Στη δόξα Σου, τα πλήθη και ο σοφός,  
Κι ό,τι ψηλά ή βαθιά ή ολόγυρα Σου  
Σκύβει προσκυνητής του Γολγοθά Σου.

**ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ**

Έρθαν να πάρουν τ' άχραντο Σου σώμα·  
Του Μαρτυρίου οι πόνοι είχανε σβήσει...  
Ανατριχιάζει η γη, ρωτάει το χώμα:  
Ποιος τάφος θα μπορούσε να Σε κλείσει;

Καινούργια Μοίρα ο θάνατος Σου γράφει  
Στον άνθρωπο: τι τάχα και αν πεθαίνει;  
Χαμόγελα γεμίζουν όλοι οι τάφοι·  
Θ' αναστηθούν μια μέρα οι πεθαμένοι.

Κι αν σήμερα τα πιο θλιμμένα λόγια  
Θ' ακούσεις απ' τους άλλους, ο σκοπός μου  
Έγνος για Σένα κι όχι μοιρολόγια:  
Εσύ η ζωή κι Εσύ το φως του κόσμου!

**Γλέζου-Ζευγώλη Διαλεχτή**  
**(1907-1996)**  
**Ο ΑΓΙΟΣ ΜΑΜΑΣ**

Τα χρόνια τα παλιά, μας λέει ο θρύλος,  
εζούσε ένας βοσκός στα κορφοβούνια,  
κι όχι μικρός βοσκός με λίγα γίδια,  
μα κεφαλομαντρίτης με κοπάδια,  
άνθρωπος του Θεού, του ανθρώπου φίλος·  
ποτέ για τον φτωχό τα χέρια του άδεια.

Ζούσε στα βοσκοτόπια όλον τον χρόνο,  
αγνός, καθώς τα γύρω του άγρια δέντρα.  
Χιλιάρμενο τα πρόβατα του και τα γίδια  
βοσκούσαν στα πλευρά και στα λαγκάδια,  
στις δροσερές κορφές το καλοκαίρι,  
στα χειμαδιά πιο κάτω τον χειμώνα.  
Ζούσε χριστιανικά την μοναξιά του,  
κι ήτανε ο μόνος σύντροφος του ο σκύλος,  
που εφύλαγαν μαζί τα ζωντανά του.

Γλυκά που αχολογούσαν τα κουδούνια  
στις πλαγιές, στα ρουμάνια και στα δάση!  
Γλυκά που τραγουδούσαν οι πανάρχαιες βρύσες,  
που κάθιζε ο βοσκός να ξαποστάσει.

Μα θέλει ο Θεός κι ανοίγουνε τα ουράνια  
κι αστράφτει και βροντά και λύνονται όλα  
τ' ασκιά τα στοιχειωμένα των ανέμων.  
Ορμητικοί ξεσπάνε οι καταρράχτες,  
η βροχή στριφωτά τη γη βεργίζει,  
βεργίζει τα βουνά και τα λαγκάδια,  
βεργίζει τα σγουρόμαλλα κοπάδια,  
τα δέντρα ξερριζώνει, σπα τους φράχτες,  
τα γιδοπρόβατα σκοτώνει στη βοσκή τους,  
κι απ' τις πλαγιές στα χαμηλά τα παρασέρνει,  
μυριόστομη, καθώς κατηφορίζει.

Ο βοσκός στο βοσκομήτατο αναμένει.  
Τον τρομάζει η καταιγίδα η θυμωμένη.  
Με την ματιά στον ουρανό υψωμένη,  
παρακαλεί τον ήλιο να ξυπνήσει,  
να ζεστάνει τη γη, να τη φωτίσει.

Μες στο χιλιάρμενο, στο πλούσιο του κοπάδι,  
και μια χωλή ο βοσκός μας είχε γίδα.  
Θέλει ο Θεός κι οι ουρανοί εγελάσαν  
κι άχνισε η γη σαν άγιο θυμιατήρι  
κι έφυγε σ' άλλον τόπο η καταιγίδα.  
Απ' το λιθοκαλύβι εβγήκε ο σκύλος  
μαζί με τον καλό του νοικοκύρη.  
Κατηφορίσανε μαζί προς το λαγκάδι.  
Μες στα κλαδιά, στα πετροχάλικα, στο χώμα  
κουβαριασμένο ευρήκαν το κοπάδι,  
και μόνο το κουτσό κατσίκι εζούσε ακόμα.

Πάλι ο βοσκός τα μάτια του σηκώνει,  
σ' ευχαριστία κινάει ψηλά τα χέρια,  
τον Θεόν του δοξάζει, που έχει αφήσει  
ζωντανή από το κοπάδι του μια γίδα,  
έστω και με σπασμένο το ένα πόδι.  
«Τ' όνομα σου, Πατέρα, ευλογημένο,  
της ευσπλαχνίας σου κι αυτό το λέω σημάδι».

Και να, μεμιάς, που ολόκληρο το βίός του,  
Μες στην παχιά την λάσπη αργοσαλεύει.  
Ξαφνιάστηκε κι ο σκύλος ο πιστός του.

Σιγά σιγά ξεφύγανε απ' το χώμα  
τα ζωντανά, ετινάχτηκαν στον ήλιο,  
κι εξεκινήσανε το ανέβασμα, όπως πρώτα,  
τσιμπώντας το κλαδί το νιοπλυμένο.  
Κοιτά ο βοσκός με μάτι απορημένο,  
με το χέρι στο μέτωπο του αντήλιο.  
Στο θαύμα δεν πιστεύει μήτε ατός του.  
Στρατί στρατι εξεκίνησεν η φήμη,  
με ανοιγμένες στο θάμπος τις φτερούγες,  
τα μονοπάτια επήρε και τις ρούγες,  
από χωριό σε άλλο χωριό και σε άλλη πόλη.  
Στον βοσκόν οι πιστοί επιστέψανε όλοι,  
κι έγινεν ο προστάτης άγιος των ποιμένων.

Άγιε Μάμαντα, προστάτη άγιε των ποιμένων,  
κάμε να ηχήσουν πάλι στα βουνά μας  
τα κυπρικούδουνα, οι σφυριές και τα σουραύλια,  
να γεμίσουν οι πλαγιές και τα λαγκάδια  
με σγουρόμαλλα πρόβατα και αρνάδια,  
με λυγερόκορμα κατσίκια και ριφάδια.

Κάμε να ζωντανέψουν τα καλύβια  
των ταπεινών βοσκών στα βοσκοτόπια,  
κι απ' τους μικρούς ανεφανούς ν' ανηφορίσει  
θυμίαμα ο καπνός ψηλά στα ουράνια,  
να τρέξει ποταμός ξανά το γάλα  
απ' των βουνών μυρωμένο τα βοτάνια.  
Ω Άγιε Μάμαντα, καλέ, αγαθέ ποιμένα,  
προστάτη Εσύ βοσκών και βοσκημάτων,  
μην κάθεσαι με χέρια σταυρωμένα.

### **ΠΝΕΥΜΑ ΚΑΙ ΦΩΣ**

Τα δαχτυλίδια δεν πάνε πια στα δάχτυλα μου,  
τα δείχνουν πιο στεγνά, πιο κουρασμένα,  
τα σκουλαρίκια βαραίνουνε στ' αυτιά μου,  
και τα βραχιόλια μοιάζουν χειροπέδες,  
και μου λυγάει τον τράχηλο η καδένα.  
Θα τα ξεφορτωθώ για ν' αλαφρώσω,  
να γίνω φως και πνεύμα στον αγέρα,  
γυμνή ψυχή και αχός του απείρου κόσμου,  
έτσι, όπως εξεκίνησα μια μέρα,  
απλή, γυμνή ψυχή στο άπειρο χάος,  
δίχως τα περιττά χρυσά στολίδια,  
να θυμηθώ πως μ' έπλασε ο Θεός μου  
μονάχα από την Πλάση Του την ίδια.

### **Γνευτός Παύλος**

**(1862-1956)**

### **ΤΟ ΡΑΒΔΙ**

Ακουμπημένος στο ραβδί του μίσους που πηγαίνεις;  
Φραγμούς, που δεν τους καρτερείς, είναι γεμάτη η στράτα.  
Αρρώστιες, πίκρες, βάσανα και πόνους να προσμένεις.  
Πάρε της πίστης το ραβδί και σε γκρεμούς περπάτα.  
Ανέβα και στο πιο ψηλό βουνό της οικουμένης.  
Κι όσο ανεβαίνεις πιο γερά με το ραβδί σου πάτα  
Ως που να φτάσης στην κορφή, και δίχως ν' αναμένεις  
Πες καλημέρα στον αετό και πέρνα ή και σταμάτα.  
Σταμάτα, κι από μέσα σου κάμνε την προσευχή σου.  
Τότε θα δεις πως του αετού το φοβερό του μάτι  
Σαν να μαγεύτη, ατάραχο θα μένει απ' το ραβδί σου.  
Γιατί θα βλέπει πάνω του, σαν από μάγια, κάτι.  
Που και λιοντάρια το 'δανε σα να 'ταν δυό αγικέρια  
Και του προφήτη της Γραφής εγλύφανε τα χέρια.



## I.N.B.I

β

Φιλόσοφε, που εξύμνησες τους δυνατούς του κόσμου.  
Κι είπες: μακριά οι πονετικοί, να φεύγουν απ' εμπρός μου.  
Έχεις εσύ τη δύναμη, το σθένος το μεγάλο,  
Να λάβεις ένα ράπισμα και να γυρεύεις κι άλλο;

γ

Μια μέρα του είπαν που ήρθανε και θέλουν να τον δούνε  
Η μάνα με τ' αδέλφια του και λόγο να του ειπούνε.  
«Δεν έχω μάνα, ουτ' αδελφούς, εφώναξε στα πλήθια  
Παιδιά μου, αδέλφια μου είστ' εσείς και μάνα μου η αλήθεια.»

δ

Λόγια πικρά του μίλησε κι ο Φαρισαίος μπροστά της.  
Θωρώντας τον που κάθονταν κοντά της σε μιαν άκρια.  
Και του 'βρεχε τα πόδια του η αμαρτωλή με δάκρυα,  
Και του τα κατασφόγγιζε με τα πολλά μαλλιά της.  
Ω πίστη! Ω φλόγα της καρδιάς! πόσες φωτιές δεν σβήνεις!  
Σε τρικυμίες ωραίων ψυχών μεγάλη εσύ γαλήνη!  
«Πάψε, της λέει πονετικά, τα δάκρυα σου να χύνεις  
Κι άμε, φτωχή μου στο καλό να ζήσεις εν ειρήνη».

ε

Αχ όταν την συνείδηση παιδεύει η αμαρτία,  
Δεν είναι τρόπος να μπορεί κανείς να τη λυτρώσει.  
Μόνο το δάκρυ το θερμό από μια πίστη αγία,  
Και μια μετάνοια στην καρδιά το βάλσαμο θα δώσει.

ι

Δεν είχες γύρω συγγενή ή άλλον κανένα φίλο,  
Την ώρα που 'βγαينه η στερνή πνοή του πνεύματος σου,  
Ω, Εσύ, ευγενή μυσταγωγέ, που με τον σταυρωμό Σου,  
Τον κόσμο αποκαθήλωσες απ' του σταυρού το ξύλο.

κ

Τα χέρια π' αγκαλιάσανε τον κόσμο αγαπημένα,  
Τώρα τα σταύρωσαν ψηλά να μη ξαναγκαλιάσουν.  
Κι όντας του edώσαν τη χολή για να τον ξεδιψάσουν,  
Τα χείλη του δεν έβγαλαν παράπονο κανένα.

**Δάφνη Αιμιλία**  
**(1881-1941)**  
**Ο ΚΑΛΟΣ ΣΠΟΡΕΥΣ**

Ο παπάς του χωριού με το τριμμένο  
ράσο, τ' άσπρα γένια, τη γαλήνη,  
περνάει μες στο χωράφι το οργωμένο  
κι απλόχερα το σπόρο γύρω αφήνει.  
Με κινήματα αργά, σάμπως να δίνει,  
στη μάνα γη ευλογίες, το διαβασμένο  
σιτάρι του σκορπάει μ' εμπιστοσύνη  
στο πατρικό του χώμα το βρεγμένο.  
«Του Κυρίου η γη...». Κι αργοσαλεύουν  
σε ψαλμό, αλληλούια τα χείλη...  
Χινόπωρο, στοίβες τα φύλλα ρεύουν  
στα χαντάκια πεσμένα. Μα του Απρίλη  
το φως στην ψυχή του ο γέρος φέρνει  
καθώς, σα βιβλικός λευίτης, σπέρνει.  
Θεοφάνεια. Ο ουρανός πανηγυρίζει.  
Εν' άσπρο περιστέρι φεύγει απάνου  
Μ' ένα κλωνί ο παπάς δεντρολιβάνου  
μ' αγιασμό το γρασίδι του ραντίζει.  
Η δέηση κρίνος μέσα του ανθίζει  
για το δικό του το ψωμί, για του ζητιάνου.  
Τα μυστικά τα λόγια μουρμουρίζει,  
που λένε για το θάμα του Ιορδάνου.  
Και πέφτει το νεράκι τ' αγιασμένο  
διαμάντια ογρά, στο πράσινο χωράφι.  
Σε κάθε αυλάκι πέφτει χλοϊσμένο,  
στα φύτρα, στ' αγριολούλουδα, στ' αγκάθι,  
πέφτει στο νέο σιτάρι και στο βάτο,  
και στο σκορπιό που βρίσκεται από κάτω.  
Και να, του Θεριστή του μήνα η μέρα  
των έργων και των κόπων η μητέρα.  
Μια χρυσοθάλασσα είναι καρποφόρα  
ο κάμπος που γιορτάζει πέρα - ως πέρα.  
Υγείας και ομορφιάς σχήματα τώρα  
τα στάχνα που τρεμίζουν στον αγέρα  
με υποταγή προσμένουν την ημέρα  
να δώσουν, ιερή θυσία, τα δώρα.  
Και να, ο καλός σπορέας ο γέρος φτάνει,  
κι αστράφτει πιο πολύ η μορφή η χιονάτη  
παρά το καλοτρόχιστο δρεπάνι.

Μα κόβοντας το στάρι και την ήρα  
για τον τσιγγάνο το φτωχό θ' αφήσει κάτι,  
για το πουλάκι του Θεού, και για τη χήρα.

**Δημητρακοπούλου-Λόντου Ευφροσύνη**  
**(1888-1972)**

**ΌΡΑΜΑ**

-Τι κρύο! ω, τι παγωνιά! εμπρός στο λυχναράκι,  
σαν τρεμοσβήνει πια το φως, ένα μικρό παιδάκι,  
στέκεται και προσέχει!..

Δεν είναι πλούσιο παιδί, δεν είναι Ρήγα γέννα,  
και η μανούλα του η καλή, έχει μονάχα ένα·  
άλλο παιδί δεν έχει.

Είναι μεσάνυχτα βαθιά! στο φτωχικό κρεβάτι  
δεν έχει πέσει το μικρό· δεν έχει κλείσει μάτι,  
ωσάν να ήταν μέρα.

Και τώρα βλέπει και γελά... και τώρα στέκει πάλι  
κι άλλοτε γέρνει το σγουρό κι ολόξανθο κεφάλι,  
ν' ακούσει θέλει πέρα!...

Δεν ξέρει· ειν' πολύ μικρό, ακόμη να μιλήσει,  
και σαν τα κρίνα τα λευκά, που δεν έχει φιλήσει  
του ήλιου η ακτίδα,

αθώο. Αλλά τώρα να. Μέλι στα χείλη στάζει...  
το στόμ' ανοίγει, κι απαλά τις πρώτες λέξεις κράζει,  
-είδα, μανούλα, είδα!

-Πως μίλησες; και βλέπεις ποιον;! λέγε· μίλησε κι άλλο·  
είναι μυστήριο αυτό!... θαύμα είναι μεγάλο!  
πες μου κι ένα τραγούδι!

-Την βλέπω, να!... μεσ' τη σπηλιά μια λυγερή κοπέλα  
μ' ένα παιδάκι αγκαλιά, ακούς; μου λέει, έλα,  
μικρό μου αγγελούδι!

Να πάω θέλω 'κει σιμά! ειν' κι άλλα αγγελούδια...  
άλλα κοιμίζουν το μικρό, κι άλλα ψάλλουν τραγούδια,  
και παίζει τη φλογέρα,

με γλύκα ο μικρός βοσκός κοίταξε... και τ' αρνάκια!  
μες στο σγουρό τους το μαλλί, παίζουν τα δυό χεράκια  
του Ιησού, μητέρα!

Α!... κι ένα άστρο!... να, εκεί! βλέπεις, πως λαμπυρίζει!;  
με τις καμήλες τους τρεις νιοι! το δρόμο τους φωτίζει.

Και άγγελος μεγάλος,

τους χαλινούς κρατεί σφικτά· τους έχει φέρει τώρα,  
εμπρός στην πόρτα της σπηλιάς· «εμπρός, καλή σας ώρα»,

λέει άγγελος άλλος.  
Κοίτα, μανούλα μου γλυκιά! ω! τι είν' αυτό που λάμπει  
στα χέρια τους; είναι χρυσός! κι εγέμισαν οι κάμποι,  
και των βουνών τα πλάγια,  
από λιβάνι κι ευωδιές! έλα να ιδείς... μα έλα!...  
σκυφτοί ως κάτω προσκυνούν την όμορφη κοπέλα,  
και στρώνουν κάτω βάγια.  
Κοίταξε τώρα. Οι τρεις νιοι τα δώρα τους απλώνουν...  
λίβανον, σμύρναν και χρυσόν! όλα τ' αφιερώνουν,  
στα δυό γαλάζια μάτια,  
που στρέφοντ' ερευνητικά στ' απείρου την αγκάλη,  
και με λαχτάρ' αναζητούν, αυτά που είχαν, πάλι,  
τα θεϊκά παλάτια!...  
Την ανθοστόλιστη αυτή βλέπεις και συ, τη σκάλα,  
που με τα ρόδινα φτερά τα αγγελάκια τ' άλλα,  
ανεβοκατεβαίνουν;  
Ω, αρμονία αγγελική! ω, ευωδιά θεία!  
τραγούδια μεσ' τα γιασεμιά, γέλια μέσα στα ία!  
τα σήμαντρα σημαίνουν!  
-Εδώ γεννήθη ο Χριστός. Και μεσ' τη φάτνη εκεί,  
ο Βασιλεύς των Ουρανών σήμερα κατοικεί,  
ψάλλουν γλυκά οι αγγέλοι.  
Α! άκου! πρόσταξ' ο Θεός, τ' άστρο που σε πελάγη,  
και χώρες πέρα μακρυνές, το έβλεπαν οι μάγοι,  
ειρήνη ν' αναγγέλλει,  
να γίνει ήλιος φωτεινός, να λάμπει μες στα άλλα,  
κι ας είν' εκείνα πιο πολλά, κι ας είναι πιο μεγάλα.  
Θείας δικαιοσύνης,  
αιώνιο και ιερό σύμβολο, κι οι ακτίδες,  
να λάμπουν μέσα στη ψυχή, και να σκορπούν ελπίδες  
περίσσειας καλοσύνης!  
Ω, μάνα μου! τι ομορφιές ήταν αυτές που είδα,  
μέσα στου λυχναριού εκεί μια λαμπερή ακτίδα,  
ο νου σου δεν τις φθάνει!  
-Ω, θαύμα! ω, και τι γλυκό, παράδοξο τραγούδι,  
με υπερκόσμιο σκοπό, μου ψάλλεις αγγελοúδι,  
Προφήτη Ιωάννη.

**Διαλησιμάς Κωνσταντίνος**

**(1855-1921)**

**Ο ΎΜΝΟΣ ΜΟΥ ΠΡΟΣ ΕΚΕΙΝΟΝ**

Προς τι να καυχώμαι; Τι έχω οικείον;  
Και παν ό,τι έχω θεόθεν δεν έχω;  
Λοιπόν δεν υμνώ γηγενές μεγαλείον,  
προς Σε τον Θεόν του παντός ανατρέχω.

Συ έχεις τους πρώτους προγόνους ποιήσει,  
εξ ων ζώντων τέκνων γεννάται σειρά,  
καθ'ους νόμους έχεις πανσόφως ορίσει,  
και πλάσις προκύπτει ψυχών ιερά.

Συ Πλάστης σωμάτων, ψυχών και αγγέλων  
και νόμων κρατούντων εν πάση τη κτίσει.  
Ελάχιστα δύναμ' εγώ πλείστα θέλων  
τη δε Σε θελήσει η δύναμις ίση.  
Λοιπόν προς Εκείνον, ψυχή μου, εκτείνου·  
Εκείνου εκτέλει την θείαν βουλήν.  
Αείποτε ύμνει τη δόξαν Εκείνου  
και δόξαν εντεύθεν θα έχης πολλήν.

**Δομενεγίνης Ναθαναήλ-Νικόλαος**

**(1865-1935)**

**ΠΟΝΟΣ-ΑΓΑΠΗ**

Ο πόνος, της ζωής η πρώτη αλήθεια,  
την άλλη αλήθεια της ζωής γυρεύει,  
Αγάπη· και φωλιάζοντας στα στήθια,  
Η μια την άλλη αλήθεια ζωντανεύει.

Λες πως η μια στην άλλη είναι βοήθεια  
για να τη δυναμώνει να πιστεύει  
και μέσα στα μυστήρια τους τα πλήθια,  
τη φλόγα την αιώνια ν' αγναντεύει.

Ο Πόνος θα σε κάμει να γνωρίσεις  
του Αγνώστου μυστικό μεσ' τη ζωή σου  
κι εν' άλλο μυστικό, πως ν' αγαπήσεις.

Ο Θεός εδώ στον κόσμο όταν εφάνη  
μ' αγάπη για να σώσει την ψυχή σου,  
εφόρεσε τ' ακάνθινο στεφάνι.

## Ο ΆΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Δράκοντας αλύπητα θερίζει  
ό,τι κι αν βρίσκει ζωντανό μπροστά του,  
οχιές από το στόμα του σκορπίζει  
κι η διάβα του είναι φύσημα θανάτου.

Τον άλλο δρόμο Καβαλάρης σχίζει  
και κλείνει τις πληγές με τη θωριά του,  
αγάπη, ελπίδα στις καρδιές χαρίζει  
και ξαναζούν με τη παρηγοριά του.

Το ατρόμητο θεριό, που ο πειρασμός του  
ερήμωνε τη γη, τρέμει, δειλιάζει.  
Ο Καβαλάρης είναι αφανισμός του.

Τον βλέπει και τυφλώνεται, σπαράζει·  
του κάρφωσε το ατίμητο κοντάρι,  
που edώκαν οι Ουρανοί στον Καβαλάρη.

### Δροσίνης Γεώργιος (1859-1951)

#### ΤΟΥ ΧΑΡΟΥ ΤΟ ΧΩΡΑΦΙ

Οργώνει ο χάρος το χωράφι  
Στην έρμη χώρα του θανάτου·  
Σκέλεθρα τα καματερά του,  
Του χωραφιού το χώμα θειάφι.

Προσμένουν οι αυλακιές του – τάφοι  
Να δεχτούν πλούσια τη σπορά του·  
Γεμάτα ζωές τ' απλόχερα του  
Σπέρνουν της νιότης το χρυσάφι.

Τ' ατίμητο καθαροσπόρι  
Δε θα τριφθεί ούτε θα πετρώσει  
Στη γη θαμμένο – θα φυτρώσει

Και τ' άνυδρο θανατοχώρι  
Μια μέρα απ' το Θεό γραμμένη  
Λιβάδι ολόδροσο θα γένει.

## ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Νύχτα του Πάσχα. Σφαλιστοί στη φυλακή  
στο ίδιο κελί κ' οι δύο: από δίκαιη κρίση  
φονιάς ο ένας, -τον άλλο είχε αδικήσει  
του νόμου η πλάνη, αθώο τον έριξαν εκεί!

Χριστός ανέστη! ακούεται ξάφνου η ψαλτική  
κι ολόχαρη η καμπάνα απ' το ξωκλήσι.  
Και του φονιά το μάτι έχει δακρύσει,  
γελά του αθώου η όψη εκστατική.

Και τότε στο κελί περιχυμένο  
με φως μύριων λαμπάδων είδαν τον Χριστό...  
-Ήρθα για σε! Είπε στο μετανοιωμένο.

Και μ' ένα κίνημα της τρυπημένης  
παλάμης, είπε στον αθώο γονατιστό:  
-Αθώος εσύ, μπορείς να με προσμένεις.

## ΣΑΝ ΛΑΜΠΑΔΑ

Άρρωστη, σκλάβα η σάρκα αν σέρνεται  
στον πόνο και στον χρόνο δουλεμένη,  
ψηλά απ' τον κουρνιαχτό της γης ελεύθερη  
κι αδάμαστη η ψυχή σου πάντα ας μένει.

Την αναμμένη τη λαμπάδα κοίταξε  
και μοιάσε της και συ στην περηφάνεια:  
Λυγάει και γέρνει το κορμί, μα η φλόγα της  
ολόρθη πάντα δείχνει τα Ουράνια.

## Η ΠΙΣΤΗ

Δεν έχεις Πίστη, όταν τα στάχια σου  
Προσμένεις να γενούν σιτάρι,  
Κι απ' τ' άκαρπο δεντρί, που κέντρωσες,  
Προσμένεις καρπερό βλαστάρι.

Πίστη έχεις, όταν απ' το χέρσωμα  
Κι απ' τ' αστραποκαμένα ξύλα  
Προσμένεις τους καρπούς ολόδροσους  
Και καταπράσινα τα φύλλα.

Δεν έχεις Πίστη, όταν, πηγαίνοντας  
Το δρόμο του βουνού, προσμένεις  
Να φτάσης ως τ' ανάερο ψήλωμα  
Κάποιας κορφής μαρμαρωμένης.

Πίστη έχεις, όταν, αλυσόδετος,  
Μεσ' απ' τα βάθη της αβύσσου  
Προσμένεις ως τα ουράνια ελεύτερο  
Να φτερουγίσει το κορμί σου.

Δεν έχεις πίστη, όταν τ' απόβραδο  
Προσμένεις να προβάλλουν τ' άστρα,  
Και με του πετεινού το λάλημα  
Να φέξει η αυγή ροδογελάστρα.

Πίστη έχεις, όταν – όσο αλόγιστο  
Και πλάνο ο νους σου κι αν το ξέρει–  
Προσμένεις ήλιο τα μεσάνυχτα  
Κι αστροφεγγιά το μεσημέρι.

Δεν έχεις πίστη, όταν, πιστεύοντας,  
Ρωτάς την κρίση και την γνώση·  
Δεν έχεις πίστη, όταν την πίστη σου  
Στο λογικό έχεις θεμελιώσει.

Πίστη έχεις, όταν κάθε σου όνειρο  
Το ανάφτεις στο βωμό της τάμα,  
Κι αν κάποιο τάμα σου είναι αδύνατο  
Προσμένεις να γενεί – το θάμα.



## ΤΙ ΛΟΙΠΟΝ;

Τι λοιπόν; Της ζωής μας το σύνορο  
θα το δείχνει ένα ορθό κυπαρίσι;  
Κι απ' ό,τι είδαμε, ακούσαμε, αγγίξαμε  
τάφου γη θα μας έχει χωρίσει;

Ό,τι αγγίζουμε, ακούμε και βλέπουμε,  
τούτο μόνο Ζωή μας το λέμε;  
κι αυτό τρέμουμε μήπως το χάσουμε  
και χαμένο στους τάφους το κλαίμε;

Σ' ό,τι αγγίζουμε, ακούμε και βλέπουμε,  
της ζωής μας ο κόσμος τελειώνει;  
Τίποτ' άλλο; Στερνό μας απόρριμα  
το κορμί, που σκορπιέται και λιώνει;  
Κάτι ανέγγιχτο, ανάκουστο, αθώρητο,  
μήπως κάτω από τους τάφους ανθίζει  
κι ό,τι μέσα μας κρύβεται αγνώριστο  
μήπως περ' απ' το θάνατο αρχίζει;

Η ψυχή, ταξιδεύτρα μες στ' Άπειρο,  
σταλαμίδα νερού μήπως μοιάζει,  
που ανεβαίνει στα νέφη απ' τα πέλαγα,  
κι απ' τα νέφη στους κάμπους σταλάζει;

Μήπως ό,τι θαρρούμε βασίλειμα  
γλυκοχάραμ' αυγής είναι πέρα,  
κι αντί να 'ρθει μια νυχτ' αξημέρωτη  
ξημερώνει μι' αβράδιαστη μέρα;

Μήπως είν' η αλήθεια στον θάνατο  
κι η ζωή μήπως κρύβει την πλάνη;  
Ό,τι λέμε πως ζει μήπως πέθανε  
κι είν' αθάνατο ό,τι έχει πεθάνει;

**Ελύτης Οδυσσέας**  
**(1911-1996)**  
**ΈΝΑ ΧΕΛΙΔΟΝΙ**

Ένα το χελιδόνη κι η άνοιξη ακριβή  
για να γυρίσει ο ήλιος θέλει δουλειά πολλή  
θέλει νεκροί χιλιάδες να 'ναι στους τροχούς  
θέλει κι οι ζωντανοί να δίνουν το αίμα τους.

Θε μου Πρωτομάστορα μ' έχτισες μέσα στα βουνά  
Θε μου Πρωτομάστορα μ' έκλεισες μες στη θάλασσα!

Πάρθηκεν από μάγους το σώμα του Μαγιού  
Το 'χουνε θάψει σ' ένα μνήμα του πέλαγου  
σ' ένα βαθύ πηγάδι το 'χουνε κλειστό  
μύρισε το σκοτάδι κι όλη η άβυσσος.

Θε μου Πρωτομάστορα μέσα στις πασχαλιές και Συ  
Θε μου Πρωτομάστορα μύρισες την Ανάσταση.

Σάλεψε σαν το σπέρμα σε μήτρα σκοτεινή  
Το φοβερό της μνήμης έντομο μες στη γη  
Κι όπως δαγκώνει αράχνη δάγκωσε το φως  
Έλαμψαν οι γιαλοί κι όλο το πέλαγος.

Θε μου Πρωτομάστορα μ' έζωσες τις ακρογιαλιές  
Θε μου Πρωτομάστορα στα βουνά με θεμέλιωσες.

**Ζαχαρόπουλος Αντώνης**  
**(1922-1985)**  
**ΟΔΟΣ ΜΕΡΛΙΝ 1943**

Mein lieber Fritz,  
αδικα περιμένεις.

Θα κουραστείς με μένα, δε λυγίζω·  
ό,τι και να μου πεις  
δε θα προδώσω·  
ο,τι κι αν σκαρφιστείς δεν το φοβάμαι·

μήτε το πάτημα της μπότας σου  
στα δάχτυλα μου,

μήτε και του τσιγάρου σου το σβήσιμο  
στο μέτωπο μου,

κι αν πεις για το ντουφέκι,  
που εσύ τρέμεις μονάχα στο άκουσμα του,  
διόλου δε το φοβάμαι.

Σου φαίνεται παράξενο,  
mein lieber Fritz.

Τρέμεις μπροστά στο θάνατο  
Και δεν καταλαβαίνεις  
πως οι άλλοι δε φοβούνται.

Τρέμεις μπροστά στο θάνατο  
σαν τα παιδιά που τρέμουνε το Δράκο.

Εσύ που όλα τα ξέρεις  
φαίνεται πως δε το 'μαθες ακόμα,  
πως πάνε χρόνια τώρα  
που πέθανε ο θάνατος  
στην Ιερουσαλήμ.

Mein lieber Fritz,  
αδελφέ μου, μη φοβάσαι....

## ΙΕΡΙΧΩ

Σαν έφτασες μπροστά στην Ιεριχώ,  
μη φανταστείς πως θα την προσπεράσεις·  
τα κάστρα της θα υψώνονται στο διάβα σου,  
το δρόμο κλείνοντας σου.  
Μη φανταστείς και πως θα την κουρσέψεις!  
Δεν πέφτουνε τα κάστρα της  
μ' όσα τεχνάσματα και να σκαρώσεις,  
μ' όσους Κριούς κι αν στήσεις στις καστρόπορτες,  
και μ' όσους και να στείλεις κατασκόπους.  
Πολλοί την έχουνε πολιορκήσει  
μα Πορθητής δε στάθηκε κανένας!  
Με μηχανές και δόλους, μη πασχίζεις.  
Τα κάστρα της θα στέκουν αδιαγούμητα,  
το δρόμο κλείνοντας σου  
που στη γη Χαναάν θε να σε φέρει.

Σα θέλεις να κουρσέψεις την Ιεριχώ,  
κατέβα απ' το περήφανο άλογο σου,  
πέταξε από τη χούφτα το σπαθί,  
την πανοπλία σου βγάλε,  
γονάτισε στην πυρωμένην άμμο,  
μετάνιωσε για την αστοχασιά σου  
και την ανημποριά σου παραδέξου,  
που πίστεψες πως τάχα στην ορμή σου  
θα συντριφτούν τα κάστρα της!  
Κι ύστερα ξαναορθώσου,  
πρόσταξε οι σάλπιγκτες σου να σαλπίσουν,  
και βγάλε απ' την καρδιά σου μια κραυγή.  
Τότε, θα δεις το θάμα το πρωτόφαντο  
τα κάστρα της να σωριαστούν στα πόδια σου!  
Και θα 'ναι πια δικιά σου η Ιεριχώ  
και για την Χαναάν ο δρόμος λεύτερος.

Αν θέλεις να κουρσέψεις την Ιεριχώ,  
κατέβα απ' τ' άλογο σου  
και πέταξε απ' τη χούφτα το σπάθι...

## ΤΡΕΙΣ ΙΠΠΟΤΕΣ

Κι ήτανε μια φορά κι έναν καιρό,  
(θυμάμαι που η γιαγιά μου τό'λεε τότες  
σαν παραμύθι τάχα), έναν καιρό,  
τρεις ξακουσμένοι αρχόντοι, τρεις Ιππότες.  
Γκόρο λέγαν τον έναν κι ήταν γίγαντας,  
ρήγας σ' ένα καστέλι του βορρά·  
για τους εχθρούς, χαμός κάθε του πέρασμα  
κι η σπάθα του, όπου πέσει, συμφορά!  
κι είχε φλόμπουρα μαύρα στα κοντάρια του  
κι ανίκητο στρατό, φουσάτα πλήθια·  
κι είχε το Μίσος στην καρδιά του αχόρταγο  
και φίδια χρυσοκέντητα στα στήθια.  
Γκολφρίδο τον ελέγανε το δεύτερο,  
ο άρχοντας ο τρανός σε κάποια χώρα·  
σαν άνεμος περνούσε στο άσπρο τ' άτι του  
και ξέσπαι στους οχτρούς σαν άγρια μπόρα!  
Κι είχε νικήσει και Στοιχειά και Δράκοντες,  
καλπάζοντας μπροστά παλικαρίσια·  
τη Δόξα είχε γραμμένη στη σημαία του  
και κεφαλή στα στήθια, λιονταρίσια!  
Κι ο τρίτος, παλικάρι ακόμα αδύναμο,  
στη δύναμη δε μοιάζει κανενός·  
παραμυθένιας, χώρας πριγκιπόπουλο,  
κι ήτανε τ' όνομα του, Χριστιανός.  
Δεν είχε να ιστορήσει κατορθώματα  
μήτε που είχε νικήσει Δράκο-αράπη!  
Σταυρό είχε στα στήθια χρυσοκέντητο  
και στην καρδιά είχε κλείσει την Αγάπη!  
Και σμίξανε κι οι τρεις και ξεκινήσανε,  
(μικρό μου αγόρι, μην κοιμάσαι κι άκου!..)  
να πολεμήσουν παν οι τρεις Ιππότες μας,  
μακριά, στη χώρα του μεγάλου Δράκου!  
Κι ήταν ο Δράκος βασιλιάς στους δράκοντες  
κι είχε ρημάξει πολιτείες και τόπους,  
υγκρεμίζοντας βουνά κάτω απ' τη φτέρνα του  
κι έτρωγε κάθε μέρα δέκα ανθρώπους!  
Ταξίδειψαν οι Ιππότες μας, μερόνυχτα,  
πάνω στα φτεροπόδαρα τους άτια  
και φτάσανε· κι ο Δράκος τους περίμενε·  
φωτιές πετούσαν τ' άγρια του τα μάτια!  
Πρώτος ο Γκόρος πάει μπροστά του, λέγοντας:  
«Το Μίσος, που στα στήθια μου φωλιάζει,

το μπράτσο μου ας αντρίεψει και τη σπάθα μου»,  
κι ορμώντας, τ' άλογο του σπηρουνιάζει.  
Μα ο Δράκος, ένα βράχο ξεριζώνοντας,  
σα μια βροντή το στόμα του τ' ανοίγει!  
Δειλιάζει ο Γκόρος... Τρομαγμένο τ' άτι του  
πισωπατάει κι όπου φύγει-φύγει!  
Τότες ορμά ο Γκολφρίδος και φωνάζοντας:  
«Του κονταριού μου η Δόξα μεγαλώνει»,  
και, φτάνοντας το Δράκο, το κοντάρι του  
βαθιά μες στη κοιλιά του το καρφώνει!  
Ούρλιαξε ο Δράκος κι άφρισε και βρόντηξε,  
το στόμα του, ανοιχτό, ξερνάει φαρμάκι·  
κι αρπάζει τον Γκολφρίδο μες στα νύχια του  
και τον ξεσκίζει σαν το κουρελάκι.  
Κι έμεινε ο Χριστιανός μόνος κι αδύναμος.  
Το Δράκο να νικήσει, ποιος ελπίζει;  
Ξεπέζεψε· κατόπι, γονατίζοντας,  
τα λόγια τούτα σιγοψιθυρίζει:  
«Με του Σταυρού τη Χάρη και τη Δύναμη,  
με την Αγάπη που'χω στην ψυχή μου,  
στέκομαι πάντα ακρέμιστος κι ανίκητος!...  
Δώσε, Χριστέ, την νίκη στο σπαθί μου!»  
Καβάλησε και χίμηξε σαν άνεμος,  
-μπροστά του τα Στοιχειά τρέχουν να φύγουν.  
Κι έχει στο χέρι του γιγάντια δύναμη  
και το σπαθί του φλόγες το τυλίγουν!  
Στα στήθια του ο Σταυρός φαντάζει πύρινος·  
τρέμει μαζί του ο Δράκος να τα βάλει·  
γυρνάει να φύγει, μ' άξαφνα σωριάζεται  
κι ο Χριστιανός του παίρνει το κεφάλι!  
Και γίναν πανηγύρια, και χαρμόσυνα  
χτυπούσαν οι καμπάνες για το θάμα.  
Κι οι άνθρωποι που απ' τον Δράκο λευτερώθηκαν,  
τον σήκωσαν στα χέρια τους, κι αντάμα  
θελήσαν να τον κάνουνε και Ρήγα τους,  
μ' αυτός στη μακρυνή του πήγε χώρα·  
και ζήσανε καλά κι εμείς καλύτερα  
κι ίσως -ποιος ξέρει;- ζει κι ακόμα τώρα...

.....  
Και τέλειωσε η γιαγιά το παραμύθι της  
κι έλεγε πριν ο ύπνος να με πάρει:  
«Στοχάσου πως, κι εσύ, Στοιχειά και Δράκοντες  
θα τους νικάς, με του Χριστού τη Χάρη. . .»

## ΔΑΜΑΣΚΟΣ

Κι όταν, απ' το πολύχρονο ταξίδι,  
στη Δαμασκό σιμώνοντας,  
(γιατί στη Δαμασκό θα πας μια μέρα  
κι οι δρόμοι όλοι εκεί θα σ' οδηγούνε)  
ακούσεις  
τη βροντερή φωνή, το «Σαύλε-Σαύλε»  
που θ' αντηχεί στα ουράνια  
και νοιώσεις τ' αναστάσιμο προμάντεμα,  
μην πεις πως έχεις φτάσει στο σκοπό σου,  
μην πεις πως πια μπορείς να ξαποστάσεις!

Τώρα για σε δεν έχει αναπαμό,  
δεν έχει πια ξανάσασμα για σένα.  
Ξεκίνησε με την καρδιά γεμάτη  
κι έχεις να πεις τόσα πρωτοειπωμένα!

Γύρνα τον κόσμο ολάκερο,  
και πλάσε,  
με χώμα και με ιδρώτα  
πλάσε το που προστάζει σε η καρδιά σου.

Του νου σου το πρωτόφαντο ξημέρωμα  
κάμε το σπόρο, Αγάπη,  
κάμε το χρυσοφώς κι αστραποβόλημα,  
κι όργωσε, σπείρε, φέξε!...

Σαν κάποτε στη Δαμασκό σιμώνοντας  
(γιατί στη Δαμασκό θα πας μια μέρα  
κι οι δρόμοι όλοι εκεί θα σ' οδηγούνε)  
θ' ακούσεις το αναστάσιμο το κάλεσμα,  
τούτο μόνο θυμήσου:

Για σένα η Δαμασκός δεν είναι τέρμα.  
Τώρα μόλις αρχίζεις το ταξίδι σου,  
κι έχεις να πεις τόσα πρωτοειπωμένα!...

## ΣΟΝΕΤΟ ΓΙΑ ΜΙΑ ΚΟΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Άφησα τόσα χρόνια να χαθούν  
ψάχνοντας σ' ακατάληπτα βιβλία·  
κοινή, θα πεις, ανθρώπινη ιστορία,  
που χρόνια οι νικημένοι ανιστορούν.  
Άφησα τόσα χρόνια κι αντηχούν  
τα λόγια μες στην άδειαν εκκλησία,  
τη μόνη μου που απόχτησα σοφία  
ήρθαν στεγνά τα χείλη μου να ειπούν,  
τη γνώση την πικρή, σαν επωδός,  
που ακούγεται θριαμβικού παιάνα  
τό'μαθα πως «ουκ εστίν άλλη οδός»,  
κι ήπια από τη πηγή τη βρυσομάνα,  
κι ένιωσα τη χαρά του αναστημένου  
ψαύοντας τις πληγές του Εσταυρωμένου...

## ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

...Κι όταν γι αλλού πηγαίνοντας,  
στην Ιερουσαλήμ σε φέρει ο δρόμος σου  
στην τύχη,  
για Κείνην αν δεν έχεις ξεκινήσει,  
στο νου σου αν δεν την είχες  
από την πρώτη αρχή του ταξιδιού σου,  
μη σταματάς καθόλου.  
Ζερβόδεξα να πας κι απ' άλλους δρόμους·  
η Ιερουσαλήμ για σε δεν είναι.  
Κι όσο και να γυρνάς  
σε πολιτείες χρυσόχτιστες,  
χίλιω λογίων πραμάτειες κι αν αγόρασες,  
χίλιω λογίων κι όσα κι αν είδες θάματα,  
κι ακόμα όσα κι αν έμαθες,  
και θησαυρούς όσους και να μάζεψες  
τίποτα δεν κερδίζεις·  
η Ιερουσαλήμ για σε δεν είναι...  
Μ' αν τύχει και ξεκίνησες για Κει,  
μη σταματάς στο δρόμο σου·  
του Κόσμου τα χρυσάφια και τα θάματα,  
του Κόσμου οι πολιτείες  
δε θα 'ναι τίποτα για σέναν, όταν  
για την Ιερουσαλήμ έχεις μισέψει.  
Μη σταματάς στο δρόμο σου.  
Και μόνο που ξεκίνησες



έγινες διαλεχτός.  
Χιλιάδες ξεκινούν για πολιτείες,  
μα οι λίγοι  
την Ιερουσαλήμ έχουν σκοπό τους!  
Κι όταν σωστά το ξέρεις  
πως στην Ιερουσαλήμ είναι ο Σταυρός σου,  
πως θα σε περιμένουν  
με βάγια, με τραγούδια κι ωσαννά  
να σε καλωσορίσουν,  
και να φωνάζουνε το «Σταυρωθήτω»,  
πως θα σε περιμένουν  
Πιλάτοι και Καϊάφες,  
όταν αυτό το ξέρεις  
και πάλι δε δειλιάζεις  
μήτε το δρόμο του τον αφήνεις,  
τίποτα πια δε σου 'μεινε να μάθεις!  
Σαν ξέρεις το που πας, όλα τα ξέρεις...  
Κι αν είναι τότε ο δρόμος χιλιοκάματος,  
να μη λυγούν τα γόνατα  
μήτε να ξαποστάσουν πουθενά  
κι όσο μπορείς πιο γρήγορα να φτάσεις.  
Τράβα όπου η καρδιά σου σ' οδηγήσει,  
και μη γυρίζεις γύρω σου να δείς·  
εσύ δεν ψάχνεις,  
ξέρεις που πας εσύ,  
και τίποτα στο δρόμο σου δεν είναι  
άξιο για σένα.  
Κράτα καινούρια πάντα την καρδιά σου,  
και κάπου θα προβάλλει στον ορίζοντα,  
και θα 'χει τις καστρόπορτες ορθάνοιχτες  
να σε δεχτεί με βάγια, με τραγούδια,  
η Ιερουσαλήμ που σε προσμένει...  
Για Κείνην αν δεν έχεις ξεκινήσει,  
στο νου σου αν δεν την είχες  
από την πρώτη αρχή του ταξιδιού σου,  
μη σταματάς καθόλου.  
Ζερβόδεξα να πας και σ' άλλους δρόμους  
που άλλοτες, πάλι εδώ θα σ' οδηγήσουν.  
Τώρα η Ιερουσαλήμ για σε δεν είναι...

## ΕΙΝΑΙ ΚΑΠΟΙΟ ΝΗΣΙ

Κι είναι κάποιο νησί ξεχασμένο,  
που οι άνθρωποι μισέψαν να βρουνε,  
χρόνια τώρα, σιμά του περνώντας.  
Τους ορίζοντες μάταια ερευνούνε....

Κι είναι κάποιο νησί ξεχασμένο,  
που σαν όνειρο κάποτες είδα:  
που δεν τ'όχουν οι χάρτες γραμμένο  
μήτε υπάρχει για κείνο πυξίδα...

Κι είναι, λέει, μια πηγή στο νησί μας,  
που ψυχές ξεδιψάει και ανασταίνει  
κι Ένας Κάποιος ορθός στ' ακρογιάλι.  
Μ' απλωμένα τα χέρια προσμένει.

Κι είναι κάποιο νησί ξεχασμένο,  
μακριά, κάπου στα πέλαγα πέρα,  
κι αν οι άνθρωποι δεν το είδαν περνώντας,  
καρτεράει η δικιά μας μπρατσέρα.

Κάνε τώρα πανιά! Κι αν οι Φάροι,  
καθώς λένε, για πάντα έχουν σβήσει.  
κι αν αντάρες τις θάλασσες δέρνουν,  
κάποιοι αντίλαλοι αν έχουν σιγήσει,

Ας σαλπάρουμε! Κι έλα στη πλώρη.  
Δες! Νέοι δρόμοι ξανοίγουν μπροστά μας!  
Μη σε μέλλει! Πρυμνά, στο τιμόνι,  
Καπετάνισσα, στέκει η καρδιά μας...

**Ζιτσαία Χρυσάνθη**  
**(1902-1995)**  
**ΤΗΝ ΆΓΙΑ ΝΥΧΤΑ**

Την Άγια Νύχτα που γεννήθηκε ο Χριστός  
μην περιμένεις να φανεί τ' αστέρι.  
Αν της αγάπης δεν σε λάμπρυνε το φως  
στη Βηθλεέμ κανείς δεν θα σε φέρει.

Μην περιμένεις τ' άστρο να φανεί  
στη φάτνη και να ψάλλουν οι αγγέλοι,  
από τα πάθη σου αν δεν έχεις λυτρωθεί  
κι αν η καρδιά σου αυτό δεν ανατέλλει.

Καμπάνα δεν θ' ακούσεις μυστική  
αν δεν ηχεί βαθειά σου μ' αρμονία.  
Κανένας ουρανός δεν θ' ανοιχτεί  
ν' ακούσεις το εν «ανθρώποις ευδοκία».  
Αντάμα με τους μάγους νοσταλγός  
για μακρινή πορεία μη ξεκινήσεις.  
Το σπήλαιο που γεννήθηκε ο Χριστός  
είναι πολύ κοντά να προσκυνήσεις.

Την Άγια την ολόφεγγη νυχτιά  
που δεν τη σκιάζει της κακίας το νέφος,  
γίνεται φάτνη κάθε αγνή καρδιά  
και μέσα της το θείον γεννιέται βρέφος.

**Ζώτος Μίνως**  
**(1905-1932)**  
**ΓΥΡΙΣΜΟΣ**

Ω, Κύριε! Δεν εκράτησα κανένα απ' τ' αγαθά Σου.  
Μες στην πενία δε μου'στεκε πλούσιος εγώ να μένω.  
Κι ιδού, γυρίζω πάμπτωχος στην πατρική αγκαλιά Σου.  
κι ιδού, σου φέρνω το κορμί γυμνό και πληγιασμένο.  
Γυρίζω δίχως έπαρση, χωρίς ταπεινοσύνη  
Και περιμένω αδιάφορος, η οργή Σου να με κρίνει,  
γιατ' είμαι πιο άδειος απ' τ' ασκί το πλέρια στραγγισμένο  
και δεν υπάρχει μέσα μου κακία και καλοσύνη...

**Καζαντζάκης Νίκος**  
**(1833-1957)**  
**ΤΥΠΙΚΑΡΗΣ**  
**(ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ)**

Κύριε! Κύριε!  
Κατέβα στο άγιο Δισκοπότηρο,  
σαν καβαλάρης στο άλογο του!  
Κατέβα σα φωτιά να καθαρίσεις  
του ανθρώπου την καρδιά και τα νεφρά – και το μυαλό του!  
Κατέβα κάρβουνο αναμμένο, και σφηνώσου  
αναμεσός στα χείλια του, να προφητέψουν!  
Κατέβα, Αόρατε, στη γης και με ψωμί και με κρασί  
σαρκώσου!  
Σιγή σα νυχτοπούλι απάνου μας κουρνιασού!  
Είμαστε εμείς, μεσ' στη ζεστή φωλιά της Εκκλησίας,  
τ' αυγά σου!

**π. Καλλίνικος Κωνσταντίνος**  
**(1870-1940)**  
**ΕΔΙΨΗΣΕΝ Η ΨΥΧΗ ΜΟΥ**

Πες μου, τι θέλεις, λούλουδο θλιμμένο,  
και το κεφάλι γέρνεις χαμηλά;  
Πες μου, τι θες, πουλάκι πικραμένο,  
και στου κλουβιού ζαρώνεις τη γωνιά;

Πες μου, τι θες, βαρκούλα μου χιονάτη  
κι αναπηδάς στις αμμουδιάς την πλάτη;  
Πες μου, τι θέλεις, άλογο βαρβάτο,  
και χλιμιντράς κι ανάφτεις ολοένα;

Πες μου, τι θέλεις, ξένη κι εκεί κάτω  
τα μάτια πάντα ρίχνεις βουρκωμένα;  
Και συ ψυχή τι θέλεις και στενάζεις  
και προς τον ουρανό βαθιά κοιτάζεις;

Δροσιά ζητεί του κάμπου το λουλούδι.  
Αγέρι το πουλί το σκλαβωμένο.  
Τη θάλασσα η βάρκα. Και τραγούδι  
πολεμικό το άτι το δεμένο.  
Ο ξένος την πατρίδα επιθυμεί.  
Και Σε, ω Άπειρο, ο νους μου λαχταρεί.

## Η ΔΟΞΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

Σ' ένα μικρό της Ναζαρέτ κι άσημο εργαστήρι,  
που το φλογίζει καυτερό του Μάη το λιοπύρι,  
δουλεύει ακατάπαυστα πανώριο Παλληκάρι  
ασύγκριτο στην έκφραση, στην ομορφιά στη χάρη.

Γύρω τριγύρω σύνεργα και κάτω ροκανίδια  
που αναδεύουν, πέφτοντας στα πόδια του, σαν φίδια  
κι Αυτός σκυμμένος στη δουλειά μ' ένα μακρύ πριόνι,  
κόφτει σανίδια, πελεκά, ισιάζει και καρφώνει.

Είναι φτωχός· ειν' έρημος· με μόνο μια Μητέρα·  
μα... Θαύμα και μυστήριο! κει στη γωνία πέρα  
αστράφτει και λαμποκοπά κορώνα τιμημένη  
που του 'φεραν στη γέννα Του από μακριά τρεις ξένοι.

-Πότε θε να 'ρθει ο καιρός, παιδί μου, που θα βάλει  
αυτή τη μίτρα τη χρυσή το Θείο Σου κεφάλι  
και στα Ιεροσόλυμα, Ανατολή και Δύση  
θα τρέξει Μονοκράτορα για να σε προσκυνήσει;

Ειπ' η Μητέρα. Κι ο Γιος για λίγο ανασαίνει,  
σηκώνει ολόρθια τη μορφή καθίδρη, φλογισμένη,  
τα χέρια Του προς τα ψηλά δεξιά, ζερβά τινάζει  
κι ίσκιο Σταυρού η αντηλιά πελώριο χαράζει.

Όταν στον τοίχο το Σταυρό είδεν η Παναγία  
Θυμήθηκε του Συμεών τη μαύρη προφητεία·  
μα κι ένοιωσε πως ο Χριστός τότε θα δοξαστεί,  
όταν για μας κατάκριτος στο Ξύλο κρεμαστεί.

**Καμβύσης Νίκος**

**(1920-2010)**

**ΤΟΣΟ ΑΠΛΑ**

Θυμάμαι τα χέρια της μάνας μου.  
Σκληρά δάχτυλα, παραμορφωμένα  
απ' τις αμέτρητες μπουγάδες.  
Χιλιοτρυπημένα απο τα ραψίματα  
και μια βελόνα σπασμένη  
στην άκρη του δεξιού αντίχειρα.  
Αργότερα,  
σαν εγκαταστάθηκα μόνιμα στην Αθήνα,  
της έγραφα:  
-Μάνα, η επέμβαση δεν είναι τίποτα.  
Τόσο απλή.  
Έλα να σε δούμε και να βγάλουμε  
αυτή την παλιοβελόνα.  
-Άφησε την εκεί, μούγραφε.  
Μπορεί να χρειαστεί να ράψω  
κανένα ορφανό στον κάτω κόσμο.  
Άλλωστε, εκεί που σφηνώθηκε τώρα  
δεν μ' εμποδίζει καθόλου!  
Μπορώ μια χαρά να σφίγγω τα δάχτυλα  
Να κάνω τον Σταυρό μου!

**Καμπούρογλου Δημήτριος**

**(1852-1942)**

**ΕΛΙΑ ΚΑΙ ΠΕΥΚΟΣ**

Στο ριζοβούνι η ελιά, στο κορφοβούνι ο πεύκος,  
χρόνους πολλούς γνωρίζονται κι ανεμοχαιρετιούνται.  
Ένα πρωί λέει η ελιά στον πεύκο το λεβέντη:  
– «Πεύκο, κρίμα το μπόι σου, κρίμα και τη θωριά σου,  
και να 'σαι δένδρο άκαρπο κι ανώφελο στον κόσμο!»  
– «Σώπα, γριά κουφοδοντού, ζαβή και κοκαλιάρα,  
όπου σε δέρνει ο άνθρωπος και τον καρπό του δίνεις...  
Εγώ 'μαι λεβεντόκορμο, παλληκαράς βουνήσιος!  
στον ίσκιο μου ο αρματωλός ξεχνάει τα βάσανά του,  
κι όταν μολύβι δολερό του πάρει τη ζωή του,  
εγώ γί' αυτόν μοιρολογώ και βαριαναστενάζω.»  
– «Αν τον μοιρολογάς εσύ, εγώ 'μαι αυτή που δίνω  
λαδάκι στη μανούλα του καντήλι να τ' ανάψει,  
καντήλι ασημοκάντηλο της Παναγιάς τη χάρη,  
να λιώσει το κορμάκι του, ν' αναπαυθεί η ψυχή του!...»  
Το λόγο τέλειωσε η ελιά κι ο πεύκος δεν της κραίνει.  
γέρνει κατά το μέρος της κι έτσι γερμένος μένει.

**π. Καναβός Θεόφιλος**  
**Μητροπολίτης Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως**  
**(1921-2006)**  
**ΑΛΗΘΙΝΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ**

Μα λέτε και νομίζετε στ' αλήθεια και θαρρείτε  
πως κάνατε γιορτή;  
Που πέρασαν Χριστούγεννα πρωτού συγχωρεθήτε;  
και δίχως ν' αγαπήσετε μαθέ σαν αδελφοί;  
Μα τότε πως χαρήκατε, και τι λογά στολίσατε  
τα σπλάχνα σας παχιά;  
Και ποια στιγμή το νιώσατε το θαύμα και ριγήσατε;  
αφού δεν κοινωνήσατε σαν που είστε χριστιανοί;  
Καημένοι μου!... Γιορτάζετε κι εσείς και ξεγελιάστε  
με δέντρα που στολίζετε!...  
Ελάτε στην Πατρίδα μου Χριστούγεννα και δέστε  
Που σ' όλωνε τα πρόσωπα, το θαύμα καθρεφτίζεται.  
Χωριό μου που στερήθηκα!... Φτωχή κι αγνή πατρίδα μου!...  
Κρατάτε μου μια θέση,  
για ν' άρχομαι Χριστούγεννα, να παίρνω τη μερίδα μου,  
π' εμπρός στο δισκοπότηρο μοιράζεται στη μέση.

**Κανελλόπουλος Παναγιώτης**  
**(1902-1986)**  
**ΜΙΑ ΜΑΚΡΙΝΗ ΚΑΜΠΑΝΑ**

Μια μακρινή καμπάνα – ακούς; – χτυπάει.  
Ποιος κάθε βράδυ πέρα εκεί πηγαίνει,  
στον ήχο της χωρίς σκοπό με δένει  
και στ' άγνωστο εκκλησιάκι με τραβάει;  
Το χρέος του ποιος ποτέ του δεν ξοφλάει  
και στ' άχτιστο καμπαναριό ανεβαίνει;  
Με τα ίδια Του τα χέρια ο Θεός σημαίνει  
τον άγιο εσπερινό που ο νους ξεχνάει.

Πιο αιώνια κι απ' τον όρθρο μοιάζ' η εσπέρα.  
Τα βράδια έρχεται πάντα από πιο πέρα  
το κάθε μήνυμα... Και πάει η καμπύλη  
του κόσμου κάθε νύχτα σ' άφθαστα ύψη...  
Πανύψηλη είναι του θανάτου η πύλη.  
Δε χρειάζεται ούτε ο ταπεινός να σκύψει.

**Καραβίας Αχιλλεύς**  
**ΧΕΙΜΩΝ-ΟΡΦΑΝΙΑ**

Σ' αυτό το κρύο που μας θερίζει  
κανείς το μάτι του δεν γυρίζει  
εις το παιδάκι αυτό που τρέμει  
στον δρόμο μέσα σαν την ανέμη·  
ορφανεμένο από πατέρα  
από την πείνα δεν βλέπει πέρα.  
Έχει μητέρα δυστυχισμένη  
που από άλλον δεν περιμένει  
λίγο ψωμάκι για να της φέρει,  
παρά μονάχα από το χέρι  
του πεινασμένου αυτού παιδιού της,  
όπου δεν λείπει από τον νου της...  
Κι αυτό το δύστυχο μέσα στο χιόνι  
το παγωμένο του χέρι απλώνει  
με μαύρα δάκρυα στους διαβάτες,  
και του γυρίζουν όλοι ταις πλάτες,  
κοιτάξετε το· η μαύρη Μοίρα  
εμπρός το έφερε εις μια θύρα,  
και μ' ανοιγμένο αυτό χεράκι,  
«δώστε μου, λέγει, λίγο ψωμάκι,  
οχι για μένα που τουρτουρίζω,  
αλλά για 'κείνην όπου γυρίζω.  
Για την μανούλα μου την καημένη  
όπου στη θύρα με περιμένει,  
και εις τους κόρφους από το κρύο  
έχει τα χέρια της και τα δύο,  
γιατί δεν έχει να τα ζεστάνει,  
από το κρύο να μην πεθάνει.  
Φωτιά, ψωμάκι, ολίγο λάδι,  
για να μην πέφτουμε στο σκοτάδι  
και να κοιμώμεθα εις το χώμα,  
γιατί δεν έχουμε ούτε στρώμα.  
Ελεημοσύνη! Καλή κυρία!  
Ελεημοσύνη στην δυστυχία!  
Την Παναγία θα βοηθήστε  
Την Θεοτόκο θα ελεήστε.  
Παιδί εκείνης είμαι το μαύρο  
κ' εύσπλαχνα στήθη γυρίζω ναύρω...»  
Ω σεις π' ακούτε τα βάσανα του  
και συγκινείσθε στα δάκρυα του,  
αφήστε όλοι την περηφάνια



και προστατεύετε την ορφάνια.  
Που φέρν' η πείνα κ' η δυστυχία  
Εμπρός στην θύρα σας την αγία,  
Γιατί δεν ξεύρει κανείς, κανείς μας.  
Το τέλος σήμερα της ζωής μας.

### Καρακάλου-Καρανικόλα Λίλα

(1906-1986)

**ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ**

Γυρνώ σε Σένα. Ζήτησα στην ύλη  
την ευτυχία, μα βρήκα μόνο κακία,  
φριχτά φαρμάκια,  
από τον πόνο ξαναμμένα,  
γυρνώ σε Σένα.  
Ζήτησα της γαλήνης μια γωνία,  
δίπλα από το σβησμένο μου το τζάκι,  
για να μαζέψω του κορμιού μου τ' άθλια ράκη  
στη σκοτεινιά.  
Να δέσω τους καημούς μου σε καδένα,  
του κάκου, και γυρνώ σκυφτή, σε Σένα!  
Μετάνιωσα! Μεσ στου έρωτα το νόμα,  
της ηδονής δεν βρήκα τη χαρά.  
Κι ήρθε μια αυγή, που η συμφορά  
μ' ήυρε πνιγμένη μεσ στο κλάμα.  
Κι έτσι με ξέφρενα τα φρένα,  
γυρνώ σε Σένα!  
Μεσ στα φιλιά που κάψαν το κορμί μου  
δεν βρήκα το χιλιόχρονο ποτό  
που τρέχει από το δυνατό  
το φως, της πανσελήνου.  
Με στίγματα στα χείλη τα φρυγμένα,  
γυρνώ σε Σένα!  
Της σάρκας οι φριχτές ανατριχίλες,  
που συγκλονίσανε το αμαρτωλό  
γυμνό κορμί μου, μ' ένα χτύπημα τρελό  
μη σφράγισαν και τις ουράνιες Πύλες;  
Δώσε έλεος σε βλέφαρα κλεισμένα.  
Γυρνώ σε Σένα!  
Δέξου με! Με τα πόδια πληγωμένα,  
απ' το μακρύ το δρόμο το σκληρό,  
που έψαχνα χρόνια ως να Σε βρω,  
και με τα χέρια μου δεμένα  
σε προσευχή, μπρος στο Σταυρό,  
Ικέτισσα, γυρνώ σε Σένα!

**Καρθαίου Ρένα**  
**(1913-2005)**  
**ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ**

Η λεύκα, των δεντρών η Παναγιά,  
που τη γαλάζια του ουρανού φορεί μαντήλα,  
εγέμισε με τάματα ασημιά  
– τα φύλλα.

Το φως, που μες στα κλώνια της περνά,  
ευαγγελίζει μια χαρά μεγάλη,  
πως η άνοιξη το θάνατο πατά  
κι έρχεται πάλι.

Η αυγή της φέρνει κρίνο από δροσιά,  
«χαίρε» της λέει, «κεχαριτωμένη!  
Χαίρε, των δέντρων ομορφιά, του κόσμου  
αγαπημένη!»

Κι η λεύκα ψιθυρίζει σιγανά:  
«Γλυκύτετον μου έαρ, σε προσμένω.  
Είχα τον πόνο σου στις ρίζες μου  
βαθιά κρυμμένο».

Το φύλλωμα της τώρα αναρριγεί  
και το κορμί της όλο και ψηλώνει.  
Ο αγέρας, που πιστός τη χαιρετά,  
την ασημώνει.

Η λεύκα, των δεντρών η Παναγιά,  
που τη γαλάζια του ουρανού φορεί μαντήλα,  
εγέμισε με τάματα ασημιά,  
– τα φύλλα.

**Καρκατσούλης Κώστας**  
**(1914-1993)**  
**ΦΩΣ**

Κι ως ήρθες ΦΩΣ και με το φως φώτισες την ψυχή μας,  
αναφτερώσαν οι καρδιές, πετάρισαν τα μάτια,  
τα χείλη μας εθάρρεψαν: Εσύ η απαντοχή μας  
κι αγάπης φίλιωσης Σποριάς, σ' όλης της γης τα πλάτια.  
Ρωτιέμαι και σαλεύει ο νους, ανθρώποι πως βρεθήκαν  
και τι μηχανευτήκανε για τον εξοντωμό Σου.  
Δεν ξέραν σαν σε σταύρωναν πως αυτοσταυρωθήκαν,  
Ζωή τους το τρισκόταδο, τους στράβωνε το φως Σου.

**Κατακουζηνός Αλέξανδρος**  
**(1824-1892)**

**ΕΥΧΗ ΤΕΚΝΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ**

Το νέον έτος σήμερον ιδού, γονείς μου, πάλιν  
Ενώπιον σας έφθασα με συντριβήν μεγάλην.  
Το σέβας, η υπόληψις, το παιδικό μου χρεός  
Θερμαίνουνσι και φλέγουσι το στήθος μου βαθέως.

Πλην τι προς τόσην δύναμαι στοργήν ν' ανταποδώσω;  
Την άμετρον αγάπην σας με τι ν' αναπληρώσω;  
Αισθήματα το στήθος μου ανακινούσι τόσα,  
Αλλ' ασθενής, δεν δύναται να τα εκφράση γλώσσα.

Ω! είθε, είθε άνωθεν η Χειρ του αιωνίου  
Να σας φυλάττη εκ παντός κακού και ολεθρίου,  
Και ο πανάγαθος δοτήρ των δώρων των τελείων  
Να σας παρέχη άλυπον κ' ευδαίμονα τον βίον.

**ΑΓΑΠΗ**

Αγάπη, δώρον εξ ουρανών.  
Ευδαιμονία των γηγενών,  
Ημάς εις βίον ποδηγετείς  
Φιλοφροσύνης και αρετής.

Την σην κατέχοντες θείαν ισχύν  
Αλλήλοις δίδομεν αναψυχήν,  
Και δι' ενώσεως πάντες κοινής  
Φίλοι γινόμεθα και συγγενείς.

Αστήρ παρήγορος ευλογητός.  
Εκχέων άύγασμα θείου φωτός,  
Αγάπη, δώρον χαροποιόν,  
Ημάς υψώνεις προς τον Θεόν.

Όταν τον κόσμον συ οδηγείς  
Τα πάθη φεύγουσιν από της γης,  
Κ' ευχαριστίας χείλη κινών  
Βλέπει ο άνθρωπος τον ουρανόν.

**Κατσίμπας Γιώργος**  
**(1913-2000)**  
**ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 1970**

Ας ήταν, Χριστέ μου, να γεννιόσουν και πάλι  
στον αλόγων τη φάτνη με Βηθλεέμ την Αθήνα  
Δεκέμβρη ν' ανθίζανε τα ρόδα, τα κρίνα  
και να Σ' έπαιρνα, λέει, στη μικρή μου αγκάλη...  
Στα ουράνια θα φώτιζε θεϊκιά τέτοιαν ώρα  
τ' αστέρι που τ' άναψε των Μάγων η πίστις  
φορτωμένοι που έρχονταν να Σου φέρουν τα δώρα  
καθώς ψέλναν Αγγέλοι το «δόξα εν υψίστοις.»  
Το ξανθό θα Σου χάιδεα το θείο κεφάλι  
και φτερούγες ως θα 'χα τη μεγάλη χαρά μου  
στα ουράνια θα επέτουν, μα θα γύριζα πάλι  
να Σε δώσω, Χριστέ μου, στη γλυκειά Παναγιά μου.  
Παναγιά μου, θα έλεγα στο δικό μας το σπίτι  
το Χριστούλη να κρύψεις. Εμένανε άκου.  
Εκεί το γεράκι δεν θα βρει το σπουργίτι  
κι ο Ηρώδης κι ο Γιούδας θα ψάχνουν του κάκου.  
Και θα παίρνανε δρόμο και δρόμο θ' αφήνανε  
απαράλλαχτα όπως στα παραμύθια  
σε στοιχειά και σε δράκους την πόρτα θα κλείναμε.  
Παναγιά μου, Χριστέ μου, και να ήταν αλήθεια.

**Κατσογιάννης Ηλίας**  
**(1887-1970)**

**Η ΓΟΗΤΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ**

Τη γοητεία της ζωής οι λίγοι  
τη χαίρονται· κι αυτό, γιατί οι πολλοί  
χάνουν τον εαυτό τους στη θολή  
θάλασσα του καμάτου που τους πνίγει.  
Δεν ξέρω τραγουδώντας γιατί κλαίω  
των άμοιρων τη μοίρα που θρηνεί  
άμοιρη, στην καρδιά μου που πονεί  
κι αναρωτιέμαι μόνος μου και λέω:  
Δεν θα είχε νόημα η ζωή αν της βγάλεις  
τους εκλεκτούς, εκείνους που τη ζουν  
περήφανοι, χωρίς ν' απομυζούν  
της μάζας τον ιδρώτα της μεγάλης.  
Κι αυτούς τους λίγους, πόχουν θεμελιώσει  
το θείο στην καρδιά τους καθεστώς,  
να γίνεται καθένας τους Χριστός,  
τον άνθρωπο απ' τον άνθρωπο να σώσει.

**Καχομάνης Γεώργιος**  
**(1906-1977)**  
**ΗΜΕΡΑ ΚΥΡΙΟΥ**

Τούτης της μέρας, ατέλειωτες οι ώρες.  
Αρχίζουμε με την εφημερίδα  
-τι ανούσιες οι φιλολογικές σελίδες!  
Μια βόλτα ύστερα στον Κήπο  
-αυτοί οι Κυριακάτικα ντυμένοι  
πως σου χτυπούν τα νεύρα...

Μετά, το φαγητό  
-μια περιπέτεια επικίνδυνη,  
Αν δεν υπήρχαν τα χωνευτικά.  
Μεσημεριανή ανάπαυση, κατόπι  
-του ποδοσφαίρου τα ουρλιαχτά  
από το δρόμο,  
είναι για να σου φέρουν τρέλα.

Το δείλι, η αγωνία που να πας...  
-τι τρομερό! Πως το 'πανε αλήθεια;  
Α, ναι: Η νεύρωση της Κυριακής.  
Κι όμως κάποτε η Κυριακή σου  
ήταν χαρά γεμάτη.

Στην εκκλησιά, θυμιάμα και εικόνες των Αγίων,  
γλυκά σε συντροφεύαν το πρωί.  
Και την καρδιά σου είχαν γεμίσει ολημερίς  
-άρωμα πίστης-  
Η μυστική θυσία, της ψαλμωδίας οι ρυθμοί.  
Τώρα, όπως κατάντησες την Κυριακή σου,  
Έπαψε ναν' ημέρα του Κυρίου.

## ΕΞ ΙΔΙΩΝ

Μέρες κλεισμένος τώρα  
στο ερημικό του το γραφείο  
τις παλαιές δικογραφίες  
του αρχείου του τακτοποιεί,  
που στο διάδοχο του,  
το νέο δικηγόρο ανιψιό του,  
θε ν' αφήσει.

Οι φάκελοι όλοι, άψυχες,  
νεκρές πια μοιάζουν ιστορίες.  
Κάπου ένα διαζύγιο, μια κληρονομική,  
των πελατών  
τα μάταια πάθη του θυμίζουν:

τις έχθρες, τα μίση συγγενών,  
αχαριστίες, τόσα ... τόσα...  
Και να! Μια υπόθεση  
ασήμαντη προβάλλει.

Η έξωση κάποιας γερόντισσας φτωχής  
που χρώσταγε της κάμαρας της  
κάτι νοίκια.

Ο φάκελος είν' άδειος,  
μ' απ' έξω με το χέρι του είχε γράψει:

«Επλήρωσα εξ ιδίων».  
Στέκει. Με πρόσωπο ιλαρό κι αναπολεί.  
Την τότε π' ένοιωσε χαράν αναθυμιάται.  
Κι ευλαβικά, την ξέθωρη  
δικογραφία ψηλαφώντας,  
θλιμμένα ψιθυρίζει:  
-Ω, να 'τανε τέτοιες πολλές  
να 'χα τακτοποιήσει υποθέσεις «εξ ιδίων!».

**Κελεπούρης Γεώργιος**  
**(1890-1965)**  
**Ω ΓΟΛΓΟΘΑ!**

Γέρνουν μπροστά σ' ω Γολγοθά,  
ανίσχυροι οι αιώνες  
κ' οι θείοι Παρθενώνες  
σωριάζονται κι αυτοί!

Και στην κορφή σου π' οργιάζαν  
η ατιμιά κι η φρίκη  
στου Ναζωραίου τη Νίκη  
εστήθ' η Αρετή!

Ω Γολγοθά! αφάνταστο  
και θεϊκό μαρτύριο,  
τώρα προσκυνητήριο  
έγινες ιερό!

Που εμπρός σου γέρνουν, κλίνουνε  
τόσων ανθρώπων πλήθια,  
κ' υμνούνε την αλήθεια  
που υψώθη στο Σταυρό!

Ω! Γολγοθά στο δρόμο σου  
τον αγκαθοστρωμένο,  
τραγουδιστής διαβαίνω  
με μάτι δακρυστό!

Και τραγουδάω της ζωής  
την πίκρα και την πλάνη  
και μαρτυρίου στεφάνι  
φορώ σαν το Χριστό!

**Κορκόλοπουλος Διονύσιος**  
**(1910-?)**  
**ΠΡΟΣΕΥΧΗΣΟΥ**

Όταν κανένας φίλος σε προσβάλλει  
και συ νομίζεις πως δεν έχεις φταίξει  
ποτέ βαριά να μη σου πάρει λέξη  
όσο κι αν είναι η λύπη σου μεγάλη.

Η λύπη σου μια μέρα θα σκορπίσει·  
μαραίνεται κι ο πόνος με τα χρόνια·  
αν δεν βιαστείς να δείξεις καταφρόνια  
νωρίς η δική σου πληγή θα κλείσει.

Πληγή βαθιά θ' ανοίξει για τον άλλο  
Όταν σκεφτεί καλά το τρισεγάλιο  
μεσ' στην οργή του που έκανε κακό.

Κι αν δεν έρθει ν' ανταμωθεί μαζί σου  
με την αγάπη να 'βρει γιατρικό  
πάλι για την υγεία του προσευχήσου.

**Η ΑΛΗΘΕΙΑ**

Στην εκκλησία του χρέους είν' αναμμένη  
μια πανώρια λαμπάδα και μας προσμένει.  
Προσμένει το κερί μας! Είν' η συνήθεια  
της ζωής η φωτοδότρα που λέμε Αλήθεια.

Την Αρετή έχει κόρη, μαζί ομορφαίνει.  
Τον Απόλλωνα έθρεψε και τον λαμπραίνει.  
Δεύτε λάβετε φως της! Η νιότη πρώτη  
ας σκορπίσει του ψεύδους τα δειλά σκότη.



**Κοτζιούλας Γιώργος**  
**(1909-1956)**  
**ΈΤΟΙΜΟΣ**

Έτοιμος πρέπει να 'σαι πάσαν ώρα  
ν' αφήσεις το πολύκοσμο λιμάνι·  
ποιος οiwνός δεν ξέρεις από τώρα  
την αναχώρηση σου θα σημάνει.

Και μη ζητάς καινούργιες προθεσμίες  
για να τελειώσεις τάχα τ' αρχισμένα,  
δεν έχουν τέλος οι επιθυμίες  
και στην αρχή θα βρίσκεσαι ολοένα.

Προσπάθησε μονάχα αυτές τις λίγες  
μέρες να μη ασυμπλήρωτες αφήσεις,  
για να μη λες πως έφυγες και πήγες  
από μια βία επίβουλη της φύσης.

Είναι φριχτό στη δύση της ζωής σου  
που τίποτε από σε δεν περιμένει,  
να σκέφτεσαι πως έγειρε μαζί σου  
και η αθάνατη μοίρα προδομένη.

**Κουκούλας Λέων**  
**(1894-1967)**  
**Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Θέ μου, δικά Σου όλα τα τέκνα είναι της γης  
και η χάρη Σου σαν τη βροχή στον άγονο άμμο.  
Όμως εγώ την ώρα ετούτη της σφαγής  
το είναι μου τάμα ευγνωμοσύνης θα σου κάμω,  
που ευδόκησες κάτω απ' το διάφανο ουρανό  
να γεννηθώ του βράχου αυτού και ν' ανασαίνω  
κι ένα προνόμι να'χω, απ' όλα πιο τρανό,  
να ξέρω πώς να ζω και πότε να πεθαίνω.

## ΤΗ ΥΠΕΡΜΑΧΩ ΣΤΡΑΤΗΓΩ

Πανάχραντη μητέρα του Θεανθρώπου,  
που να ευλογεί το χέρι Σου έχει μάθει  
κι ευλόγησε ως και τους ανίερους όπου  
του Γιου Σου έβαλαν στέφανο απ' αγκάθι,

Ρήγισσα τ' ουρανού, που ήταν ειρήνης  
κι ήταν αγάπης ο Ευαγγελισμός Σου,  
στέρξε άλλη μια φορά οδηγός να γίνεις  
και την αρματωσιά της μάχης ζώσου.

Βάρβαροι σηκωθήκανε και πάλι  
τ' άσπιλο σκηνωμά Σου να μολέψουν,  
σαν του Χοσρόη τα στίφη ήρθανε κι άλλοι  
το τίμιο ξύλο, Δέσποινα, να κλέψουν.

Για να'ναι πια ο ζευγάς δίχως χωράφι  
κι ο ναύτης στους γιαλούς χωρίς πυξίδα,  
κι άδειοι να μείνουν οι ακριβοί μας τάφοι  
και η Λευτεριά στη γη χωρίς πατρίδα.

Με τη ρομφαία στο χέρι το αλαφρό Σου,  
που πιο πολύ του στέκει το άγιο κρίνο,  
μες στην καπνιά της μάχης φανερώσου  
και κάνε την ιαχή του οχτρού μας θρήνο.

Στρατηλάτισσα υπέρμαχη, τα λίγα  
παιδιά μας, τα γενναία και τ' αντροφόνα,  
στης αρετής το δρόμο πάντα οδήγα,  
το νέο μας να γράψουν Μαραθώνα.

**Κουτουμάνος Γιώργος**  
**(1876-1962)**  
**ΝΟΥΣ ΚΑΙ ΨΥΧΗ**

Κράτησε, νου, της σάρκας τα λουριά,  
Στις ώρες τις κακές να κυβερνήσω,  
Με της ψυχής μου την παλληκαριά  
Τα ψυχοφάγα πάθη να νικήσω,  
Δε θέλω νικημένος για να ζήσω!

Δίνε μου φώτιση παντοτινά,  
Με της αλήθειας τ' άσβυστο καντήλι,  
Να ζωγραφίζω και στα σκοτεινά,  
Να γράφω με της πίστης το κοντύλι  
Και της ιδέας να κρατώ τη σμίλη.

Είναι στενός ο δρόμος που γυρνά...  
Αγριάγκαθα, σκορπιούς κι οχιές στρωμένος  
Απόχες, δίχτυα, δόκανα περνώ,  
Από τη μοίρα μου κυνηγημένος  
Κι όλο μπροστά πετώ σαν αντρειωμένος!

Ζωγράφος φτερωμένος περπατώ,  
Ό,τι π' αξίζει στη ζωή να μάσω,  
Στον κόσμο του ονείρου μου ζητώ,  
Κρινόψυχος και νικητής να φτάσω,  
Ψευτοζωή δεν θέλω να περάσω!

**Κρέστοβιτς Αλέξανδρος**  
**(1905-1956)**  
**ΜΙΚΡΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΕΣ**

Στρίβοντας, για να μη βρω ζητιάνο,  
κέρδισα πέντε, κι ίσως παραπάνω·  
και φεύγοντας νωρίς από το σπίτι,  
απόφυγα τον έρανο την Τρίτη.

(Και έτσι μέιναν στην τσέπη και άλλα δέκα  
-αλίμονο μου, αν είχα και γυναίκα).

Από το φαμελίτη τον εργάτη  
τρία κρατώ· δεν είναι κι αυτό κάτι;

Για τη δουλειά που μου'κανε, του φτάνουν  
δύο (τα λεφτά θα με πεθάνουν).

Στο γέρο που ζητά να του δανείσω,  
δίχως ελπίδα να τα πάρω πίσω,

είπα σιγά: «Δεν έχω και λυπούμαι».  
Κι έτσι γλυτώνω τέσσερα, να πούμε...  
Βλέπω τυφλό, φτωχό, χωρίς ελπίδα,  
στο δρόμο κάνοντας πως δεν τον είδα,

(είναι τυφλός κι αυτός και δε με βλέπει),  
και ακόμα δύο κρατώ μέσα στην τσέπη.

Κέρδη μικρά, θα πεις, βάζω στην μπάντα.

Κι όμως, κάνουν αργύρια τριάντα.

**Κριναίος Παύλος**  
**(1902-1986)**  
**ΕΙΝΑΙ Ο ΘΕΟΣ ΠΑΝΤΟΥ**

Ρωτάει τ' αγόρι, αλήθεια είναι ψηλά  
πιο ψηλά ο Θεός στον ουρανό του;  
κι ούτε π' ακούει όταν μιλώ σιγά  
κι ούτε μπορώ να δω το πρόσωπο του;  
Αγόρι μου ο Θεός είναι παντού  
στ' αγέρι, στο λουλούδι, στο χορτάρι·  
κοιμάται πλάι στην κούνια του μωρού,  
και ξενυχτάει στ' αρρώστου το κλινάρι·  
Στέκει κι ακούει στον κάμπο την φλογέρα  
και την μικρή καμπάνα στο ξωκλήσι·  
κάνει τραγούδι την οργή τ' αγέρα·  
και ψαλμωδιά το νερό στη βρύση·  
Με τη ζεστή του ανάσα λουλουδίζουν  
οι βράχοι, τα εγγρεμά, τα καταρράχια,  
με τ' άγιο θέλημα του κυματίζουν  
πέλαο χρυσό οι κάμποι με τα στάχια...  
Στενάζει με τον κούκο όταν νυχτώνει  
και κελαηδεί με τον κοκκινολαίμη·  
κι όταν φυσάει χιονιάς, στο παραγώνι  
κλώθει με την γιαγιά σου την ανέμη.  
Μιλάει με τα πουλιά και τα ζαρκάδια·  
δειπνεί με την φτωχούλα σιταρήθρα·  
ξυπνάει με αυλούς τα σκοτεινά λαγγάδια·  
και τους δρόμους με κρουσταλλένια ρείθρα·  
Γίνεται αστέρι, λάμψη κι ευωδία  
θυμίαμα, προσευχή, μοσχολιβάνι·  
γίνεται αν θέλει νέφο ή Τρικυμία,  
δικράνα, υνί του αρότρου και δρεπάνι·  
Είναι κοντά σου, ακούει την καρδιά σου·  
και σου μιλάει για τη μαγεία του κόσμου·  
κι όταν κοιμάσαι ακόμα, έρχεται φως μου  
έρχεται κι ανεβαίνει στα όνειρα σου·  
Είναι ο Θεός παντού, σε κάθε βήμα  
σε κάθε ανάσα, βλέμμα κι ομιλία·  
στάει σα δροσιά και πνέει σαν ευωδία  
σε γη, Ουρανό και θάλασσα και κύμα...

**Κυριαζής Αθανάσιος**  
**(1887-1950)**  
**Ω! ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ ΣΥΝΤΡΟΦΙΣΣΑ**

Ω! της χαράς συντρόφισσα, του πόνου παρηγόρια μας,  
της Λευτεριάς μας θέμελο και της καρδιάς προσκύνημα,  
σκύψε, σα Μάνα αγκάλιασε τ' αδέρφια και τ' αγόρια μας,  
την ώρα τούτη την τρανή για το μακρύ ξεκίνημα.  
Κι ό,τι να γράφει η Μοίρα μας, ακόμα και τον Θάνατο,  
καλώς να 'ρθεί, περήφανος μονάχα και πρεπούμενος.  
Κατά πως μας τον έμαθαν, σ' αλφαβητάρι αθάνατο,  
Στο Μεσολόγγι ένας Παπάς κι ένας στ' Αρκάδι Γούμενος.

**ΆΚΟΥ**

Παρθένα Βαγγελίστρα μου, πάντα μεγάλη η χάρη Σου  
και πάντα απ' τ' άγιο χέρι Σου κρεμάμε την ελπίδα μας.  
Κάμε το νικητήριο Σου να λέμε το τροπάρι Σου  
κάθε φορά απ' τον κίνδυνο που σώζεις την Πατρίδα μας.  
Άκου! σαν πέλαο φρούμαξαν τα πλήθη κι αλαλάζουνε.  
Είναι η Ελλάδα που έρχεται να πέσει στην αγκάλη Σου.  
Τη φέραν τα δελφίνια μας, καράβια μας, που αράζουνε  
με την καινούργιαν Έλλη μας, νικήτρα, στ' ακρογιαλί Σου.

**Ω! ΤΡΙΣΕΥΛΟΓΗΜΕΝΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ**

Ω! τρισευλογημένα μονοπάτια  
των κέδρων και των ελαιώνων!  
την καρδιά μου σας έφερα κομμάτια  
με την ταντάλια πίκρα των αγώνων.  
Ένας εδώ Θεός, Θεός των πόνων,  
προς της Γενησαρέτ μακριά τα πλάτια  
τα κλαμένα του ρίχνοντας τα μάτια,  
με τους ανθούς μιλούσε των λειμώνων:  
– «Μακάριος ο φτωχός κι ο πεινασμένος  
κι ο που διψάει τη θεία δικαιοσύνη...» –  
Τα λόγια του η ψυχή μου φως τα πίνει.  
Τι κι αν αλήτης είμαι ή προδομένος;  
Ο Μάγος της Αγάπης ξανακραίνει:  
– Όποιος θα 'ρθεί κοντά μου δεν πεθαίνει.

**Κωνσταντινίδης Κώστας**  
**(1890-1971)**  
**ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ**

Θυμάμαι της Μανούλας μου τα λόγια  
σαν έστελνε την προσφορά στην εκκλησιά  
και μ' έβαζε τα ονόματα να γράφω  
των συγγενών μας που ήταν πεθαμένοι:  
– «Κανένα και καμιά να μην ξεχάσεις»  
πρέπει να συχωριούνται τέτοιες μέρες.  
Παιδί μου, είν' αμαρτία να ξεχνιούνται.  
Ν' αγιάσει του Πατέρα σου η ψυχούλα».  
– «Μανούλα να μην έχεις καμιά πίκρα.  
Με τη Συντρόφισσα μου τους Γονιούς  
στις εκκλησίες εδώ, για στην Ελλάδα,  
ευλαβικά ο παπάς Σας μνημονεύει».

**Λαύρας-Πετιμεζάς Νίκος**  
**(1872-1952)**  
**Η ΑΓΙΟΓΔΥΤΡΑ**

Νύχτα βαθιά και κρύο μες στο ρημάδι.  
Με πλάκωσε, με πνίγει το σκοτάδι.  
Δυό καρβουνάκια σβυούνε στη γωνιά,  
Όξω βοριάς και παγωνιά.  
Και κλαίνε δυό πεντάρφανα, πεινάνε,  
Κι όλο ρωτάνε: Μάνα, σαν που να 'ναί  
Τέτοια νυχτιά ο πατέρας μας απόψε;  
Μάνα! Λίγο ψωμάκι κόψε!

Ματώνει και σπαράζετ' η καρδιά μου.  
Και που να τόβρω το ψωμί, παιδιά μου;  
Βγαίνω στο δρόμο, παίρνω το στρατί,  
Μα η κάθε πόρτα σφαλιστή.

Τρέμει ένα φως μακριά: μου το 'χει στείλει  
Της Μαυρομαντηλούς τ' αχνό καντήλι,  
Αύριο γιορτή· Μεγάλη της η χάρη,  
Σ' εμέ, τη Χήρα του Κλησάρη.  
Μπαίνω σκυφτή· Μπροστά στην Άγια Πύλη,  
Λαμποκοπάει τ' ασημωτό καντήλι,  
Και γύρου αφιερώματα και τάματα,

Στης Μαντηλούς τα θάματα.

Μονάχη· ολόγυρα μου άλλος κανέννας.  
Εγώ και τα δυό μάτια της Παρθένας,  
Θεικά, γλυκά, απαλά, καθώς κοιτάει,  
Σα χαραυγή του Μάη.  
Τα μάτια μου, δεξιά ζερβά όπως τα 'παιζα,  
Σταθήκαν καρφωτά στην Άγια Τράπεζα,  
Τ' ανάβλεμμα μου αντίκρυσε κ' εθώρει  
Λίγο ψωμάκι στ' αρτοφόρι.

Κρασί στο πλάι κοκκινωπό σαν αίμα,  
Κ' η Μεγαλόχαρη μ' ένα της γνέμα,  
Του Γιού μου Σώμα κ' αίμα λέει, Δικά σου  
Πάρ' τα για τα παιδιά σου.  
Λυγάν τα πόδια· στην καρδιά μου τρόμος,  
Κ' είναι βαρύς ο ανθρώπινος ο νόμος,  
Μα και ποιος νόμος δυνατός σαν κείνο,  
της Παναγιάς το κρίνο;

Τα πήρα και τα πήγα στο ρημάδι...  
'Όξω βοριάς· μέσα βαθύ σκοτάδι,  
Μα ξάφνου ανάλαμψ' ένα φως, και να!  
Σωπάσανε τα δύο ορφανά.  
Κι ό,τι δε βρήκα κρούοντας τα παλάτια,  
Το 'βρα στις Μαντηλούς τα δυό τα μάτια,  
Θεικά, γλυκά, απαλά σαν απ' ατλάζι,  
Σαν τη δροσιά π' αργοσταλάζει.

## ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Τον πόνο σου ήρθες για να πεις στην εκκλησία το δείλι  
Τρεμπόπαιζε λιγάκι φως από τ' αχνό καντήλι  
στο μαύρο το μαντήλι σου, στα καστανά μαλλιά σου  
και στο μικρό που κράταγες φτωχή στην αγκαλιά σου.  
Και καθώς έγειρες σιμά στην Παναγιά μου εφάνει  
τάχα πως έβγαζε η Κυρά το φωτεινό στεφάνι  
και το περνούσε ολόγυρα στη δόλια κεφαλή σου  
και στην εικόνα σ' έμπαζε και σε και το παιδί σου.  
Και κάτω από της εκκλησιάς το σκιάφωτο, σε λίγο  
σαν όνειρο και εικόνισμα, και σένανε ξανοίγω  
Κοίταζα πότε κατά σε, και πότε την Παρθένα  
Ως ότου πια κι η Δέσποινα, και συ γινήκατε: Ένα!



**Λεοντιάς Σαπφώ**  
**(1832-1900)**  
**ΤΟ ΛΙΚΝΟΝ**

Εντός του λίκνου νεαρά μητέρ' αποκοιμίζει  
εν βρέφος νεογέννητον, και εκ του ερασμίου  
και γλυκερού της βλέμματος μεθ' ου το ατενίζει  
ευλογηθέντος έρωτος στα στήθη της αγίου  
φαίνεται ρόδον πρωτανθές.

Και είναι θήλυ παχουλό, δροσάτο κοριτσάκι  
με μαύρα μάτια, με μαλλιά χρυσά σαν την ακτίνα  
του ήλιου την εωθινή, και μοιάζει αγγελάκι,  
πεσμένο απ' τον ουρανό μες στα λευκά εκείνα  
τα σπάργανα τα καινουργή.

Και ψάλλει νανουρίσματα γλυκά, όπου τα βγάνει  
η μήτηρ από τον βυθό της νέας της καρδιάς  
«Νάνι, πουλάκι μου χρυσό, νάνι σου, νάνι νάνι.  
Να χύνουνε επάνω σου χάριτας κ' ευλογίας  
η Παναγία κι ο Χριστός!»

«Κοιμού, αγαπημένο μου, και θείο αγγελάκι  
με τα λευκά του τα φτερά το λίκνον σου σκεπάζει  
από τον κόλπον του βουνού σου φέρνει αεράκι  
γλυκειάς ζωής, παιδάκι μου, παιγνίδια σ' ετοιμάζει  
να παίζεις όταν εξυπνάς.»

Απεκοιμήθη το μικρό -Κ' η νεαρά μητέρα  
στο μέτωπο του ένα φιλί σιγά σιγά αφήνει  
Κι αρχίζει ο νους της να γυρνά, να λέγει: «Μια ημέρα  
σαν μεγαλώσ' η κόρη μου: Τι άραγε θα γίνει  
το αγγελούδι μου αυτό;»

«Μ' αγάπην να εμπνέεται θερμήν προς την Πατρίδα,  
και προς την ανθρωπότητα και εις την εργασίαν  
κ' εις του Θεού την αρωγήν να έχει την ελπίδα  
ότι με ευχαρίστηση και με ευδαιμονίαν  
θα διατρέξει την ζωήν,

Ούτω αυτό τ' αθών μου θα αναθρέψω ίον  
και με το νάμα του Χριστού τ' αγνόν θα το ποτίζω  
που ρέει από τ' άγιον, σωτήριον βιβλίον,  
και με τα ρόδα των καλών τεχνών θα το στολίζω  
και όταν ηλικιωθή

Τι θα μου γίνει, άραγε;» –Και τα γλυκά ματάκια  
ανοίγει το πουλάκι της –η νεαρά μητέρα  
εν ω τοιαύτα σκέπτεται– τα ρόδινα χειλάκια  
της μειδιούν –σαν ν' απαντούν: «θα γίνω μιαν ημέρα  
της μητερίτσας μου Εικών.»

**Λιασίδης Παύλος**  
**(1901-1985)**  
**ἜΣΙΕΙ ΘΕΟΝ (ἘΧΕΙ ΘΕΟΝ)**

Ἐσιει Θεόν πουπανωθκιόν· ψηλά που μας θωρεί·  
κατύση της φτωχολογιάς, αν έλειπεν τζιαί τζειίνος.  
τζι 'έζιεν ο κάθε σατανάς για καθαρός σαν κρίνος,  
τζι 'αν δεν αναστηνούντασιν ποττέ τους οι νεκροί!

***Απόδοση στη νεοελληνική από τον ποιητή Αντώνη Πιλλά***

Ἐχει Θεόν απανωθιό, ψηλά που μας θωρεί·  
αλοίμονο εις τους φτωχούς αν έλειπεν Εκείνος.  
και 'πέρνα ο κάθε σατανάς καθάριος ωσάν κρίνος,  
κι αν δεν ανασταινόντουσαν ποτέ τους οι νεκροί.

**Μάινας Ελευθέριος**  
**(1928-1996)**  
**ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΣΟΥ**

Το ξύλινο τραπέζι μου βωμός  
και άμφια τα νιάτα μου φορούσα.  
Καθώς τον λόγο Σου ιερουργούσα  
η τάξη όλη άστραφτε, ναός!

Εγέρασα. Στην έδρα προχωρώ  
με δέος· έχει γίνει ο Γολγοθάς μου,  
και βλέπω τα παιδιά για σταυρωτάς μου.  
– «Ήμαρτον Κύριε», μα δεν μπορώ.

Κουράστηκα! Και πως να Σου το πω;  
Δεν έχω πια την πρώτη μου την πίστη.  
Του ζήλου η φωτιά, βαθιά μου εσβήστη.  
Κι ίσως και να' παψα να Σ' αγαπώ.

Ας ήταν η σπασμένη μου φωνή  
να' λεγε πάλι για τα θαύματα Σου,  
το άσωτο παιδί, για τον σποριά Σου  
κι η τάξη μου να λάμψει φωτεινή.

Κι ω θαύμα! Ακούω την φωνή χρυσή  
να βγαίνει απ' τα γεροντικά μου χείλη.  
Χωρίς τον άγγελο Σου να' χεις στείλει  
τρέμω. Το νοιώθω πως μιλάς Εσύ!

Στους μαθητές μου Εσύ μυσταγωγός!  
Τα χείλη μου στα λόγια Σου κινούσα·  
Εσένα με τα μάτια μου κοιτούσα  
κι η τάξη όλη άστραψε, ναός!

**ΏΡΑ ΔΕΙΛΙΝΟΥ**

Μέλισσα με κατέβασε  
στο μυστικό Σου κήπο.  
Εκεί, παιδί, Σε άκουγα  
κρυμμένο απ' τον τοίχο  
και λαχταρούσα να Σε δω.  
Γιατί να τρέμω τώρα  
στον ήχο των βημάτων Σου  
του δειλινού την ώρα;

## ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

Ο ήλιος γέρνει, μεγαλώνουν οι σκιές,  
ας σταματήσουμε για λίγο το ταξίδι.  
Σκληρός ο δρόμος, κάθε βήμα μας κουράζει,  
στα ειδυλλιακά δεν ζούμε πρώτα χρόνια.

Στο πανδοχείο ανάψανε γερή φωτιά,  
για κοίταξε τον στ' αντιφέγγισμα της  
εκεί στο κέντρο στ' άλλο κάθεσαι τραπέζι  
δεν σου θυμίζει τον καλό τον Σαμαρείτη;  
Και δίπλα του ο Λουκάς δεν είναι ο γιατρός;  
που κάθε λόγο που ακούει καταγράφει  
καθώς μιλάει εμπιστευτικά στον Παύλο  
και την πορεία της Οδού του εξηγεί;

Τα βογγητά του πληγωμένου ακούς επάνω;  
Δες τον Αιθίοπα Μωυσή, αρχιληστής  
που τώρα ως ηγούμενος στην αγκαλιά του  
τον κατεβάζει στο τραπέζι των θαυμάτων.

Κι αυτός που τώρα μόλις μπήκε με το ράσο;  
Αφού τ' αρρώστου θεραπεύει τις πληγές  
στη συντροφιά μας φίλος ήλθε να καθίσει.  
Νεκτάριος επίσκοπος, μας λέει, Αιγίνης.

Για τον κοινό μας, αδελφοί, μιλάτε φίλο;  
Εκείνος είναι του σταυρού Αναστημένος,  
προεορτάζουμε όλοι την Επιστροφή  
με το καινό που πίνουμε κρασί του Γάμου.

Η συνοδεία με τη Νύφη καταφθάνει  
πανάχραντο το νυφικό που τη στολίζει  
πεποικιλμένο με το αίμα των μαρτύρων,  
και οι παράθυμφες Βαρβάρα – Αικατερίνη.

Το μεσονύχτι θα γκρεμίσουνε οι τοίχοι  
και μήτε χώρος μήτε χρόνος θα υπάρχει  
και τους αγγέλους που δε βλέπετε θα δείτε  
σε συμφωνίες να χορεύουν μες στο φως.  
Εδώ που ήρθατε σε μας θ' αναπαυθείτε  
ο πόνος που το δάκρυ φέρνει θα χαθεί  
και στης φωτιάς τη φλόγα που αναχτυπάει  
τα πρόσωπα σας την ετέρα παίρνουνε μορφή.

## Ο ΠΕΤΡΙΝΟΣ ΧΡΙΣΤΟΣ

Το πρόσωπο Σου, Κύριε, γραμμή-γραμμή,  
πιστά ακολουθώντας το διαβήτη,  
σκαλίσουμε σοφά, με πόση υπομονή,  
στην πέτρα της καρδιάς μας, στο γρανίτη!

Το χάραγμα Σου, έργο επιβλητικό,  
καθένας μας βαθιά του είχε κλείσει.  
Ωραίο άγαλμα, με τέχνη, δυνατό,  
μα δεν μπορούσε λέξη να μιλήσει.

Τα πετρωμένα χείλη του αινιγματικά  
σ' επίμονο χαμόγελο κρατούσε,  
καθώς τα πρόσωπά μας εξεταστικά  
με τ' άχρωμα του μάτια ερευνούσε.  
Κι εμείς, δοσμένοι στη μαγεία της μορφής,  
λατρεύαμε το έργο των χειρών μας,  
εθυσιάσαμε στη μέθη της γιορτής  
των αδελφών καρδιές στο είδωλο μας.

Ξεχάσαμε πως ζεις, Εσύ, στον ουρανό  
κι είδες την αμαρτία από τα ύψη.  
Μ' οργή στο έργο μας πετάς τον κεραυνό,  
τ' ωραίο άγαλμα Σου να συντρίψει.

Αλαφιασμένοι, με τον τρόπο στην καρδιά,  
ένας τον άλλο πιάνει από το χέρι  
και μ' απορία ερωτούμε, σαν παιδιά:  
-Γιατί μας τό'κανε ο Θεός; -Ποιος ξέρει.

## ΚΕΝΤΗΜΑ

Σχίσε απ' τ' ατλάζι τ' ουρανού ένα κομμάτι  
και δόσμου για χρυσοκλωστή μιαν ηλιαχτίδα.  
Θα στο κεντήσω με πλουμίδια των παιδιών της γης,  
μαργαριτάρια δάκρυα κι αίματα και ρουμπίνια,  
στην Τράπεζα τη σάρκα Του μ' άμφια να σκεπάσω...

## ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΑΣΤΡΩΝ

Τ' αστέρια φωτεινά στον ουρανό  
κύκλους σε κύκλους διαγράφουν δρόμους  
κι ο ήχος της τροχιάς των γιορτινό  
τραγουδι αφήνει σ' εναρμόνιους τόνους.

Χωρίς παρέκκλιση, χωρίς φυγή,  
της μοίρας τους τ' αχνάρια ακολουθούνε.  
Η λευτεριά τους είναι υποταγή,  
κι αυτής τις ομορφάδες τραγουδούνε.

Αντάρτισσα ψυχή μου, ταπεινά  
πότε κι εσύ θα σκύψεις το κεφάλι,  
στη θέληση Αυτού που κυβερνά  
τη θάλασσα των άστρων τη μεγάλη;

Πότε λοιπόν , την άγια λευτεριά  
Του χρέους θ' ακλουθούν τα βήματα σου  
Και συ θα ψάλλεις με τρανή χαρά,  
Ας γίνη και σε με το θέλημα Σου;

### **Μαλάμου-Δίπλα Κλεαρέτη** **(1897-1977)** **ΠΕΡΠΑΤΑ**

Περπάτα! τι κι αν δέρνεσαι, τι κι αν πονείς; περπάτα!  
Τι κ' αν τ' αγριολίθαρα τη σάρκα σου ξεσκιούν;  
Και μακρινή και δύσκολη ειν' η δική σου η στράτα,  
μα είσαι μεγάλος, Άνθρωπε, μακρά δε σε νικούν.

Περπάτα! κι αν το αίμα σου πυκνά βάφει το δρόμο,  
οι στάλες ροδοπέταλα στο χώμα που πατάς.  
Κι ο γιγαντένιος ο σταυρός που σου χτυπάει τον ώμο  
σκάλα τρανή θα σου γενεί κάπου ψηλά να πας.

Περπάτα! τον ανήφορο τον δύσκολο κι αν άλλοι  
δοκίμασαν, δειλιάσανε, τους κόπηκε η ορμή.  
Μα εσύ δεν στέκεσαι στιγμή και προχωρείς αγάλι,  
σα να βαραίνει όλη η γης στο θείο σου κορμί.

Και τώρα αυτού που στάθηκες και στήθηκε ο σταυρός σου  
κι απάνω του ανυψώθηκες μεγάλος σα Θεός,  
τι να θωρείς; Ξανοίγουμε στ' ωραίο το μέτωπο σου,  
ν' αντιφεγγίζει υπέρλαμπρο κάποιιο, Χριστέ μου, φως!

**Μαρκοράς Γεράσιμος**  
**(1826-1911)**  
**ΑΘΩΟΙ ΦΟΒΟΙ**

- ΠΑΙΔΙ: -Θέλω τη μάνα.  
ΠΑΤΕΡΑΣ: -Επέταξε και στ' άστρα πάει να ζήσει.  
ΠΑΙΔΙ: -Πως τόσο μάκρος άρρωστη δυνήθηκε να σχίσει;  
ΠΑΤΕΡΑΣ: -Έχουν φτερούγες οι ψυχές.  
ΠΑΙΔΙ: -Γιατί δεν τις απλώνει τότε η δική μας, μην αυτή τρέξει τ'αστέρια μόνη;  
ΠΑΤΕΡΑΣ: -Δεν είναι μόνη· γύρω της φτεροκοπούν αγγέλοι.  
ΠΑΙΔΙ: -Αν άγγελο της μ' έλεγε, κοντά της θα με θέλει.  
ΠΑΤΕΡΑΣ: -Ω, δίχως κάλεσμα Θεού ψηλά κανείς δεν πάει. Κοιμήσου τώρα· ησύχασε.  
ΠΑΙΔΙ: -Και ποιος μου τραγουδάει;  
ΠΑΤΕΡΑΣ: -Εγώ παιδάκι μου...  
ΠΑΙΔΙ: -Εσύ κλαίς...  
ΠΑΤΕΡΑΣ: -Όχι, σ' εμέ απιθώσου:  
«Ζάχαρη να 'ναι ο ύπνος σου και μέλι τ' όνειρό σου...»  
ΠΑΙΔΙ: -...Νυστάζω...Από το πλάι μου καθόλου μη σπαράξεις·  
δος μου το χέρι - σκιάζομαι μήπως και συ πετάξεις!

## Ο ΧΑΡΟΣ ΣΤΗΝ ΕΡΗΜΙΑ

Μια μέρα ο Χάρος βρέθηκε βαθιά στη Σιβηρία,  
κι είπε: Τι τόπος να 'ναι αυτός;  
Ουδέ χορτάρι' ουδέ θνητός;  
'Όλα λευκά και κρύα'  
Ας πάρω λίγη ανάπαυση. Το ποθητό μου χιόνι,  
στη έρμη τούτη κατοικιά,  
μια κλίνη μου 'στρωσε γλυκιά  
Με κάτασπρο σεντόνι.  
Ως πότε την αστέρευτη ζωή να πολεμάω,  
κι εκεί που πρόσκαιρα νικώ,  
άσβηστο γέλιο μαγικό  
Στον κόσμο να θωράω;  
Σαν, απ' αστέρια, ολόγυμνος μείνει ο γαλάζιος θόλος  
σα χλόη δεν έβγη πουθενά,  
δικός μου τότε αληθινά  
Θε να 'ναι ο κόσμος όλος  
Δικός μου, ναι! –Το λόγο του να σώσει δεν προφταίνει  
που σκάει το κρύσταλλο με μιας,  
και, στόλισμα της ερημιάς,  
'Ένα λουλούδι βγαίνει.  
Μεσ' από τ' άσπρα φύλλα του, στο βορεινόν αέρα,  
χύνει απριλιάτικη οσμή  
το βλέπει ο χάρος και μ' ορμή  
Πετάει σκιασμένος πέρα.  
–Αχ! μια φορά, πάει σκούζοντας όθε με βία διαβαίνει,  
ξάφνου ως του πάγου τον ανθό, μεσ' από αφώτιστο βυθό  
θα βγουν κι οι πεθαμένοι.

### Μαρτζώκης Στέφανος

(1855-1913)

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ

Την πιο μεγάλη ιδέα η ευτυχισμένη πλάση  
επήγε ν' αγκαλιάσει στο πιο φτωχό παχνί  
Ξεκίνησε, μαζί της σεμνά για να λατρέψει  
των αστεριών μια σκέψη που αγκάλιασε η γη.

Την ακολουθούσε αιώνια, μορφή της είχε πλάσει,  
κι όταν την είχε φθάσει σ' ένα βουνό σιμά,  
Κ' εγύρευε να στήσει της νίκης τη σημαία,  
η πιο μεγάλη ιδέα επέταξε ψηλά.



## ΕΥΕΡΓΕΣΙΑ-ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ

Θεά του κόσμου αιώνια τρέχει κρυφά στη χτίση·  
Ευτυχισμένος ο άνθρωπος που στην καρδιά την κλείσει!  
Ευτυχισμένος ο άνθρωπος που σ' ότι αυτή του δίνει,  
Όλη αισθανθή στα στήθη του, την άγια ευγνωμοσύνη!

### Ο ΣΤΑΥΡΟΣ

Παράτησα τα ουράνια  
και ντύθηκα την ύλη  
κι αισθάνθηκα στα χείλη  
τη δίψα του φιλιού.  
Αισθάνθηκα στα σπλάχνα  
του στεναγμού τη φλέβα,  
κι είπα σεμνά στην Εύα  
τραγούδια τ' ουρανού.  
«Ανέβα, ανέβα, ανέβα»,  
μου φώναζαν τα ύψη,  
κι εγώ μέσα στη θλίψη  
ζητούσα να κρυφτώ.  
«Ανέβα, ανέβα, ανέβα»,  
μου φώναζαν τ' αστέρια,  
κι άνοιξα ευθύς τα χέρια  
στη γη να σταυρωθώ.

### ΧΡΙΣΤΟΣ

Το τιμημένο μου αίμα  
στο πρόσωπο μου ανέβη  
και γρίκησα τη χλεύη  
για σένα του θνητού.  
Ετράβηξα για σένα  
Του μαρτυρίου το δρόμο,  
Και γρίκησα στον ώμο  
Το βάρος του σταυρού.  
Όλα με μιας αλλάζουν  
στην άπειρη οικουμένη·  
όμοιο θωρώ να μένει  
μονάχα το Χριστό.  
Την πιο μεγάλη χλεύη  
αγρίκησα για σένα.  
στα πόδια του κ' εμένα  
αφήστε να συρθώ.

**Μελισσάνθη**  
**(1907-1990)**  
**ΑΝ ΔΕΝ ΕΦΕΥΓΑ**

Αν δεν έφευγα ποτέ μου από κοντά Σου,  
κι αν δεν είχα πάει, Κύριε μου, τόσο μακριά Σου,  
δε θα είχα νοιώσει  
τη χαρά του γυρισμού μου, τώρα, τόση!  
Αν δεν είχα έτσι κλάψει και πονέσει,  
δε θα είχα, τώρα, στην καρδιά Σου αυτή τη θέση.  
Στους μακρινούς του ταξιδιού μου αιώνες, αν δεν είχα πλανηθεί,  
δεν θα καθόμουν στα πόδια Σου με τόση,  
τώρα, ευγνωμοσύνη.  
Δε θα'χα νοιώσει,  
ω! Κύριε μου, την απέραντη Σου καλοσύνη,  
αν δεν Σε είχα παρακούσει με τόσην αφροσύνη.

**ΔΕΝ ΑΚΟΥΩ!**

Δεν ακούω το μήνυμα Σου πια.  
Τόσο έχω, λοιπόν, απ' την οδό Σου ξεμακρύνει;  
Του Ευαγγελισμού Σου οι κρίνοι  
πως σε τέτοια εφύτρωσαν κακοτοπιά;  
Το φιδίσιο, πάλι, μονοπάτι  
μ' έβγαλε σε ξέφωτη καμπή.  
Η φωνή σου να'ναι τούτη, για αυταπάτη  
που όρθρους καμπανίζει στη σιωπή;  
Μια Σε βρίσκω, μια Σε χάνω.  
Προς τα κάτω, τάχα, οδεύω ή προς τ' απάνω;  
Ποιο βαθύ σκοτάδι με κυκλώνει πίσω  
κι ίσως να 'ναι μια στιγμή πριν Σ' αντικρύσω!

**ΕΞΙΛΕΩΣΗ**

Κάθε φορά που αμάρταινα μισάνοιγε μια πόρτα  
κι οι άγγελοι που δεν με είχαν βρει στην αρετή μου ωραία  
των ανθινών τους έγερναν ψυχών των αμφορέα'  
κάθε φορά που αμάρταινα λες κι άνοιγε μια πόρτα  
και στάζανε των οικτιρμών τα δάκρυα μες στα χόρτα.  
Μ' από τα ουράνια αν μ' έδωχνε της τύψης μου η ρομφαία  
κάθε φορά που αμάρταινα μισάνοιγε μια πόρτα  
με βλέπαν οι άνθρωποι άσχημη κι οι άγγελοι μόνο ωραία.

## ΚΑΤΑΔΙΚΗ

Σαν επιδέξιος σκοινοβάτης έχω μάθει  
ν' ανεβοκατεβαίνω με λεπτό σκοινί  
από τον Παράδεισο στην Κόλαση –απ' τα βάθη  
στα ύψη –προτού της μέρας φέξουν οι φανοί.

Τη νύχτα η γλώσσα μου ξεραίνεται στεγνή  
δροσιά ζητά να βρει σε βούρκου κατακάθι  
μα ως με το λάδι ανάβει η φλόγα πιο τρανή  
κάθε φορά φουντώνουν πιο τρανά τα πάθη.

Για τελευταία φορά τη δίψα μου θα σβήσω  
κι απόψε –λέω –μα, τάχα θα επιστρέψω πίσω;

Ξέρω πως το σκοινί θα σπάσει κάποιαν ώρα  
κι οι αγγέλοι που με βλέπουν στο πλευρό τους τώρα  
το ανέκκλητο μου κύλισμα θ' ακούν με τρόπο  
δίχως ελπίδα γυρισμού στο θείο τους δρόμο!

## ΜΕΤΑΜΕΛΕΙΑ

Απόψε,είπα, πως μ' είχες πια κερδίσει  
που ρόδισαν οι πόθοι μου όλοι ανθοί  
«Μα πριν ο αλέκτωρ τρις φωνήσει»  
Κύριε μου, σε είχα πάλι απαρνηθεί.

Με κουφοκαΐνε, ακόμη, πάθη, μίση  
–δεν έχουν οι αμαρτίες μου πια σωθεί;–  
Της Χάρης σου αν ανοίξει μόνο η βρύση  
τότε κι η υδρία μου ίσως πληρωθεί.

Το τι μαρτύρησα απ' τη νύχτα εκείνη  
που άδεια άφησα τη νυφική μας κλίνη  
κι αρνήθηκα στα μάτια να σε δω!

Κοίταξε αν δεν πιστεύεις τις πληγές μου  
Δος μου, το χέρι σου· να εδώ κι εδώ.  
Λοιπόν, μ' αναγνωρίζεις τώρα; Πες μου!

## GRACE

Ω! παιδική λουλούδινη ψυχή,  
πόσον καιρόν έχει τώρα να ευωδιάσει  
μπρος στου σπιτιού μας τ' άγιο εικονοστάσι  
άρωμα κρίνου, η αθώα σου προσευχή!  
Της απιστίας σαν έσβησε ο βοριάς  
της Παναγιάς τ' ακοίμητο καντήλι,  
σε μάρανε με τα μιαρά της χείλη  
η αμφιβολία, η κάμπια της φθοράς.  
Μα εδέχτηκες της Χάρης τη βροχή  
κι ω θαύμα! υψώνεις πάλι ως θυμιατήρι,  
της ευλαβείας λιβανωτό, τη γύρη,  
κι η παιδική ευωδιάζει προσευχή!

### Ο ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

Παιδί άμυαλο, τα πέταξα ασυλλόγιστα  
τα δώρα σου, ζωή, όσα μου'χες δώσει  
κι αντάλλαγμα μονάχα πήρα κίβδηλο  
κι άχρηστο νόμισμα τη γνώση.  
Στο δρόμο πάω φτωχός προσκυνητής  
με άδεια τώρα καρδιά, μ'άδεια τα χέρια.  
Δικό μου τον κρατούσα και τον έδωσα  
τον ουρανό μ' όλα τ' αστέρια.

Κι αδιάβαστο βιβλίο πάντα τον άφηνα  
τις νύχτες πάνω, απ' το προσκέφαλο μου  
Πούλιες χρυσές πέφταν απ' τις σελίδες του  
κι άγγελιοι μέσα στα όνειρα μου.  
Μ' άλλοι ουρανοί απ' τα πέρατα μου γνέφανε  
που φύλαγες, ζωή, μόνο για μένα.  
Μ' όλα όσα τάχα -πίστευα πως -μου έταξες  
τ' άγνωστα θάματα κρυμμένα.

Κι ένα προς ένα ό,τι στ' αλήθεια εκράταγα  
μη ξέροντας, ζωή να το εκτιμήσω  
γιατί το νόμιζα μικρό κι ασήμαντο  
στα γύρισα όλα πάλι πίσω.  
Τώρα σε ποιο ουρανό τα ξανακλείδωσες;  
ποια στράτα μαγεμένη θα με βγάλει  
προς τον απολεσθέντα μου παράδεισο  
να'ρθώ να στα ζητήσω πάλι;

**Μιχαήλ Παναγιώτης**  
**(1895-?)**

**«ΣΤΗ ΘΥΡΑ ΣΟΥ, ΠΑΤΕΡΑ...»**

Ο άσωτος λέει: «Στη θύρα Σου, Πατέρα,  
το ρειπωμένο είναι μου κουβάλησα.  
Δε θέλησα ν' ακούσω όσα δασκάλισσα  
προφήτευεν η γλώσσα σου μια μέρα.  
Με πλάνεψε μια μοίρα χρυσοχέρα,  
όλο το βίός που μου 'δωσες σπατάλησα  
κ' ύστερα όπου αν ζήτησα, ότι αν λάλησα  
τα λόγια μου ήτανε τροφή του αγέρα!...  
Δεν ήρθα ως γιος σου, δέξου με για σκλάβο  
στου στάβλου μια γωνιά. Ένα ξινάρι,  
χαρούπια απ' τα γουρούνια και να σκάβω  
ως που να πάει στο σατανά η ψυχή μου!...»  
Και κράζει ο γέρος: «Σφάχτε το θρεφτάρι,  
χαρείτε! Το χαμένο ήρθε παιδί μου!»

**Μοσκόβης Βασίλης**  
**(1915-1994)**

**ΜΟΝΗ ΚΑΙ ΣΤΕΡΝΗ ΔΕΗΣΗ**

Ότι κι αν μου έστειλες, Κύριε, το βάστηξα...  
Μύρια χτυπήματα δε μ' έχουνε λυγίσει.  
Της κάθε πίκρας το ποτήρι στράγγιξα,  
χωρίς το γέλιο από το στόμα μου να σβήσει.  
Την άβυσσο του πόνου μέσα μου έκλεισα  
Κι όμως τον πόνο μου τον έκανα άσπρο κρίνο  
Ξένοι, δικοί μ' εδιώξαν· μόνος έμεινα,  
Όμως στους άλλους δεν κουράστηκα να δίνω.  
Ο δρόμος «Βοήθα με, Θεέ!» μου ήταν γνώριμος,  
αλλά την πάλη με τη μοίρα είχα «πιστεύω»,  
Μα τώρα που να 'ρθώ κοντά σου είμαι ώριμος  
Μια και στερνή μονάχα χάρη σου γυρεύω.  
Ευδόκησε, στην άλλη όχθη σαν τραβώ,  
Κάποιοι που μ' αγαπούν πολύ να είναι κοντά μου  
Να τους κρατώ το χέρι – στήριγμα ακριβό,  
Και να είν' τα μάτια μου σαν φως στο πέραςμα μου.  
Για κατεύοδιο στείλε σύντροφους πιστούς,  
Μ' αν σου ζητώ πάρα πολλά, ας έρθει κι ένας.  
Δεν θέλω, Κύριε, να πεθάνω σαν αυτούς  
Που δεν αγάπησε κανέννας.

## ΣΕ ΒΡΗΚΑ, ΚΥΡΙΕ...

Κάποτε τόλμησα να πω πως δεν υπάρχεις  
Κι ύψωσα αντάρτη μπαϊράκι στο σταυρό,  
Μα ενώ της απιστίας το κάστρο ήμουν ρηγάρχησ  
Μόνος ξεκίνησα για να 'ρθω να σε βρω.

Ήταν μια μέρα που τη ζωή μου είχε ρημάξει  
Της κάθε γήινης αγάπης ο σεισμός.  
Μέσα μου ο πόνος το φαρμάκι είχε σταλάξει  
Κι όλα ήταν γύρω μου ερείπια, χαλασμός.

Όμως δεν πήρα τον πλατύ κι εύκολο δρόμο  
Που οι μάρτυρες είχαν χαράξει κι οι σοφοί,  
Της μοναξιάς μου περιφρόνησα τον τρόπο  
Τη σάρκα μου έκαμα και το αίμα μου τροφή.

Χρόνια και χρόνια δεν κουράστηκε το μάτι  
Να σ' ανιχνεύει στων αβύσσων τους γκρεμούς  
Μ' αγρύπνιες χάραξα δικό μου μονοπάτι  
Μέσ' από αγκάθια και θεριών κατατρεγμούς.

Σώριασα χάμου τους φραγμούς, τα κάθε εμπόδια  
Και μian ολόφωτη κι ανέσπερη βραδιά  
Τ' αγνάρια φίλησα από τ' άχραντα σου πόδια  
του λευκού κρίνου με πλημμύρισε η ευωδιά.

Οχιές τα γήινα πάθη δεν με βασανίζουν  
Τις ανοιχτές σου μόλις άγγιξα πληγές:  
Κύριε, γιατί τάχα οι θνητοί να σ' ατενίζουν  
Απ' των δακρύων τους μόνο μέσα τις πηγές;

Κύριε, το κορμί Σου ως βλέπω πληγωμένο  
Κάθε μαρτύριο να βαστάξω εγώ μπορώ.  
Σαν αδερφό Σε νοιώθω απάνω μου σκυμμένο  
Γι αυτό σε Σένα πάντα πίστευα θαρρώ.

## ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ

Απ' την κρεμάλα που είχα μόνος φτιάξει  
Με κατεβάσατε λογάδες συγγραφείς  
Και κονταροχτυπιέστε ποιους θ' αλλάξει  
Σε ήρωα και θύμα, έναν κακούργο της Γραφής.  
Βαφτίσατε τον Μέγα Σταυρωμένο  
Αερολόγο οι πιο πολλοί ή σοφιστή,  
Και μένα από προδότη, προδομένο,  
Και κάποιου απόλυτου αλύγιστο εραστή.  
Με δείξατε πως τράβηξα μαρτύρια  
Στης προδοσίας ώσπου να πέσω τον γκρεμνό,  
Κι αν πήρα τα τριάκοντα αργύρια  
Στιγμή δεν το 'καμα από πάθος ταπεινό.  
'Όλα τα μασκαρέψατε μοιραία!  
Με παραστήσατε λευκή περιστέρα,  
Κι αν μια μου πράξη στάθηκεν ωραία  
Μες σε θολά την εποντίσατε νερά.  
Βρυκόλακαν αντί να με λυτρώστε,  
Με καταντήσατε συνήγοροι θρασεείς.  
Μήπως ζητάτε εμέ να δικαιώστε  
Γιούδες μόνο γιατί σταθήκατε και σεις;

### Μουντές Ματθαίος

(1935-2000)

#### ΈΡΧΟΥ ΚΑΙ ΊΔΕ

Σου είπα: έλα και θα δεις.  
Έλα στη χώρα εκεί, στους κάμπους πέρα,  
που η γλύκα τ' ουρανού  
ξεχείλισε κι εχύθηκε στη γης.  
Πάρε το βήμα, βήμα του μεγάλου Ταπεινού,  
στης Χαναάν τις στράτες και τα μονοπάτια.  
Εκεί θα σου θαμπώσουνε τα μάτια  
τα βυσινιά γαρύφαλλα στις γελαστής Ναϊν  
τα κάτασπρα πεζούλια και τα λιακωτά.  
Και στην ακρολιμνιά της Βηθσαϊδά  
εκεί θ' ακούσεις λόγια πιο γλυκά  
κι από το θαλασσί της λίμνης φίλντισι  
στο δέιλι του Μαγιού.  
Μα τι να πρωτοπώ; Σου λέω, έλα και θα δεις.  
Θα δεις, θ' ακούσεις, και θα νοιώσεις  
τα χείλη τ' ουρανού ν' αργοφιλούν τη γης.

**Μουστάκης Βασίλης**

**(1920-1984)**

**Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΟΥ ΑΜΑΡΤΩΛΟΥ**

Θεέ μου, πόσες φορές Σε γέλασα!  
Πόσες φορές μετανοιωμένος,  
στα πόδια σου έπεσα, τα φίλησα  
άσωτος υιός, μ' αγαπημένος...

Και πόσες, αχ, φορές δε Σ' άφησα,  
σαν κύμα βράχο παρατώντας,  
που ήρθε και τον αφροστεφάνωσε  
απ' τα βαθιά νερά κινώντας...

Μακριά Σου τίποτα δε μου 'μεινε,  
όλα μακριά Σου μ' απατήσαν.  
μόνο η λαχτάρα Σου κι η αγάπη Σου  
μαζί μου εμείνανε κι εζήσαν.

Μ' αυτές -φτερούγες δύο ανοίγοντας-  
όπου και να 'σαι θα Σε φτάσω.  
Θεέ μου, όλα τα 'παιξα και τα 'χασα,  
μα Εσέ δε θέλω να Σε χάσω!...

**ΕΠΙΜΑΧΟΣ**

Στερνή στιγμήν, ενώ έκλινε τον αυχένα νεανικό  
κάτω από το σπαθί,  
ήρθε η χάρη -από γνωριμία υψηλή- για τον Επίμαχο,  
παρά λίγο μάρτυρα κι εκείθε ομολογητή,  
της Αντιοχέων Εκκλησίας καμάρι.

Μα οι μικρές πτώσεις ως διαβαίνουν οι καιροί  
έτριψαν όλη όσην είχαν αίγλη.  
Και γέροντας πλέον, ως η ώρα σήμανε της εν ειρήνη εκδημίας,  
έκλαιεν ο παραριγμένος, έκλαιε πικρά.

Την πιο άσημη μονή από τις πολλές  
στις παρυφές της άνω δε λόγιαζε χαράς δική του.  
Να υποθέτεν ήταν ανίκανος, η συντριβή άεναη  
πιο ακριβό πως μπορεί στέφανο να 'χει  
απ' τη μεγάλη νίκη, τη μονομιάς.



**Μπαρλάς Τάκης**  
**(1893-1974)**  
**ΤΗ ΥΠΕΡΜΑΧΩ**

Υπέρμαχη, σου κράξαμε βαθιά μας:  
«Πάλε, σαν πρώτα, τ' άρματα σου φόρα  
και του στρατού μας φλάμπουρο και πρώρα,  
ατσάλι κάμε πάλε την καρδιά μας».

Κι εσύ άστραψες κι εβρόντηξες μπροστά μας  
και φαλάγγι τους πήρες, τροπαιοφόρα,  
τους εχθρούς μας, μα βοήθα ακόμα, τώρα,  
ως να φυσήξει απ' τ' άγια χώματα μας

στον κόσμο όλο λευτεριάς αγέρας!  
Και μια χαρμόσυνη ώρα, σαν δευτέρας  
παρουσίας, από άρπες και ψαλτήρια,

κάμε ν' ακούσουμε, ν' ακούσουμε όλοι,  
κι όσοι θα ζούμε κι όσοι από βόλι  
θα πάμε, των λαών τα νικητήρια!...

**Μπολέτσης Στέφανος**  
**(1903-1973)**  
**Η ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ**

Φτάνουν με τέρατα χαλύβδινα κι όπλα βαριά, τη γη τραντάζουν,  
«ούτοι εν άρμασι και ούτοι εν ίπποις,  
ημείς δε εν τω ονόματι Κυρίου Θεού...»  
Και ζουν εδώ θερμοπυλών κλέη και Σαλαμίνων.  
Ζάλογγα, Αρκάδια, κι Αλαμάνες ξαναζούν  
στις ώρες τις λαμπρές των Σαμαρίνων...

Μ' ασπίδα μας την πίστη  
κι οδηγούς αγγέλους, μ' όψη αστραπής  
και λευκοφόρους, στρατηγούς  
της Υπερμάχου τ' όραμα ακολουθούμε  
ορθοί, ενάντια στων μυρίων τα τόξα·  
κι η Μεγαλόχαρη μας οδηγεί  
από τη μία στην άλλη νίκη  
από τη μία στην άλλη δόξα.

## ΤΑΛΑΙΠΩΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΕΓΩ

Χτίζω.  
Γκρεμίζω.  
Κι ό,τι λατρεύω και ποθώ  
σύγκαιρα το φοβάμαι,  
το μισώ.

Μια στάλα αγάπης σ' άνυδρους τόπους ζητώ·  
κι άλλοτε θησαυρούς και θησαυρούς  
μαργαριτάρια ατίμητα σωρούς,  
στα χοιροτόπια τους σκορπίζω.

Φτιάχνω κάτι καλό  
κι ως όλεθρος  
πριν το τελέψω το χαλώ.

Κι ουρλιά το ζώο το κακό,  
λυσομανά, βογγά, γρυλλίζει μες στα σπήλαια της καρδιάς μου.  
Θεέ μου,  
κάμε να σιγήσει.  
Νέφη βροχούλας, δρόσου στάλες ουρανών,  
στείλε,  
τη διψασμένη γη των άνανθων μου πόθων να ραντίσει.

Δως μου ξανά  
το παιδικό μου τ' όνειρο.  
Φτερά αρχαγγελικά μέσα στις λάσπες σέρνω.  
Κι ευλόγησε το σπόρο του καλού,  
που σε καλές μου ώρες  
με τα δυό μου χέρια σπέρνω.

Εντός μου κάπου-κάπου λάμπουν, Κύριε,  
μυριάδες άστρ' απείρων, αστροκέντητων νυχτών,  
κι άλλοτε παλ' οι νύχτες μου κατράμια τρόμου είναι.

Ω, κάτι τέτοιες νύχτες  
στο καντηλάκι μου τ' ωχρό  
δύναμη δίνε.

## ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ ΚΥΡΙΟΥ ΗΛΙΟΚΑΥΤΟΣ

Λίγο και θα ξεστράτιζε τη νύχτα κείνη,  
τη θερμή νύχτα τ' Αυγούστου.  
Μπροστά του έστεκε, με υποσχέσεις άπειρες,  
η αμαρτία.

Φριχτά κι ωραία τα μάτια της,  
καθως σμαράγδια  
σπίθιζαν  
στο σεληνόφως...

μα πίσ' από τη λάμψη τους  
του τάφου κρύο και ζόφος.  
Λίγο ακόμη, κι ένας Δημάς θα'ταν κι αυτός,  
του νυν αιώνος.  
Λίγο, κι όλα θα τα 'χανε,  
θα'μενε μόνος.

Λόγια απαλά,  
σαν τα γκρενά του πόθου ρόδα τα φλεγόμενα  
σε οίστρους ανομίας.  
Λόγια πυρά καίγαν τα χείλη του  
κι η αμαρτία του μιλούσε:  
«Πες μου, λοιπόν, τι θες;  
Αν θες, σε κάνω Νάρκισσο σε χίλια μέσα κάτοπτρα.  
Με χάρδια ρόδιν' αν το θέλεις θα σε ντύσω.  
Κι αν πάλι θες, σε κάνω ποιητή  
κι ως Ηγερία φιλήδονη  
μ' ένα φιλί, μεγάλο σαν το θάνατο,  
το στόμα σου μ' ανείπωτα τραγούδια θα σφραγίσω.  
Πες μου, λοιπόν, τι θες;»

Λίγο ακόμη,  
ένα «ναι»,  
κι ένας Δημάς θα'ταν κι αυτός του νυν αιώνος  
-ένας Δημάς στις αμαρτίας την απόχη.

Μα εκεί που θα 'λεγε το «ναι»,  
Αγωνιστής Κυρίου Ηλιόκαυτος αυτός  
γεμάτος τραύματα κι ουλές,  
σαν ράπισμα  
της πέταξ' ένα «όχι».

**Μπόταση Μαρία**  
**(1880-?)**  
**Ο ΣΤΑΥΡΟΣ**

Τις νύχτες του χειμώνα, π' αγριεύοντας  
η θάλασσα σαν με θεριά παλεύει,  
ο ναύτης τσακισμένος, το πλοιάρι του  
κάπου ν' αράξει ο άμοιρος γυρεύει.

Της κόλασης σκοτάδια τον τυλίξανε  
Άστρο κανένα! η μπόρα τον τινάζει...  
Άξαφνα φάρο ο ναυαγός αντίκρυσε  
κ' αμέσως η καρδιά του αναγαλλιάζει...

Μες στις ζωής τα μανιασμένα κύματα  
έτσι κι εμείς μερόνυχτα γυρνούμε,  
κάποιο λιμάνι απάνεμο γυρεύοντας,  
ανάσ' απ' τον αγώνα μας να βρούμε.

Κι ο Φάρος που τραβάει μ' αγάπη ακοίμητη,  
τους ναυαγούς του κόσμου στ' ακρογιάλι,  
είν' ο Σταυρός! Μες στη φουρτούνα ασάλευτος,  
διάπλατη ανοίγει σ' όλους την αγκάλη.

**ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ Τ' ΑΣΤΕΡΙ**

Όποιος κι αν είσαι συ, που θα περάσεις  
Νύχτα, μες στου βουνού τα μονοπάτια,  
Ξέρεις τ' είναι το κόκκινο τ' αστέρι,  
Που από μακριά σου θάμπωσε τα μάτια;

Είναι της Εκκλησιάς μας η Καντήλα,  
Που μπρος στην Παναγιά ποτέ δεν σβήνει...  
Άγρυπνη, μες στο φως, μες στο σκοτάδι,  
Την λάμψη της σαν τ' άστρα γύρω χύνει.

Κι είναι το καντηλάκι της ψυχής μας,  
Που εδώ ψηλά μερόνυχτ' αγρυπνάει...  
Κι αυτό μεσ' στις χαρές, μεσ' στις φουρτούνες.  
Πάντοτ' αχτίδες φωτεινές σκορπάει.

Νύχτα, μεσ' στου βουνού τα μονοπάτια.  
Όποιος κι αν είσαι συ, που θα περάσεις,  
Της Εκκλησιάς μας κοίταξε τ' αστέρι,  
Για μια στιγμή τον κόσμο να ξεχάσεις!

## ΈΝΑ ΔΑΚΡΥ

Πόσα δεν είδα δάκρυα στη γη μας να κυλούνε!  
Άλλα ποτάμια πύρινα, που καιν' όπου διαβούνε,  
άλλα σαν αίμα της καρδιάς να πέφτουν στάλα, στάλα,  
θανατηφόρα δάκρυα, πηγή αστείρευτη, άλλα!

Ένα μικρούλι εικόνισμα μου δώσανε μια μέρα  
της Παναγιάς! Η Πάναγνη του Λυτρωτού Μητέρα.  
Μεσ' στο θλιμμένο μάτι της είχ' ένα δάκρυ μόνο  
Μα πιο πολύ δεν μου 'κανε κανένα τέτοιον πόνο...  
Γιατ' ένοιωσα πως έκλεινε του κόσμου -απ' άκρη ως άκρη -  
όλα μαζί τα δάκρυα, της Παναγιάς το Δάκρυ!

### Μπουκουβάλα-Αναγνώστου Ιωάννα (1904-1992)

#### Η ΜΑΝΑ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΟΥ

Θεέ μου, σ' ευχαριστώ για τον απίθανο τον πόνο,  
για την απύθμενη χαρά  
της ιερής ώρας που μου σφράγισες  
στα σωθικά τη λέξη: Μάνα!

Θεέ μου, σ' ευχαριστώ για το χαμόγελο το πρώτο  
του γιου μου και για το γλυκό,  
πουλιού γλυκόλαλο τιτίβισμα,  
πρώτη φορά σαν μ' είπε: Μάνα!

Θεέ μου, σ' ευχαριστώ για το απαλό κ' αβρό κορμάκι  
που κράτησα στην αγκαλιά  
και που πρωτόνοιωσα στον κόρφο μου  
χειλάκια λουλουδένια - Μάνα!

Θεέ μου, σ' ευχαριστώ για τις χαρές είκοσι χρόνων  
και για τα τόσα φωτερά παλάτια που μ' εκείνον έχτισα  
και για τα πλούτη που είχα -Μάνα!

Θεέ μου, σ' ευχαριστώ, που ωραίος, σεμνός, κυπαρισσένιος  
στάθηκε εμπρός μου να μου πει:  
«Ωρα πολέμου. Ακούς το κάλεσμα,  
Κάποια άλλη με προσμένει Μάνα!».

Θεέ μου, σ' ευχαριστώ, που μ' άδεια χέρια, μ' άδεια μάτια,  
μπρος σ' ένα ξύλινο σταυρό,  
μες σε μυριάδες Νιόβες πέτρινες,  
στέκω κι εγώ μια... κάποια... Μάνα!

**Μυριβήλης Στρατής**  
**(1890-1969)**  
**ΠΡΟΣΕΥΧΗ**

Κύριε, Κύριε,  
βάλε τη κραυγή της αγωνίας σου στο στόμα μου,  
για να φτάσει η φωνή μου ως την καρδιά της πέτρας  
που περιμένει τη δόξα σου στο βυθό του ωκεανού.  
Ακούμπησε, Κύριε, το καλάμι του μαρτυρίου σου  
στη φούχτα μου που τρέμει, για να στηρίξεις το χέρι μου  
στη Δικαιοσύνη.

Κέντησε, Κύριε, με το αγκάθι του μετώπου σου  
την ταπεινή καρδιά μου, για να μπορέσω να δεχτώ  
ασάλευτο στην Κεφαλή το Περιστέρι του πνεύματος σου.  
Αμήν.

**Μυρτιώτισσα**  
**(1885-1968)**  
**ΧΡΙΣΤΕ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ**

Τι 'ν' αυτό που ολοένα βαθύτερα κράζει  
που ταραίζει ως τη ρίζα τα φρένα;  
Τι 'ν' αυτό που τ' ακούει η καρδιά και σπαράζει;  
Τι ειν' ο βόγγος ετούτος, οϊμένα;

Συμφορά! τα παιδιά μας χτυπούν τα παιδιά μας!  
πιο μεγάλο κακό γίνετ' άλλο;  
Δράμε πάλι Χριστέ της Αγάπης, σιμά μας,  
της ψυχής να κοπάσεις το σάλο.

Η ανθρώπινη δύναμη έχει ξεφτίσει,  
σαν παντιέρα δαρμένη απ' την μπόρα.  
Το παιδί μας κι αν ζει, τάχα κι αύριο θα ζήσει;  
Ποια κατάρρα έχει πέσει στη Χώρα!  
Κύριε! σώσ' τα απ' αυτό τ' ανελέητο πάθος,  
άσε απάνω τους τ' άγιο Σου χέρι,  
μάλωσε τα γλυκά για το μέγα τους λάθος  
που σ' ολέθριο χαμό θα τα φέρει.

## ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΣΤΟΝ ΚΥΡΙΟ

Ω Χριστέ της αγάπης, προστάτεψε  
τα φτωχά, τα ορφανά μας παιδάκια,  
με το θείο το λόγο Σου γλύκανε  
της ψυχής τους τα πρώτα φαρμάκια!

Στάσου, Κύριε, κι αδελφός και Πατέρας τους,  
μίλησε τους για ολόφωτες μέρες  
που θα ιδούν ό,τι αγάπησαν πιότερο,  
τις καλές, τις γλυκές τους μητέρες.

Βοήθησε τα να ιδούν τον Παράδεισο  
που για 'κείνα ανοικτός περιμένει.  
Βοήθα, Κύριε, τα φτωχά που στερήθηκαν  
ό,τι ωραίο στον κόσμο απομένει.

### Μωραϊτίνης Τίμος

(1875-1952)

#### Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΟΥ ΠΛΗΓΩΜΕΝΟΥ

Σου στέλνω μοσκολίβανο με τ' αγεράκι του βουνού  
Και δέξου μια παράκληση κι απ' τα δικά μου χείλια  
Τώρα που η νύχτα η ξάστερη γλυκόφωτα καντήλια  
Σου ανάβει τ' άστρα τ' ουρανού.

Γλυκιά του κόσμου, Δέσποινα, μια χάρη να μου κάνεις.  
Το χέρι μου να γιάνεις.  
Το χέρι που λαβώθηκε βαριά απ' τον εχθρό μου  
Και λαβωμένο τώρα στέκει.

Για να μπορέσω γρήγορα να ξανακάνω το σταυρό μου  
Να ξαναπιάσω το ντουφέκι.

Δεν είμαι εγώ το άδικο. Το δίκαιο είμ' εγώ.  
Δεν είμαι εγώ ο κατακτητής. Εγώ είμ' η Ελλάδα.  
Κι έστησα εδώ τη λόγχη μου αλύγιστη λαμπάδα  
Τη Υπερμάχω Στρατηγω  
Να πολεμάω μερόνυχτα, ω Άγια Παρθένα  
Για την Πατρίδα όρθιος, γονατιστός για Σένα.

## ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Ο χείμαρρος των κέδρων αρχινάει το κλάμα,  
σέρονοντας τα νερά του με λυγμούς  
κι ο κήπος της Γεθσημανής στο ουράνιο δράμα,  
στέλνει των ρόδων του τους μυρωμένους στεναγμούς.

Βαριές των θυσιαστηρίων θύρες  
ανοίξανε. Η ιδέα εμφανερώθη.  
Μαρτυρικές την εδιπλώσανε πορφύρες  
στο φλογισμένο κύμα τους. Και υψώθη.

Μα κάποιιο χέρι αόρατο απλώνει,  
στο δρόμο της τη σταματάει το φωτερό,  
την σέρνει κάτω και την καθλώνει,  
στου μαρτυρίου τον ξύλινο Σταυρό.

Τα βέβηλα αιματωμένα χέρια  
σφυροκοπάνε του Σταυρού τους ήλους  
και περγελώντας τραγουδούν στ' αστέρια  
«αγαπάτε αλλήλους».

Περνά σκυφτή η Αγάπη η νικημένη.  
Παραμερίζει αδιάφορα ο διαβάτης  
και η κακία αγέρωχη διαβαίνει.  
Κρανία ανθρώπων τρίζουνε στο περιπάτημα της.

-Ποιος είν' αυτός που χρόνια τώρα  
σε κείνη την κορφή στέκει θλιμμένος;  
Και απαντά η Αγάπη η μαυροφόρα,  
-Ένας Θεός αδικοσκοτωμένος.

Πέρασαν αιώνες πλήθη, σαν διαβάτες  
κι ακόμα εκεί το Άχραντο καρφώνουν Σώμα.  
-Ε, σεις, εκεί απάνω στην κορφή, εργάτες,  
ακόμα δεν τελειώσατε; -Ακόμα!



## ΤΟ ΑΓΚΑΘΙ

Είπε το ρόδο στο άγριο και κοφτερό αγκάθι  
– Εγώ είμαι στ' άνθη ο βασιλιάς και στην αγάπη στέμμα  
Συ το φαρμάκι εβύζαξες από της γης τα βάθη  
Καλό δεν έκανες ποτέ κι όλο σταλάζεις αίμα.

Κι είπε τ' αγκάθι: Η άνοιξη που μ' ευωδιές μεθά  
Μαζί μου πρωτοάνθισε στο ευλογημένο χώμα  
Κι από το αίμα που έσταξε ψηλά στο Γολγοθά  
Πήρες και συ τη ρόδινη στολή σου και το χρώμα.

Κ' ήμουν εγώ στο μέτωπο σαν έγερνε ο Ωραίος  
Μα πικραμένος και χλωμός στο Ξύλο ο Ναζωραίος.  
Και πήρα από την πίκρα του την πίκρα που έχω εντός μου  
Κι όταν πληγώνω και ξεσχίζω  
Τη σάρκα την ανθρώπινη, το κάνω να θυμίζω  
Τον πόνο που ένοιωσε ο Χριστός για το καλό του κόσμου.

## ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΟ

Που πάει αυτός ο άνθρωπος κουρέλια σέρνοντας  
κάποιας ζωής που χάθηκε; Φαντάσματα  
τον κυνηγούν και πάει παραδέρνοντας,  
σε τάφους και σ' ερείπια και σε χαλάσματα.

Που πάει αυτός ο άνθρωπος μ' αυτό το βήμα,  
ναών, βωμών και τάφων εμπρηστής,  
Ηρόστρατος αλλά και σφάγιο και θύμα  
και όχι κτίστης, αλλά γκρεμιστής.

Τον άνθρωπο τον ηθικό σαρκάζει  
που στις κορφές ενός βουνού τις αψηλές  
τον ονειρεύθηκε ο Μωϋσής. Χτυπά και σπάζει  
την Πλάκα με τις Δέκα Εντολές.

**Νιρβάνας Παύλος**  
**(1866-1937)**

**ΠΡΟΣΕΥΧΗ**

Ωραίε Χριστέ, των μακρινών προγόνων μου η εικόνα,  
στα κάλλη Σου αν δεν κάηκε θυμίαμα η ζωή μου,  
πολεμιστής αφήνοντας τον μάταιο αγώνα,  
Σου ανάβω το καντήλι Σου με τη στερνή πνοή μου.

**ΟΔΟΙΠΟΡΟΣ**

Δὲ θέλω ἐγὼ τριαντάφυλλα στὸν ἔρημό μου δρόμο,  
δέντρο δὲν θέλω νὰ σταθῶ, πηγὴ νὰ ξεδιψάσω.  
Ἐγὼ ἀνεβαίνω τὸ βουνό, μ' ἓνα σταυρὸ στὸν ὦμο.  
Τοῦ φθινοπώρου ἄς ἀπλωθοῦν τὰ φύλλα, νὰ περάσω.

**Ντάλιας Χρήστος**  
**(1907-1998)**

**ΣΤΑΥΡΟΙ**

Στο λόφο του Κρανίου τρεις Σταυροί  
μψηγμένοι στερεά 'πα στη γη, σα φονικά μαχαίρια,  
ν' αγκαλιαστούν λες μοίρονται στου πόνου τη σιγή  
με τα καρφιά στα χέρια.

Στη μέση του Χριστού γλυκιά η Μορφή  
γυμνή κι αιώνια Αλήθεια φωτισμένη  
και δίπλα των ληστών η καταχνιά πηχτή  
στο βούρκο μέσα τυλιγμένη.

Σαν ήλιος μεσ' στα νέφη της ζωής  
γυρνώντας προς το Δύσμα το κεφάλι,  
-Δύσμα, του λέγει Εκείνος δυνατά,  
προχώρα προς την Πύλη τη μεγάλη.

Στο λόφο του Κρανίου τρεις Σταυροί  
μψηγμένοι στέρεα 'πα στη γη στο νοτισμένο χώμα  
σαν τρεις σκιές φαντάζουνε στου πόνου τη σιγή  
μαύρες σκιές ακόμα...

## ΕΙΚΟΝΕΣ ΝΟ 18

Συχνά μιλάς με το Θεό και το Σταυρό σου κάνεις,  
σάμπως συμπόνοια να ζητάς, στην άλλην τη ζωή.  
Μα στο βοριά λυπόψυχος στέκεις σαν το καράβι  
Που αναταράζεται άξαφνα στου πέλαου τη βοή.

Όμως σκυφτός πως θέλησες ν' αντισταθείς στις μπόρες,  
μια και ποτέ δε νίκησες το μίσος, την κακία;  
Ρήμαξε πια τα είδωλα, κ' ορμητικός ξεχύσου  
με της ψυχής σου τα φτερά να φτάσεις προς τα Θεία.

### Εύδης Θεόδωρος (1909-1985) ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Κύριε, την ώρα αυτή τη δειλινή,  
τ' απόκοσμο τραγούδι μου θα ψάλλω.  
Στην προσευχή μου την εσπερινή  
τον πόνο θα σου φέρω· τίποτ' άλλο.

Λευκή η ψυχή μου· κι αν θα μαραθεί,  
πάλι λευκή θα μείνει και παρθένα·  
σφαλεί την Αρετή, μ' αυτήν ανθεί,  
και λουλουδένια υψώνεται σε σένα.

Λευκή η ψυχή μου· νύφη τ' ουρανού,  
γλυκιά αδελφή των άστρων των θλιμμένων.  
Έχει το σάλεμα ενός ίσκιου μακρυνού  
κι έχει την κρύα τη σιωπή των πεθαμένων.

Λευκή η ψυχή μου· ξέρει ν' αγαπά  
τ' ωραίο και τ' αγαθό και τίποτ' άλλο·  
τις πιο φαιδρές χαρές της τις σκορπά  
και κρύβει τον καημό τον πιο μεγάλο.

Κύριε, την ώρα αυτή τη δειλινή  
σου ανήκω, αγάπησε με, είμαι παιδί σου.  
Εσύ μια μυγδαλιά παντοτινή  
κι εγώ φτωχό κι απέριττο κλαδί σου.

**Ουράνης Κώστας**  
**(1890-1953)**  
**ΔΕΗΣΗ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΆΓΓΕΛΟ**

Άγγελε, που παράστεκες την παιδική ψυχή μου,  
που τα μεγάλα σου φτερά μου τ' άπλωνες σκεπή μου  
τις άγριες νύχτες που η βροχή τα τζάμια κροταλούσε  
κι ο μανιασμένος άνεμος όλο το σπίτι εσειούσε

κ' εγώ αγρυπνούσα κ' έτρεμε σαν το πουλί η καρδιά μου  
μη σπάσουν τα παράθυρα -και μπουν στην κάμαρα μου,  
με χάχανα και μουγγητά, για να σταθούν εμπρός μου  
τζουτζέδες, καλλικάντζαροι, στοιχειά του Κάτου Κόσμου·

Άγγελε, με τα βότανα και με τους μύριους τρόπους,  
σε μαγικούς κι απάτητους να τριγυρνούμε τόπους,  
να ξεγελάμε μάγισσες, εμπόδια να νικάμε,  
δράκους με γλώσσες πύρινες να κονταροχτυπάμε,  
ν' ανοίγουμε χωρίς κλειδιά παλάτια στοιχειωμένα  
και, πολεμώντας μοναχοί φουσάτα αντρειωμένα,

να κάνουμε το Ρήγα τους, για να'χει την ειρήνη,  
την κόρη του και το μισό βασίλειο να μου δίνει·  
Άγγελε, που'δινες ζωή, λαλιά σε κάθε πράμα,  
που'κανες κάθε ημέρα μου καινούργιο να'ναι θάμα,

που, όταν στο σπίτι η χειμωνιά κλεισμένο με κρατούσε,  
τον κόσμο όλον έβαζες μπροστά μου και περνούσε,  
που'κανες, όταν έπαιζα, το σπίτι μας παλάτι,  
τον κήπο μας δάσο πυκνό, γοργό τη βέργα μου άτι

και που, σε κάθε αρρώστια μου, στεκόσουν από πάνω  
κ' είχες τ' αθάνατο νερό, να πιω να μην πεθάνω-  
σαν περιστέρι να σε βρεί στέλνω την προσευχή μου,  
για να'ρθεις παραστάτης μου και πάλι στη ζωή μου...

**Παλαμάς Κωστής**  
**(1859-1943)**  
**Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΛΑΖΑΡΟΣ**

Ἦρωα κι εσύ βυζαντινέ της γνώμης και της πίστης,  
θωριά κερένια, πύρινη ματιά, μέτωπο φέγγος,  
έργο σου τ' ἅγιο κόνισμα, Λάζαρος τ' ὄνομα σου,  
στ' ἄσαρκα χέρια σου φιλώ του παιδεμού τ' ἀχνάρια,  
στα χέρια σου ἀπό τα καρφιά που στα τρυπήσαν τίμια,  
κι ἀπ' το ματοστάλασμα τα χέρια σου εἶναι ρόδα.  
Του εικονομάχου βασιλιά κατατρεμέ, ζωγράφε,  
λίλογερμα θα ἔκανα λαμπρό με το αἷμα σου το στίχο,  
και με τη θεία σου ἐκσταση ταξιάρχη το τραγούδι,  
ο στίχος θα ἦταν προς ἐσέ, για σένα το τραγούδι.  
Ὡ, ταπεινέ και ἀλύγιστε, της Παναγιάς Παρθένας  
προσκυνητή ομολογητή, και πλάστη με το χρώμα  
και της εικόνας μάστορα στου ψαλτηριού το φύλλο  
και στο ψηφί της εκκλησιάς! –Ρηγάδες, δεσποτάδες,  
χρυσόβουλα, σαλπίσματα και κράζουν και προστάζουν:  
-Από τα τέμπλα βγάλτε τα και σβήστε ἀπό τους θόλους  
και τους χορούς των Χερουβείμ και των ἀγίων τις ὄψεις.  
Πνέμα εἶν' ο Παντοκράτορας, εἶν' ο Ἰησοῦς ἀχτίδα,  
και η γλύκα των ἀρχάγγελων η Παναγιά η Παρθένα.  
Σταυροί, ουρανοί, –μυστηριακές, ἄυλες πηγές και φλόγες,  
κι ἄθρες οι τέχνες που κοιτάν και ἀντίχριστα τα χέρια  
κι ειδωλολάτρες οι ἄνθρωποι σαν πολεμάνε πάντα,  
σωματικά και ἀκάθαρτα και μισερά και ψόφια,  
ὄσα ἀζωγράφιστα, νοητά, θεία, υπεράνθρωπα ὄσα  
να τα μολέψουν γράφοντας και σάρκα δίνοντας τους.  
Μα εσύ, ζωγράφε Λάζαρε, με ἀσκητικό φως ἄλλο,  
με της ψυχῆς το ἀνάβλεμμα, με του λαοῦ τη σκέψη,  
με της γυναίκας τη καρδιά, με την ταπεινοσύνη  
που υψώνετ' ἔξαφνα πνοή και πάει προς τον αἰθέρα,  
στάθηκες κι ἀντιστάθηκες κι ἐγίνες κάστρο κι εἶπες,  
ένας εσύ, για ὅλους εσύ, κι εἶπες εσύ –τι εἶπες;  
Τίποτε. Βασιλιάς κι εσύ στο γαληνό σου θρόνο,  
την Υπεράγια την Κυρά σιγά και πάντα πλάθεις  
γερμένος προς το ἔργο σου και με τη χάρη σου ὅλη,  
την Υπεράγια τη Κυρά με το Μονογενή της  
δείχνεις του κόσμου ἀσκέπαστα, κι ἀμίλητος και ξένος,  
κι ο κόσμος γύρω σου ερημιά, δε φτάνει να σκορπίσει  
τη μυστική σου μοναξιά, κι οι ἄνθρωποι μπρος σου ἴσκιοι.  
Του εικονομάχου βασιλιά σ' ἀλυσοδένει η βάρδια,  
μα δουλευτής πάντα, παντού, πλάθεις εσύ, ὅλο πλάθεις

την Υπεράγια τη Κυρά με το Μονογενή της,  
και μέσ' από τη φυλακή χαράζεις και μοιράζεις  
αντίδωρα κονίσματα και φυλαχτά αντιστήλια,  
και το κοντύλι σου ιερό, θαματοουργά σου τα έργα.  
Συντρίβουν το κοντύλι σου και σου τα καίνε τα έργα,  
κι εσύ, ζωγράφε, αστέρευτη χρυσοπηγή και τρέχεις,  
και κάτω από τα χέρια σου τα πλαστουργά φουντώνει  
πάντα Υπεράγια και η Κυρά με το Μονογενή της.  
Ο εικονομάχος βασιλιάς λυσομανά, προστάζει:  
-Στη φυλακή τα χέρια του κι ας τα σφυροκοπήσουν,  
τα χέρια του στη φυλακή καρφιά κι ας τα τρυπήσουν!-  
Μα εσύ και με τα χέρια σου τα σφυροκοπημένα,  
μα εσύ και με τα χέρια σου τα τρύπια, και τον τόπο  
και τον καιρό υποταχτικούς τους κάνεις, πάλε πλάθεις  
την Υπεράγια τη Κυρά με το Μονογενή της.  
Σαν τα βασανισμένα σου χέρια το πλάσμα σου είναι  
ρόδο, του αιμάτου στόλασμα, σαν την κερένια σου είναι  
θωριά, και σαν το μάτι σου και σαν το μέτωπο σου,  
της τέχνης της βυζαντινής εικόνα και κορώνα.  
Απ' τη φωτοκαμένη γη τη μαύρη έτσι φυτρώνει,  
δροσιά της γης, του κοπαδιού πλούσια τροφή, το χόρτο.  
Γίνηκε η σκέψη μου κιβούρι για να κλείσει μέσα  
τ' άγιο σου λείψανο, ήρωα της γνώμης και της πίστης.  
Κοιμήσου. Ο στίχος μου για σε, για σένα το τραγούδι.  
Μα το τραγούδι μου κρατά και ο στίχος μου για πάντα  
στου αγέννητου τ' απέραντα μιαν ομορφάδα ακέρια.

**ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΒΩΜΟΥΣ:  
ΤΟ ΑΕΡΟΠΛΑΝΟ-Η ΓΥΝΑΙΚΑ (ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ)**

Ω θολωμένε από βιβλία που γράφονται του κάκου!  
Κάθε φορά το σήμαντρο του εσπερινού ή του όρθρου  
που προσκαλεί στην εκκλησιά και που το μονοπάτι  
στρώνει προς της παράκλησης το μυστικό παλάτι,  
κάθε φορά το σήμαντρο του εσπερινού ή του όρθρου  
που σπρώχνει μια φτωχή ψυχή να κάμει το σταυρό της,  
το κίνημα το αθέλητο κι απ' την καρδιά βγαλμένο  
πιο πολύ αξίζει, πιο σοφό το σταυροκόπημα της  
κι απ' όλους των πολύξερων τους νόμους και τους δρόμους.

## Ο ΝΑΟΣ

Την έστησες τη σκήτη σου στον ξερό βράχο απάνω  
κι έζησες εκεί,  
κάτω από τον ολόβαθο τον ουρανό, μονάχος  
με την προσευχή.  
Στην πέτρα απάνω ακούμπαγες. Περνάν τα χρόνια.  
Φέγγει μέσα σου ο Θεός.  
Με το ιερό σου τ' άγγισμα βαθούλωσε κι ο βράχος  
κι έγινε ναός.

### ΑΓΙΑ ΠΙΣΤΗ (ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ)

Αγία Πίστη των πατέρων μου έλα,  
και γιόμισέ μου την καρδιά  
και γλυκολάλαε μέσα μου και γέλα  
σαν τα πασίχαρα παιδιά.  
Και ξέπλυνε μου μέσα σε Ιορδάνη  
τα κρίματα, και μια φορά  
κάμε και προς εμένανε ό,τι κάνει  
η μυστική Περιστερά!  
Και νεύρωσε μου την ψυχή, και μάθε  
κι εμέ να θέλω, να μπορώ,  
και διώξε απ' τη δική μου γνώμη κάθε  
δείλιασμα ανάμελο κρυερό.  
Κάθε σοφία και γνώση αυτού του κόσμου  
που φέρνει ζάλη περισσή  
αντί να ρίχνει λάδι αγνό στο φως μου,  
κάμει η ψυχή μου να μισεί.  
Της απιστίας ω! βγάλε μου την κάμψη,  
της υποψίας και τα καρφιά,  
κι εμπρός μου πολυκέφαλη ας μη λάμπει·  
μια κι η Αλήθεια κι η Ομορφιά.  
Και κάμε μου το νου σαν του χωριάτη  
το χέρι το δουλευτικό  
που πάντα σκάφτει, πάντα σπέρνει κάτι  
μες στον αγρό τον πατρικό.  
Τη φλόγα την ακράτητη άναψε μου  
που εμπρός τραβάει το κάθε τι·  
στη γη του χαλασμού και του πολέμου  
στεφάνωσε με νικητή!

## ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Κ' έγχειρ' Εκείνος το άχραντο κεφάλι και ξεψύχησε  
στο μαύρο το κορμί μου απάνου.  
Άστρα γινήκαν τα καρφιά του μαρτυρίου του, άστραψα  
κι από τα χιόνια πιο λευκός τα αιώνια του Λιβάνου.  
Οι καταφρονεμένοι μ' αγκαλιάσανε  
και σα βουνά και σα Θαβώρ υψώθηκαν εμπρός μου.  
Οι δυνατοί του κόσμου με κατάρτεξαν,  
γονάτισα στον ίσκιο μου τους δυνατούς του κόσμου.  
Τον κόσμο αν εμαρμάρωσα, τον κόσμο τον ανάστησα,  
στα πόδια μου άγγελοι οι Καιροί, γύρω μου σκλάβες οι Ώρες  
Δείχνω μια μυστική Χαναάν στα γαλανά υπερκόσμια.  
Μα εδώ πατρίδες πάναγνες είσαστ' εσείς, τρεις Χώρες!  
Ω πρώτη, εσύ, Ιερουσαλήμ! του βασιλιά προφήτη σου  
μικρή είν' η άρπα για να ειπή τη νέα μεγαλωσύνη  
του Σολομώντα σου ο ναός μ' αντίκρυσε, και ράγισε  
καινούργια δόξα ντύθηκαν της Ιουδαίας οι κρίνοι.  
Κ' ύστερα υψώθηκα σ' εσένα ω Πόλη, εφτάλοφο όραμα,  
κ' έγινε φως των ουρανών, το θάμα του Ιορδάνη.  
Τους Κωνσταντίνους φώτισα και τους Ηράκλειους δόξασα,  
και τρικυμίες δεν έσβησαν εμέ, μηδέ Σουλτάνοι.  
Και ύστερα, ταξιδευτής, ήρθα σ' εσένα, ασύγκριτη  
Αθήνα, των ωραίων πηγή, των εθνικών κορώνα,  
τον άγνωστο έφερα Θεό και, απόκοτος, απήφησα  
την πολεμόχαρη Παλλάδα μεσ' στον Παρθενώνα.  
Και γνώρισα τους ιλαρούς θεούς, και στεφανώθηκα  
την αγριλιά της Αττικής, τη δάφνη απ' την Ελλάδα.  
Και ω λόγος πρωταγροίκητος! Του Γολγοθά το σύγγεφο  
πήρε την άσπρη ομηρική του Ολύμπου λαμπεράδα.  
Τα είδωλα τ' αφρόντιστα και τα πασίχαρα έφυγαν,  
άλλ' ούτε πια μεθάει τη γη το ασκητικό μεθύσι.  
Ας λάμπει η μυστική χαρά στα γαλανά υπερκόσμια.  
Είν' εδώ κάπου μια ζωή και είν' άξια για να ζήσει.  
Με τα κλαδιά της φοινικιάς νέα ωσαννά λαχτάρισα  
σ' εσένα, ω Γη πανάγια και ω πρώτη μου πατρίδα.  
Σ' εσέ γυρνώ, Ιερουσαλήμ, κ' ένα τραγούδι φέρνω σου,  
είναι πλασμένο από ψυχή και από φωνή Ελληνίδα!



## ΚΑΣΣΙΑΝΗ

Κύριε, γυναίκα αμαρτωλή, πολλά,  
πολλά, θολά, βαριά τα κρίματα μου.  
Μα, ω Κύριε, πως η θεότη Σου μιλά  
μες στη καρδιά μου!

Κύριε, προτού Σε κρύψ'η εντάφια γη  
απο τη δροσαυγή λουλούδια πήρα  
κι απ' της λατρείας την τρίσβαθη πηγή  
Σου φέρνω μύρα.

Οίστρος με σέρνει ακολασίας... Νυχτιά,  
σκοτάδι αφέγγαρο, άναστρο με ζώνει,  
το σκοτάδι της αμαρτίας· φωτιά  
με καίει, με λιώνει.

Εσύ που από τα πέλαα τα νερά  
τα υψώνεις νέφη, πάρε τα, Έρωτα μου,  
κυλάνε, είναι ποτάμια φλογερά  
τα δάκρυα μου.

Γύρε σ' εμέ. Η ψυχή μου πως πονεί!  
Δέξου με Εσύ που δέχτηκες και γείρα  
άφραστα ως εδώ κάτου οι ουρανοί  
και σάρκα επήραν.

Στ' άχραντα Σου τα πόδια, βασιλιά  
μου Εσύ θα πέσω και θα στα φιλήσω  
και με της κεφαλής μου τα μαλλιά  
θα στα σφουγγίσω.

Τ' άκουσεν η Εύα μες στο αποσπερνό  
της παράδεισος φως ν' αντιχτυπάνε,  
κι αλαφιασμένη κρύφτηκε... Πονώ,  
σώσε, έλεος κάνε.

Ψυχοσώστ' οι αμαρτίες μου λαός·  
Τα ξεδιάλυτα ποιος θα ξεδιαλύσει;  
Αμέτρητο Σου το έλεος, ο Θεός!  
Άβυσσο η κρίση.

## ΑΠΟ ΤΗ ΦΛΟΓΕΡΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ

Κι αφού αγωνίστηκε τρανός το δοξασμένο αγώνα,  
στάθηκε. Ανάπαψη; Ποτέ. Στο στρατολάτη πάντα  
μια σκέψη για περπάτημα, μια ορμή για δρόμο, πάντα.

Μεσ' από τον πολεμικό το θώρακα, και κάτου  
κι από χρυσάφια, σίδερα, κι από άρματα, κι απ' όλα,  
κατάσαρκα το δάγκωμα του τρίχινου του σάκκου  
το αιστάνεται σαν ασκητής και σαν κριματισμένος·  
τονε φορεί· και το κορμί του δέρνει, του ματώνει,  
στον παιδεμό κρατώντας την πικρή κι νηστεμένη,  
την πιστική του σατανά, την κολασμένη σάρκα.

Και την καρδιά του αιστάνεται να την αγγίζει σάμπως  
με δάχτυλα, προσταχτικά, και να του γίνετ' αίμα  
το κόνισμα της Παναγιάς, το φυλαχτάρι, πάντα  
που το'χε γκόρφι απάνου του και το'χε τίμιο Ξύλο,  
ταμένος καθώς ήτανε στης Παναγιάς τη χάρη.

Στάθηκε· Συλλογίστηκε· λαχτάρησε να βάλει  
στερνό στο καισαρίσκι του, που αστράφτει από ρουμπίνια  
πολέμων και ξολοθρεμού, λαχτάρησε να βάλει  
του σπλάχνους και της δέησης τ' άσπρο μαργαριτάρι.  
Τάχα και τι στοχάστηκε; το Θεό; τη στερνή κρίση;  
τη βασιλεία των ουρανών; τη δόξα των Ελλήνων;  
την ιστορία; τη σωτηρία; το γένος; την ψυχή του;  
Ποιος ξέρει... μόνο σκίσανε τη συγνεφιά του νου του  
κάποιες βασιλίσσες, μαστάρια κόσμων, κάποιες χώρες,  
και φέξαν μπρος του, καθεμιά με τη δική της όψη.

## Η ΠΑΤΡΙΔΑ

Ύστερ' απ' την αγάπη του Θεού  
Είν' η αγάπη της Πατρίδας. Η Πατρίδα!  
Να ζεις χωρίς Πατρίδα δεν μπορείς.  
Ακόμα κι αν την αρνηθείς,  
είτε φεγγοβολά στου ονείρου σου το νου,  
τόπος που θα σου ταίριαζε, μια μακρινή Ατλαντίδα,  
όπου εσύ πας κι όπου σταθείς,  
το ρίζωμα ή τη χίμαιρα πατρίδα θα τα πεις.

## Η ΝΥΧΤΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Χριστούγεννα! Περίχαρα η καμπάνα  
κράζει κι η μάνα στο παιδί.  
Και το παιδί «Χριστούγεννα» στη μάνα,  
κι ο κόσμος όλος τραγουδεί.  
Κι η νύχτα λάμπει από το μόνο αστέρι  
όπου τους μάγους οδηγεί.  
Το επουράνιο μυστικό το ξέρει  
και χαίρεται ουρανός και γη.

Αλλ' ένα βογγητό βγαίνει απ' τη θύρα  
φτωχού σπιτιού... Μεσ στην καρδιά  
με τρώει... Ο βόγγος έρχεται απ' τη χήρα,  
τη χήρα με τα οχτώ παιδιά.

Είναι γυμνή, παντέρημη κι εκείνα  
πεινούν και τρέμουν τα φτωχά.  
Δε νοιώθει η μάνα τη δική της πείνα,  
η πείνα τους την ξεψυχά.

Ο πόνος την καρδιά μου σκάφτει, η λύπη  
με δάκρυα την πλημμυρεί  
και πια δεν φτάνουν ως τ' αυτιά μου οι χτύποι  
των Χριστουγέννων γιορτεροί.  
Εξαφνικές λαχτάρες με σπαράζουν,  
άλλη καμπάνα εδώ αντηχεί.  
Αχ, άλλοι χτύποι της καρδιάς μου. Κράζουν,  
κλαίνε και δέρνονται οι φτωχοί!

Αρρώστια, γύμνια, ορφάνια, πείνα, φτώχεια....  
Ω, σεις που σφίγγει η συμφορά  
σε σιδερένια αρπάγια και σε βρόχια,  
μου παίρνετε κάθε χαρά.

Θέλω να φύγω πέρα, σ' άλλους τόπους  
στη νύχτα τη μοναδική,  
μακριά από τη βοή και τους ανθρώπους,  
γιατί είναι οι άνθρωποι κακοί.  
Γιατί στην ώρα την ευλογημένη  
Όπου γεννιέται ο Θεός,  
ποιος ξέρει;... καταριέται και πεθαίνει  
γύρω μου ολόκληρος λαός!  
Γιατί ο Χριστός, να καίγονται γυρεύει

γι αυτόν καρδιές, όχι κεριά,  
και με σταυρούς κανείς δεν τον λατρεύει  
και γονατίσματα βαριά.  
Γιατί λατρεύει το Χριστό όποιος δίνει  
για τον πλησίον τη ζωή.  
Όποιος το γυμνωμένο κρυφοντύνει  
και το φτωχό τον ελεεί.  
Όποιος την αδικία κεραυνώνει  
κι αγνό το μέτωπο κρατεί,  
κι έχει οδηγό την καλωσύνη μόνη  
κι έχει Θεό την αρετή.  
Θέλω να φύγω πέρα σ' άλλους τόπους,  
σε μια άλλη γη, πονετική...  
Μακριά απ' τον κόσμο αυτό κι απ' τους ανθρώπους,  
γιατί είναι οι άνθρωποι κακοί.

### ΣΤΟΝ ΑΜΑΡΤΩΛΟ

Αμαρτωλέ, η μητέρα σου δε σου δωκε το γάλα  
που κάνει ρόδα μάγουλα και κάστρα λεβεντιές.  
Κρίμα το κάθε βύζασμα κι αρρώστια η κάθε στάλα,  
μέσα σου αρχαίες ξαναζείς πανάθλιες ζωές.  
Κακίες προγόνων άγνωρων, και ορμές θηρίων πατέρων,  
τριγυριστάδες αιώνιοι, πριν υψωθούν στο φως,  
και γίνουν σα γλυκόγελα και σα γαλάζια αιθέρων,  
κονέψανε στα σπλάχνα σου, βασανιστάδων λαός.  
Όμως μια μέρα σου έδωκεν, αμαρτωλέ, η μητέρα  
το τίμιο τ' άγιο κόνισμα και το θαυματουργό  
για να το πας προσκύνημα της εκκλησιάς που πέρα  
γιορτάζει, φέγγει ολάνοιχτη, γιομάτη από λαό.  
Και τράβηξες· και φύλαγε στο δρόμο να περάσεις  
η πόρνη η γλυκοαίματη, και πήρε σου το νου,  
κι ανοίγοντας τα χέρια σου για να την αγκαλιάσεις  
έριξες τ' άγιο κόνισμα στα σάπια του αυλακιού.  
Κι άρχισε αμέσως άρχισε, κι άρχισε το σαράκι,  
κ' έρμος εκεί σωριάζεσαι και τρέμεις και βογγάς  
νεκρότερος κι από νεκρό που τονε τρώει κοράκι,  
κι αναγαλλιάζει κατά σε κλιτός ο Σατανάς.  
Το βλέπεις· και αγωνίζεσαι κακόσορτον αγώνα,  
τα χέρια απλώνεις, άρρωστε, στα σάπια του αυλακιού,  
και αποκοτάς παράκληση στη μολεμένη εικόνα,  
και η δίψα πάντα καίγει σε του ακάθαρτου φιλιού.

## ΤΟ ΜΑΓΟ ΣΑΣ ΤΟ ΦΩΣ!...

Η καμπάνα Χριστούγεννα χτυπάει  
και μου φτερώνει την ψυχή,  
κι ανοίγεται η καρδιά μου και σκορπάει  
θυμίαμα την προσευχή.

Άγιες αγάπες τρισευλογημένες,  
που τις καρδιές υψώνατε παρθένες  
των πρώτων, των αρχαίων χριστιανών,  
στο όνειρο, το τρανό, των ουρανών.

Αγάπες μεγαλόδωρες περίσσια,  
κάτου απ' τη σκέπη τη δική σας ίσα  
ζούσαν μικροί, τρανοί, πλούσιοι, φτωχοί  
κι έδενε τους ανθρώπους μια ψυχή!

Αγάπες ω! φανείτε πάλι εμπρός μου,  
αυγές της πίστης, χρυσαυγές του κόσμου  
κι ας βλέπει με το μάγο σας το φως  
ο άνθρωπος τον άνθρωπο, αδερφός.

Αγάπες, κι εδώ μέσα, που σας βρίσκω,  
παρακαλώ σας! Κάμετε τη δίσκο  
τη λύρα μου για κάθε δυστυχή  
και κάμετε του κόσμου την ψυχή.

Κάθε άνθρωπο να λέει πως εδώ κάτω  
τα βάσανα τα ξένα είναι δικά του,  
να μην ξεχνάει πως είναι στη ζωή,  
μόνο για να αγαπά και να ελεεί.

**Παναγιωτόπουλος Σπύρος**  
**(1894-1987)**  
**ΚΥΝΗΓΟΙ**

Πλήθος γαρδέλια εκάθισαν στις λεύκας τα κλωνάρια,  
σαλεύοντας τα με χαράς πιπίσματα τρελά,  
κι η δρόσο της τινάζεται και σα μαργαριτάρια  
στα μέτωπα μας, τα βαριά απ' τον ύπνο, αργοκυλά.

Ένα τρυγόνι αντίκρυ μας γεμάτο ειρήνη στέκει  
και ταξιδεύει ένας αητός ψηλά, σα μια ψυχή.  
- Πέτα στα χόρτα, σύντροφε, τ' αλάθευτο ντουφέκι  
και σιωπηλά μιαν ορθρινή ας πούμε προσευχή.

**Η ΠΙΣΤΗ**

Σαν είμαστε μικρά –σεμνά κι αγνά ξεπεταρούδια –  
μες στις ψυχές μας σάλευε κάτι εναρμόνιο, κάτι  
πιο φλογερό απ' τον έρωτα, πιο ωραίο απ' τα λουλούδια:  
μια Πίστη αλύγιστη από φως ανέσπερο γεμάτη.

Τώρα που πήραμε κ' εμείς τον εύκολο το δρόμο  
που κρέμονται στα πλάγια του «καρποί απηγορευμένοι»,  
καμιά φορά γυρίζουμε και βλέπουμε με τρόπο  
και με λαχτάρα το ιλαρό το φως της να μακραίνει.

**π. Παντζής Νεόφυτος**  
**(1927-2017)**  
**ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ**

Κύριε,  
Σ' ευχαριστώ για την απέραντη Καλοσύνη Σου,  
Σ' ευχαριστώ, Κύριε, για την Αγάπη Σου.  
Ήσαν τόσα πολλά τα κοράκια!  
Δεν έμενε ούτε ουρανός, ούτε γη  
στην κοιλάδα των στεναγμών!  
Κύριε, δεν εχρειάζετο μαχαίρι  
ούτε πρωινός πυροβολισμός.  
Κύριε, τα κοράκια ήσαν τόσα πολλά.  
Σκέπαζαν τον ήλιο. Έπιναν τον αέρα.  
Έφερναν παγωνιά.  
Και πάνω απ' όλα η κραυγή του θανάτου!  
Γλυκέ μου Ιησού, Σ' ευχαριστώ.  
Με πρόφθασες.  
-Είδες; μου είπες, μην το ξανακάνεις.  
Μη δίνεις σάρκες και κόκαλα στα κοράκια.  
Σε γνώρισαν.  
Και διέταξες να εξαφανισθούν.  
Και εξηφανίσθησαν στο βάραθρο του Ταυγέτου!  
Κύριε, Σ' ευχαριστώ για την Καλοσύνη Σου.  
Μ' έσωσες από τα κοράκια.  
Μ' έσωσες από το θάνατο μου.  
Τώρα δεν τρέμω.  
Το ρίγος χάθηκε.  
Πήγε στ' αστέρια π' αντέχουν.  
Το δάκρυ έγινε σύννεφο. Πήγε στη Νεκρά Θάλασσα.  
Οι αστραπές των χειλιών μου καταχωνιάστηκαν.  
Αναπνέω ελεύθερα στ' αγέρι από τη Σιλίμποβα.  
Αναπνέω βαθιά τ' άρωμα των περιβολιών  
της δροσολουσμένης Λακωνίας.  
Ω! Κύριε μου, Σ' ευχαριστώ.  
Η Αγάπη Σου, Χριστέ μου,  
κελαρύζει στις πηγές της καρδιάς μου  
και στα ρυάκια της γης μου.  
Είμαι όλος ζωή. Δες, γελώ.  
Τι όμορφη που είναι η Σπάρτη μας!  
Τι ωραία η πεδιάδα του Ευρώτα!  
Μα πιο Ωραίος Σου, Κύριε μου,  
στις πηγές της καρδιάς μου!

Ναι! Το καταλαβαίνει και ο Ταύγετος  
με τη γλυκιά σιωπή του  
στον ήχο της Παντάνασσας του Μυστρά  
και στο χαμόγελο του Αγίου Νίκωνα.  
Κύριε, Σε φιλώ πολύ, πολύ, για τη σωτηρία μου!

**Παπαδημητρίου Ιωάννης**

**(1898-1983)**

**ΤΟ ΔΟΧΕΙΟΝ**

Το δοχείο μου γέμισες, Κύριε,  
με πολλές δωρεές της μεγάλης στοργής Σου.  
Δε με νοιάζει κι αν είναι μικρό,  
κι αν εκείνο που χαρίσες σ' άλλους  
μεγαλύτερον είναι, με πλούσια δώρα.  
Εις εμένα το πρέπον εχάρισες  
και το πρέπον αυτό  
ευλογία και πλούτος τυχαίνει μέγας.  
Η ψυχή μου με φόβο  
γονατίζει μπροστά Σου.  
Και με δάκρυ θερμό Σε δοξάζει  
και ποθεί να προσφέρει το πρέπον αντίδωρο.  
Ποίον όμως ταιριάζει;  
Τι μπορώ να προσφέρω;  
Μήπως όλα (κι εγώ), ιδικά Σου δεν είναι;

**Παπαδιαμάντης Αλέξανδρος**

**(1851-1911)**

**ΨΑΛΜΟΣ**

Και πάλι κίνησα να' ρθώ, Χριστέ μου, στην αυλή σου,  
να σκύψω στα κατώφλια σου τα τρισαγαπημένα,  
όπου με πόθο αχόρταγο το λαχταρεί η ψυχή μου.

Η σάρκα μου αναγάλλιασε σιμά σου κι η καρδιά μου.  
Το χελιδόνι ηύρε φωλιά και το τρυγόνι σκέπη,  
να βάλουν τα πουλάκια τους τα δόλια να πλαγιάσουν  
στον ιερό σου το βωμό, αθάνατε Χριστέ μου.

Κάλιο μια μέρα στη δική σου αυλή, παρά χιλιάδες·  
στον ίσκιο ας είμαι του ναού σαν παραπεταμένος  
καλύτερα, παρά να ζω σ' αμαρτωλών λημέρια.



**Παπαντωνίου Ζαχαρίας**  
**(1877-1940)**  
**Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΟΥ ΤΑΠΕΙΝΟΥ**

Κύριε, σαν ήρθεν η βραδιά σου λέω την προσευχή μου.  
Άλλη ψυχή δεν έβλαψα στον κόσμο απ' τη δική μου.  
Εκείνοι που με πλήγωσαν ήταν αγαπημένοι.  
Την πίκρα μου την βάστηξα. Μου δίνεις και την ξένη·

Μ' απαρνηθήκαν οι χαρές. Δεν τις γυρεύω πίσω.  
Προσμένω τα χειρότερα. Είν' αμαρτία να ελπίσω.  
Σαν ευτυχία την αγαπώ της νύχτας την φοβέρα.  
Στην πόρτα μου άλλος δεν κτυπά κανείς απ' τον αγέρα.

Δεν έχω δόξα. Είν' ήσυχα τα έργα που έχω πράξει.  
Άκουσα τη γλυκειά βροχή. Τη δύση έχω κοιτάξει.  
Έδωκα στα παιδιά χαρές, σε σκύλους λίγο χάδι.  
Ζευγάδες καλησπέρισα που γύριζαν το βράδυ.

Τώρα δεν έχω τίποτα να διώξω ή να κρατήσω.  
Δεν περιμένω ανταμοιβή. Πολύ 'ναι τέτοια ελπίδα.  
Ευδόκησε ν' αφανιστώ, χωρίς να ξαναζήσω.  
Σ' ευχαριστώ για τα βουνά και για τους κάμπους που είδα.

**ΠΡΟΣΦΟΡΑ**

Το έργο μου δέξου στα σκαλιά του αστραφτερού σου θρόνου  
Θεέ της στοργής και του χαμού της τύψης και του πόνου!  
Στον πόλεμο αν γονάτισα με τα φριχτά στοιχεία,  
Ταμένος ήμουν στην πικρή και θεία αποτυχία...  
Το έργο μου δέξου προσφορά στη δόξα σου και κρίνε.  
Δάφνης κλαρί δεν είναι.

Θεέ της στοργής και του χαμού της τύψης και του πόνου!  
Είναι το μαύρο δάκρυ μου, που ανάλαφρο γλυστρά  
Στους κρίνους ενός τάφου...

Θεέ! τ' ανεβάζει ως το σκαλί του αστραφτερού σου θρόνου  
Τ' ανάερο τάγμα των λευκών αγγέλων του Μιστρά  
Βγαλμένο από την έκσταση βυζαντινού ζωγράφου.

**Παπαπαναγιώτου Κωνσταντίνος**  
**(1902-?)**

**ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΣΤΗ ΘΕΟΤΟΚΟ**

Στις τρικυμίες της ψυχής, στου λογισμού το σάλο,  
στις θλίψεις, στις αρρώστιες μου και σ' όποιο βάσανο άλλο  
σ' εσέ Παρθένα μου γλυκειά, σκέπη του κόσμου σπλαχνικιά,  
στηρίζω την ελπίδα μου, κι η χάρη Σου μου δίνει  
θάρρος, χαρά, παρηγοριά κι υγεία και γαλήνη.

Εσύ την άδεια μου καρδιά γεμίζεις καλοσύνη  
ποτίζοντας τη μ' αρετή και με ταπεινοσύνη·  
κι όταν ο πόνος ο πικρός με φαρμακώνει, Εσύ, γιατρός,  
τρέχεις κοντά μου κι έλεος σκορπάς στα βάσανα μου,  
γιατί τον πόνο πιο βαθιά ένοιωσες, Δέσποινα μου.

Τη φλόγα μέσα μου βαστάς της πίστης αναμμένη  
με του αγαθού την ευωδιά γλυκά περιχυμένη,  
κι όταν σε κίνδυνου στιγμή γυρνώ την όψη μου χλωμή  
στον ουρανό και σου ζητώ γονατιστός βοήθεια,  
μου χύνεις ανακούφισης βάλσαμο ευθύς στα στήθια.

Ω! Παναγιά μου ευλόγα με και δος μου το κουράγιο  
του Σταυρωμένου Σου του Γιου το θέλημα το άγιο  
να κάνω πάντα με χαρά, πνίγοντας πάθη δολερά,  
να Σε λατρεύω, να'μαι αγνός στη σκέψη και στο σώμα,  
κι όλο τον κόσμο ν' αγαπώ και τους εχθρούς μου ακόμα.

**BABEL**

Μεσ' στον καθένα η Οίηση πικρό φυτρώνει αγκάθι  
κι όλοι μαζί της σύγχυσης τον Πύργο ψηλοχτίζουν  
κι ως ένας ένας όνειρα μιας κούφιας δόξας πλάθει  
Θεία βουλή τους μπερδευσε τις γλώσσες και σαστίζουν.

Ταπεινωμένοι σκόρπισαν σ' όλα της Γης τα μέρη  
και πλήθυναν σαν του γιαλού την άμμο και το κύμα·  
τον Πλάστη τον αληθινό κανείς του πια δεν ξέρει  
και προσκυνούν τα είδωλα πνιγμένοι μεσ' το κρίμα.

Και πήχτωσε με τον καιρό της πλάνης το σκοτάδι  
και τ' άγριο μίσος θέριευεν σ' όλους της Γης τους τόπους  
ως που ακούσθη «Ειρήνη υμίν» γλυκά-γλυκά σαν χάδι  
κι έκαμεν ο Θεάνθρωπος μια Ποίμνη τους ανθρώπους.

**Παπαρρηγόπουλος Δημήτριος**  
**(1843-1873)**  
**Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ**

-Παιδίον μου, προς τον Θεόν ανύψωσον τας χείρας  
και ύμνον ας εκφέρωσι τα χείλη σου λατρείας·  
τέκνα δεν είμεθα τυφλά, τυφλής αγρίας μοίρας·  
μας επιβλέπει ο Θεός μετά φιλοστοργίας·  
είναι ελπίς η προσευχή· γλυκεία αρμονία,  
ην θίγουσα το άπειρον εκχύει η καρδιά.

Ενώ η μήτηρ άγρυπνος τον ύπνον σου φυλάττει,  
άλλα παιδιά ορφανά και έρημα θρηνούσιν·  
αν χθες αγκάλη μητρική ευδαίμων τα εκράτει,  
εις μάτην ήδη άσυλον στοργής επιζητούσιν·  
υπέρ τοσούτων ορφανών το γόνυ κλίνει. Μίαν  
μητέρα τώρα έχουσιν αυτά, την Παναγίαν.

Το έγκλημα αγριωπόν εν τη σκοτία μένει,  
και ως ο λύκος θύματα ζητεί και ενεδρεύει·  
η αδικία κάτωχρος και απεσκληρυμένη  
μόνον την μάχαιραν αυτής και τον χρυσόν λατρεύει.  
Αλλ' έχει κάποτε πολλήν η συμφορά πικρίαν  
και φαρμακεύει και αυτήν την αγαθήν καρδίαν.

Ο νόμος είναι αυστηρά, αμείλικτος θεότης·  
σπλάχνα δεν έχει, άγαλμα ψυχρόν αν και ωραίον  
οπόσα πάσχει λησμονεί δεινά η ανθρωπότης,  
βλέπει τον αμαρτάνοντα, δεν βλέπει τις ο κλαίων.  
Ο πλάστης όμως συγχωρεί στυγνώς, δεν επιπλήττει·  
συγγνώμην και υπέρ αυτής της αδικίας ζητεί·

Τις οίδε πόσοι πένητες λιμώττουσι και πόσοι  
μαστίζονται ανηλεώς υπό της τρικυμίας.  
Ουδέ καλύβην έχοντες μικράν ν' αναπαυθώσι,  
απέκαμαν παλαίοντες κατά της δυστυχίας·  
ταλαίπωροι! δεν έχουσι προστάτην άλλον πλέον  
τη προσευχήν υπέρ αυτών υπό αγνών χειλέων.  
Ακούεις έξω; ο βορράς συρίζει εις τα δάση,  
ογκούται ο ωκεανός, συστρέφεται το κύμα,  
κ' ενώ η στέγη του πατρός τον ύπνον του φυλάττει,  
ο ναύτης πλέει εις υγρόν και παγετώδες μνήμα.  
Προ της εικόνας του Χριστού η σύζυγος του κλαίει...  
προσεύχου και υπέρ αυτού, προς θάνατον παλαίει.

Προσεύχου· είναι συνεχής αγών αυτός ο βίος·  
αρχίζει με μειδίαμα και λήγει με τον θρήνον·  
δεν έχει ο ωκεανός γαλήνην αιωνίως,  
και το παιδίον γίνεται ανήρ ωχρός και κλίνων.  
Προσεύχου· ίσως αύριον, εάν και συ θρηνήσεις,  
αγνή καρδιά δια σε προσευχηθή επίσης.

**π. Παπουτσάκης Τιμόθεος**  
**Αρχιεπίσκοπος Κρήτης (1915-2006)**  
**ΛΥΤΡΩΤΙΚΟ**

Άνοιξε, Κύριε, τις πηγές των δακρύων μου,  
λυτρωτικό να κυλίσει ποτάμι  
κι η ψυχή μου, χαρούμενο καράβι, να τραβάει  
στης μετάνοιας μου την απέραντη λίμνη.

Πανιά θα του βάλω στο ταξίδι της χάρις  
τα φτερά μιας πελώριας αγάπης·  
και κατάρτια τα χέρια μου υψωμένα,  
μυστική ευγνωμοσύνης λατρεία.

Στη γέφυρα επάνω, τρανή καπετάνισσα,  
Ξάγρυπνη, λυτρωμένη η ψυχή μου,  
νοσταλγικά θ' αγναντεύει πότε  
στο αιώνιο να φθάσει λιμάνι.

**ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ**

Κύριε, την ατίθαση ελευθερία μου βάλε,  
στα δεσμά της αγάπης σου μέσα.  
Με κλειδιά της ευσπλαχνίας σου κλείσε,  
της ψυχής τις αφρούρητες πύλες.  
Κι απ' της πίστης ψηλά το σταυρό  
το «μνήσθητί μου»  
σημαία ελευθερίας θα υψώσω.

## ΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ ΤΗΣ ΓΗΣ

Ω, σκοτάδι της γης, στα σκοτάδια σου τρέχουν  
του κακού στρατιές, των ληστών τα μαχαίρια  
και το μαύρο σου πέπλο με τα δάκρυα βρέχουν  
των αγίων ευχές μ' υψωμένα τα χέρια.

Ω, σκοτάδι της γης, σαν με μαύρο σενδόνι  
αποστάτες κι αλήτες στην αγκάλη σου αρπάζεις  
μα κι άγιος μαζί σου το σταυρό του σηκώνει  
και τον ήσυχον ύπνο του δικαίου σκεπάζεις.

Ω, σκοτάδι της γης, που με δόλο μας κλέβεις  
αρετής θησαυρούς στις ψυχής μας τα βάθη  
και με τέχνη πολλή μέρα νύχτα σμιλεύεις  
τις ασχήμιες της γης, των ανθρώπων τα πάθη.

Ω, σκοτάδι της γης, ζοφερό σαν τον Άδη  
οι καλοί κι οι κακοί όλοι μέσα σου ζούμε  
το χάδι μας θωπεύει απαλά το φριχτό σου  
και στον τάφο βαθειά συντροφιά προχωρούμε.

Ω, σκοτάδι της γης, προσδοκούμε μια μέρα  
προσταγή θεϊκή τους νεκρούς ν' αναστήσει  
του Χριστού μας το φως ν' απλωθεί πέρα ως πέρα  
και στου τάφου τα βάθη μοναχό να σε κλείσει.

## ΣΤΟΧΑΣΟΥ

Ψυχή μου, στη σάρκα κλεισμένη  
το βαρύ σου φορτίο σηκώνεις  
στης ζωής τον επώδυνο δρόμο  
στην αγωνία του πικρού Γολγοθά σου.  
Μονάχα στοχάσου:

Με το αλέτρι του πόνου  
το αυλάκι της πίστης βαθαίνει  
κι η σπορά των δακρύων  
την αιώνια ελπίδα φτερώνει.

**Παράσχος Αχιλλεύς**  
**(1838-1895)**  
**Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΑΚΙ**

Με καλαθάκι αδειανό κι ως την καρδιά θλιμμένο,  
ένα μικρούτσικο φτωχό,  
εις το σχολειό του μοναχό  
τραβούσε το καημένο.

Περνούσε από κάτασπρο μικρό ερημοκλήσι·  
Του φάνηκε ωσάν φωλιά,  
όπου ζεσταίνει τα πουλιά,  
χιονιάς όταν φυσήσει.

Εις την εικόνα του καλού Σωτήρος μας εστάθη,  
κι ως να 'χ' εμπρός του τον Χριστό,  
του έλεγε γονατιστό  
απ' της ψυχής τα βάθη.

«Χριστέ! δεν έχομε ψωμί στο σπίτι μας και κλαίγω·  
Ιδέ το καλαθάκι μου αν ψέματα σου λέγω.  
Εγώ είμαι καλό παιδί, μου είπε η μητέρα  
και δεν πειράζει νηστικό να μείνω και μια μέρα.  
Μα τα μικρά τ' αδέλφια μου κ' η πιο μικρή μας Φρόσω  
δεν είναι κρίμα να πεινούν νύχτα και μέρα τόσο;  
Καλά· εμάς μας άφησες και δεν μας συλλογάσαι,  
όμως τη Φρόσω δεν μπορείς να πεις πως δεν λυπάσαι.  
Να· σου τα είπα όλα μας τα βάσανα και λύπες,  
για να μη λέγεις ύστερα γιατί δεν μου τα είπες...

---

Σα σκόλασε, ω τι χαρά!... Ωσάν πουλιά πετούσαν  
τ' αδέλφια του μες την αυλή·  
μαζί κ' η Φρόσω η καλή,  
και σαν τρελά γελούσαν.

Καινούργια ρούχα και ζεστά φορούσαν το καθένα·  
Κι όταν το είδαν να φανεί,  
χαράς αφήσανε φωνή  
μεγάλη τα καημένα.

-Ψωμάκι τώρα έχομε, μικρό μου πονεμένο,  
του είπ' η μάνα του, κι αυτό  
όπου στα χέρια μου κρατώ  
χρυσάφι γεμισμένο.

Απ' όλα τώρα έχομε· τι θέλεις να σου φέρω;  
Ξέρεις, μικρό μου ορφανό,  
πως πλέον δεν θα λες πεινώ;  
κ'είπ' ο μικρός -Το ξέρω!  
-Το ξέρεις! Πώς; -Ναι, ο Χριστός μας πλούτισε, μητέρα.  
Σχολιό μου σαν επήγαινα, στο ρημοκλήσι πέρα,  
του είπα του καλού Χριστού για να μας βοηθήσει.  
Δε στο 'πε; -Ναι, ο Κύριος μας έχει ελεήσει.  
Μ' ένα του όμως άγγελο για χάρι ειδική σου·  
Γι αυτό λαμπάδα να του πας στην εκκλησιά θυμήσου.

Το θαύμα πως εγίνηκε; -Όταν στην εκκλησία  
παρακαλούσε ο μικρός, μυριόπλουτος κυρία,  
το άκουσε σε μια γωνιά κρυμμένη, και βοήθεια  
εις την μητέρα έστειλε με πονεμένα στήθια.  
-Μεγάλο θαύμα! Σήμερα ποια στην Αθήνα δίνει;  
Ποίαν αφήνει ο συρμός να κάμει ελεημοσύνη!

### ΤΟ ΧΕΡΙ

-Μαμά, η Φρόσω έλεγεν ολίγο πεισμωνένη,  
μια γνώμη έχομε μαζί εγώ και η Ελένη·  
Όμως ο κύριος εδώ, τόσο μικρός ακόμη,  
έχει κ' εκείνος γνώμη...  
Και το Γιωργάκη έδειξε, άσπρη μορφή χιονάτη,  
παιδί μ' ολόχρυσα μαλλιά, μάτια ψυχή γεμάτη.  
Γλυκά εχαμογέλασε κ' είπε η μητέρα· -Ποία  
είν' η μεγάλη σας αυτή, παιδιά, φιλονικία;  
-Ιδού, μαμά· ο κύριος που τόσα πολλά ξέρει,  
λέγει πολυτιμότερο και των ματιών το χέρι.  
Δεν λέγω, με το χέρι του κανείς κεντά· μα πάλι  
έχουνε άλληνη ομορφιά τα δυο μας μάτια, άλλη!  
-Γιατί, μικρέ μου, προτιμάς το χέρι; -Μα μητέρα  
θυμάσαι τι μου έλεγες εκείνη την ημέρα;...  
-Τι σ' έλεγα; -Να, έλεγες πως η ελεημοσύνη  
είναι το πιο καλύτερο που ο Θεός μας δίνει.  
-Λοιπόν; -Λοιπόν εις τους πτωχούς τα μάτια ή το χέρι  
δίνει ψωμί; -Με τούτο τι; αυτό και ποιος δεν ξέρει;  
είπ' η Ελένη· -Να εσύ, κι ας είσαι πιο μεγάλη...  
Το φίλησ' η μητέρα του το πήρε στην αγκάλη  
και είπεν· -Έχεις δίκαιον, μικρέ μου· όποιο χέρι  
στον αδελφό του που πεινά λίγο ψωμί προσφέρει,  
κι από τα μάτια μας τα δυο καλύτερα κοιτάζει,  
και τέτοιο χέρι του Χριστού το χέρι ομοιάζει!

## ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑΝ

Σμίξε τα δυο χεράκια Σου, μπρος στ' άγιο Παιδί Σου  
Και παρακάλει, Δέσποινα, ακόμη και για μένα·  
Ας ψιθυρίσει «έλεος» η σπλαχνική φωνή Σου  
Κι ας δεηθούν τα χείλη Σου για σπλάχνα πονεμένα.  
Εσένα Παναγία μου, εσένα έχω μόνο.  
Εις την ελπίδα, στ' όνειρο, εις τη χαρά, στον πόνο!

Εις την χαρά· την άκουσα· ακούω να τη λένε,  
Μα δεν τη γνώρισα ποτέ... Δεν είν' αλήθεια· ψέμμα.  
Καλύτερα την ξέρουνε τα μάτια όπου κλαίνε...  
Την βλέπουν στην εικόνα Σου, στο σπλαχνικό Σου βλέμμα,  
Στ' ακτινωτό Σου μέτωπο, εις τη χλωμή μορφή Σου!  
Αυτά, αυτά είν' η χαρά και γης και Παραδείσου.

Πόσες φορές σε άγιο μικρό ρημοκκλησάκι  
Απελπισμένος έμπαινα, γλυκιά μου Παναγία,  
Μα στην εικόνα Σου μπροστά περνούσε το φαρμάκι  
Και πλημμυρούσε μέσα μου αγνώριστη ευτυχία...  
Αχ, τη χρυσή εικόνα Σου και να την βλέπω μόνο,  
Το δάκρυ μου χαμογελά, σαν βράχος δυναμώνω.

Ναι· μόνο να Σε στοχασθώ γλυκαίνεται· η καρδιά μου  
Μοσχοβολούν τα σπλάχνα μου, τριαντάφυλλα μυρίζω,  
Καλοσυνεύω σαν μικρό παιδάκι, Παναγία μου,  
Και του παιδιού μου το ψωμί εις το φτωχό χαρίζω...  
Εκείνος όπου του Θεού τη Μάνα συλλογάται,  
Στην αγκαλιά της αρετής, στη σκέπη Σου κοιμάται!

Μάνα του Πλάστη μια φορά, και δυό φορές δική μου,  
–Γιατ' έχεις δυό φορές παιδί εκείνον όπου κλαίει–  
Σκέπασε την ασκέπαστη και πάλι κεφαλή μου  
Και δρόσισε τα σπλάχνα μου όπου φωτιά τα καίει.  
Τα χέρια όπου το Θεό εκράτησαν Παρθένα,  
Ας σμίξουν με παράκληση μπροστά του και για μένα.

Αχ, εις τα μέρη του βοριά, μικρό καλοκαιράκι  
Έχουν κ' εκεί, μετά μακρύ χειμώνα, Δέσποινα μου,  
Κ' εκεί ακόμα ακούεται χαρούμενο πουλάκι...  
Μόν' από μένα δεν περνά ποτέ η χειμωνιά μου!  
Πολύ κουράστηκα, πολύ, βασίλισσα του κόσμου·  
Δος και σε μένα άνοιξη και λίγο ήλιοδος μου!



Άλλοι σε κρίζουν «έλεος», «ελπίδα» ο θλιμμένος,  
«Βασίλισσα της εκκλησιάς» Σε κρίζει η καμπάνα·  
«Ελεημοσύνη» ο φτωχός, «νερό» ο διψασμένος,  
Μα η καρδιά μου, Δέσποινα, αυτή Σε κρίζει «Μάνα».  
Μέσα σ' αυτόν τον ουρανό και μες σ' αυτή τη γλάστρα,  
Όλ' οι ανθοί μυροβολούν και λάμπουν όλα τ' άστρα!

### ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ

Θεό, σοφία, δύναμι, Σε κρίζουν νύκτα-μέρα  
κ' είναι τα ωραιότερα ονόματα δικά Σου·  
όμως με τ' ομορφότερο Σε κρίζω εγώ «Πατέρα»,  
δεν είν' αυτό καλύτερο, δεν είναι τ' όνομά Σου;  
Πατέρας Σου κ' εμείς παιδιά, λουλούδια της χειρός Σου·  
Ο Άβελ ήτον του Αδάμ και ο Αδάμ δικός Σου...

Πατέρας όχι με το νου και με την πλάση μόνο,  
αλλά πατέρας στην καρδιά, και πιο πολύ στον πόνο  
και στην αγάπη· επειδή αγάπη όλος είσαι·  
κ' εμείς αγάπη είμεθα. Πατέρας μας καλείσαι...  
Πόσες φορές βλέπει Θεό κρυμμένον η ματιά μου,  
μες στην ψυχής μου το βυθό, βαθιά μες στην καρδιά μου!

Την γέννηση Σου πάσχουνε να βρουν· σκοτεινότερα  
νυχτιάς την βλέπουν οι μωροί· έχεις και Σου πατέρα...  
Ναι, η αγάπη Σ' έπλασε, αφού αγάπη είσαι·  
δεν ημπορείς την φύση Σου, το είναι Σου ν' αρνείσαι!  
Παραλαλώ· ποιός ημπορεί να 'ναι θεός δικός Σου;  
Αν η αγάπη Σ' έπλασε, επλάσθης μοναχός Σου...

Τι μύρα ξένα και γλυκά η μνήμη Σου αφήνει·  
τι ομορφιές αγνώριστες το όνομά Σου δίνει!  
Το λέγει ο αμαρτωλός, ο χάρος πριν τον πάρει  
και κάμνει σκαλοπάτι του του τάφου το λιθάρι·  
παραμερίζ' ό θάνατος κ' εκείνος ανεβαίνει  
και βρίσκει τόν Παράδεισο και φως στο φως του μπαίνει.

Πόσο γλυκά όταν θρηνώ θυμούμαι το Θεό μου·  
πως γίνεται το δάκρυ μου δροσιά στο βλέφαρό μου!  
Η πίκρα όπου μ' έριξε χαράς μου δίνει νίκη  
και χρυσαλλίδα γίνεται της λύπης το σκουλήκι·  
πετιέμ' από τον ωκεανό και βρίσκω στ' ακρογιαλί,  
λουλούδια, δέντρα και σκιές, κ' όσους μ' αφήκαν πάλι!

Και όλ' αυτά το χέρι Σου, Πατέρα μου, χαρίζει  
σ' αρνιέται ο μωρός σοφός, μακριά του σ' εξορίζει,  
γιατ' έχει τύφλα στην καρδιά· κι όταν δεν βλέπει εκείνη  
κ' η λάμπις του προσώπου Σου, κι αυτή ακόμη σβήνει!  
Και λένε τους τυφλούς, τυφλούς, αυτοί χωρίς να ιδούνε,  
με την καρδιά τους βλέπουνε εκείνους π' αγαπούνε.

«Θεός δεν είναι» κρίζουνε στην ασεβή τους φρένα·  
πώς; γιατί έχουν οι τυφλοί τα βλέφαρα κλεισμένα,  
δεν είναι, δεν υπάρχουνε, ήλιος, πουλιά, λουλούδια;  
Πλην βλέπουν τον τραγουδιστή εκείνοι στα τραγούδια,  
βλέπουν το φως στη ζέστη του κ' ευφραίνεται' η καρδιά τους,  
βλέπουν και τα τριαντάφυλλα· τα δείχν' η μυρωδιά τους!

Και το Θεό που θαύματα το ένα στ' άλλο επάνω  
χειροπιαστά κηρύττουνε, οι δύστυχοι, αρνιούνται·  
αυτοί δεν βλέπουνε με φως, ωσάν τους άλλους πλάνο,  
δεν βλέπουν με τριαντάφυλλα, με ζέστες δεν γελιούνται...  
Τον θέλουν μέσ στη φούκτα τους να Τον ψηλαφήσουν  
κι άφού Τον δουν καλά, καλά, Θεό νά Τον αφήσουν!

Με τη ψυχή στα χείλη μου αιώνια σε κράζω·  
μακριά Σου, όπου κι αν σταθώ και βρίσκομαι, στενάζω·  
και όταν σκύφτω και φιλώ ακόμη τα παιδιά μου,  
εσέν' ανήσυχα ζητεί και τότε η καρδιά μου·  
καθώς ζητεί δρόμο να βρει και του τυφλού το βήμα,  
ακτίνα η τριανταφυλλιά και το καράβι κύμα...

Ναί· όπου είμαι και βρεθώ παντού Θεό φουχτώνω·  
εσένα και εις τη χαρά, Εσένα και στον πόνο·  
με ανοιγμένη τη ματιά, με τη ματιά κλεισμένη  
και στ' όνειρο που η ψυχή μες στο κορμί δεν μένει  
κι όταν ο φθόνος με κτυπά και τ' άδικο με δέρνει  
παντού Σ' ευρίσκω· η καρδιά που μου 'δωσες Σε φέρνει·

χωρίς εσένα τίποτα, κι όλα μαζί Σου μόνο  
μακριά Σου θα επέταγα τύχη, χαρά και χρόνο,  
αθάνατη νεότητα κι Ομηρικὸ στεφάνι·  
μόνο – συχώρεσε, Θεέ, - ενὸς παιδιού Σου πλάνη,  
αν μου 'λεγαν: «ή το Θεό, ή στην Ελλάδα μνήμα, »  
δεν ξέρω που θα πήγαινε το δίγνωμό μου βήμα.

Τι λέγω, τί; α, βλάσφημη αγάπη δεν μ' αφήνει·  
όταν Εσένα αγαπώ, δεν αγαπώ κ' εκείνη;

Κοντά Σου πάλι θα την βρω με την παλιά της χάρη,  
στου Αχιλλέα τη μορφή, στο μάτι του Κανάρη...  
Πότε, Θεέ μου, θα χαρεί Εσένα η καρδιά μου;  
Πλην τα 'χεις μες στον τάφο μου κρυμμένα τα φτερά μου.

Αχ, να Σε ιδώ· η όψη Σου το φως μου να τυφλώσει  
κ' η τύφλωσίς μου άλλο φως για Σένα να μου δώσει.  
Τα στήθη που μου πάγωσε ο κόσμος να θερμάνω·  
πόσο καιρό την όψη Σου με τους ανθρώπους χάνω...  
Καλούνε χάρο το φτερό όπου τη σάρκα ρίχνει!  
Και λένε θάνατο το φως που τη μορφή σου δείχνει!

Να σε ιδώ· τι τρομερή αβύσσου επιθυμία·  
να ιδώ μέσα στα μάτια Σου τον ήλιο και τ' αστέρια·  
από τη λάμψη τους να πιω χαρά κι αθανασία,  
και ν' αγκαλιάσω το Θεό με τα θνητά μου χέρια...  
Να ιδώ σε σκότη κι αστραπές, το χαμογέλιο εκείνο  
όπου το πρώτο γέννησες τριαντάφυλλο και κρίνο!

Εκεί θ' ακούσω τη φωνή που μ' ένα λόγο μόνο,  
πλάττει της μάνας την καρδιά, τον κεραυνό, τ' αηδόνι·  
όλα να ιδώ σε μια μορφή κι αμέτρητο τον χρόνο  
και κάτω από του θρόνου Σου το φως, το χάρο σκόνη·  
κ' η σκόνη αυτή να γίνεται φτερά, πουλιά, λουλούδια,  
κρύα κι αθάνατα νερά κι αγγελικά τραγούδια...

Ψέματα λένε, ψέματα· όχι δεν είναι πόνοι·  
δεν είν' αρρώστεια, ξενιτειά και θάνατος και τρόμος,  
κι αν μπουν στα φυλλοκάρδια μας που η ψυχή ριζώνει,  
δεν την νικούνε τη χαρά, γιατί' είν' αυτή ο νόμος...  
Ω, τήν αθάνατη ζωή στιγμή δεν τη νεκρώνει·  
περνά εκείνη, κ' η χαρά βαθύτερα ριζώνει!

Ναί· είναι τηλεσκόπιο για τη χαρά ο πόνος·  
η δίψα που και το νερό γλυκύτερο το κάνει·  
σκάφτει αυτός κ' υψώνεται το ρόδο του λειμώνος,  
και μας χαρίζει τη ζωή ανίσως μας πεθάνει.  
Γιατί, όταν πεθάνουμε, μονάχα τότε ζούμε·  
πάλι ανταμωνόμεθα μ' εκείνους π' αγαπούμε!

Θάφτεις το σπόρο· πλην η γη με τον καιρό ανοίγει,  
βελανιδιά γεννά ψηλή και με τ' αστέρια σμίγει.  
Αχ! ό, τι θάφτωμε στη γη δεν είν' αποθαμμένο·  
πάλι ανάφτει το κερύ που κείτεται σβησμένο,

κι όταν τελειώνει στη φωτιά, δεν χάνεται κι' αν σβένει·  
η φλόγα γίνεται καπνός κι απάνω ανεβαίνει...

Ω, φαντασθείτε τη χαρά, την άγνωστη, τη θεία,  
χαρά που δεν εγνώρισε ψυχή ποτέ καμμία,  
να ιδήτε ό, τι έκρυψε στο χώμα τάφος κρύος,  
εκείνους που εχάσατε για πάντα, αιωνίως·  
την μάνα, τον πατέρα σας, αδέλφι' αγαπημένα,  
και πάππους που δεν είδατε ποτέ καιρό κανένα!

Να σείετ' έξαφνα μυρτιά και χερουβειμ να βγαίνει·  
να πέφτει στην αγκάλη σου και να 'ναι αυτό παιδί σου·  
ν' ακούς τραγούδι αγγελικό από κιτρι' ανθισμένη  
και εις αγγέλου πρόσωπο να ιδείς την αδελφή σου...  
Κι όπου στραφείς, σ' αθάνατο και στο δικό τους σχήμα,  
να βλέπεις φίλους που νεκρούς εφίλησες στο μνήμα!

Ω, την αντάμωσα αυτή, αυτή την ευτυχία,  
που δεν την είδε η καρδιά και νους δεν τήνε φθάνει·  
αυτή τη δεύτερη χαρά γεμάτη αθανασία,  
που μόνον ο Θεός μπορεί να δώσει και να κάνει!  
Όπου κ' οι άγγελοι αυτοί ζηλεύουνε ακόμα,  
γιατί δεν είναι χωρισμός εις τ' ουρανού το δώμα...

Αχ, τι χαρά· μέσα σε φως κι ουράνια λουλούδια,  
μπρος σε Θεού χαμόγελο και σε νερού τραγούδια,  
να σφίγγεις ολοζώντανους, να σφίγγεις στην αγκάλη,  
όσους εβάλανε στη γη την τρομερή και κρύα,  
κι αγαπημένων σου φωνή να ξανακούσεις πάλι·  
ω, τι κατακλυσμός χαράς, τι βάθους ευσπλαχνία!

Να βλέπεις μέσα στην Εδém και μέσα στη χαρά της,  
όλη τη γη στον ουρανό, χωρίς τα μνήματά τους·  
φύση γνωστή κι αγνώριστη· ολάκερη την κτήση  
σε περιβόλι ατέλειωτο· πλην δίχως κυπαρίσσι...  
Γιατί δεν κλαίν' εκεί ποτέ· α, όχι· κλαίνε, κλαίνε,  
αλλά δροσιά, χαρά Θεού, τα δάκρυα εκεί τα λένε!

Και να 'ρχονται οι φίλοι σας εκεί για να σας δούνε·  
να σας ρωτούνε για τη γη και για τη γειτονιά τους·  
την δεξιά σας ήρωες μ' αγάπη να κρατούνε,  
που σε τραγούδια είδατε κι αυτούς και τ' άρματά τους.  
Να βλέπεις όλες τις γενιές κι όλα μαζί τα χρόνια,  
κι όλων μαζί των Παρνασσών τα πεθαμέν' αηδόνια...

Θνητούς να δείτε τους Θεούς στους κάμπους του απείρου,  
ν' ακολουθούν τον Πλάστη τους, την λύρα του Ομήρου·  
κ' εις δέντρα καταφώτιστα και από δάφνης θόλους,  
όλη την Ιλιάδα σας, τους ήρωες της όλους  
χωρίς κοντάρι· επειδή εις τ' άγια εκείνα μέρη  
κι' ο Αχιλλέας για σπαθι ανθό κρατεί στο χέρι...

Τι ευσπλαγχνία· άγγελος να γίνεται η σκόνη,  
κι' απ' άστρο σ' άστρο να πετά, όπου στραφεί η ματιά του·  
καμιά φορά και εις της γης τ' αστέρι να σιμώνει  
και το σταυρό του τάφου του να πέφτουν τα φτερά του...  
Να βλέπει μέρη θλιβερά κι αγαπημέν' ακόμα·  
αχ· να ξεχάσει δεν μπορεί το χώμα τ' άλλο χώμα!

Αλήθεια, αλήθεια· και αυτού του ουρανού η χάρη,  
από τη μνήμη μας τη γη δεν ημπορεί να πάρει,  
γιατί αγάπη θλιβερή, παράξενη, μας δένει  
με τις μεριές που η καρδιά εκτύπα πικραμένη...  
Ναι· θέλω γη στον ουρανό κι' ας ήτανε μητριά μου  
και μ' ουρανού χαμόγελο δάκρυ της γης σιμά μου!

Κλεισθείτε, μάτια, γρήγορα, επάνω ν' ανοιχθείτε,  
γη κι ουρανό, όλα μαζί, σμιγμένα να τα ιδείτε·  
εδώ στην άνοιξη, εκεί δροσάτο καλοκαίρι,  
κοντά του το φθινόπωρο με Απριλιού αγέρι,  
κι εμπρός εις όλα το Θεό· α, κ' η αθανασία,  
μιά μόνη, μια είναι στιγμή σε τόση ευτυχία!

Ναι· ό,τ' η τολμηρότερη καρδιά έχει ρεμβάσει,  
ξένο, κρυφό, αγνώριστο, θα ιδεί και θα το πιάσει.  
Έρωτα· άλλον έρωτα! δροσιάς και ακτίνας κόρη,  
άλλη ζωή, άλλα πουλιά και θάλασσες και όρη,  
και θ' ακτινοβολεί παντού, όπου στραφεί εμπρός της,  
η ομορφιά της Παναγιάς κι' ο μυρισμένος Γιος Της!

Όταν από την ξενιτιά με τα πανιά σχισμένα,  
καράβι μπαίνει ολόχαρο στον πατρικό λιμένα,  
αντιλαλεί από χαρά η αμμουδιά, και χίλια  
ανοίγουν χείλη για φιλι και σείνονται μαντήλια·  
εδώ φιλιούνται αδελφοί και λίγο παραπέρα,  
μάν' αγκαλιάζει το παιδί και κόρη τον πατέρα!

Αχ, ό,τι νοιώθω στην καρδιά, του κάκου, δεν το γράφω,  
και την εικόνα τ' ουρανού με χρώμα γης την βάφω.

Όψη προς όψη το Θεό ακόμη δε τον είδα  
κ' εξέχασα τόσο καιρό στα ξένα την πατρίδα...  
Δεν με αφήνουν της ζωής τα πάθη, αι οδύνη·  
α, τι ζωή θα είν' εκεί· θα είναι; Είναι, είναι!

Την βλέπεις όταν τη ματιά στον ουρανό υψώνεις,  
όταν σε τάφο στέκεσαι, όταν ακούς καμπάνα,  
όταν πατέρας γίνεσαι, όταν εχθρό γλυτώνεις,  
όταν παντρεύεις ορφανή κι' ακόμη έχεις μάνα...  
Και σέρνεις κάτω, εις τη γη, τον ουρανό μαζί σου,  
όταν ριζώνεις το Θεό βαθιά μες στη ψυχή σου.

Κι αυτό δεν είναι στοχασμός που φως αφήνει πλάνο·  
ταξίδεψα με τη ψυχή συχνά εκεί επάνω·  
η Πίστις μου 'δωσε φτερά και μ' άνοιξε τη θύρα  
και είδα όσα τραγουδεί στα χέρια μου η λύρα.  
Με πόσους δεν ομίλησα νεκρούς μου αγαπημένους,  
και πόσους δεν εγνώρισα στην όψη μόνο ξένους!

Είδα εκεί και τη Σαπφώ σε ροδοδάφνης στρώμα,  
ωραία σαν τους στίχους της εμπρός μου να προβάλλει·  
είναι η λύρα της υγρή από το κύμ' ακόμα,  
πλην την ανάφτουν η φωνή και ο Θεός που ψάλλει·  
ψάλλει, και παύουν τα πουλιά, τα Χερουβείμ, τ' αγέρι,  
κι' αγγελικό τη λύρα της τηνέ στηρίζει χέρι...

Ποιοι πόνοι, ποια μαρτύρια της γης κι απελπισία,  
μπορεί να μετρηθεί μ' αυτή την άφθαρτη ευτυχία;  
Αθάνατοι αν είμεθα – και είμεθα – το ξέρω,  
όλα τα βάσανα μπορώ μονάχος μου να φέρω.  
Ας έλθουνε· τη μαύρη γη του τάφου μου αφήνω,  
κάνω φτερά, και γίνομαι του Παραδείσου κρίνο!

Ευλογημέν' η χάρις Σου, Θεέ μου· Συ τη δίνεις,  
τέτοια χαρά, τέτοια ζωή, στον άνθρωπο, στο χώμα·  
συ την αθανασία Σου να χαίρεται αφήνεις  
και το σκουλήκι δέχεσαι στο άχραντό Σου ώμα...  
Αχ, οι ευεργεσίες σου που στην καρδιά σκορπίζεις,  
τις ανταμείβει το καλό μονάχα που χαρίζεις!

Τους στίχους τούτους έγγραψα, ολίγο πριν σε χάσω,  
αδελφι μου ακόμα·

θυμάσαι; ήλθα σκεπτικός, χλωμός, να στους διαβάσω  
αχ, ποιο να μας το έλεγε κείνη την ώρα στόμα  
πως άλλους δεν θα πρόφθανες ν' ακούσεις από εμένα...

Συγκινημένος μ' άκουγες, με μάτια δακρυσμένα,  
και μου είπες· «γρήγορα κ' εμείς θα μπορούμε μες στο χώμα  
μα καθώς λέει θα σμίξωμε εις τ' ουρανού το δώμα!»

Να δώσ' η χάρις του Θεού· ή κάτω ή απάνω,  
όπου κί' αν είναι να σε ιδώ και πάλι σαν πεθάνω.

### ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΝ

Χριστέ ! σε τούτα τ'άπιστα, καταραμένα χρόνια,  
Που δεν πιστεύουν τίποτε, ούτ'αγαπούν κανένα,  
Που φως μας οδηγεί τυφλό και μας παγώνουν χιόνια,  
Εγώ πιστεύω κι αγαπώ ολόψυχα Εσένα !  
Πιστεύω σαν τη μάνα μου, πιστεύω σαν παιδάκι,  
Πίνω τ' αθάνατο νερό κι αφήνω το φαρμάκι.

Δεν είμ' εγώ απ' τους σοφούς που βλέπουν στα σκοτάδια,  
Κί' απ' της υγείας βγάζουνε φαρμάκι το χορτάρι,  
Που 'χουν το νου τους έρημο και την καρδιά τους άδεια,  
Και την ελπίδα σβήνουνε στου τάφου το λιθάρι.  
Τη σκοτεινή σοφία τους στον άδη την αφήνω,  
Το φως κ' Εσέν' ακολουθώ και στο σταυρό σου κλίνω !

Δεν έγινα τόσο σοφός ακόμα για να σβήσω  
Μονάχος την υστερινή ελπίδα ...και δεν τρέχω  
Εις τους πιθήκους, ευγενείς προπάππους να ζητήσω  
Πατέρα το θεόπλαστο Αδάμ αρκεί να έχω.  
Ας χαίρονται την υψηλή αυτοί καταγωγή τους,  
Και την ελπίδα ας σβήνουνε με τη σοφή πνοή τους !

Όνειρα βλέπουν κ' οι τυφλοί στου ύπνου την αγκάλη  
Βλέπουν το φως που δεν μπορούν ημέρα να το ιδούνε,  
Κι όταν ξυπνούνε, μένουνε σε μαύρη νύχτα πάλι  
Μα στο σκοτάδι με το φως ονείρου περπατούνε...  
Αφήστε τους τον ύπνο τους φωτίζει ο θεός τους  
Όταν ξυπνάτε τους τυφλούς, τους κλέβετε το φως τους !

Τυφλός αν είμαι, τ' όνειρο του ύπνου μου με φθάνει  
Βλέπω μακρύτερα μ' αυτό τ' αφώτιστο λαγγάδι,  
Της χρυσαλίδος τα φτερά ο λύχνος στάχτη κάνει

Τυφλών' η λάμπις η πολλή, το φωτεινό σκοτάδι.  
Άστρα και ήλιοι της νυχτιάς γεμίζουν τον αιθέρα,  
Όμως την νύχτα φαίνονται, δεν λάμπουν την ημέρα...

Άχ! ένα μόνο ξέρω φως που λάμπει και δεν βλάπτει,  
Ακοίμητο, αβασίλευτο μες στην καρδιά μας ένα,  
Όπου το δίνει ο Θεός κ' η πίστις το ανάφτει,  
Και δεν το βλέπουν των σοφών τα μάτια τα κλεισμένα.  
Το φως αυτό δεν το 'χουνε, στα σκότη περπατούνε,  
Για τούτο κάτω πέφτουνε, γι' αυτό παραλαλούνε.

Κείνο που βλέπεις μέσα σου δεν βλέπεις με το μάτι  
Κείνο που φθάνει η καρδιά ο νους δεν το εγγίζει.  
Άφησε το δρόμο τον πλατύ και πάρε μονοπάτι....  
Απ' το Σωκράτη πιο πολλά ένα παιδί γνωρίζει!  
Με μάτι κοίταζε αγνό να 'χεις το νου γεμάτο  
Ωσάν παιδί περπάτησε και δεν θα πέσεις κάτω.

Το γάλα που εβύζαξα στις μάνας μου τα στήθια,  
Που την καρδιά μου πλάτυνε και ψήλωσε το νου μου,  
Δεν το πουλώ για σκοτεινή αμφίβολη αλήθεια,  
Και δεν θρονιάζω το μηδέν στο θρόνο του Θεού μου!  
Ωσάν τους πάππους μου κ' εγώ θα ζήσω, θα πεθάνω,  
Να 'χω θεό κάτω στη γη, να 'χω θεό επάνω.

Τη θλιβερή μου τη ζωή μονάχος δεν γυμνώνω  
Θέλω να έχω κάτι τι σαν φυλαχτό κοντά μου,  
Όταν με δέρνει συμφορά, το μάτι να υψώνω  
Και να δροσίζω με νερό ελπίδος την καρδιά μου.  
Κι όταν αγαπημένους μου στη γη ο χάρος βάλει,  
Να λέγω "εταξίδεψαν, θ' ανταμωθούμε πάλι."

Θέλω και γη και ουρανό να γεφυρώνει ελπίδα  
Μαλλιά και μάτι' αγγελικά να βλέπω στ' όνειρο μου,  
Τον τάφο μου αθάνατη να σχίζω χρυσαλίδα,  
Και Παναγιάς χαμόγελο εις το προσκέφαλο μου...  
Κι επάνω μου να βρίσκεται όταν κοιμούμ' Εκείνος,  
Που 'ναι θεός στον ουρανό κ' εδώ αγγέλου κρίνος!

Θέλω λαμπάδες κίτρινες να παίρνω τη Λαμπρή μου  
Μ' ανθούς τον Επιτάφιο της Εκκλησιάς να ραίνω,  
Αυγά να βάφω κόκκινα το Πάσχα στην αυλή μου,  
Κ' εις ρημοκλήσι κάτασπρο καμμιά φορά να μπαίνω.  
Θέλω ν' αγιάζει ο σταυρός στον τάφο το κορμί μου,



Και να μ' ανάφτει ένα κερί θλιμμένο το παιδί μου !

“Πιστεύω !” να τα φώτα μου, το Ευαγγέλιο μου  
Διαβάζω μ' άδολη καρδιά κ' ευρίσκω το Θεό μου.

Και πιο σκοτάδι, ποια νυχτιά αυτό δεν εξορίζει;  
Σαν ήλιος κάθε του ψηφί και γράμμα με φωτίζει.

Βλέπω, ακούω το Θεό σε κάθε του σελίδα,  
Και πιάνω με τα χέρια μου, την πιάνω την ελπίδα !

Χριστέ μου ! στα πελάγη σου δροσίζω την ψυχή μου,  
Και κρίνο κάνω κατάσπρο τ' αμαρτωλό κορμί μου.

Ότι κι αν λένε, σ' αγαπώ, Χριστέ, και σε λατρεύω  
Όπου κι αν πας σ' ακολουθώ, τους λόγους σου πιστεύω.

Δεν εξετάζω από που ο ήλιος ανατέλλει  
Ας έχω φως, κι ας έρχεται απ' όπου και αν θέλει.

Ναι, σαν τους πάππους μου κ' εγώ θα ζήσω, θα πεθάνω  
Με τ' όνειρο του ουρανού στους κόλπους Σου επάνω.

Άλλοι ας ονειρεύονται θεό τον εαυτό τους,

Και ας αδειάζουν την καρδιά από τον θησαυρό τους.  
Της περηφάνειας τα φτερά την ίδια την γκρεμίζουν.

Όσοι αδειάζουν την καρδιά το νου τους σαν γεμίζουν !

Ψυχή δεν είμαι που φωτιά του άδου τη γεννάει,  
Και με την πίστι του Χριστού κοιμούμαι πλάϊ πλάϊ.

Η φύσις χέρια μου 'δωσε να κάνω το σταυρό μου,  
Κι όχι φτερά για ν' ανεβώ να ρίξω το Θεό μου.

Δεν έχω κύμα στη ψυχή και πάθη φλογοβόλα  
Είμαι λαός εις την καρδιά, στο νου, και πίστη, σ' όλα !

## ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

Άγιε μου Παντελεήμονα, χαμόγελο του κόσμου,  
ελεημοσύνη του φτωχού, καρδιά του πονεμένου,  
π' απ' την εικόνα σου γλυκά χαμογελάς εμπρός μου,  
δωσ' την υγεία μου, δώσ' τηνε κ' εμένα του καημένου!  
Άγιε μου Παντελεήμονα με τ' αργυρό στεφάνι,  
είναι κακό, πολύ κακό, κανένας να πεθάνει...

Ω! πόσην έχεις ομορφιά, πως λάμπεις σαν αστέρι,  
πως σου ταιριάζει το βαρύ μαρτυρικό στεφάνι·  
Με τι αγάπη ευλογεί το σπλαχνικό του χέρι,  
το χέρι που μοσχοβολά απ' τα καλά που κάνει!  
Άγιε μου Παντελεήμονα, του δύστυχου βοτάνι,  
μέσα στη νιότη του κανείς δε θέλει να πεθάνει.

Ω, να 'ξερες πως η καρδιά αυτή η πικραμένη  
αναγαλλιάζει, χαίρεται με σπλάχνος σαν της νεύεις.  
Ω, να 'ξερες η ήμερη ματιά σου πως μ' ευφραίνει·  
Σα φίλος μου χαμογελάς, σα μάνα με χαϊδεύεις!  
Άγιε μου Παντελεήμονα, η χάρις σου ας με γιάνει,  
κι ας μην πεθάνει άνθρωπος, κανείς ας μην πεθάνει.

Μοσχομυρίζει τ' άγιο μικρό σου ερημοκλήσι,  
κι αστράφτουν τα δυο μάτια σου και λάμπουν τα κεριά σου  
χαρά σ' εκείνον που μπορεί στο πλάγι σου να ζήσει,  
ν' ανάφτει τα κανδήλια σου, να ξενυχτά κοντά σου.  
Εις τη γιορτή σου λούλουδα να φέρνει και λιβάνι,  
κ' εμπρός στην αγιασμένη σου εικόνα να πεθάνει!

## ΠΡΟ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Στην έρημη σου έρχομαι και πάλιν εκκλησία,  
αγαπημένη Παναγιά, χλωμή μου Παναγία.  
Ήλθα τον πόνο να σου ειπώ που έχω στην καρδιά μου,  
δεν έχω άλλον από σε, το ξεύρεις, Δέσποινα μου.  
Μάνα του κόσμου! πρόφθασε, η χάρη σου ας με ράνει,  
κι αρρώστησε η Μαρία μου, φοβούμαι μην πεθάνει.

Βασίλισσα των ουρανών, λευκή του κόσμου σκέπη,  
μονάχον τώρα η χρυσή εικόνα σου με βλέπει.  
Όχι, δεν ήλθε σήμερα σαν άλλοτε μ' εμένα  
ν' ανάψει τα καντήλια σου, και κρέμονται σβησμένα.  
Ποιος θα σου φέρνει, Δέσποινα, στην ερημιά λιβάνι,  
ανίσως η Μαρία μου, ανίσως αποθάνει;

Όχι, δεν πήγα σε γιατρούς, γλυκιά μου Παναγία!  
Ήλθα σ' εσένα να το ειπώ, να γιάνεις τη Μαρία.  
Αχ, σ' εξορκίζω στη ματιά του Τέκνου σου την πρώτη,  
στο πρώτο σου χαμόγελο, στην σκεπτική σου νιότη,  
σ' ορκίζω στο βαρύ σταυρό, στ' ακάνθινο στεφάνι,  
να γιάνεις την Μαρία μου, γιατί θα μου πεθάνει...

## ΕΙΣ ΤΑΣ ΣΚΙΑΣ ΑΓΝΩΣΤΩΝ ΗΡΩΩΝ

Γνωρίζουν ότι άγνωστοι θα πέσωσι· γνωρίζουν  
ότι της λήθης η ψυχρά τους αναμένει κλίνη,  
και όμως εις τον θάνατον ατάραχοι βαδίζουν.  
Δεν πολεμούν υπερ αυτών ουδέποτε Εκείνοι!

Αυτοί την πείναν, τας πληγάς, το μνήμα, την σκοτίαν,  
και άλλοι, άλλοι, εις το φως κι εις την αθανασίαν.

Ω ήρωες αγνώριστοι, πεσόντες εις τα σκότη!  
Εάν η μνήμη λησμονεί την έξοχον θυσίαν,  
εκεί επάνω του Θεού το βλέμμα δεν υπνώττει·  
βλέπει τα έργα και ποτέ, ποτέ την ιστορίαν...

Ω ήρωες αγνώριστοι, πεσόντες εις τα σκότη,  
αν είσθε κάτω έσχατοι, επάνω είστε πρώτοι!

## ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ

Τίποτα, Χάρε αλύπητε, στον κόσμο δε φοβήσαι,  
μονάχος μ' όλα πολεμάς·  
αλήθεια είσαι δυνατός... καθώς σε λένε είσαι,  
αφού εχώρισες εμάς!  
Ένας και μόνο - ο Θεός - την δύναμή σου πνίγει,  
γιατ' όσους χώρισες εσύ, Εκείνος ξανασμίγει!

## ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ

Ε σεις, όπου σκορπίζετε τα πλούτη στον αέρα,  
το χέρι σας το άσωτο και σφαλιστό απλώστε,  
και δώστε και στον άρρωστο και στη πτωχή μητέρα...  
Ελεημοσύνη, χριστιανοί, ελεημοσύνη δώστε!  
Ποιος λέγει, ποιος, πως όλ' αυτά που τώρα εσείς πετάτε,  
είναι δικά σας; ... Δύστυχοι, αυτό που περισσεύει  
είναι της χήρας, τ' ορφανού, και μη το σπαταλάτε.  
Όποιος τα πλούτη του σκορπά, απ' τους φτωχούς τα κλέβει!  
Ελεημοσύνη, χριστιανοί· αδέλφια, ελεημοσύνη·  
Λίγο ψωμί για τον φτωχό και λίγη καλοσύνη!

Συλλογισθείτε, εις αυτήν την ώρα γυμνωμένα  
πόσα παιδάκια κρυώνουνε, πόσα μικρά πεινούνε·  
Πόσα δεν έχουνε γιατρό και γιατρικό κανένα!  
Αλλοίμονο εις τις καρδιές που σήμερα γελούνε.  
-Αχ! δώσετ' ένα φόρεμα στο γέροντα που κρυώνει,  
λίγο ψωμί μ' ένα γλυκό χαμόγελο στον ξένο,  
μια βακτηρία στον τυφλό που στο σκοτάδι λυώνει,  
κι ένα παιχνίδι στο παιδί το παραπονεμένο!...  
Ελεημοσύνη, χριστιανοί, αδέλφια, ελεημοσύνη·  
Χαρά σ' εκείνη την καρδιά που το ψωμάκι δίνει!

Συλλογισθείτε, εις αυτή την ίδια ώρα, πόσοι,  
χωρίς να θέλουν, το κακό στο νου τους μελετάνε...  
Τι εύκολα που ημπορεί κανείς να τους γλυτώσει  
μ' αυτά όπου τα χέρια σας εδώ κ' εκεί σκορπάνε!  
Πόσα κορίτσια αγγελικά την ώρα αυτή με τρόμο,  
γεμάτα φρίκη και ντροπή, ωσάν αρνιά νοιασμένα,  
στης αμαρτίας κλαίοντας πηγαίνουνε το δρόμο,  
γιατί δεν έχουν το ψωμί της μάνας τα καημένα!  
Ελεημοσύνη, χριστιανοί αδέλφια, ελεημοσύνη·  
Χαρίσετε τους την τιμήν πριν το κακό να γίνει...

## ΌΛΑ ΠΡΟΣΕΥΧΟΝΤΑΙ

Όλα προσεύχονται: και γη και ουρανός κι αστέρια,  
και τα πουλιά που έχουνε στα σύννεφα λημέρια,  
και όσα έχουνε ζωή, και όσα ζωή δεν έχουν,  
κ' εκείνα όπου έρπουνε, κ' εκείνα όπου τρέχουν!

Όλα προσεύχονται! της γης το ταπεινό χορτάρι,  
ο ήλιος ο περήφανος, το αργυρό φεγγάρι,  
η θάλασσα, οι ρύακες, το δάσος και η βρύση·

δεν απομένει τίποτε χωρίς να προσκυνήσει,  
και δίχως να προσευχηθεί στου κόσμου τον Πατέρα!

Προσεύχεται και η νυχτιά, προσεύχεται κ' η μέρα,  
κ' η φλόγα που σηκώνεται απάνω κι ανεβαίνει,  
όταν στα έρημα βουνά φτωχό βοσκό ζεσταίνει.

Προσεύχεται κι ο ουρανός σαν έχει καλοσύνη,  
κι ο ήλιος όταν σ' άρρωστο ζωή και ζέστη δίνει.

Του πόλου τ' άστρο π' οδηγεί του ναύτη το τιμόνι,  
την ώρα εκείνη δέεται, γιατί ψυχές γλυτώνει.

Προσεύχεται και τ' άγριο θηρίο στη σπηλιά του,  
όταν γερμένο και ήσυχο χαϊδεύει τα μικρά του·

το σκουληκάκι το κορμί στον ήλιο σαν ζεσταίνει,  
το χέρι όταν ελεεί, η γη όταν βλασταίνει,  
και τ' άνθος που τριγύρω του σκορπίζει την πνοή του·  
είναι η μυρισμένη του πνοή η προσευχή του!

Όλα και όλοι δέονται και νύχτα και ημέρα  
στον παντοδύναμο Θεό, στον σπλαχνικό Πατέρα!

**Πατρικίου-Ιακωβίδου Λιλή**  
**(1902-1985)**  
**ΑΝΑΣΤΑΣΗ**

Σαν ύπνος η ζωή μου και ανονείρευτος  
και η ψυχή μου κοιλάδα του θανάτου.  
Αντί ουρανόσ απάνω μου, το τίποτα·  
και μιας ερμιάς χερσάδα το εδώ κάτω.

Ποια φλέβα ήταν βουβή, σιγά και ολάνοιξε  
και τάραξε ο σπασμός και χύθη το αίμα;  
Ποιός ίσκιος, και γραμμένο έγινε πρόσωπο;  
Ποιάς θολής κρυάδας πύρωσε το βλέμμα;

Ποθούν, σιμώνουν, πάνε, ζευγαρώνονται  
πρώτη φορά για φίλημα στα χείλη;  
Τάχα ποιος Θεός τον κόσμο ξαναγέννησε;  
Πρώτη φορά ήρθες, άνθισες, Απρίλη;

Πώς σήμανε η καμπάνα της Ανάστασης;  
Πώς γιορτάζω το Πάσχα του Κυρίου;  
Οι κόσμοι –έξω από μας, γνώριμοι κι άχαροι–  
πώς γίναν μυστικές χαρές του θείου;

Τα πάντα νέα· και γύρω μου και μέσα μου  
πως άλλαξαν και πως ορθοσταθήκαν;  
Άγγελος ήλθε...Εντάφια πέτρα κύλησε  
κι αναστηθήκαν.

**Περγιαλίτης Γιάννης**  
**(1866-1945)**  
**ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ**

«-Παραμυθάκι να σου ειπώ στα χέρια μου έλα,  
Παιδάκι μου αγγελόμορφο, χρυσό παιδί μου...»  
Μα το παιδάκι μητ' εκοίταε, μηδ' εγέλα·  
Παρά στο χώμα κάτι με σοβαρό ένα μάτι,  
Κάτι σκαλίζοντας, θωρεί και της μιλεί  
Πνεύμα Κυρίου σαν να λαλεί:  
- Την ιστορία, ω μάνα, ειπές μου αν ξέρεις  
Κάποιου Ιωσήφ -άλλου Ιωσήφ -ευσχήμου...  
«-Μανούλα εγώ, παραμυθάκια ξέρω  
Τέτοια, που Σου ομορφαίνουνε τους Κόσμους.  
Και πάνε τα παιδάκια  
Κάτου απ' τα ωραία δεντράκια  
-Κρίν' ανθισμένα στα κλωνιά της φτέρης-  
Μαζί όλα με γλυκόλαλα τραγούδια  
Σα ρόδιν' αγγελούδια,  
Που ξαπλωμένα παίζουνε στους δυόσμους...  
Παιδάκι μου, αγγελόμορφο, δεν ξέρω  
Για τον Ιωσήφ εκείνονε το γέρο...»  
-Θωρείς, Μανούλα μου καλή, τη δρυ  
Που απάνου στην κορφή με περηφάνεια  
Του Γολγοθά φουντώνει, και μερόνυχτα θωρεί  
Τ' αστέρια στην κορφή της σα στεφάνια...  
Και που τηνε σκαλίζουν και τη δροσοποτίζουν  
Άγγελοι δακρυσμένοι, ν' απαλύνει  
Μια νύχτα να κοπεί... και θεία να γίνει;  
Μα ενώ τη ρίζα της μια δραγκολιά την περιζώνει,  
Το αστροπελέκι τ' ουρανού τήνε ξαπλώνει  
Και δύο έχουνε της δρυσ ξυλ' απομείνει...  
«-Παιδάκι μου τι λες; τι λες; η μαύρη  
Λόγια είναι ετούτα αλλόκοτα και ξένα!..»  
-Μα να, μ' ανοιχτές αγκάλες, ναύρει  
Μπορεί τάχατε ο Νους σου, έτσι για Σένα  
Πικρό, τόσο πικρό...  
Που μ' έβλεπε νεκρό;..  
Μην κλαις, χρυσή Μανούλα, ένα όνειρο Μου  
Σου είπα: κ' ιδές τι εσκάλιζα εδώ κάτω  
Στο χώμα...· το σημάδι του ώριου μου θανάτου...  
Πόσο επονούσε αιματωμένο το πλευρό μου...  
Στ' Όνειρο Μου!

**Πετρίδης Μιχαήλ**  
**(1886-1973)**  
**ΨΥΧΗ ΚΑΙ ΠΟΝΟΣ**

Σαν το στάσιμο νερό η ψυχή  
κοίτεται άβουλη στη μοναξιά της.  
Τίποτε δε νοιώθει. Και βουβή  
μένει στην υπνιάρρα ακινησιά της.

Μα προβάλλει ο πόνος ξαφνικά  
και σιμώνοντας την αγκαλιάζει.  
Και τώρα εντός της σπαρταρά  
κάτι την ταραίζει.

Και το λήθαργο της η ψυχή απαρνιέται  
κι έντονους παλμούς αφήνει  
κι όλη ορμή ξανάβει, ξεπετιέται  
και τριγύρω φλογισμένα λόγια χύνει.

Και τα λόγια που τριγύρω χύνει,  
είναι σαν κελαηδισμένοι θρήνοι,  
που τους διαλαλούν από ξηρά κλαδιά  
κάτι λαβωμένα -αγιάτρευτα -πουλιά.

Κι όσο ο πόνος σφίγγει την ψυχή,  
τόσο πιο απαλό και πιο τρεμάμενο  
το αίμα σέρνεται και διώχνει τη σιωπή  
σα γλυκόλαλο νερό τρεχάμενο.

Μυστική κιθάρα είναι η ψυχή  
κι είναι ο πόνος μας το χέρι,  
που σαν την αγγίζει ξέρει  
να της παίρνει ξεπλανεύτρα μουσική.

Θε μου, αν κάτι θα θελήσεις να μου δώσεις  
δος μου ετούτο μόνο:  
Όσο ζω, να μη λυτρώσεις  
την ψυχή μου από τον πόνο....



**Πηγαδιώτης Κώστας**

**(1915-1987)**

**ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ ΤΑ ΔΑΧΤΥΛΑ**

Όπως κρατώ το μολύβι  
στα τρία μου δάχτυλα  
τα δικά σου θυμάμαι Μητέρα.  
Με το ένα σου μ'έδειχνες  
με τα δύο σκούπιζες τα δάκρυα  
και με τα τρία έκανες τον σταυρό σου  
για μένα.

**Πίπιζα Μαρίκα**

**(1868-1953)**

**ΜΕ ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΒΑΡΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΜΑΡΤΙΑ**

Με την ψυχή βαριά απ' την αμαρτία,  
Γονάτισε στης εκκλησιάς την άκρη,  
Εκοίταξε τριγύρω με αγωνία,  
Κ' εσφούγγιξε απ' τα μάτια του το δάκρυ.  
Μετανοιωμένος έβλεπ' ένα ένα  
Τα κρίματα που είχε καμωμένα.  
-Όπου πατήσω -λέει- Παναγιά μου,  
Η γη θαρρώ στο διάβα μου μουγκρίζει...  
Όποιος με δει στην όψη μου τρομάζει  
Σταυροκοπιέται, φεύγει, λαχταρίζει...  
Τα δένδρα τρεμοσειώνται όπου περάσω,  
Οχιές θα πεταχτούν όπου πλαγιάσω...  
Κι αν πάω σε άλλον τόπο μακρυσμένο,  
Κι αν κλείσουνε τα μάτια μου λιγάκι,  
Φαντάσματα προβάλλουνε μπροστά μου,  
Τα στήθη μου ποτίζουν με φαρμάκι.  
Νεκρούς βλέπω τριγύρω να πετιώνται  
Που και στον Άδη μέσα καταριώνται!  
Εγύρευσα του χάρου τη βοήθεια!  
Κ' εκείνος με κοιτάζει, κιτρινίζει,  
Μ' εδιάβηκες στα κρίματα μου λέει,  
Κι αλλού με το δρεπάνι του θερίζει.  
Κι από το χάρο τώρα αποδιωγμένος  
Μπροστά σου λαχταρώ μετανοιωμένος!  
Εσείστηκαν της εκκλησιάς οι θόλοι,  
Τα σίδερα βροντούν, τα ξύλα τρίζουν,  
Μιά θαμπερή απλώνεται αχνάδα,  
Και τα κεριά σα νεκρικά φωτίζουν·  
Συχώρεση η Παναγιά του φέρνει,  
Και ο φονιάς νεκρός εμπρός της γέρνει.

## Πολέμης Ιωάννης

(1862-1924)

### Ο ΤΥΦΛΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Είπεν Εκείνος που ζωή και φως αιώνιον είναι:  
–«Στην Κολυμβήθρα του Σιλωάμ σύρε, τυφλέ, και πλύνε  
τ' άφωτα μάτια σου».

Και να, πριν καν προφθάσει ακόμα  
να πλύνει από την όψη του το λασπωμένο χώμα,  
ζωής ποτάμι ανάβλυσε, φωτός πλυμμήρα εχύθη  
στη διψασμένη του ψυχή, στα σκοτεινά του στήθη,  
κι έκραξε ολόχαρος, ψηλά σηκώνοντας τα χέρια:  
–«Ω! Πόσο ωραίο είναι το φως! Πως αγκαλιάζει ακέρια  
την πλάση! Πως χωρίζονται τα χρώματα μπροστά του!  
Αυτή είν' η γη που ξέφευγε τα βήματα μου κάτω;  
Αυτοί είν' οι κάμποι, τα βουνά, τα δέντρα; αυτή είν' η μέρα  
που μες στη νύχτα τη βαθιά την άκουγα; Ω μητέρα  
εσύ είσαι που μ' εγέννησες και μ' έκανες να νοιώσω  
πόσο γλυκεία θαν' η ζωή για όσους τη βλέπουν, πόσο  
πικρή γι αυτούς που την ακούν βαθιά φυλακισμένοι  
στα κάτεργα της σκοτεινιάς, ξένοι στον κόσμο, ξένοι,  
πίσω απ' το αδιάβατο βουνό με δίχως μονοπάτια!...  
Ω μάτια που με βλέπετε και που σας βλέπω, ω μάτια  
θρόνοι, που κάθεται η ψυχή στα δυό σας μοιρασμένη  
κι αναγαλλιάζει λαμπερή κι αθανασία προσμένει,  
ω μάτια, που με τη ζωή με δένετε τα τόσα,  
με τόσα νήματα χρυσά μ' όσες ματιές, ποια γλώσσα  
μας λέει όσα μας λέτε σεις δίχως φωνή και λέξη;  
Ποιο στόμα, χρυσοστέφανα χαμόγελα κι αν πλέξει,  
μας δείχνει τη χαρά όσο σεις σε μια σας λάμψη μόνο;  
Ποιος στεναγμός και ποια κραυγή θα δείξουν τόσο πόνο  
όσο ένα δάκρυ σας βουβό; Ποιο βελουδένιο χέρι  
ξέρει τα χάδια της ψυχής που μια ματιά σας ξέρει;  
Ω μάτια που εφωτίσατε τα μαύρα ονειρατά μου,  
ω μάτια που εστηλώσατε τ' άβουλα βήματα μου,  
ω μάτια εσείς που φέρνετε τα χέρια μου με τάξη  
όπου η ψυχή μου ορέγεται κι ο νους μου όπου προστάξει,  
ω μάτια που με βλέπετε κι ω μάτια που σας είδα  
ζωή κι αγάπη και χαρά κι απαντοχή κι ελπίδα  
όλα είν' ωραία μαζί με σας, χωρίς εσάς κανένα!...»  
Τέτοια ο τυφλός, ο πριν τυφλός, βαδίζοντας ελάλει  
ως την στιγμή που απάντησε το Ναζωραίο και πάλι.  
Κ' είπεν Εκείνος, που ζωή και φως αιώνιον είναι:  
–«Εγώ σου χάρισα το φως, τυφλέ, σκέψου και κρίνε  
ποιος είμαι».

Κι είπεν ο τυφλός: «Και θέλει σκέψη τάχα;  
Ποιός άλλος κυβερνάει το φως παρά ο Θεός μονάχα;»

### Ο ΤΥΦΛΟΣ ΠΡΟ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

- Τι είν' η βοή στο Γολγοθά που κόσμος τρέχει απάνω;  
-Πηγαίνουν να σταυρώσουν δυο μαζί με κάποιον πλάνο.  
-Ποιοί ναν οι δυο, που εκδικητής ο χάρος τους προσμένει;  
-Κλέφτες, φονιάδες, άρπαγες, κακούργοι ξακουσμένοι.  
-Και ποιος ο πλάνος που κι αυτὸς θα σταυρωθῆί μαζί τους;  
-Τους Φαρισαίους ρώτησε, εἶναι δουλειὰ δική τους!  
-Θα πάω να δω...

Εἶπα να δω κι ἦρθαν στο νου μου πάλι.  
Τα χρόνια που ἤμουνα τυφλός. Τυφλός! Εσείς οι ἄλλοι  
δεν ξέρετε πόσο η ψυχὴ μέσα στα στήθη εἶν' ἄδεια,  
ὅταν με μάτια ορθάνοιχτα βαδίζει στα σκοτάδια!  
Πως τη θυμούμαι τη στιγμή που εστάθη αυτὸς μπροστὰ μου  
και μ' ευσπλαχνίσθη, κι ἔσκυψε, πήρε πηλὸ ἀπὸ χάμου  
κὶ αλείφοντας τα μάτια μου με τον πηλὸ εκείνο,  
μου εἶπε να πάω στου Σιλωάμ τη στέρνα να τα πλύνω!  
Ὅταν τον πρωτακτίκρυσα τον Φωτοδότη εμπρὸς μου,  
στην ὄψη του εἶδα ὅλες μαζί τις ομορφιές του κόσμου.  
Μοσχοβολούσε κι ἔλαμπε το κάθε κίνημά του...  
Φως και τα χεῖλη, κι η φωνή, τα μάτια κι η ματιά του.  
Στα χεῖλη του η παρηγοριά, στα μάτια του η ἐλπίδα...  
Ἐστρεψα τότε ολόγυρα τα δυὸ μου μάτια κι εἶδα  
κάθε που ζεῖ και που δεν ζεῖ, κι εἶδα παντοῦ γραμμένη  
την ὄψη του, λες κι ἦτανε καθρέπτης του η οἰκουμένη.  
Φως η ζωὴ, χαρὰ τὸ φως! Ἀς πάω να δω τον πλάνο  
που θα καρφώσουν στο Σταυρό. Κατὰ το λόφο ἐπάνω  
κόσμος, περιγελάσματα κι οχλοβοή κι αντάρρα  
χίλιες φωνές σαν μια φωνή κι ὅλες σαν μια κατάρρα.  
Που πάει; Σπρώχνει και σπρώχνεται και πνίγεται και πνίγει,  
και σταματὰ προσμένοντας. Παράμερα ξανοίγει  
τρεις μαυροφόρες μου κρατοῦν μια λιγοθυμισμένη.  
Θε να 'ναι μάνα η δύστυχη! Ἐάφνω, με μιας σωπαίνει  
το πλήθος που ανταριάζονταν. -Γκάπ! Γκούπ! Καρφώνουν, κρότοι  
πνιγμένοι μες στα βογγητά! Ὑψώνονται οι δυὸ πρώτοι  
σταυροί· κανεῖς δεν στρέφεται. Γκάπ! Γκούπ! Ξανακαρφώνουν  
μα βόγγος δεν ακούγεται. Να, και τον τρίτον υψώνουν  
Πως; Συ που μου 'δωσες το φως, εσένα πλάνο λένε;  
Κι ἦταν γραφτό τα μάτια μου να βλέπουν για να κλαίνε;  
Τι να τα κάνω και της γης και τ' ουρανοῦ τα κάλλη;  
Πάρε το φως που μου 'δωσες και τύφλωσέ με πάλι!

## ΝΥΧΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ

- Τ' είναι τα κουδουνίσματα, μητέρα, στο σκοτάδι;  
-Αυτά τα κουδουνίσματα που ακούς απ' έξω τώρα είναι των Μάγων τ' άλογα που φέρνουνε τα δώρα, και τα χρυσά κουδούνια των κτυτούν κι ανεμοδέρνουν.  
-Τι δώρα φέρνουν και σε ποιον, μητέρα μου, τα φέρνουν;  
-Σ' εκείνον που γεννήθηκε στη φτωχική σπηλιά του κι ο κόσμος τον εκήρυξε σωτήρα, βασιλιά του.  
-Που είν' η σπηλιά, μητέρα μου;  
-Στης Ιουδαίας τη χώρα, στη Βηθλεέμ.  
-Πως ήθελα να τα βλεπα τα δώρα!  
-Το νοιώθω, στα ματάκια σου λαμποκοπά η ψυχή σου. Σήκω, παιδί μου, γρήγορα σήκω, παιδί μου, ντύσου, κι έτσι, αψηφώντας το χιονιά, τα μουγκρητά του αγέρα, πάνε να δεις τα δώρα του.  
-Στη Βηθλεέμ, μητέρα;  
-Στην εκκλησιά τα δώρα των θα τα σκορπίσουν χύμα· καθ' εκκλησιά είναι Βηθλεέμ απόψε, τ' άγιο Βήμα σπηλιά και φάτνη αθάνατη γίνεται κάθε χρόνο· εκεί, χρυσό μου, θε να δεις να λάμπουν· κι όχι μόνο θε να τα δεις, μα ο Βασιλιάς που βρέφος θα προβάλλει, απ' τ' άφθαρτα τα δώρα του θα δώσει σ' όλους πάλι.  
Πάμε παιδί μου, γρήγορα.  
-Θα δώσει και σε μένα;  
Ω, χρόνια αθώα κι αξέχαστα και χρόνια ευλογημένα! Κτυπά η καμπάνα χαρωπά, φέγγουν χρυσά καντήλια λάμπουν οι πολυέλαιοι με τα κεριά τα χίλια, το θυμιατό αντηχεί γλυκά, στις εκκλησιές τους θόλους, κι ατέλειωτη κι αμέριστη και μοιρασμένη σ' όλους η θεία χαρά σκορπίζεται με του Χριστού τη γέννα...  
-Μητέρα, από τα δώρα του θα δώσει και σ' εμένα;  
-Ναι θα σου δώσει, αγάπη μου.  
Στην αγκαλιά το παίρνει, σφουγγίζει τα χειλάκια του κι ολόχαρη το φέρνει μπρος στ' άγιο Βήμα σηκωτό, μπρος στην Ωραία Πύλη.  
Ανοίγει εκείνο γελαστό τ' αγνά κι άδοξα χείλη, παίρνει τη θεία Μετάληψη τρεμουλιαστά τα κλείνει και τη μητέρα του θωρεί και το ρωτάει εκείνη:  
-Πες μου, παιδί μου, σ' άρεσε το δώρο που' χεις πάρει; κι αυτό της αποκρίνεται με παιδικίσια χάρη:  
-Κανένα δώρο σαν αυτό, μητέρα μου, κανένα!  
Ω χρόνια αθώα κι αξέχαστα και χρόνια ευλογημένα!

## Η ΚΑΛΑΜΙΑ

-Γιατί παραπονιάρικα καλαμιά,  
σύσσωμη παραδέρνεσαι στο αγέρι  
Και βόγγεις μοναχή στην ερημιά,  
σαν να σε ξεριζώνει κάποιος χέρι;  
Στην ακροποταμιά πες μου, γιατί,  
ξυλιάζει κούφιο κάθε σου καλάμι,  
και σκύβει ορμητικά σα να ζητεί  
να πέσει να πνιγεί μες στο ποτάμι;  
Γιατί, η φλογέρα, από δικό σου αρμό  
κι απ' το κορμί σου το λιγνό κομμένη,  
λαλεί και κλαίει με πίκρα και καημό,  
κι όλο μ' αναστενάγματ' ανασαίνει;  
-Μη μ' ερωτάς διαβάτη, είναι πικρή  
η ενθύμηση του πόνου μου του πρώτου!  
θαρρώ πως βλέπω ακόμα εκεί αντικρύ  
τον Ναζωραίο απάνω στο σταυρό του.  
Σ' ένα καλάμι μου, ψηλό πολύ  
έδεσαν βιαστικά στεγνό σφουγγάρι,  
το πότισαν με ξύδι και χολή  
και τούδωσαν να πιεί... στερνή του χάρη.  
Αχ! από τότε η έρημη θαρρώ  
πως βλέπω ένα σφουγγάρι σαν εκείνο  
σε κάθε μου καλάμι λιγερό  
κι όλη την πίκρα της χολής του πίνω.

## Ο ΧΡΥΣΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΑΡΜΑΡΟ

Λέγει ο χρυσός στο μάρμαρο :  
- Στα πέρατα του κόσμου  
ποιος ήλιος λάμπει ωσάν εμέ, ποιο φως έχει το φως μου;  
Εγώ τον κόσμο κυβερνώ, την ευτυχία υφαίνω,  
ποδοπατώ την εμορφιά, την ασχημιά ομορφαίνω.  
Εγώ οδηγώ στα σκοτεινά του κλέφτη μου το χέρι,  
εγώ ακονίζω του φονιά το δίκοπο μαχαίρι.  
Εγώ αγοράζω την τιμή και την πουλώ στο δρόμο,  
εγώ νικώ την αρετή, καταπατώ τον νόμο.  
Περίσσεσι είν' οι χάρες μου, κ' η δύναμή μου μόνη  
κρεμνίζει θρόνους απ' εδώ, θρόνους εκεί στηλώνει...  
Εσύ τι κάνεις, μάρμαρο;  
Και τ' απαντάει εκείνο :  
- Εγώ σε τάφου σκοτεινιά την δύναμή σου κλείνω.

## ΤΕΛΩΝΗΣ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΣ

Η Δάφνη και το Κλήμα στις φύσεως το ναό  
την νύχτα των ονείρων ανοίγουν την ψυχήν των,  
και κάνουν στο Θεό μαζί την προσευχή των.  
Και λεγ' η Δάφνη ολόρθη: «Σ' ευχαριστώ πολύ,  
Θεέ μου όπου με σώζεις από θανάτου κρίμα-  
Δεν είμ' αμαρτωλή καθώς αυτό το Κλήμα!  
Εγώ σε ηρώων θριάμβους πάντα πηγαίνω· εγώ  
βραβεύω, στεφανώνω της αρετής τους κόπους·  
με θάρρος οδηγώ στη δόξα τους ανθρώπους.  
Ενώ το Κλήμα τούτο την αμαρτία γεννά·  
με το γλυκό καρπό του φέρνει τη μέθη μόνο,  
και την ψυχή πλανά στην έχθρα και στο φόνο!»  
Το Κλήμα εκεί σωπαίνει, κι από τον ουρανό  
όση δροσιά έχει πάρει για δάκρυα την εχύνει  
και σκύβει ταπεινό από ντροπή κι αισχύνη...  
Περνά καιρός. Η Δάφνη του κάκου εδώ ζητεί  
μέτωπ' αγνό Πινδάρων κ' ηρώων νωπούς κροτάφους·  
στην πλάκα σκαλιστή στολίζει μόνο τάφους.  
Και ρίχνοντας της Δάφνης τον κλάδο, η Αρετή  
μ' ακάνθινο στεφάνι περήφανη προβαίνει·  
κ' η Δάφνη φουντωτή δένδρο κοινό απομένει.  
Συ Κλήμα; Όταν στον κόσμο μ' αγάπη περισσή  
ο Ναζωραίος σκορπούσε τα θεϊκά του ελέη,  
παίρνει από σε κρασί και τέτοια λόγια λέει:  
«Πίετ' εκ τούτου πάντες! το αίμα μου είν' αυτό,  
το αίμα όπου του κόσμου την αμαρτία θα πλύνει!»  
Ω Κλήμα ζηλευτό, φλέβα Θεού έχεις γίνει!

## ΤΑ ΔΥΟ ΔΑΚΡΥΑ

Από τη γη δύο δάκρυα, θερμά μαργαριτάρια,  
ανέβηκαν και στάλαξαν στου Πλάστη τα ποδάρια.  
Κι είπε το πρώτο τρέμοντας εμπρός στο θείο θρόνο  
–«Εμένα μ' έβγαλε η καρδιά για το δικό της πόνο»  
Κι ο Πλάστης αποκρίθηκε. –«Ούτε στιγμή μη χάνεις!  
Σύρε να γίνεις βάλσαμο, τον πόνο της να γιάνεις».  
Κι είπε και τ' άλλο τρέμοντας εμπρός στο θείο του θρόνο  
–«Εμένα μ' έβγαλε η καρδιά για κάποιον ξένο πόνο!»  
Κι ο Πλάστης αποκρίθηκε. . –«Εσύ μαζί μου μείνε!  
Της ευσπλαχνίας τα δάκρυα, δικά μου δάκρυα είναι».

## ΣΙΜΩΝ ΠΕΤΡΟΣ

Χαράματα. Βαριά κοιμάται η Ρώμη  
με τ' όνειρο της πυρκαγιάς στα μάτια.  
Στάχτη οι ναοί και στάχτη τα παλάτια  
Μ' αίματα χριστιανών βαμμένοι οι δρόμοι.  
Μία κουστωδία, με δόρατα οπλισμένη  
φέρνουν τον Πέτρο, σπρώχνοντάς τον όλο  
στου μαρτυρίου τον τόπο, έξω απ' την πόλη.  
Εκεί ο σταυρός στημένος τον προσμένει.  
Σκυφτός, χλωμός εκείνος, με τα χέρια  
πιστάγκωνα δεμένα, αργά βαδίζει  
στη νέα ζωή. Η ανατολή ροδίζει,  
σβήν' τα στερνά ξαγρυπνισμένα αστέρια.  
Τώρα δειλά-δειλά χαράζ' η ημέρα  
πάχνη θολή σηκώνεται απ' τα βάθη  
του ποταμού· και της αυγής τ' ορνίθι,  
το τρίτο ορνίθι, ακούγεται από πέρα.  
Στην αγωνία του σταυρικού θανάτου  
τ' ακούει ο Πέτρος και θυμάται πάλι  
μιά νύχταν αλησιμόνητη, μιά άλλη  
νύχτα, τη νύχτα εκείνη του Πιλάτου.  
Τότε είχε κλάψει, τώρα στην θλιμμένη  
την όψη του η χαρά γλυκοχαράζει·  
και στρέφοντας ψηλά τα μάτια, κράζει.  
«Βλέπεις: δεν σ' απαρνιέμαι» -Και πεθαίνει.

## Η ΑΜΑΡΤΙΑ

Η αμαρτία ατρόμητη στην Κρίση εμπρός προβαίνει  
Με τα μαλλιά της ξέπλεκα, με φίδια εφτά ζωσμένη,  
ρίχνει τη δίκοπη ματιά να κάψει και να κόψει...  
Στα χείλη της τ' αγέλαστα στην ξαναμμένη όψη,  
στα ολόρθια στήθη τα λευκά, στ' ολόγυμνο κορμί της,  
ακίνητη, σπαρταριστή φαίνεται' η δύναμη της.

Από το θρόνο της ψηλά στρέφει της λεγ' η Κρίση.  
Ω, συ δουλεύτρα της σαρκός και της ψυχής μεθύσι,  
Σκληρό μαχαίρι του φονιά, χαμόγελο του ψεύτη,  
ξέστοχη τρέλα του θυμού, καρδιόχτυπε του κλέφτη,  
μαύρο σκοτάδι που ζητεί του ήλιου το φως να σβήσει,  
μες μου αμαρτία τι μπορεί στη γη να σε φοβίσει;  
Κ' η αμαρτία αποκρίθηκεν: Η αγάπη! Αυτή μονάχα.

## ΣΙΜΩΝ Ο ΚΥΡΗΝΑΙΟΣ

Ο αφηνιασμένος όχλος τον προστάζει  
να φέρει τον Σταυρό του Ιησού στον ώμο.  
Μετρώντας τον αμέτρητο το δρόμο  
τρέμουν τα γόνατα του, ο ιδρώς του στάζει.

Αγκομαχά, τα κόκκαλα του τρίζουν  
σαν να σηκώνει ασήκωτο μολύβι,  
σαν να σηκώνει βράχο· σκύβει, σκύβει  
κι αυτοί τον σπρώχνουν, τον γελούν, τον βρίζουν.

Κι αυτοί γελούν κι εκείνος κρυφοκλαίει,  
και μόνον ο κατάδικος, σιμά του  
βαδίζοντας τον δρόμο του θανάτου,  
τον συμπαθεί, τον συμπονεί, του λέει:

-Βαρύς, δυστυχισμένε, είν' ο σταυρός μου,  
βαρύς! Ξέρεις με τι είναι φορτωμένα  
τα ξύλα του που θα δεχθούν εμένα;  
Μ' αιώνων αμαρτίες όλου του κόσμου.

## ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Ένα παιχνιδάκι πολύχρωμο  
κι όμορφο ριγμένο στην άκρη,  
φέρνει ενός παιδιού το χαμόγελο,  
φέρνει κι ενός άλλου το δάκρυ.

Μόλις το 'να απλώσει το χέρι του  
το παιχνίδι θε να 'ναι δικό του·  
τ' άλλο το θωρεί κρυφοκλαίοντας  
και φθονεί τη μοίρα του πρώτου.

Σκυθρωπός διαβαίνει ένας άνθρωπος,  
το θωρεί και μέσα του λέει:  
-Κοίτα το παιδί με τι χαίρεται!  
Κοίτα το παιδί με τι κλαίει!

-Άνθρωπε κακότυχε κι άμυαλε  
ο Θεός σ' ακούει στοχάσου...  
Έτσι κρίνει Αυτός κάθε λύπη σου,  
έτσι κρίνει Αυτός τη χαρά σου.



## ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Το μέγα θαύμα σήμερα την πλάση όλη μαγεύει,  
ρυθμός αγάπης τις καρδιές σαν όνειρο χαϊδεύει.  
Χριστός Ανέστη! αντιλαλεί παντού σαν άγια αλήθεια  
κι αχτίδα ελπίδας χύνεται σε πονεμένα στήθια.

Κι έρχεται με την άνοιξη, με τους ανθούς τ' Απρίλη,  
το πρόσχαρο το μήνυμα, σαν να'θελε να στείλει  
τη λουλουδένια του ομορφιά του Γολγοθά το θύμα  
μες στην ανθρώπινη ψυχή να πνίξει κάθε κρίμα.

Χριστός Ανέστη! φίλημα γλυκιάς αγάπης δώστε,  
φίλοι κι εχθροί, κι αδερφικά τα χέρια σας ενώστε.  
Ένα του κόσμου τ' όνειρο: Νικήτρια η καλωσύνη  
να'ναι παντού κι οδηγητής των έργων μας να γίνει.

Του λόγου η δόξα ανάλαμψε κι ήρθε παρηγορήτρα  
–σαν μέσα στο ηλιόκαμα– σ' όλης της γης τη φύτρα.  
Χριστός Ανέστη! ας ζει στο νου το σύμβολο τ' ωραίο,  
για να πληθαίνουν μέσα μας χαρές και φέγγος νέο,  
η Δικαιοσύνη της ψυχής τα βάθη να φωτίζει  
και της Αγάπης η ομορφιά τον κόσμο να στολίζει.

## ΣΤΗΝ ΠΙΣΤΗ ΕΠΑΝΩ ΤΗΝ ΕΛΠΙΔΑ

Μη φοβηθείς το σπίτι, που άνοιξε  
βαθιά στη γη τα θέμελα του,  
κι ας έλθουν χίλιοι ανεμοστρόβιλοι  
και τη σκεπή του ας ρίξουν κάτω.

Μη φοβηθείς το δέντρο που άπλωσε  
τις ρίζες του βαθιά στο χώμα  
κι ας σπάσει την κορφή του ο άνεμος  
και τα πυκνά κλαδιά του ακόμα.

Μην φοβηθείς αυτόν που στήριξε  
στην πίστη επάνω την ελπίδα.  
Τον είδα στη ζωή να μάχεται  
Μα πάντα ανίκητο τον είδα.

## ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ

Πιστή σου λάτρισσα είμ' εγώ, πανάχραντη Παρθένα·  
για το Σταυρό του Υιού σου (ω θεία παρηγοριά!)  
όσα παιδιά μου αγκάλιαζα κι όσα έλειπαν στα ξένα  
τα σύναξα με πόθο, τ' αρμάτωσα βαριά.

Και τα 'στειλα περήφανα να παίξουν με το Χάρο,  
πρωτάνθιστα λουλούδια στις νιότης τον ανθό·  
κι είπα: «Μεσ' στην αγκάλη μου δεν θα σας ξαναπάρω  
αν δεν θα 'ρθεί μαζί σας κ' η Νίκη που ποθώ».

Καθώς εμφανώθηκες με τη ρομφαία στο χέρι  
στης ξακουσμένης Πόλης τα κάστρα μια νυχτιά  
όταν την επερίζωνε το βάρβαρο τ' ασκέρι,  
τ' ασκέρι των Αβάρων, λύσσα, σφαγή, φωτιά·

έτσι και τώρα, Δέσποινα, πάνοπλη δείξου πάλι,  
σύρε με τα παιδιά μου στο κύμα, στη στεριά·  
όπου διαβεί η σημαία μου, από μίαν άκρη σ' άλλη,  
τα δάκρυα να σφουγγίσει, να δώση ελευθεριά.

Μην αστοχήσεις, σπλαχνική, τα πάθη μου τα τόσα,  
δέξου την προσευχή μου με μητρική στοργή·  
θυμίσου πως εστόλισεν η ξάστερη μου γλώσσα  
το κήρυγμα του Υιού σου και το 'σπειρε στη Γη.

Είναι δικό Του γέννημα μα είναι δικό μου θρέμμα  
κι αθάνατο απομένει το κήρυγμα Του αυτό.  
Ω, ναι, θυμήσου, αξέχαστη, πόσων μαρτύρων αίμα  
επότισε ποτάμι το χώμα που πατώ.

Μητέρα και βασίλισσα και δέσποινα του κόσμου,  
ατίμητο στολίδι του ουράνιου Θησαυρού,  
όπως με νεκρανάστησες, έτσι τη Νίκη δος μου·  
θάναι δική Σου νίκη και δόξα του Σταυρού.

**Πορφύρας Λάμπρος**  
**(1879-1932)**

**ΔΕΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΤΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ**

Χριστέ μου, δώστου τη χαρά, τη μόνη που μπορούσε  
να σου ζητήσει απάνω εκεί νοσταλγικά η ψυχή του.  
κάνε το θάμμα κι άσε τον να ζήσει όπως εξούσε  
σε μία μεριά που, τάχατες, να μοιάζει το νησί του.  
Νά'ναι τα βράχια στο γκρεμό βαθιά κουφालιασμένα,  
να'χει σωριάσει η θάλασσα στην αμμουδιά τα φύκια,  
κι αράδα-αράδα στο γιαλό δεμένα, αποσταμένα,  
να σιγοτρίζουν τα φτωχά σκιαθίτικα καΐκια.  
Νά'ναι οι νησιώτισσες οι γριές, κ' οι νιές, οι πεθαμένες  
αυτές που τις θλιμμένες τους μας έλεγε ιστορίες -  
να γνέθουν το λινάρι οι γριές στην πόρτα καθισμένες,  
και δίπλα στα παράθυρα ν' ανθίζουν οι γαζίες.  
Κ' ύστερα ακόμα να 'ναι ελιές, και να 'ναι κυπαρίσσια,  
σκυμμένα να 'ναι και το φως τ' αχνό να προσκυνάνε,  
να τότε περιμένουνε στον κάμπο τα ξωκκλήσια  
Και την καμπάνα τους μακρυά οι αγγέλοι να χτυπάνε.  
Δώστου, Χριστέ μου, τη στερνή χαρά να ιδει και πάλι  
τη γνώριμή του τη ζωή κοντά στ' ακροθαλάσσι !  
Άχ, έτσι αθώα, κ' έτσι απλά κι αγνά την είχε ψάλλει,  
που της αξίζει εκεί ψηλά μαζί μ' αυτόν ν' αγιάσει.

**ΤΟ ΣΤΕΡΝΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ**

Πήραν στρατί στρατί το μονοπάτι  
βασιλοπούλες και καλοκυράδες,  
από τις ξένες χώρες βασιλιάδες  
και καβαλλάρηδες απάνω στ' άτι.

Και γύρω στις γιαγιάς μου το κρεβάτι,  
ανάμεσ' από δυο χλωμές λαμπάδες  
περνούσανε και σαν τραγουδιστάδες  
της τραγουδούσαν -ποιος το ξέρει;- κάτι.

Κανείς για της γιαγιάς μου την αγάπη  
δε σκότωσε το Δράκο ή τον Αράπη  
και να της φέρει αθάνατο νερό.

Η μάνα μου είχε γονατίσει κάτου·  
μ' απάνω -μια φορά κι έναν καιρό  
ο Αρχάγγελος χτυπούσε τα φτερά του.

## ΤΑ ΕΡΗΜΟΚΚΛΗΣΙΑ

Είναι στα ερημοκκλήσια που γκρεμίζονται  
θλιμμένες Παναγίες, χλωμές εικόνες,  
και μοναχὰ αγαπάνε τα αγριολούλουδα -  
κρινάκια, κυκλαμιές, σπαρτά, ανεμώνες.

Σα θυμιατήρια αγροτικά κ' εφήμερα,  
σκόρπια ή δεμένα σ' άτεχνο στεφάνι,  
την ανθινή τους την ψυχή σκορπίζουνε  
ψυχομαχώντας σ' άυλο λιβάνι...

Άχ, όποιος πάει εκεί με τ' αγριολούλουδα,  
στο πρώτον άγγιγμά του ανοίγει η πόρτα,  
που ολόγυρα οι φωλιές την επλουμίσανε,  
της λησμονιάς την κέντησαν τα χόρτα.

ανοίγει η πόρτα έτσι όπου συνήθισε  
να την ανοίγει μόνον ο αγέρας -  
σάμπως να την ανοίγει η Παναγιά  
με την ανησυχία γλυκειάς μητέρας,  
χαροκαμμένης γριάς, που τη λησμόνησαν  
στο έρμο φτωχικό της και προσμένει  
κάποιους να 'ρθούνε πέρ' από μία θάλασσα  
αιώνια σκοτεινή, φουρτουνιασμένη...

## Η ΕΛΙΑ

Ούτ' ένα φύλλο! Πέσανε και σκόρπισαν. Σπασμένα  
Κλωνάρια ολόγυρα μου·  
Και μέσα στα συντρίμια αυτά -γεία σου, χαρά σου εσένα-  
Ακόμ' ανθείς ελιά μου.  
Α! πως ο αγέρας ο τρελός απάνου τους χυμάει  
Και πως χτυπιούνται! Μόνο  
Μονάχα, εσύ, παράμερα, στου Κηφισού το πλάι,  
Γιορτάζεις μες στον πόνο.  
Άς τα κι ας κλαίν στην παγωνιά την άγρια κι ας βογγούνε  
Στης μπόρας τη μαυρίλα.  
Εγώ κοντά σου στέκομαι ν' ακούσω να μου πούνε  
Τ' αμάραντα σου φύλλα,  
Ν' ακούσω να μου πουν σιγά τα πρόσχαρα τους χείλη,  
Πως είναι μες στα χιόνια.  
Είναι ψυχές μες στο βοριά, κι όμως το φως του Απρίλη  
Γύρω τους φέγγει αιώνια....

**Προβελέγγιος Αριστομένης**  
**(1850-1936)**  
**ΕΙΣ ΤΟΝ ΓΟΛΓΟΘΑΝ**

Ήσουν βουνό και ταπεινό και στείρο  
και εις τα έρημα πλευρά σου γύρω  
μόλις εφύτρωναν φτωχά χορτάρια.

Η φρίκη στην κορφή σου τριγυρνούσε  
και πόδι καθαρό δεν επατούσε  
τα ματοκυλισμένα σου λιθάρια.

Ήσουν σπαρμένο με ληστών κρανία,  
βογγούσε θάνατος και αμαρτία  
μες στον αφορεσμένο σου αγέρα.

Μα, φορτωμένος το Σταυρό στον ώμο  
ωσάν ληστής, τον φοβερό σου δρόμο  
ανέβηκεν ο Λυτρωτής μια μέρα.

Και τ' ουρανού εγέλασε το δώμα  
επάνω εις το άχαρο σου χώμα  
κι από την ώραν άγιασες εκείνη.

Γιατί με του Χριστού μας το μαρτύριο,  
Το πιο βαθύ και υψηλό μυστήριο  
στα ύψη σου, ω Γολγοθά εγίνη.

Ω άγιο βουνό του μαρτυρίου,  
του πόνου και της δόξας του Κυρίου,  
που άστραψεν αθάνατη εκεί πέρα!

Είσαι ο βράχος που η ανθρωπότης  
ανέβηκε και βρήκε το θεό της  
που εξήτει με λαχτάρα νύκτα μέρα.

Το υστερνό του θεανθρώπου βήμα  
που σύντριψε το προαιώνιο κρίμα  
αντήχησε στην άκαρπη σου πλάτη.

Εκεί μες στην πνοή αγάπης θείας,  
στοργής, φιλανθρωπίας και θυσίας,  
μες στους αιώνας έριξε το μάτι.

Κ' ενώ του εβασάνιζαν το σώμα  
κ' έβρεχαν το αγνό γλυκό του στόμα  
με ξύδι και χολή τα χέρια απίστου,

Εκείνος έβλεπεν εκατομμύρια  
να πίνουνε ζωήν απ' τα μαρτύρια  
κι από τη θεία στάλα της πληγής του.

Το μέλλον έβλεπε· και του εφάνη  
ότι από τ' ακάνθινο στεφάνι  
τ' άνθη φύτρωναν της σωτηρίας.

Κ' ενώ τριγύρω τον εβλαστημούσαν,  
στο μέλλον ήκουε που τον υμνούσαν  
ύμνοι ευχαριστίας και λατρείας.

Αγάπη απ' τα λόγια τα στερνά του,  
αγάπη απ' την ύστερη ματιά του  
εχύθηκε κατά την οικουμένη

Γλυκειά και ζωογόνος και αγία,  
κ' η γη εξύπνησε μες στη μαγεία,  
χαρούμενη και ξαναγεννημένη.

Ω Γολγοθά, ο κόσμος ο αρχαίος  
έδυσε πίσω σου, και άλλος νέος  
στα μυστικά σου ύψη αναστήθη.

Έχει αισθήματα και όνειρ' άλλα,  
ψηλότερα, βαθύτερα, μεγάλα,  
γιατί από θυσίαν εγεννήθη.

Και παίρνει τον Σταυρό του μαρτυρίου  
και εις τα πέρατα της υφηλίου  
νικήτρια σημαία τον σηκώνει.

Αυτός είναι αλήθεια κι αγιότης,  
πατρίς, ελευθερία κι αδελφότης·  
αυτός τον νουν φωτίζει και υψώνει.

Ω Γολγοθά, κ' όποιος στις γης τον δρόμο  
βογγάει με μάρτυρος σταυρό στον ώμο,  
σ'εσέ γυρνάει το μάτι κι ανασαίνει.

Γιατί θωρεί την υψηλήν εικόνα  
ενός θεού, που με θνητού αγώνα  
για τους θνητούς εις τον Σταυρό πεθαίνει.

## ΟΙ ΔΥΟ ΚΟΣΜΟΙ

Αυτοί 'ναι της ζωής οι δύο φάροι:  
ο ελληνικός, ο κόσμος του ωραίου,  
κι ο κόσμος που γεννήθηκεν από τη χάρη  
του θείου Ναζωραίου.

Απ' τη διπλή των την πηγή  
που στον αιών' αστείρευτη και πλούσια  
κυλά τα νάματα της τα υπερούσια,  
ποτίζεται, δροσολογείται η γη.

Ο πρώτος είναι τ' άφθαρτο της Τέχνης κάλλος,  
κόσμος χαράς, ζωής και γαληνής σοφίας.

Αλλ' είναι κόσμος της καρδιάς ο άλλος,  
κόσμος αγάπης, πάθους και θυσίας.

Εκείνος σε φωτός πλημμύρα κολυμπά.

Αυτός στου μυστηρίου τη μαγεία.

Γλυκοχαράματα θαμπά,  
που αγγέλουε νέας ζωής δημιουργία.

Με την αγία του Χριστού πνοή  
αναβαπτίζεται η ζωή.

Ω λόγια, που σταλάζουνε σαν αρμονία  
από μian άρπαν ουρανία.

Ω ποίηση του Ναζωραίου γλυκυτάτη  
από μια θεία περιπάθεια γεμάτη,  
που συγκινεί, μα κι ανυψώνει,  
και κατανύγει, εξαϋλώνει.

Ω ποίηση, που γύρω στη ζωή του υφαίνει  
άφατην αγιότητα και γοητεία,

κι αυτή του ακόμη τη θυσία  
απάνω στο Σταυρό την ομορφαίνει.

Με την αγγελική του την πραότητα  
εδάμασε κι εμάλαξε

τυράννων αγερώχων βαρβαρότητα  
και δύσπιστων πνευμάτων γνώμην άλλαξε.

Και με την νοσταλγία τ' ουρανού,

που η διδαχή του μας εμπνέει,  
ορίζοντες ανοίχθηκαν εμπρός μας νέοι,  
νέες ιδέες μας επλούτισαν το νου.

Απ' τη ζωή του, από τα πάθη του στη γη  
κι από του Γολγοθά το δράμα,

η Τέχνη νέα θαύματα δημιουργεί  
κοντά στις Τέχνης της ελληνικής το θάμα.

Κ' είν' οι δυό κόσμοι αυτοί σαν φάροι που ακοντίζουν  
τα θεία των φεγγοβολήματα.

Αυτοί της ανθρωπότητας φωτίζουν  
τ' αβέβαια μες στους αιώνες βήματα.

## Η ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ

Θεά του πόνου, ταπεινή περνάς τα μονοπάτια  
που φέρνουν στ' άχαρα λημέρια,  
κ' έχεις πλουσία την καρδιά και πρόθυμα τα χέρια  
και αγγέλου αγαθότητα στα σπλαχνικά σου μάτια.  
Είσαι ή πλουσιότερη της γης, Ελεημοσύνη,  
κί' όταν ακόμα φτωχικά το χέρι σου χαρίζει.  
Δεν είναι πλούσιος κανείς για όσα θησαυρίζει,  
αλλά για όσα με χαρά και με αγάπη δίνει.  
Διαβαίνεις κί' ό αγέρας σου παρηγοριά σκορπίζει,  
λουλούδια ολόγυρα σου σπέρνεις·  
δίνεις χαρά και ανάσταση, και για μισθό σου παίρνεις  
δάκρυ που σαν αγίασμα τα χέρια σου ραντίζει.  
Λάμπει η ελπίδα άμα φανείς σε μάτι απελπισμένο,  
το κλάμμα γίνεται τραγούδι,  
και η ζωή που κοιτάται σα δέντρο μαραμένο,  
νοιώθει κοντά σου άνοιξη, πετά για σε λουλούδι.  
Μές στην καλύβη του φτωχού, την πιο σκοτεινιασμένη,  
το φωτεινό σου θρόνο στήνεις,  
κ' ή όψη σου φεγγοβολά σαν άστρο της γαλήνης,  
λαμπρότερη μες στην καρδιά την πιο δυστυχισμένη.  
Κρύβεσαι, άλλ' η χάρη σου σε μύριας όψες λάμπει,  
σ' αμέτρητες καρδιές μυρίζει,  
σαν λούλουδο που ταπεινό βαθιά στα χόρτα ανθίζει,  
μα στο γλυκό του ανάσασμα μυροβολούν οι κάμποι.  
Τη δύναμή σου, ω θεά, τη μαγεμένη, ουράνια  
δεν κτίζεις συ με περηφάνεια  
επάνω εις τα μάτια του κόσμου μεγαλεία·  
την θεμελιώνεις στην ευχή και εις την ευλογία.  
Οι πιο αδύνατοι της γης, ιδού η δύναμή σου!  
χήρες, παιδάκια ορφανεμένα,  
που τα γλυκαίνει ωσάν το φως η μητρική στοργή σου,  
σηκώνουνε το θρόνο σου σε χέρια ευλογημένα.  
Ελεημοσύνη, ταπεινή περνάς την οικουμένη,  
κ' ενώ το γόνυ εμπρός σου κλίνει  
και μ' ευλογίες και μ' ευχές και δάκρυα σε ραίνει,  
συ γονατίζεις σπλαχνική στις συμφοράς την κλίνη.



## Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

Όργωνε, πόνε, όργωνε με νύχια σιδερένια  
το στήθος μου και άνοιγε βαθιά βαθιά πληγή.  
Όργωνε, πόνε! η καρδιά κι αν είναι χωματένια,  
είν' όμως ακατάστρεφτη και καρπερή σαν γη!

Όσο το αλέτρι σου βαθιά, βαθύτερα πηγαίνει,  
τόσο κι από τα σπλάχνα μου, τα μαύρα, φλογερά  
νοιώθω να βγαίνει δύναμη κρυφή κ' ευλογημένη  
και να με παίρνει από τη γη σε πύρινα φτερά.

Εμπρός μου τότε ανοίγονται αγνώστου κόσμου πλάτη,  
του πόνου η ατέλειωτη και στοιχειωμένη γη.  
Εκεί ο νους ελεύθερος, ολόφωτο το μάτι  
σε νέας λούεται ζωής τη μυστική πηγή.

Γιατί αλήθεια ελεύθερος εκείνος είναι μόνο,  
που νοιώθει μες στα σπλάχνα του του πόνου τη φωτιά,  
που δεν ελπίζει τίποτε, που δεν φοβάται πόνο,  
και που δεν έχει τίποτε στη γη να χάσει πια.

Στη μυστική του πόνου γη εκεί 'ναι κ' η αλήθεια.  
Για αυτό κι όσα μας μάγευαν στον κόσμο μια φορά,  
τα βλέπομε σαν ψεύτικα, ωραία παραμύθια,  
και σαν καπνό, σαν όνειρο του κόσμου τη χαρά,

Στον πόνο πρωτονοιώθουμε και την αθανασία.  
Αν ένας χρόνος της χαράς σαν μια στιγμή πετά,  
του πόνου του αληθινού στιγμή μονάχα μία  
αιωνιότης φαίνεται στο νου μας εμπροστά.

Όργωνε πόνε! η ψυχή πετάει καθαρισμένη  
μέσ' από το καμίνι σου, σαν φως στον ουρανό.  
Έτσι κ' η φλόγα χύνεται και λάμπει κι ανεβαίνει  
μέσ' από το κύμα του καπνού το μαύρο, σκοτεινό!

**Ραγκαβής Αλέξανδρος**  
**(1809-1892)**  
**ΎΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ**

Σε μεγαλύνουσιν,  
ω ποιητά,  
πάντα τ' αόρατα  
και ορατά.  
Ψυχών ανάστασις,  
ύμνος γλωσσών  
φόρον σοι φέρουσι,  
σα εκ των σων.  
Αστέρες, ήλιος,  
γη, ουρανός,  
είπες κ' εγένοντο  
εκ μηδενός.  
Το παν λατρεία σου,  
κ' έχεις ναόν  
τον θερμόν έρωτα  
των καρδιών.  
Δώρον σου κάλλιστον  
λάμπ' η ζωή,  
κ' αινει σε, Κύριε,  
πάσα πνοή.  
Έψας τον ήλιον  
μέγαν φανόν,  
μ' άστρα κατέσπειρας  
τον ουρανόν.  
Τας ώρας έταξας·  
Ως μειδιάς,  
μ' άνθη στολίζεται  
η πεδιάς.  
Η χείρ η θεία σου  
ως ανοιγή,  
θάλλει των δώρων σου  
πλήρης η γη.  
Οι κόσμοι τρέμουσι  
τον σον θυμόν.  
Αυτού απαύγασμα  
είν' ο χειμών.  
Η πλάσις σύμπασα  
μέγας ναός,  
εφ' ου εν όνομα  
λάμπει· «Θεός».

**Ρώτας Βασίλης**  
**(1889-1977)**  
**ΤΟ ΚΟΝΙΣΜΑ**

Από ρημοκλήσι σε μοναστήρι  
Προσκυνητής  
Και σε πανηγύρι και σ' εργαστήρι  
Πραγματευτής

Για να βρω γυρίζω τ' ονειρεμένο  
Το κόνισμα  
Του σπιτιού μου το 'χω καιρό ταμένο  
Για στόλισμα.

Στόλισμα, αγιοσύνη και θεία χάρη  
Και φυλαχτό  
Σε ψηλό στημένο προσκυνητάρι  
Πελεκητό.

Παναγιά Παρθένο με το λουλούδι  
Στο χέρι της  
Του αγγέλου το ουράνιο ν' ακούει τραγούδι  
Το «χαίρε» της.

Να τ' ακούει με μάτια χαμηλωμένα  
Καρδιά δειλή,  
Σαν να λέει, ας γίνει στη δούλη εμένα  
Η θεία βουλή.

Να της καίω καντήλι και μοσκολίβανο  
Βράδυ αυγή  
Την ευλογημένη να ιδεί η καλύβα μου  
Προκοπή.

Στο προσκυνητάρι με την κορώνα  
Και τα φτερά  
Πότε θα στηλώσουμε την εικόνα  
Νοικοκυρά;

**Σαμαράκης Αντώνης**  
**(ψευδ. Ιωσήφ Κυπριανός 1919-2003)**  
**ΗΛΙΕ ΜΟΥ, ΓΙΑ ΧΑΜΗΛΩΣΕ**

Ήλιε μου, για χαμήλωσε, για σκύψε παρακάτου,  
να δεις κακό που γίνηκε στην έρμη τούτη χώρα,  
να δεις τα δάση που 'καψαν σα να'τανε λαμπάδες,  
να δεις τα σπίτια που 'καψαν σα να'τανε λαμπάδες,  
να δεις γιοφύρια που 'ριξαν που ο χρόνος τα σεβάστη,  
να δεις και τι δεν έκαψαν και τι δεν εγκρεμίσαν,  
να δεις τι μέγα χαλασμός στην έρμη τούτη χώρα...

Ήλιε μου, για χαμήλωσε, για σκύψε παρακάτου,  
να δεις κακό που γίνηκε στην έρμη τούτη χώρα,  
να δεις το αίμα που 'τρεξε σα θολερό ποτάμι,  
να δεις το δάκρυ που 'βρεξε σα θάλασσα μεγάλη,  
να δεις τον πόνο το βαθύ που σπάραξε τα στήθη,  
να δεις το πένθος, το χαμό, τις μαυροφορεμένες  
μανάδες που μοιρολογάν και κλαιν για τα παιδιά τους...

Ήλιε μου, για χαμήλωσε, για σκύψε παρακάτου,  
να δεις τι κλαίω τώρα 'γώ και τι μοιρολογάω.  
Τί'γω δεν κλαίω για κεινούς που ξάπλωσαν στο χώμα,  
μηδέ για κείνους πόμειναν και τους μοιρολογάνε.  
Γιατί δεν κλαίω τα σπίτια 'γω, δεν κλαίω τα γιοφύρια,  
Δεν κλαίω τα δάσα που 'καψαν σα να'τανε λαμπάδες.

Γιοφύρια πάλι θα κτιστούν και δάσα θα φυτώσουν  
και σπίτια χτίζονται στη γης με λάσπη και με πέτρα.  
Κι οι ζωντανοί, σιγά-σιγά, θα τους αλησμονήσουν  
τους πεθαμένους αδερφούς, τ' αποθαμένα αγόρια.

Αχ, έτσι ο κόσμος πλάστηκε, ν' αλλάζει κάθε τόσο,  
δάσα παλιά να καίγονται, καινούρια να φυτρώνουν...

Αχ, τι να κλάψω τώρα 'γώ, τι να μοιρολογήσω!  
Μον' μια καρδιά που χάλασαν και την μπολιάσαν μίσος,  
μον' μια καρδιά που μάθανε πως δεν υπάρχει αγάπη,  
πως δεν υπάρχει δα στοργή μηδέ και καλοσύνη.

Μόν' μια καρδιά που σπείρανε στο χώμα της το πάθος,  
Μόν' μια καρδιά π' απόμεινε σα να'ταν έρμη χώρα.  
Μον' μια καρδιά μοιρολογώ, μον' μια καρδιά'γω κλαίω...

Ήλιε μου, για χαμήλωσε, για σκύψε παρακάτου,  
για γιάτρεψε την την καρδιά που πλήγωσαν δω χάμου,  
για ζέστανε την την καρδιά που πάγωσε δω χάμου,  
γι' ανάστησε τη την καρδιά που πέθανε δω χάμου...

Ήλιε μου. για χαμήλωσε... Ήλιε μου συ, Χριστέ μου.

### **ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ**

Σήμερα γίνεται χαρά, χαρά μεγάλη,  
σε κάθε μια ψυχή που βασανίζεται,  
Άγγελος Γαβριήλ ευαγγελίζεται,  
αχ, κάτω στο γιαλό, κάτω στο περιγιαλί.

Ήλιος θα πάει να κατεβεί να περπατήσει,  
και να ψαρέψει ανθρώπους το πρωί-πρωί,  
και να'ναι μια καινούρια θάλασσα η ζωή,  
φωτιά θ' ανάψει από Ανατολή ως τη Δύση.

Σήμερα γίνεται χαρά στην οικουμένη,  
κάθε γωνιά γεμίζει τριαντάφυλλα,  
περάσανε καιροί και χρόνια δύσκολα,  
μα ο Κύριος δεν έπαψε να περιμένει.

Κύριε, Κύριε, σε δίψασε η ψυχή μου,  
δώσε μου για να πιω τ' αθάνατο νερό,  
να ξεπεράσω τούτο τον ανήφορο,  
Ευαγγελίζου, Κύριε, την ανάσταση μου.

Εγώ τα φρικτά σου μετάλαβα Μυστήρια,  
μη μου χαλάσεις, Κύριε, Κύριε την καρδιά,  
άσε με να σου πω μαζί με τα παιδιά  
-Τη Υπερμάχω Στρατηγώ τα νικητήρια.

## ΚΑΛΕ ΜΟΥ ΦΙΛΕ

Το πόσο σ' αγαπούσα, Εσύ το ξέρεις,  
φιλέρημε γλυκέ μου φίλε' κι όμως  
πρωτού το καλοκαίρι να μου φέρεις,  
πώς να το ειπώ; μας χώρισεν ο δρόμος.

Τα μάτια σου χαθήκαν από μπρος μου  
κι έμεινα μόνος, δίχως τη φωνή σου,  
ω θεία στιγμή, από τις χαρές του κόσμου,  
πιο δυνατή κι από του παραδείσου!

Θα σε ζητήσω πάλι –ω! πως το ξέρω!  
Έφτασα, θα σου πω, αδερφέ μου γύρνα!  
Έχω στον κόρφο βάλει να σου φέρω  
χρυσό, γαλήνη, λίβανο και σμύρνα.

Στο δρόμο Σου θα'ρθω να καθαρίσω  
τις λάσπες, τα νερά και τις αγριάδες,  
τα μάτια σου όμως πώς να τ' αντικρύσω;  
της Γαλιλαίας τ' αξίζουν οι ψαράδες.  
Την αγκαλιά, Πατέρα, πάλι ανοίγεις,  
Κι εσύ, γλυκέ αδερφέ, που θα δακρύσεις,  
Καλέ μου φίλε, πιο ποτέ μη φύγεις.  
Ω! Κύριε, συ, δε θα με τιμωρήσεις;

## ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΚΡΑΣΙ

Πάρε το σώμα, πάρε τη ψυχή μου,  
Είναι γεμάτα λάσπες και τα δυό.  
Άκουσε, Κύριε, Κύριε, τη φωνή μου  
κρασί καινούργιο δώσε μου να πιω.  
Μα το δικό σου το κρασί με καίει,  
είναι σαν αίμα κόκκινο, ζεστό.  
Έφτασε η ώρα, να δεχτούνε οι νέοι  
Ασκοί, το νέο κρασί τα δυνατό.  
Καθάρισε το σώμα, την ψυχήν μου,  
να'ναι καινούργια τώρα και τα δυό.  
Δώσε μου μιαν αγνότητα δική μου,  
Να μοιάσω, Κύριε, Κύριε, των παιδιών.  
Παρακαλω σε Κύριε,Κύριε, δως μου  
Αγνότητα κι αγάπη στη ζωή  
Να δοκιμάσω τι χαρές του κόσμου  
αγνός σαν ανοιξιάτικο πρωί.

## ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΡΓΑ

Μην πεις ποτέ σου «είναι αργά»  
κι αν χαμηλά έχεις πέσει  
κι αν λύπη τώρα σε τρυγά  
κι έχεις βαθιά πονέσει.

Κι αν όλα μοιάζουν σκοτεινά  
κι έρημος έχεις μείνει  
μην πεις ποτέ σου «είναι αργά»  
-τ' ακούς- ό,τι κι αν γίνει.

Μην πεις ποτέ σου αυτές τις δυο  
απελπισμένες λέξεις  
και αν έμπλεξες με το κακό  
και πάλι θα ξεμπλέξεις.

Ποτέ!... ποτέ δεν είναι αργά  
πρέπει να το πιστέψεις  
και με την πίστη στην καρδιά  
Εκείνον να γυρέψεις.

Εκείνον που και το ληστή  
μ' όλα τα κρίματά του  
γιατί είχε μια καρδιά πιστή  
τον κάλεσε κοντά Του.

«Είναι αργά» λοιπόν μην πεις  
ό,τι κι αν σου συμβαίνει  
φτάνει να Του προσευχηθείς  
κι αμέσως σ' ανασταίνει.

**Σβορώνου Ελένη**  
**(1879-1918)**  
**ΣΤΟ ΣΤΑΥΡΟ**

Επάνω σου μαρτύρησ' ο Χριστός  
και σ' άγιασε -θείας ζωής σημάδι-  
Γι αυτό μ' ελπίδα κάθε χριστιανός  
Εμπρός σου προσκυνά πρωί και βράδυ.

Σ' έχουν ερημοκλήσια κ' εκκλησιές  
Περήφανα στημένο στην κορφή τους,  
Και σε φιλεί ο ήλιος ο χρυσός  
Και τ' άστρα με τη λάμψη τη χλωμή τους.

Σε κάθε μνήμ' απάνω σε θωρώ  
Του πόνου μας παρηγοριά θλιμμένη,  
Τον ύπνο να φιλάς τον υστερνό  
Και μιας καρδιάς που πια δεν ανασαίνει.

Σε βλέπ' ακόμ' επάνω στο λαιμό  
Της κόρης, χρυσή λάμψη να σκορπίζεις,  
Κάθε παρθενικό της μυστικό  
Εσύ ν' ακούς κ' εσύ να το γνωρίζεις.

Μα όταν λευκό πουλί της λευτεριάς  
Στη γαλανή σημαία σ' αντικρύζω,  
Τότε στο μεγαλείο σου μπροστά  
Με δάκρυα κ' ελπίδα γονατίζω.



**Σεφέρης Γιώργος**  
**(1900-1971)**  
**ΝΕΟΦΥΤΟΣ Ο ΈΓΚΛΕΙΣΤΟΣ ΜΙΛΑ**

Υπέρογκες αρχιτεκτονικές·  
Λαρίων Φαμαγκούστα Μπουφαβέντο· σχεδόν σκηνικά.  
Ήμασταν συνηθισμένοι να το στοχαζόμαστε αλλιώς το  
«Ιησούς Χριστός Νικά»  
πού ειδαμε κάποτε στα τείχη της Βασιλεύουσας, τα φαγωμένα από  
γυφτοτσάντιρα και στεγνά χορτάρια, με τους μεγάλους πύργους  
κατάχαμα σαν ενός δυνατού που έχασε, τα ριγμένα ζάρια.

Για μας ήταν άλλο πράγμα ο πόλεμος για την πίστη του Χριστού  
και για την ψυχή του ανθρώπου καθισμένη στα γόνατα της  
Υπερμάχου Στρατηγού,  
πού ειχε στα μάτια ψηφιδωτό τον καημό της Ρωμιοσύνης,  
εκείνου του πέλαγου τον καημό σαν ήβρε το ζύγιασμα  
της καλοσύνης.

Ας παίζουν τώρα μελοδράματα στα σκηνικά των σταυροφόρων  
Λουζινιά  
κι ας φλομώνουνε με τον καπνό που μας κουβάλησαν από το βοριά.

Άσ' τους να τρώγονται και ν' ανεμοδέρνονται ωσάν το κάτεργο  
που δένει μούδες·  
Καλώς μάς ήρθατε στην Κύπρο, αρχόντοι. Τράγοι και μαϊμούδες!

**Σημηριώτης Άγγελος**  
**(1873-1944)**  
**ΠΡΟΣΕΥΧΗ**

Για σένα άσυλο πια δεν έχει ο κόσμος,  
Κι όπως η ρίμα που καλώ δεν είναι ο δυόσμος,  
παρά κάποια άλλη, ωιμέ, που ακόμα δεν ειπώθη,  
στραγγαλισμένοι κείτονται οι νόθοι  
οι στίχοι μου, έτσι όπως κι η ψυχή σου,  
που με τα δυό τα χέρια σου έχεις πνίξει.

Μα κι έτσι ο ουρανός το θάμα του να δείξει  
μπορεί. Στα γόνατα, έλα, πέσε, προσευχήσου·  
μα όχι με δουλικές κραυγές και με ικεσίες,  
που δεν ταιριάζουν παρά σε βαρβάρων στόμα.

«Θεός αγάπης και ελέους ο Θεός» κι ακόμα  
πως κλειούσες ζωντανό κι εσύ, θυμήσου,  
ένα Θεό, πριν σου μολέψουν οι ανομίες  
το σώμα, ναός του που ήταν. Μηδέ να τρέμεις!

Πιο απάνθρωπη συχνά η ανθρώπινη είναι η Θέμις.

Μα σαν ελεύθερος την προσευχή σου  
μ' αξιοπρέπεια αν και με ταπεινοσύνη  
κάμε· και βλέποντας την θλίψη σου την τόση  
μπορεί –ποιος ξέρει; – η Θεία Μεγαλοσύνη  
να σου αναστήσει το Θεό, που 'χεις σκοτώσει.

**Σικελιανός Άγγελος**  
**(1884-1951)**  
**ΎΜΝΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ**

Άνεμος, άνεμος χαράς με ζώνει, με κυκλώνει,  
άνεμος σει τα σπλάχνα μου, στα στήθη μου σκιρτά,  
κι όπως νερώνε βροντισμός, κι ως του πλατάνου οι κλώνοι  
αχολογάνε γύρα μου, κι ως πέλαο τα σπαρτά

τα κυματίζει μια πνοή που ακρούρανα τα σμίγει  
ανεβοκατεβαίνοντας χωρίς αναπαμό,  
μια πνοή, η πνοή Της, με φωτάει, με ζώνει, με τυλίγει  
τον άμετρο της γνώρας σου, ω Αγάπη, λυτρωμό!

Τι, καθώς σέρνει ο ποταμός των άνεμων, τα χνούδια  
του σπόρου που φορτώσανε τα δέντρα –θεία πνοή–  
αγάλλομαι όλος, τ' άγια Σου ξεχύνοντας τραγούδια,  
να νιώθω πως ακέριο μου το πνέμα ανθοροει.

Μιαν ώρα, κι όλα γύρα μου θα ρέψουνε τα φύλλα,  
το ξέρω, στον αθάνατο που μου φυσάει σκοπό.  
Μα, στη λαμπρή, τα μάτια μου που κλείνει, ανατριχίλα,  
μες στην πηγή του δάκρυου μου, χωρίζω ένα καρπό.

Κ' εκεί που κάθομαι ψηλά, γαλήνιος, κι ωριμάζω  
το νόημα, φέρνει ο άνεμος θαμπούς κυματισμούς  
καμπάνας μεσ' απ' τα χωριά: λογιάζω κι απεικάζω  
που κράζει για της Χάρης Της τους θείους Χαιρετισμούς.

Όλα ως ν' ανοίγουν άξαφνα με τ' άκουσμα τα φρένα,  
πηγή ο αχός στη μέση τους κι αδιάκοπα σκιρτά,  
σήμαντρα, πλάτανοι, νερά, όλα μιλούν σαν ένα:  
η Ελλάδα που, τη Χάρη Της, ξυπνάει, και χαιρετά.

Στεριές, νησιά και πέλαγα, μια Κόρη και μια Μάνα,  
η Ελλάδα, στην αθάνατη, γονατιστή, πλαγιά  
που τρέμει μπρος της η άβυσσο, ακούοντας την καμπάνα,  
τα θεόρατα τα μάτια Σου στυλώνει, Παναγιά!

Μικρή παιδούλα, Σε κοιτά' και Σε κοιτάζει, κόρη'  
και Σε κοιτάζει, ολόμεστη γυναίκα φωτεινή'  
και Σε κοιτάζει, άμα κρατείς στο χέρι Σου το δόρυ,  
κ' είναι πολέμου σάλπιγγα στα χείλη Σου η φωνή!

Και Σε κοιτάει στο μέτωπο, και Σε κοιτάει στα χέρια:  
το μέτωπο Σου, σκέπει το του μαντηλιού η σκέπη!  
κ' είναι τα χέρια Σου γυμνά σαν τα μεγάλα αστέρια,  
στα χέρια Σου είν' η δύναμη, η αγρύπνια, η προκοπή!

Και Σε κοιτάει στα γόνατα, και Σε κοιτάει στα στήθια:  
τα γόνατα Σου είναι σμιχτά, της αρετής θρονί·  
κι από τα στήθια Σου άσωτος τρέχει κρουνός η αλήθεια,  
η αγάπη τρέχει αστείρευτη με την υπομονή!  
Και Σε κοιτάει στα κράσπεδα, και Σε κοιτάει στα πόδια:  
σαν τα δικά της πέλαγα, τα κράσπεδα Σου ανθούν·  
κ' είναι βουνό, στα πόδια Σου, τα μήλα και τα ρόδια,  
όλ' οι καρποί στα πόδια Σου, για να φανερωθούν!

Όλ' οι καρποί στα πόδια Σου· κι αυτή μαζί τους είναι,  
καθώς Εσύ σαν έστεκες μπροστά στην Κιβωτό...  
Μάνα· λογάριασε καλά, και ζύγιασε, και κρίνε,  
και γράψ' Εσύ, της μοίρας της, το νέο κατεβατό!

**Σκουρής Μίμης**  
**(1900-?)**  
**ΧΕΡΟΥΒΙΚΟ**

Έρχεται ο Βασιλιάς!.. ξεσηκωθείτε!  
Φορέστε το λευκό σας το χιτώνα!  
Τους πέπλους εαρινής αυγής ντυθήτε!  
Λουστήτε μεσ' στο φώς του Παρθενώνα!

Κι Αγγέλων αλαλάζουσα Λεγεώνα,  
στους κάμπους, στα βουνά, στα πέλαα βγήτε!..  
Κι ανοίχτε της ψυχής σας τον πυλώνα  
το Βασιλέα των Όλων να δεχτείτε!..

Στρώστε καρδιές παντού, όπου θα περάσει!  
Κι ας μη υποπόδιον των ποδών Του η Πλάση  
και στράτα οι Γαλαξίες για να διαβεί!..

Παίξτε σείστρα, τύμπανα, φλογέρες!  
Κι απλώστε τις ψυχές σας για παντιέρες,  
για να καλωσορίστε το Ραββί!..

**Σολωμός Διονύσιος**  
**(1798-1857)**  
**ΑΠΟ ΤΟΝ ΥΜΝΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ**

Πήγες εις το Μεσολόγγι  
την ημέρα του Χριστού,  
μέρα που άνθισαν οι λόγγοι  
για το τέκνο του Θεού.

Σου 'λθε μπρός λαμποκοπώντας  
η Θρησκεία μ' ένα σταυρό,  
και το δάκτυλο κινώντας  
όπου ανεί τον ουρανό,

«σ' αυτό, εφώναξε, το χώμα  
στάσου ολόρθη, Ελευθεριά!»  
και φιλώντας σου το στόμα  
μπαίνει μες στην εκκλησιά.  
Εις την τράπεζαν σιμώνει,  
και το σύγνεφο το αχνό  
γύρω γύρω της πυκνώνει,  
που σκορπάει το θυμιατό.

Αγροικάει την ψαλμωδία,  
όπου edίδαξεν αυτή·  
βλέπει τη φωταγωγία  
στους Αγίους εμπρός χυτή.

Ποιοι είναι αυτοί που πλησιάζουν  
με πολλή ποδοβολή,  
κι άρματ' άρματα ταράζουν;  
Επετάχτηκες εσύ.

Α! το φως που σε στολίζει,  
σαν ηλίου φεγγοβολή,  
και μακρόθεν σπινθηρίζει,  
δεν είναι, όχι, από την γη·

λάμπριν έχει όλη φλογώδη  
χείλος, μέτωπο, οφθαλμός·  
φως το χέρι, φως το πόδι,  
κι όλα γύρω σου είναι φως.

Το σπαθί σου αντισηκώνεις,  
τρία πατήματα πατάς,  
σαν τον πύργο μεγαλώνεις,  
και εις το τέταρτο κτυπάς.

Με φωνή που καταπίθει,  
προχωρώντας, ομιλείς:  
«Σήμερ' άπιστοι, εγεννήθη,  
ναι, του κόσμου ο Λυτρωτής.

Αυτός λέγει...Αφογκρασθήτε·  
εγώ είμ' Άλφα, Ωμέγα εγώ·  
πέστε, που θ' αποκρυφθήτε  
εσείς όλοι αν οργισθώ;

Φλόγα ακοίμητην σας βρέχω,  
που μ' αυτήν αν συγκριθεί  
κείνη η κάτω όπου σας έχω  
σαν δροσιά θέλει βρεθεί.

Κατατρώγει, ωσάν την σχίζα,  
τόπους άμετρα υψηλούς,  
χώραις, όρη από τη ρίζα,  
ζώα και δένδρα και θνητούς  
και το παν το κατακαίει,  
και δεν σώζεται πνοή,  
πάρεξ του άνεμου που πνέει  
μες στη στάχτη τη λεπτή»

Κάποιος ήθελε ερωτήσει:  
«Του θυμού Του είσαι αδελφή;  
Ποιος είναι άξιος να νικήσει,  
ή με σε να μετρηθεί;»

Η γη αισθάνεται την τόση  
του χεριού σου ανδραγαθιά,  
που όλην θέλει θανατώσει  
την μισόχριστη σπορά.

## Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΗΣ

Καθαρώτατον ήλιο επρομηνούσε  
της αυγής το δροσάτο, ύστερο αστέρι,  
σύγνεφο, κατάχνια δεν απερνούσε  
τ' ουρανού σε κανένα από τα μέρη·

και από κει κινημένο αργοφυσούσε  
τόσο γλυκά στο πρόσωπο τ' αέρι,  
που λες και λέει μες της καρδιάς τα φύλλα·  
γλυκιά η ζωή και ο θάνατος μαυρίλα.

Χριστός Ανέστη! Νέοι, γέροι και κόρες,  
όλοι, μικροί μεγάλοι, ετοιμαστήτε·  
μέσα στες εκκλησιές τες δαφνοφόρες  
με το φως της χαράς συμμαζωχθήτε·

ανοίξετε αγκαλιές ειρηνοφόρες  
ομπροστά στους Αγίους, και φιληθήτε·  
φιληθήτε γλυκά χείλη με χείλη,  
πέστε: Χριστός Ανέστη, εχθροί και φίλοι.

Δάφνες εις κάθε πλάκα έχουν οι τάφοι  
Και βρέφη ωραία στην αγκαλιά οι μανάδες·  
γλυκόφωνα, κοιτώντας τις ζωγραφισμένες  
εικόνες, ψάλλουν οι ψαλτάδες·

λάμπει το ασήμι, λάμπει το χρυσάφι  
από το φως που χύνουνε οι λαμπάδες·  
κάθε πρόσωπο λάμπει απ' τ' αγιοκέρι,  
όπου κρατούνε οι Χριστιανοί στο χέρι.

## Η ΨΥΧΟΥΛΑ

Ωσάν γλυκόπνοο  
δροσάτο αεράκι  
μέσα σ' ανθότοπο,  
κειό το παιδάκι  
την ύστερη έβγαλε  
αναπνοή.

Και η ψυχούλα του,  
εις τον αέρα,  
γλήγορα ανέβαινε  
προς την αιθέρα,  
σαν λιανοτρέμουλη  
σπίθα μικρή.

Όλα την έκραζαν,  
όλα τ' αστέρια,  
κ' εκείνη εξάπλωνε  
δειλή τα χέρια,  
γιατί δεν ήξερε  
σε ποιο να μπει.

Αλλά, να, του έδωσε  
ένα αγγελάκι  
το φιλί αθάνατο  
στο μαγουλάκι,  
που έξαφνα έλαμψε  
σαν την αυγή.



**Σπαταλάς Γεράσιμος**  
**(1877-1971)**  
**ΜΠΑΛΑΝΤΑ (B)**

Κοντά στον ασφαλτοστρωμένο δρόμο  
το εικονοστάσι του Αη Λιά σβημένο,  
με το τζάμι σπασμένο, σκονισμένο,  
που άλλον καιρό λευκό λαμποκοπούσε,  
κι ήτανε με ταξίματα γεμάτο.

Μ' ανώμαλος, στενός κι αυλακωμένος  
ήταν τότες ο δρόμος και διαβαίνουν  
με γαϊδούρια και μ' άλογα ή με κάρρα,  
ή και πεζοί ολημερίς οι ανθρωποι,  
και μόνο σπάνια πέρναε κάποιο αμάξι.

Κι ήταν στη ράχη επάνω το ερμολκλήσι  
του Αη Λιά λαμπερό κι αχτιδοβόλο.  
Τώρα είναι κατοικιά της νυχτερίδας,  
χωρίς καντήλα ακοίμητη, και δίχως  
φωνή γλυκιά λειτουργική να ψάλλει  
κι αραχνοστέκει, σκοτεινό, κλεισμένο.

Μα γοργά τ' αυτοκίνητα διαβαίνουν  
στον ασφαλτοστρωμένο κάτω δρόμο  
και κανείς δεν προφταίνει να κοιτάξει  
πλάι το ρεπιασμένο Εικονοστάσι.

Στέκει ο Αη Λιάς βαρύλυπα σκυμμένος  
κι απ' ώρα σ' ώρα μόνος συλλογιέται:  
«Αυτό που κράζουν οι άνθρωποι  
Επιστήμη  
και θεό την έκαμαν, αυτό μέλλει  
η πιο φριχτή να γίνει δυστυχιά τους.  
Και να το, οι μηχανές πήραν τα φρένα  
του κοντόθωρου ανθρώπου και τον σέρνουν,  
με την τυφλή τη δύναμη τους, σκλάβο,  
για κει που κούφιος λόγος είν' η Αγάπη  
για κει που μαύρη κόλαση βογκάει».

**Σταφυλοπάτης Νίκος**  
**(1920-2006)**  
**ΜΑΝΑ**

Τώρα, Θεέ μου, μη με λυπηθείς  
και μη βαστάξεις πια τη θεία οργή σου,  
είναι φριχτό να βρίσκουμαι στη γης  
και να μη μ' έχουν κάψει οι κεραυνοί σου.

Τη μάνα, τη μανούλα μου, τ' ακούς;  
με τους γλυκούς, τους βελουδένιους τρόπους,  
που μου μιλούσε πάντα για τους ηθικούς,  
για τους γερούς και τους καλούς ανθρώπους,

που κάθε πονεμένη της ματιά  
κι ένας παιάνας ήτανε στην καλοσύνη,  
που μέσα στις ζωής μου τη νυχτιά,  
άπλωνε φως κι ανείπωτη γαλήνη...

Ω, το κεφάλι σκύβω, δε μπορώ  
να σ' ατενίσω πλάστη και Θεέ μου,  
της είπα λόγια, είναι τρομερό,  
που ακόμα η ψυχή κι ο νους μου τρέμουν...  
Κι εκείνη - Θε μου μη με λυπηθείς -  
με φίλησε μ' αχείλι πικραμένο  
και μου 'πε δακρυσμένη «θα πονείς,  
παιδάκι μου μικρό κι αγαπημένο...»

**Στρατάκης Νίκος**  
**(1888-1970)**  
**Η ΚΑΛΟΣΥΝΗ**

Θείο το δώρο, στοργική να'σαι και σπλαχνική,  
καρδιά να'χεις αναβαθμό προς την ωραία πύλη,  
του κόσμου η μάνα να'σαι εσύ, το έαρ το γλυκό,  
κι ακόμη φως ανέσπερο σ' ακοίμητο καντήλι.  
Τα λόγια σου φτερούγισμα λυτρωτικής φυγής,  
ωραίο το βλέμμα, κι ευωδιές το σπλάχνος και η γαλήνη·  
ήρεμη ακτή το χάδι σου κι αστέρι της αυγής  
που γλυκό φως χλωμής χαράς στον πονεμένο δίνει...  
Ψηλά, προς τον ασήκωτο σταυρό του καθενού  
που η μοίρα μας εκάρφωσε με τα καρφιά του πόνου,  
λίγοι εκλεκτοί ανεβαίνουνε το δρόμο τ' ουρανού,  
λίγες Μαρίες αγγίζουνε τα κράσπεδα του θρόνου.

**Στρατήγης Γεώργιος**  
**(1860-1938)**  
**ΕΜΠΡΟΣ ΣΤΟ ΣΤΑΥΡΟ!...**

Τώρα εμπρός Σου δακρύβρεκτος Χριστιανός γονατίζω  
Με καρδιά πιο ελαφρή, πιο καθάρια ψυχή.  
Νέα ζωή στης Μετάνοιας, δεξ! Το δάκρυ βαφτίζω  
Κι απ' τα σπλάχνα θερμή θα σου πω προσευχή.  
Άκουσε την! Ελούστηκε μεσ' στη φλόγα, ω Σταυρέ μου,  
Στη λαχτάρα που ενοιώσαμε του πανάγιου Πολέμου!

Τώρα μόνο Σ' επίστεψα! Μεσ' στις Ύλης τα χρόνια,  
της Αλήθειας το φως πως μπορούσα να βρώ;  
Για χρυσάφι η αλχημεία μου τ' άστρα εκοίταζε αιώνια,  
Στης Γωνιάς μας τυφλή τον αγνό θησαυρό.  
Με χαμόγελο δύσπιστο κι αργοσάλευτο βήμα,  
Μόνη λύσις του Γρίφου μας εξητούσα στο μνήμα.

Εάφνου ο Πόλεμος βρόντηξε! η σβησμένη μου ελπίδα,  
Κοιμισμένοι παλμοί, πόθοι, πόνοι, πνοή,  
Τόσων χρόνων χρυσόνειρα –η Πατρίδα! η Πατρίδα–  
Στη στιγμή πλημμυρούν τη στεγνή μου ζωή.  
Νιώθω νειότης ξανάβρασμα! Μακριά νιώθω εντός μου  
Σαν ψυχών φτερουγίσματα, σαν φωνές άλλου κόσμου.

Ήσαν σκλάβων στενάγματα, που θρηνώ τόσους χρόνους;  
Των Ηρώων που εξυμνώ μ' εξυπνούσε η κλαγγή!  
Των θυμάτων η εκδίκησις, που 'χα κλάψει τους φόνους!  
Ήσαν όλοι αυτών κάποιοι βόγγοι στριγγί;  
Όλα εκείνα μ' εξύπνησαν. Και με θάρρος επήρα,  
Σαν εσύ να με πρόσταζες, τη βουβή μου τη λύρα,

Και μαζί Σου εφτερούγισα σε βουνά, κάμπους, ράχες,  
Σε λαγκάδια, πλαγιές, γη, πελάγη, ουρανό.  
Μεσ' στο πύρινο διάβα Σου, Σένα σ' όλες τις μάχες  
Σαν μετέωρο θωρώ να περνάς φωτεινό.  
Εάφνου η γλύκα Σου η ουράνια κι η γαλήνη σου εχάθη,  
Σαν το πρώτο Σου το Όραμα: σαν θεόρατη Σπάθη!  
Ωσάν φάρος μυριάχτινος στο Στρατο μας σκορπίζει  
Το υπέρθειο Σου φως λάβρης Πίστεως πηγή.  
Κάθε αχτίνα Σου κ' ήρωας που στη λάμψη όσο ελπίζει  
Να βρη ως χάρη το θάνατο και χαρά την πληγή.  
Συ, της λύρας μου αρμόνισες τις χορδές, ω Σταυρέ μου,  
Σταυροφόρο Συ μ' έχρισες του πανάγιου Πολέμου!

## ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Μάνα μου, κοιμήσου,  
του Βοριά είν' αντάρα,  
και της θύρας κάτω  
τρίζουν οι αρμοί.

Πες, ποια σε σπαράζει  
της ψυχής λαχτάρα,  
κι άφησες την κλίνη  
ξάφνου τη θερμή;

-Άκουσα στον ύπνο  
Τα νεκρά παιδιά μου  
που απ' τ' αραχνιασμένο  
μνήμα τους γυρνούν·

Είν' αυτά! τα νοιώθω  
μέσα στην καρδιά μου,  
βγήκανε με τ' άλλα  
κι απ' εδώ περνούν.

-Γύρε, μάνα! η μπόρα  
σπάει στο παραθύρι,  
και νεκρών τραγούδι,  
λες, πως θρηνωδεί.

-Βλαστημάς! Στης Γέννας  
παν το πανηγύρι...  
τα παιδιά το Ουράνιο  
ψάλλουνε Παιδί!

## ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Για το μυστήριο των νεκρών, που αφήνουνε τον Άδη,  
Μαζί με τον Χριστό,  
Τ' άστρα, που λάμπουν, ρώτησα και μου 'παν χτες το βράδυ,  
Με φως τρεμουλιαστό:

-Απόψε, ποιοί με τον Θεό σηκώνονται απ' το μνήμα;  
-Οι δίκαιοι, που 'πεσαν σκληρώς κι αδίκης Μοίρας θύμα!

-Ποιοι τώρα με το Λυτρωτή πετούν στους Ουρανούς;  
-Κάθε καρδιά που αγάπησε και κάθε μέγας Νους!

-Ποιοι γύρω κάθονται απ' αυτόν τον αστρικό Του θρόνο;  
-Όσοι μεγάλοι επόνεσαν απ' των μικρών τον φθόνο!

-Ποιοί με τα Σεραφείμ μαζί του ψάλλουν Ωσαννά;  
-Όσοι την Πίστη εφύλαξαν σε πέλαα και βουνά!

-Ποιοι στα παλάτια των Ρυθμών δοξάζουν το Σωτήρα;  
-Όσοι με θάρρος τόνισαν στη Λευτεριά τη λύρα!

-Ποιοί πάνω εκεί μ' Αυτόν φορούν της Δόξας τ' άγιο στέμμα;  
-Όλοι στον κόσμο, που 'χυσαν για την Πατρίδα το αίμα!

Μεσάνυχτα' κι ενώ μου λεν αυτά γαλήνια τ' άστρα  
Κι όλη ευωδιάζει η Φύση,  
Τρέμουν τα θέμελα της Γης μ' οργή κοσμοχαλάστρα  
Σ' Ανατολή και Δύση...

**Τανταλίδης Ηλίας**  
**(1818-1876)**  
**ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ**

Πάτερ Σου δέομαι!  
Των τηλεβόλων βρυχώνται τα νέφη,  
κύκλω μου λαίλαψ πυρός καταστρέφει·  
βαίνω θαρσών, αλλά καίομαι  
Πάτερ Σου δέομαι.  
Συ μου στρατήγησον!

Δος μου ως θέλεις, ή δάφνην, ή θήκην,  
είτε εις θάνατον, είτε εις νίκην,  
δια τιμής με οδήγησον·  
Συ μου στρατήγησον!  
Σώτερ, βοήθει μοι!

Συ την πνοήν μου παρέσχες να ζήσω,  
δύνασαι δε να την λάβης οπίσω.  
Συ εμαυτόν παρατίθημι!  
Σώτερ βοήθει μοι!

**Ο ΕΠΑΙΤΗΣ**

«Για τον Θεό, λίγο ψωμάκι,  
αδέλφια μου γιατί πεινώ»,  
πτωχό φωνάζει γεροντάκι  
με δάκρυα στον ουρανό.

Πολλοί περνούν εμπρός χορτάτοι  
καλοντυμένοι κ' ευγενείς,  
Αχ! όλοι του γυρνούν την πλάτη,  
δεν τον πονεί κανείς, κανείς!

Πλην άλλος να πτωχός με ράκη  
μοιράζεται μ' αυτόν εκεί  
ένα ξερό φελί ψωμάκι  
που'χε κρυμμένο στο σακί.

Παιδιά, ο νόμος του ελέους  
είν' άγιος και σεβαστός.  
Τον άσπλαγχνον με τους αθέους  
θα κατακρίνει ο Χριστός.

**Τζιμπούλου Μαρκησία**  
**(1900-?)**  
**Η ΑΓΑΠΗ**

Μυριάδες πέρασαν καρδιές  
κατ' από το Σταυρό Σου  
κι αναρωτήθηκαν το πώς  
πονείς για τον εχθρό Σου  
τον άνθρωπο, που μ' απονιά  
σε κρέμασε στο ξύλο  
την ώρα που τον έκραζες  
για αδελφό, για φίλο...  
Και αποκρίθηκε η καρδιά,  
που είναι φως γεμάτη:  
-Όλα του πόνου τα καρφιά  
τα δέχεται η Αγάπη!...

**Τουτουτζάκης Νίκος**  
**(1905-1990)**  
**ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ**

Μεγάλη Πέμπτη.  
Νοερά πλάι στο ραδιόφωνο  
με τη σύνοψη στο χέρι σου, Μάνα,  
παρακολουθείς τον συμπατριώτη σου Χρυσόστομο,  
-τον από Τράλλεων και Φιλίππων-  
Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος  
που με βαθειά αργόσυρτη φωνή  
το Πρώτο από τα Δώδεκα αναγινώσκει.

Κι εσύ, που το πέρασμα του χρόνου  
σου άμβλυνε μια από τις πολύτιμες αισθήσεις,  
δυσφορείς, Μάνα  
γιατί ο συνομήλικος σου Αρχιεπίσκοπος,  
δεν μπορεί ν' αρθρώσει καλά τόσο,  
ώστε τα ρήματα Εκείνου να φτάσουν ευκρινώς  
στη διψασμένη ψυχή σου.

Και πότε προσπαθείς να ρυθμίσεις τον ήχο,  
πότε αγωνίζεσαι ν' αφουγκραστείς,  
πότε τα φύλλα της σύνοψης γυρίζεις,  
ζητώντας να ξαναβρείς και ν' ανασυνδέσεις  
τα όσα από τις γραμμές του Ευαγγελίου  
την προσοχή σου διέφυγαν.

Όμως δεν πειράζει, Μάνα  
αρκεί που ο βιβλικός τόνος  
από τα Δώδεκα Ευαγγέλια  
χάιδεψε την ασθενή ακοή σου.

Αρκεί το φως του κεριού  
που άναψες για το σταυρικό θάνατο Εκείνου,  
φεγγίζει μόλις τη μειωμένη σου όραση  
για να διαβάσεις κάπως τις εντολές του Κυρίου.

Αρκεί το θυμίαμα που άναψες δοξολογώντας,  
σου ευωδιάζει τώρα τη ματωμένη ψυχή.

Έτσι στη μνήμη  
θα σε φέρνω πάντα, Μάνα  
κάθε Μεγάλη Πέμπτη  
που οι καμπάνες των εκκλησιών  
χτυπούν πένθιμα.

**Τροβάς Διονύσιος**  
**(1908-1989)**

**«ΔΟΣ ΜΟΙ ΤΟΥΤΟΝ ΤΟΝ ΞΕΝΟΝ...»**

Κρύφτηκε ο ήλιος κι ο ναός «εσχίσθη ως κάτω»  
κι ήλθε ο «Ευσχήμων Ιωσήφ» στον Πόντιο Πιλάτο.  
-Δος μου τον ξένο, Άρχοντα, που ξένος απ' τα χρόνια  
τα βρεφικά, δεν γνώρισε του κόσμου τη συμπόνια.

Δος μου τον ξένο, στο τρανό θανατερό γιορτάσι  
μίσος μαζί κι ομόφυλοι θα 'χουνε πια χορτάσει.  
Δος μου τον ξένο που θωρούν παράξενα τα μάτια  
σαν ξένο να φιλοξενούν του Χάρου τα παλάτια...

Δος μου τον ξένο που φτωχούς και ξένους είχε νοιώσει  
κι ήλθε τον πόνο καθενός γλυκά να μπαλαμώσει.  
Δος μου τον ξένο που 'διωξεν ο φθόνος απ' τον κόσμο  
με σμύρνα και μ' αρώματα να πλύνω και με δυόσμο.

Δος μου τον ξένο για ταφή μια που σαν ξένος που είναι  
δεν έχει ο δόλιος, Άρχοντα, «την κεφαλήν που κλίνει»  
Άκου τη Μάνα πως θρηνεί, πως βόγκει πως στενάζει;  
-Πήρε ο «Ευσχήμων Ιωσήφ» το Σώμα. Το σκεπάζει  
ευθύς «σινδόνι καθαρά». Και πέρασαν τα χρόνια  
κι έγιν' ο τάφος του Χριστού πηγή ζωής αιώνια.



**Τρούπης Θεόδωρος**  
**(1932-2008)**

**Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΟΥ ΟΡΦΑΝΟΥ ΣΤΟΝ ΆΗ ΒΑΣΙΛΗ**

Άγιε μου Βασίλη χάρισε μου κάτι:  
Δε ζητώ παλάτι μήτε θησαυρό.  
Βάλε εν' αντιστήλι στου σπιτιού την πλάτη,  
στήλω το χαγιάτι όπου ξενυχτώ.

Έτοιμο να πέσει είναι από χρόνια.  
Με τα πρώτα χιόνια έτριζε πολύ.  
Ποιος να με πονέσει; Πάει ο πατέρας...  
γίνηκε αγέρας· η μάνα μου τρελή.

Του το χρόνο μόνο· όσο να αντρίεψω,  
απέ θα δουλέψω κει στο βουκολιό.  
Ξέρεις από πόνο, κάνε μου τη χάρη...  
Βάλε ένα δοκάρι ίσιο, από μελιό.

**π. Χατζηκώστας Λεόντιος**  
**(1918-2004)**  
**ΓΗ ΑΓΑΘΗ**

Μες στην ψυχή μου έριξες τον σπόρο Σου, Θεέ μου,  
μα στείρα η γης, πετρώδης κι όλη αγκάθια.  
Αλλοίμονο!, σαν τι σοδειά αναμένεις, φυτουργέ μου,  
απ' άνθρωπο κατάσπιλο ως τα βάθια;

Γη αγαθή, ω μετάνοια, μια σπίθα στο χωράφι  
το μόχθο εισ' αρκετή ν' αντισταθμίσεις.  
Εκατονταπλασίονα το στάχυ να καρπίσεις  
και την ψυχή σα φλέβα από χρυσάφι.

## Ο ΦΤΩΧΟΛΑΖΑΡΟΣ

Έξω απ' τ' αρχοντικό κουφάρι ξυλιασμένο  
ξεψύχησε από κρύο κι ασιτία.  
Το γνώρισαν, μεμιας οι παροδίτες  
του μόχτου οπαδοί, δική του φάρα.  
«Ο Φτωχολάζαρος με τα λυωμένα μέλη!»  
δε στρίγγιασε ποτέ του σαν τους άλλους  
διακοναραίους πίσω απ' τις πόρτες  
«στ' όνομα του Θεού» που αφοπλίζει.  
Αυτός με τη ματιά του εκλιπαρούσε  
του τραπεζιού τα ψίχουλα του φτάναν.  
Τ' αφεντικό του διπλανού μεγάρου  
πρόσεξε τη σκηνή και τάχυνε το βήμα  
με το μαντήλι κάτω απ' τη μύτη.  
Σκιάζεται τη μετάδοση αρρώστειας  
της φουκαριάς την ψώρα πιο πολύ.  
Ο δήμαρχος θα πρέπει το ψοφίμι  
απο το χώρο να σηκώσει το ταχύ  
πριν την ατμόσφαιρα επικίνδυνα μολύνει.  
Και για το Λάζαρο ψιθύρισαν τα χείλη:  
-Σκουλήκι ένα λιγότερο στον κόσμο!  
Μια πλάι ομάδα άορατων αγγέλων  
χαμογελούσε στων θνητών την άγνοια  
π' ανίδεοι σα νέγροι ανταλλάζαν  
για σουγιαδάκια βόλους χρυσαφένιους.  
Τυφλοί, αδυνατούσαν να διακρίνουν  
τους «ελαχίστους αδελφούς» Εκείνου.  
Τη λευκή πήραν οι Άγγελοι ψυχή  
αφήνοντας στους γήινους το κουφάρι.  
-Ψυχόπονοι αδελφοί: που με οδηγάτε;  
-Στους κόλπους του Αβραάμ μες στην Εδέμ.

## ΥΙΟΙ ΥΨΙΣΤΟΥ

Το ν' αγαπάς ολόκαρδα το συγγενή και φίλο  
μ' αδρή την προσφορά σ' οδύνης μέρα  
απόλυτα μες στου Χριστού δε βρίσκεσαι τη σφαίρα.  
Κι αλλόπιστοι ενεργούν με ίδιο ζήλο.  
Του Ναζωραίου το πρότυπο ψηλότερο είν' στημένο  
-ασύνορη αυταπάρνηση κι αγάπη.  
Αλάργα απ' του εγωισμού τον κίβδηλο σατράπη  
κάθε τι απ' το χέρι σου δοσμένο.

## ΤΟΥ ΔΕΙΠΝΟΥ ΣΟΥ ΤΟΥ ΜΥΣΤΙΚΟΥ

Στο Δείπνο Σου το Μυστικό  
δέξου κι εμέ συνδαιτημόνα  
κι ας μη φορώ αποστολικό,  
μητ' ολοκαίνουργο χιτώνα.  
Κατάγομαι από τ' αργατικό  
που μίστωσες στον αμπελώνα,  
στο Γύρο Σου τον τελικό,  
κι έταξες και σ' εμέ αρραβώνα.  
Θα Σ' έχω πάντα μου οδηγό,  
σαν τον Ληστή, τ' ομολογώ,  
δε σε προδίδω σαν τον Γιούδα.  
Απ' το φριχτό Σου το ποτήρι  
σωτήρια να ρουφήξει γύρη  
χυμά η ψυχή μου πεταλούδα.

### ΚΥΡΙΕ, ΕΙ ΗΣ ΩΔΕ

Κύριε, στο πλάι μας αν ήσουν  
δε θα γευόμασταν της θλίψης το ποτήρι.  
Δε θα τουρκεύανε ο Χρυσοσώτηρος  
ο Άγιος Αντρέας κι η Γλυκιώτισσα.  
Δε θα 'χαμε νεκρούς κι αγνοούμενους,  
μα θα'μασταν νοικοκυραίοι στη φωλιά μας.  
Όμως πικρή η αλήθεια κι ας μην κρύβεται.  
Εμείς απ' την ψυχή μας σ' αποδιώξαμε  
άσωτοι γιοί του Ηλί κι αγνώμονες  
ανόσια συνάπτοντας φιλία  
με Βααλίμ μοντέρνα και αντίθετα.  
Κρίμα που έγκαιρα δε βρέθηκαν  
Μάρθες, Μαρίες απ' τον κύκλο μας  
να Σε καλέσουν επειγόντως  
απ' την υπερορία που Σε στείλαμε.  
Και τώρα πια ο Λάζαρος  
όζει στο τάφο πολυήμερος!

**Χιωτέλλη Καίτη**  
**(1928-2020)**  
**ΤΟΥ ΗΓΑΠΗΜΕΝΟΥ**

Των κουρασμένων γηρατειών σου το κλινάρι  
πέτρινο, και πέτρινο το μαξιλάρι.  
Εδώ στις εξορίας σου το σπήλαιο  
«εν τη νήσω τη καλουμένη Πάτμω».  
Κήρυκα της Αγάπης, γέροντα λευκέ,  
πως το κεφάλι,  
που ήταν για της στοργής του Διδασκάλου  
την αγκάλη,  
στη σκληρή πέτρα απόθεσες;

Όταν με πόνο το 'γερνες  
σκούρο, δασύ, για να ρωτήσεις  
«Κύριε, τις έστιν;»  
τό'λεγες πως στο κοίλωμα του βράχου  
-απ' το δικό σου μαθητή για χάρη σου σκαμμένο-  
θα τ'ακουμπούσες πια γυμνό  
και λευκασμένο...

Στην προσμονή δε λύγισες «πιστός άχρι θανάτου»  
και αποκάλυψεν ο «Ων» σε σε τα κρύφια Του.  
«Καινόν ουρανόν και γη καινήν» μακάριος εσύ είδες  
«Φωνή μεγάλη ως σάλπιγγος»  
κι ανοίξαν διάπλατα για σε  
οι θεόγραφτες σελίδες.

Απ' τα μικρά σου χρόνια ως τώρα διαλεχτός.  
Σύνορα η Αγάπη -ο θεός- δεν έχει.  
Ολάκερο ένα νησί  
μοσχοβολάει στην παρουσία σου.  
Ολάκερος ο κόσμος  
σε κατέχει.

**Χονδρογιάννης Γιάννης**  
**(1910-2006)**  
**Σ' ΕΝΑΝ ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΑ**

Σ' αναπολώ στον άμβωνα γλυκιά μορφή κι ωραία.  
Άγια η ψυχή σου κι έβγαιναν τα λόγια σου χρυσά.  
Ω σε θυμάμαι κήρυκα στην Πύλη την Ωραία  
την Κυριακή τ' απόβραδο μέσα στην εκκλησιά.

Ωραίος μαυροφόρετος Εσύ σεμνός και θείος  
στην Πύλη μπρος στεκόσουν σαν άγιος σα θεός.  
Και μια στιγμή γινότανε και ο δικός μας βίος  
που οι πίκρες τον ποτίζανε αγνός κι ειρηνικός.

Της δύσης πέφτανε οι στερνές αχτίδες κει μπροστά Σου  
κι απάνω στα εικονίσματα θαμπές μυστηριακές.  
Κι ολόγυρα στεφάνωναν τα ολόλευκα μαλλιά σου  
και φτερουγίζαν γύρω Σου ψυχές αγγελικές.

Σου δίναν το χαμόγελο και σκόρπαγαν τριγύρω  
τα λόγια Σου που βγαίνανε γλυκά κι αρμονικά.  
Ψυχές χιλιάδες άλαλες ανάσαιναν το μύρο  
Που ανάδιδαν τα χείλη Σου τα ουράνια εκστατικά.

Ω σε θυμάμαι κήρυκα και τώρα που το μνήμα  
Σ' εσκέπασε και πάντοτε τα λόγια σου θ' ακώ.  
Και τη μορφή Σου πάντοτε θα βλέπω κει στο Βήμα  
την άυλη όπως ήτανε σε φως μυστηριακό.

**Χρυσάνθης Κύπρος**  
**(1915-1998)**  
**ΣΥΡΜΑΤΟΠΛΕΓΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ**  
**(ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ)**

Φυτέψανε φραγμούς με σιδερένια αγκάθια  
σα να φυτεύανε τριανταφυλλιές.  
Μάτωσε ο Οίκος του Κυρίου  
στον σιδερένιο στέφανο τριγύρω.  
Ο χώρος των πιστών δε θα γεμίσει  
την Κυριακή με πλήθος.  
Ήλιος θα παραδέρνει στη σκουριά  
κι αγέρας στα κουβάρια του μετάλλου.  
Κι απάνω απ' όλα το νερό τ' αχνάρι  
ευτυχισμένων ημερών  
-στις Αναστάσεις και τις λιτανείες  
στο φως των εθνικών γιορτών.

Η αγάπη και το πνεύμα του Χριστού  
δε ζει μονάχα στους ναούς.  
Το σιδερένιο νήμα με τ' αγκάθια  
δε συγκρατά τον εξακοντισμό τους.  
Κουβάρια ο άνεμος σκορπίζει  
τη γλώσσα της καμπάνας.  
Κι είναι τ' αυτιά σα διψασμένες ρίζες.  
Κι απάνω απ' όλα υπάρχει η μνήμη  
που σου τρυπά το στήθος μ' ένα αγκάθι.  
Μπορούν το χώρο του μυαλού μας,  
όμοιο με τις κερύθρες της κυψέλης,  
να τον ξεπλύνουν μ' απειλές;  
Κερδίζει η στέρηση το θάρρος;  
Δεν είναι λίπασμα ο πνιγμός,  
μήτε η θηλιά τις ρίζες φυλακώνει.

Φυτέψανε φραγμούς με σιδερένια αγκάθια  
να πνίξουμε το πνεύμα στην πηγή του.  
Και γέμισε με πνεύμα ο τόπος  
σε μυστικές ροές.  
Κι έγινε ο Οίκος του Κυρίου  
καινούργιο αστέρι τ' ουρανού.

**Ψαριανός Διονύσιος**  
**Μητροπολίτης Σερβίων και Κοζάνης**  
**(1912-1997)**  
**ΣΗΜΕΡΑ**

Θε μου πως με γελάει ο λογισμός μου!  
Πως με πλανά η κακή επιθυμία!  
Σάμπως ν' ακούω μια φωνή εντός μου  
και να μου δίνει νέα προθεσμία.

Κάμε, μου λέει και τώρα ό,τι σ' αρέσει  
ακόμη μια φορά κι ύστερα σώνει,  
το αύριο αρκεί, για να μπορέσει  
να σωθεί πάντα όποιος μετανοιώνει.

Μ' αυτό το αύριο ποτέ δε φτάνει·  
ολοένα σήμερα είν' η ζωή μου  
κι όλο στην ίδια εγώ δουλεύω πλάνη.

Ω, Κύριε ας μη χάσω τη ψυχή μου,  
μ' ό,τι ο πειρασμός στο νου μου βάνει·  
σήμερα, έλα, Κύριε, μαζί μου!

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χαιρετισμός Καθηγούμενου και Πατριαρχικού Έξαρχου Πάτμου.....	3
Χαιρετισμός κας Διονυσίας Τελλη-Τσιμισίρη.....	4
Εισαγωγικό Σημείωμα Δρ. Δημητρίου Κ. Γερούκαλη.....	5
Πρόλογος.....	6
<b>Αθάνας Γεώργιος</b>	
Με της ψυχής το φεγγαρίσιο φως <sup>1</sup> .....	11
Στερνό ήταν θάμα του Χριστού <sup>2</sup> .....	12
<b>Αλεξίου Λευτέρης</b>	
Το τραγούδι της Αγίας Περγέτας <sup>3</sup> .....	13
Η Θέικλα <sup>4</sup> .....	14
<b>Αντωνόπουλος Γιάννης</b>	
Ανέβασμα <sup>5</sup> .....	14
<b>Αργυρόπουλος Μιχαήλ</b>	
Η Προσευχή του Στρατιώτη <sup>6</sup> .....	15
Ο Σταυρός <sup>7</sup> .....	16
Το Δένδρο της Ζωής <sup>8</sup> .....	16
Το καμπαναριό <sup>9</sup> .....	16
<b>Βαλαωρίτης Αριστοτέλης</b>	
Η Φανερωμένη <sup>10</sup> .....	17
Προσευχή του Θανάση Διάκου (Απόσπασμα) <sup>11</sup> .....	19
<b>Βασιλακάκης Χρήστος</b>	
Επί του Τάφου <sup>12</sup> .....	20
<b>Βενάρδος Σωκράτης</b>	
Δικό Σου μ' έχεις Ιησού <sup>13</sup> .....	21
Είμαι μαζί Σου <sup>14</sup> .....	21
<b>Βερίτης Γιώργος</b>	
Η Τριλογία του Διχασμού <sup>15</sup> .....	22
Όραμα ζωής και θανάτου <sup>16</sup> .....	23
Ο Γυρισμός <sup>17</sup> .....	25
Ανάσταση <sup>18</sup> .....	26
Εν ταις νυξί <sup>19</sup> .....	27
Μην παραχτείς <sup>20</sup> .....	27
Δεύτε Ίδωμεν Πιστοί <sup>21</sup> .....	28
Ο Κοινωνικός <sup>22</sup> .....	31
Ο Λυτρωτικός <sup>23</sup> .....	37
Νύχτας όραμα <sup>24</sup> .....	38
Στους νέους <sup>25</sup> .....	39
Όλα για τη δόξα του Χριστού <sup>26</sup> .....	39
Ζητώντας το Φως <sup>27</sup> .....	42
Δύο κόσμοι <sup>28</sup> .....	44
Πάσχα μυστικόν <sup>29</sup> .....	45
Το τραγούδι των σοφών <sup>30</sup> .....	46
Ο ερχομός των μαύρων <sup>31</sup> .....	48
Ο ύμνος των λυτρωμένων <sup>32</sup> .....	49
Πασχαλινό <sup>33</sup> .....	50
Ελλήνων Ύμνος <sup>34</sup> .....	51



Ηρώων ψυχές <sup>35</sup> .....	52
Στη δύση της ζωής <sup>36</sup> .....	55
<b>Βλάχος Άγγελος</b>	
Το τέλος <sup>37</sup> .....	60
<b>Βότση Όλγα</b>	
Πλούτος που βγαίνει <sup>38</sup> .....	61
<b>Βραχιώτης Κώστας</b>	
Σονέτο <sup>39</sup> .....	61
<b>Βυζάντιος Αλέξανδρος</b>	
Το Χρυσίον <sup>40</sup> .....	62
<b>π.Γαλάνης Ευάγγελος</b>	
Χωρίς Τίτλο <sup>41</sup> .....	67
Ευρώπη και Ορθοδοξία <sup>42</sup> .....	67
Οι εν τη Πόλει Ρωμαίοι <sup>43</sup> .....	67
<b>Γεννηματάς Νίκος</b>	
Τετέλεσται! <sup>44</sup> .....	68
Μεγάλη Παρασκευή <sup>45</sup> .....	68
<b>Γλέζου-Ζευγώλη Διαλεχτή</b>	
Ο Άγιος Μάμας <sup>46</sup> .....	69
Πνεύμα και Φως <sup>47</sup> .....	71
<b>Γνευτός Παύλος</b>	
Το Ραβδί <sup>48</sup> .....	71
I.N.B.I <sup>49</sup> (αποσπάσματα) .....	72
<b>Δάφνη Αιμιλία</b>	
Ο Καλός Σπορευτής <sup>50</sup> .....	73
<b>Δημητρακοπούλου-Λόντου Ευφροσύνη</b>	
Όραμα <sup>51</sup> .....	74
<b>Διαλησμάς Κωνσταντίνος</b>	
Ο Ύμνος μου προς Εκείνον <sup>52</sup> .....	76
<b>Δομενεγίνης-Ναθαναήλ Νικόλαος</b>	
Πόνος-Αγάπη <sup>53</sup> .....	76
Ο Άγιος Γεώργιος <sup>54</sup> .....	77
<b>Δροσίνης Γεώργιος</b>	
Του χάρου το χωράφι <sup>55</sup> .....	77
Χριστός Ανέστη <sup>56</sup> .....	78
Σαν λαμπάδα <sup>57</sup> .....	78
Η Πίστη <sup>58</sup> .....	79
Τι λοιπόν; <sup>59</sup> .....	80
<b>Ελύτης Οδυσσέας</b>	
Ένα χελιδόνι <sup>60</sup> .....	81
<b>Ζαχαρόπουλος Αντώνης</b>	
Οδός Μέρλιν 1943 <sup>61</sup> .....	82
Ιερικό <sup>62</sup> .....	83
Τρεις Ιππότες <sup>63</sup> .....	84
Δαμασκός <sup>64</sup> .....	86
Σονέτο για μια κοινή ιστορία <sup>65</sup> .....	87
Ιερουσαλήμ <sup>66</sup> .....	87
Είναι κάποιον νησί <sup>67</sup> .....	89

<b>Ζιτσαία Χρυσάνθη</b>	
Την Άγια Νύχτα <sup>68</sup> .....	90
<b>Ζώτος Μίνως</b>	
Γυρισμός <sup>69</sup> .....	90
<b>Καζαντζάκης Νίκος</b>	
Τυπικάρης <sup>70</sup> (Απόσπασμα) .....	91
<b>π. Καλλίνικος Κωνσταντίνος</b>	
Εδίψησεν η Ψυχή μου <sup>71</sup> .....	91
Η δόξα του Κυρίου <sup>72</sup> .....	92
<b>Καμβύσης Νίκος</b>	
Τόσο απλά <sup>73</sup> .....	93
<b>Καμπούρογλου Δημήτριος</b>	
Ελιά και Πεύκος <sup>74</sup> .....	93
<b>π. Καναβός Θεόφιλος</b>	
Αληθινά Χριστούγεννα <sup>75</sup> .....	94
<b>Κανελλόπουλος Παναγιώτης</b>	
Μια μακρινή καμπάνα <sup>76</sup> .....	94
<b>Καραβίας Αχιλλεύς</b>	
Χειμών-Ορφάνια <sup>77</sup> .....	95
<b>Καρακάλου-Καρανικόλα Αίλα</b>	
Μαγδαληνή <sup>78</sup> .....	96
<b>Καρθαίου Ρένα</b>	
Ευαγγελισμός <sup>79</sup> .....	97
<b>Καρκατσούλης Κώστας</b>	
Φως <sup>80</sup> .....	97
<b>Κατακουζηνός Αλέξανδρος</b>	
Ευχή τέκνου προς τους γονείς <sup>81</sup> .....	98
Αγάπη <sup>82</sup> .....	98
<b>Κατσίμπας Γιώργος</b>	
Χριστούγεννα 1970 <sup>83</sup> .....	99
<b>Κατσογιάννης Ηλίας</b>	
Η γοητεία της ζωής <sup>84</sup> .....	99
<b>Καχριμάνης Γεώργιος</b>	
Ημέρα Κυρίου <sup>85</sup> .....	100
Εξ ιδίων <sup>86</sup> .....	101
<b>Κελεπούρης Γεώργιος</b>	
Ω Γολγοθά! <sup>87</sup> .....	102
<b>Κορκολόπουλος Διονύσιος</b>	
Προσευχήσου <sup>88</sup> .....	103
Η Αλήθεια <sup>89</sup> .....	103
<b>Κοτζιούλας Γιώργος</b>	
Έτοιμος <sup>90</sup> .....	104
<b>Κουκούλας Λέων</b>	
Η Προσευχή των Ελλήνων <sup>91</sup> .....	104
Τη Υπερμάχω Στρατηγώ <sup>92</sup> .....	105
<b>Κουτουμάνος Γιώργος</b>	
Νους και Ψυχή <sup>93</sup> .....	106

<b>Κρέστοβιτς Αλέξανδρος</b>	
Μικρές Οικονομίες <sup>94</sup> .....	107
<b>Κριναίος Παύλος</b>	
Είναι ο Θεός παντού <sup>95</sup> .....	108
<b>Κυριαζής Αθανάσιος</b>	
Ω! της Χαράς Συντρόφισσα <sup>96</sup> .....	109
Άκου <sup>97</sup> .....	109
Ω! τρισευλογημένα μονοπάτια <sup>98</sup> .....	109
<b>Κωνσταντινίδης Κώστας</b>	
Μνημόσυνο <sup>99</sup> .....	110
<b>Λαύρας-Πετιμεζάς Νίκος</b>	
Η Αγιογδύτρα <sup>100</sup> .....	110
Εσπερινός <sup>101</sup> .....	111
<b>Λεοντιάς Σαμφώ</b>	
Το λίκνον <sup>102</sup> .....	112
<b>Λιασίδης Παύλος</b>	
Έσει Θεόν <sup>103</sup> (Έχει Θεόν).....	113
<b>Μάινας Ελευθέριος</b>	
Διδάσκαλος των Λόγων Σου <sup>104</sup> .....	114
Ώρα δειλινού <sup>105</sup> .....	114
Το τέλος του ταξιδιού <sup>106</sup> .....	115
Ο πέτρινος Χριστός <sup>107</sup> .....	116
Κέντημα <sup>108</sup> .....	116
Το τραγούδι των άστρων <sup>109</sup> .....	117
<b>Μαλάμου-Δίπλα Κλεαρέτη</b>	
Περπάτα <sup>110</sup> .....	117
<b>Μαρκοράς Γεράσιμος</b>	
Αθώοι φόβοι <sup>111</sup> .....	118
Ο Χάρος στην ερημιά <sup>112</sup> .....	119
<b>Μαρτζώκης Στέφανος</b>	
Ο Χριστός <sup>113</sup> .....	119
Ευεργεσία-Ευγνωμοσύνη <sup>114</sup> .....	120
Ο Σταυρός <sup>115</sup> .....	120
Χριστός <sup>116</sup> .....	120
<b>Μελισσάνθη</b>	
Αν δεν έφευγα <sup>117</sup> .....	121
Δεν ακούω! <sup>118</sup> .....	121
Εξιλέωση <sup>119</sup> .....	121
Καταδίκη <sup>120</sup> .....	122
Μεταμέλεια <sup>121</sup> .....	122
Grace <sup>122</sup> .....	123
Ο απολεσθείς παράδεισος <sup>123</sup> .....	123
<b>Μιχαήλ Παναγιώτης</b>	
«Στη θύρα σου, Πατέρα...» <sup>124</sup> .....	124
<b>Μοσκόβης Βασίλης</b>	
Μόνη και στερνή Δέηση <sup>125</sup> .....	124
Σε βρήκα, Κύριε <sup>126</sup> .....	125
Διαμαρτυρία του Ιούδα <sup>127</sup> .....	126

<b>Μουντές Ματθαίος</b>	
Έρχου και Ίδε <sup>128</sup> .....	126
<b>Μουστάκης Βασίλης</b>	
Η προσευχή του Αμαρτωλού <sup>129</sup> .....	127
Επίμαχος <sup>130</sup> .....	127
<b>Μπαρλάς Τάκης</b>	
Τη Υπερμάχω <sup>131</sup> .....	128
<b>Μπολέτσης Στέφανος</b>	
Η Μεγαλόχαρη <sup>132</sup> .....	128
Ταλαίπωρος άνθρωπος εγώ <sup>133</sup> .....	129
Αγωνιστής Κυρίου Ηλιόκαυτος <sup>134</sup> .....	130
<b>Μπόταση Μαρία</b>	
Ο Σταυρός <sup>135</sup> .....	131
Της Παναγιάς τ' αστέρι <sup>136</sup> .....	131
Ένα δάκρυ <sup>137</sup> .....	132
<b>Μπουκουβάλα-Αναγνώστου Ιωάννα</b>	
Η Μάνα του νεκρού Παλληκαριού <sup>138</sup> .....	132
<b>Μυριβήλης Στρατής</b>	
Προσευχή <sup>139</sup> .....	133
<b>Μυρτιώτισσα</b>	
Χριστέ της Αγάπης <sup>140</sup> .....	133
Προσευχή στον Κύριο <sup>141</sup> .....	134
<b>Μωραϊτίνης Τίμος</b>	
Η προσευχή του πληγωμένου <sup>142</sup> .....	134
Μεγάλη Παρασκευή <sup>143</sup> .....	135
Το αγκάθι <sup>144</sup> .....	136
Μεταπολεμικό <sup>145</sup> .....	136
<b>Νιρβάνας Παύλος</b>	
Προσευχή <sup>146</sup> .....	137
Οδοιπόρος <sup>147</sup> .....	137
<b>Ντάλιας Χρήστος</b>	
Σταυροί <sup>148</sup> .....	137
Εικόνες Νο 18 <sup>149</sup> .....	138
<b>Ξύδης Θεόδωρος</b>	
Εσπερινός <sup>150</sup> .....	138
<b>Ουράνης Κώστας</b>	
Δέηση στον παραστάτη Άγγελο <sup>151</sup> .....	139
<b>Παλαμάς Κωστής</b>	
Ο ζωγράφος Λάζαρος <sup>152</sup> .....	140
Από τους «Βωμούς»: Το αεροπλάνο-Η γυναίκα <sup>153</sup> .....	141
Ο Ναός <sup>154</sup> .....	142
Αγία Πίστη <sup>155</sup> (απόσπασμα).....	142
Το τραγούδι του Σταυρού <sup>156</sup> .....	143
Κασσιανή <sup>157</sup> .....	144
Από τη «Φλογέρα του Βασιλιά» <sup>158</sup> .....	145
Η Πατρίδα <sup>159</sup> .....	145
Η νύχτα των Χριστουγέννων <sup>160</sup> .....	146
Στον αμαρτωλό <sup>161</sup> .....	147

Το μάγο σας το Φως! <sup>162</sup> .....	148
<b>Παναγιωτόπουλος Σπύρος</b>	
Κυνηγοί <sup>163</sup> .....	149
Η Πίστη <sup>164</sup> .....	149
<b>π. Παντζής Νεόφυτος</b>	
Ευχαριστία <sup>165</sup> .....	150
<b>Παπαδημητρίου Ιωάννης</b>	
Το δοχείον <sup>166</sup> .....	151
<b>Παπαδιαμάντης Αλέξανδρος</b>	
Ψαλμός <sup>167</sup> .....	151
<b>Παπαντωνίου Ζαχαρίας</b>	
Η προσευχή του ταπεινού <sup>168</sup> .....	152
Προσφορά <sup>169</sup> .....	152
<b>Παπαπαναγιώτου Κωνσταντίνος</b>	
Προσευχή στη Θεοτόκο <sup>170</sup> .....	153
Βαβέλ <sup>171</sup> .....	153
<b>Παπαρρηγόπουλος Δημήτριος</b>	
Η Προσευχή <sup>172</sup> .....	154
<b>π. Παπουτσάκης Τιμόθεος</b>	
Λυτρωτικό <sup>173</sup> .....	155
Ελευθερία <sup>174</sup> .....	155
Το σκοτάδι της Γης <sup>175</sup> .....	156
Στοχάσου <sup>176</sup> .....	156
<b>Παράσχος Αχιλλεύς</b>	
Ο Χριστός και το παιδάκι <sup>177</sup> .....	157
Το χέρι <sup>178</sup> .....	158
Προς την Παναγίαν <sup>179</sup> .....	159
Εις τον Θεόν <sup>180</sup> .....	160
Προς τον Χριστόν <sup>181</sup> .....	166
Προ της εικόνας του Αγίου Παντελεήμονος <sup>182</sup> .....	169
Προ της Παναγίας <sup>183</sup> .....	170
Εις τας σκιάς αγνώστων Ηρώων <sup>184</sup> .....	170
Εις τον θάνατον <sup>185</sup> .....	171
Ελεημοσύνη <sup>186</sup> .....	171
Όλα προσεύχονται <sup>187</sup> .....	172
<b>Πατρικίου-Ιακωβίδου Λιλή</b>	
Ανάσταση <sup>188</sup> .....	173
<b>Περγιαλίτης Γιάννης</b>	
Χριστούγεννα <sup>189</sup> .....	174
<b>Πετρίδης Μιχαήλ</b>	
Ψυχή και Πόνος <sup>190</sup> .....	175
<b>Πηγαδιώτης Κώστας</b>	
Της μητέρας τα δάχτυλα <sup>191</sup> .....	176
<b>Πίπιζα Μαρίκα</b>	
Με την Ψυχή βαριά από την αμαρτία <sup>192</sup> .....	176
<b>Πολέμης Ιωάννης</b>	
Ο τυφλός του Ευαγγελίου <sup>193</sup> .....	177
Ο τυφλός προ του Σταυρού <sup>194</sup> .....	178

Νύχτα Χριστουγεννιάτικη <sup>195</sup> .....	179
Η καλαμιά <sup>196</sup> .....	180
Ο χρυσός και το μάρμαρο <sup>197</sup> .....	180
Τελώνης και Φαρισαίος <sup>198</sup> .....	181
Τα δύο δάκρυα <sup>199</sup> .....	181
Σίμων Πέτρος <sup>200</sup> .....	182
Η αμαρτία <sup>201</sup> .....	182
Σίμων ο Κυρηναίος <sup>202</sup> .....	183
Το παιχνίδι <sup>203</sup> .....	183
Χριστός Ανέστη <sup>204</sup> .....	184
Στην πίστη επάνω την ελπίδα <sup>205</sup> .....	184
Προσευχή της Μάνας <sup>206</sup> .....	185
<b>Πορφύρας Λάμπρος</b>	
Δέηση για την ψυχή του Παπαδιαμάντη <sup>207</sup> .....	186
Το στερνό παραμύθι <sup>208</sup> .....	186
Τα ερημοκικήσια <sup>209</sup> .....	187
Η ελιά <sup>210</sup> .....	187
<b>Προβελέγγιος Αριστομένης</b>	
Εις τον Γολγοθάν <sup>211</sup> .....	188
Οι δύο κόσμοι <sup>212</sup> .....	190
Η ελεημοσύνη <sup>213</sup> .....	191
Η φιλοσοφία του πόνου <sup>214</sup> .....	192
<b>Ραγκαβής Αλέξανδρος</b>	
Ύμνος εις τον Θεόν <sup>215</sup> .....	193
<b>Ρώτας Βασίλης</b>	
Το Κόνισμα <sup>216</sup> .....	194
<b>Σαμαράκης Αντώνης</b>	
Ήλιε μου, για χαμήλωσε <sup>217</sup> .....	195
Ευαγγελισμός <sup>218</sup> .....	196
Καλέ μου φίλε <sup>219</sup> .....	197
Καινούργιο κρασί <sup>220</sup> .....	197
Ποτέ δεν είναι αργά <sup>221</sup> .....	198
<b>Σβορώνου Ελένη</b>	
Στο Σταυρό <sup>222</sup> .....	199
<b>Σεφέρης Γιώργος</b>	
Νεόφυτος ο Έγκλειστος μιλά <sup>223</sup> .....	200
<b>Σημηριώτης Άγγελος</b>	
Προσευχή <sup>224</sup> .....	201
<b>Σικελιανός Άγγελος</b>	
Ύμνος στην Παναγία <sup>225</sup> .....	202
<b>Σκουρής Μίμης</b>	
Χερουβικό <sup>226</sup> .....	203
<b>Σολωμός Διονύσιος</b>	
Από τον «Ύμνον εις την Ελευθερίαν» <sup>227</sup> .....	204
Η ημέρα της Λαμπρής <sup>228</sup> .....	206
Η ψυχούλα <sup>229</sup> .....	207
<b>Σπαταλάς Γεράσιμος</b>	
Μπαλάντα (B) <sup>230</sup> .....	208

<b>Σταφυλοπάτης Νίκος</b>	
Μάνα <sup>231</sup> .....	209
<b>Στρατάκης Νίκος</b>	
Η καλοσύνη <sup>232</sup> .....	210
<b>Στρατήγης Γεώργιος</b>	
Εμπρός στο Σταυρό! <sup>233</sup> .....	210
Χριστούγεννα <sup>234</sup> .....	211
Ανάσταση <sup>235</sup> .....	212
<b>Τανταλίδης Ηλίας</b>	
Προσευχή Στρατιώτου <sup>236</sup> .....	213
Ο επαίτης <sup>237</sup> .....	213
<b>Τζιμοπούλου Μαρκήσια</b>	
Η Αγάπη <sup>238</sup> .....	214
<b>Τουτουτζάκης Νίκος</b>	
Προσωπογραφία <sup>239</sup> .....	214
<b>Τροβάς Διονύσιος</b>	
Δος μοι τούτον τον Ξένον <sup>240</sup> .....	215
<b>Τρουπής Θεόδωρος</b>	
Η προσευχή του ορφανού στον Άη Βασίλη <sup>241</sup> .....	216
<b>π. Χατζηκώστας Λεόντιος</b>	
Γη αγαθή <sup>242</sup> .....	216
Ο Φτωχολάζαρος <sup>243</sup> .....	217
Υιοί Υψίστου <sup>244</sup> .....	217
Του Δείπνου Σου του Μυστικού <sup>245</sup> .....	218
Κύριε, ει ης ώδε <sup>246</sup> .....	218
<b>Χιωτέλλη Καίτη</b>	
Του ηγαπημένου <sup>247</sup> .....	219
<b>Χονδρογιάννης Γιάννης</b>	
Σ' έναν ιεροκήρυκα <sup>248</sup> .....	220
<b>Χρυσάνθης Κύπρος</b>	
Συρματοπλέγματα στην Εκκλησία <sup>249</sup> .....	221
<b>π. Ψαριανός Διονύσιος</b>	
Σήμερα <sup>250</sup> .....	222
Περιεχόμενα .....	223
Πηγές .....	231

## ΠΗΓΕΣ

1. «Νεοελληνικά Αναγνώσματα» ΣΤ Τάξεως Γυμνασίου Γ.Σαρή
2. «Ανθολογία Κόλλια», 1973
- 3-4. «Έργο Ζωής», 1951
5. «Ανθολογία Κόλλια», 1973
- 6-7. «Ανθολογία Κόλλια», 1973
- 8-9. «Παρνασσός» εκδ. Αμαλθείας Σμύρνης, Σμύρνη 1894-96
- 10-11. «Άπαντα» εκδ Τυποπρόδος, Αθ.1973
12. «Παρνασσός» εκδ. Αμαλθείας Σμύρνης, Σμύρνη 1894-96
- 13-14. «Μετάληψη», 1971
- 15-36. «Ποιήματα» εκδ. Δαμασκός, Αθ. 1982
37. «Αναγνωστικόν» Ε Τάξεως Δημοτικού Σχολείου Π.Νιρβάνα-Α.Ζήση
38. «Κρύπτη και Σύνορο», Αθ. 1970
39. «Ακτίνες» ΣΤ, Αθ.1938
40. «Ποιήματα Αλεξάνδου Σ. Βυζαντίου», Αθ.1900
- 41-43. «Εκ Φαναρίου...Τα Ποιητικά», εκδ.Μίλητος, 2004
- 44-45. «Τραγούδια», 1930
- 46-47. «Φθινοπωρινό Φως», Αθήνα 1984
48. «Ανθολογία Κόλλια», 1973
49. «Μαύρα Ρόδα», Αλεξάνδρεια 1925
50. «Αναγνωστικόν» Ε Τάξεως Δημοτικού Σχολείου Στ. Βασιλόπουλου
51. «Ανθολογία Κόλλια», 1973
52. «Ανθολογία Τυπάλδου», 1974
53. «Ανθολογία από την Ελληνική Ποίηση», Γ.Δεληγιάννη-Αναστασιάδη, Αθ.1966
54. «Ανθολογία Κόλλια», 1973
- 55-59. «Άπαντα» εκδ. Σύλλογος προς Διάδοσιν Ωφέλιμων Βιβλίων, Αθ.2005
60. «Το Άξιον Εστί», 1978
61. «Ανθολογία Τυπάλδου», 1974
62. «Χιονάνθρωποι», Αθ.1952
63. «Ανθολογία Τυπάλδου», 1974
- 64-67. «Χιονάνθρωποι», Αθ.1952
68. «Ανθολογία Κόλλια», 1973
69. «Άπαντα», 1972
70. «Χριστός» εκδ Στοχαστής, Αθ.1928
- 71-72. «Δάφναι και Μυρσίναι», Αλεξάνδρεια 1937
73. «Πέρα από τη Δομή των Υλικών», Αθ.1992
74. «Ανθολογία της Νεωτέρας Ελληνικής Ποιήσεως», Αθ.1910
- 75-76. «Ανθολογία Κόλλια», 1973



77. «Ανθολογία Τυπάλδου», 1974
78. «Αγρύπνιες», Αθ.1932
- 79-83. «Ανθολογία Κόλλια», 1973
84. «Ανθολογία Περάνθη», 1979
85. «Ανθολογία Τυπάλδου», 1974
86. «Γ. Καχριμάνης, Εκλογή του Ποιητικού του Έργου», Αθ.1979
87. «Ανθολογία Κόλλια», 1973
88. «Ανθολογία Τυπάλδου», 1974
89. «Ανθολογία Κόλλια», 1973
90. «Νεοελληνική Ανθολογία Επ. Χρυσανθοπούλου», Αθ.1937
- 91-93. «Ανθολογία Κόλλια», 1973
94. «Ακτίνες», 1951-52
- 95-101. «Ανθολογία Κόλλια», 1973
102. «Πανελλήνιος Ανθολογία Κοκκινάκη», Αθ.1899
103. «Χάραμαν Φου», Κύπρος 1944
104. «Σκαπάνη», 1963
105. «Ακτίνες», Χ/93, 1958
106. «Σύναξη», Χ/86
107. «Σύνορο» 1965
108. «Ελληνορθόδοξα Γράμματα», Ν.Τυπάλδου, Αθ.1992
109. «Χρ. Συμπόσιον» 1971
110. «Ανθολογία Κόλλια», 1973
- 111-112. «Μαρκοράς Άπαντα», Αθ.1951
- 113-116. «Άπαντα», Αθ.1925
- 117-123. «Οδοιπορικό», Ποιήματα 1930-1984, εκδ. Καστανιώτη 1986
- 124-127. «Ανθολογία Κόλλια», 1973
128. «Παρακαταθήκη», Αθ.1957
- 129-130. «Ποιήματα Α-Β», 1964-65 και «Φοινικική Θάλασσα», 1968
131. «Τα Ποιήματα», Αθ.1967
132. «Ραψωδία», Αθ.1946
- 133-134. «Επιστροφή», Αθ.1948
- 135-139. «Ανθολογία Κόλλια», 1973
- 140-141. «Άπαντα», 1965
- 142-145. «Άπαντα», 1960-1971
- 146-147. «Άπαντα», 1968
- 148-149. «Ανθολογία Κόλλια», 1973
150. «Ωρες Γαλήνης», Αθ.1934
151. «Άπαντα», τόμοι 12
- 152-162. «Άπαντα», τόμοι 16, Αθ.1962-69
- 163-164. «Μαϊστράλια», Αθ.1923
165. «Ανθολογία Τυπάλδου», 1974
166. «Πεντάτευχος», 1972
167. «Τα Άπαντα», Αθ.1954-56

- 168-169. «Άπαντα», Αθ.1966  
170-171. «Ανθολογία Κόλλια», 1973  
172. «Τα Άπαντα», 1897  
173-176. «Μυστικά Σήμαντρα», 1971  
177-187. «Άπαντα Νεοελλήνων Κλασσικών» εκδ. Εταιρεία Ελληνικών Εκδόσεων  
188. «Σαράντα Τραγούδια», Αθ.1936  
189. «Ανθολογία Κόλλια», 1973  
190. «Νέα Εστία», τόμος 1, Αθ.1927  
191. «Αγνώστου Διαμονής», Αθ.1970  
192. «Ανθολογία Κόλλια», 1973  
193-206. «Άπαντα» εκδ Δωρικός, 1970  
207-210. «Άπαντα Πορφυρα», Αθ.1964  
211. «Ανθολογία Τυπάλδου», 1974  
212. «Νεοελληνικά Αναγνώσματα» Γεωρ.Σαρρή, Εκλογή, 1931  
213-214. «Ανθολογία Τυπάλδου», 1974  
215. «Άπαντα», 1984  
216. «Ανοιξιάτικο Αγέρι», Αθ. 1923  
217-221. «Άπαντα», εκδ Ψυχογιός, Αθ.2020  
222. «Ανθολογία Κόλλια», 1973  
223. «Ποιήματα», Ίκαρος 2014  
224. «Ανθολογία Κόλλια», 1973  
225. «Λυρικός Βίος» τ.Δ, Αθ.1981  
226. «Μπενετάδες», 1971  
227-229. «Διονυσίου Σολωμού Άπαντα», εκδ Γρηγόρη, 2002  
230. «Ωδές, Μπαλάντες, Ελεγείες», 1917  
231. «Ανθολογία Κόλλια», 1973  
232. «Ποιήματα», Αθ.1969  
233-235. «Γεώργιου Στρατήγη Πενήντα Χρόνια», Αθ.1927  
236. «Ανθοδέσμη Π.Ματαράγκα», Αθ.1880  
237. «Ανθολογία Τυπάλδου», 1974  
238. «Εγκυκλοπαίδεια Πάτση», Τόμος 12  
239. «Λυρική Ζωή», Αθ.1969  
240-241. «Ανθολογία Κόλλια», 1973  
242-243. «Δειλινές Αχτίδες», Λευκωσία 1974  
244. «Ανθολογία Κόλλια», 1973  
245. «Sursum Corda», 1965  
246. «Συμπληγάδες», Λευκωσία 1986  
247. «Ακτίνες», 1959  
248. «Ανθολογία Κόλλια», 1973  
249. «Λυρικός Βίος Α'», Λευκωσία, 1985  
250. «Ανθολογία Τυπάλδου», 1974